

**ХР. ПЕЙЧЕВ, П. БОЖКОВ, Д.
ДУШКОВ
ХИЖИТЕ В БЪЛГАРИЯ
СПРАВОЧНИК**

chitanka.info

УВОД

Ето че неусетно българското туристическо движение навърши осемдесет и две години. Но историята на материалната база за нашите туристи, историята на хижите и домовете е значително по-млада — на 55 години, и води началото си от 1922 г., когато е завършено строителството на първата хижа — Скакавица, в Рила, дело на туристите от гр. Станке Димитров (тогава Дупница). До споменатата година, а известно и след това на българските туристи служат за подслон най-често овчарските колиби, горските кантони, манастирите. След 1922 г. благодарение на ентузиазма и любовта на българина към природата започва едно по-усилено хижестроителство. До началото на Втората световна война туристите разполагат с 60 хижи и домове, които косят отпечатъка на едно бедно, вършено в оскъдица строителство, но все пак то ярко отразява непреклонния стремеж на българските туристи да проникнат в планините, да се любуват на красивата природа, да опознаят родината. Много от тези хижи, разположени в планините, служеха за убежище на партизаните и затова много от тях бяха опожарени или разрушени от жандармерията, на други бяха нанесени сериозни щети, бяха разграбени и занемарени.

След победата на социалистическата революция в България на 9. IX. 1944 г. първата задача на туристите бе да възстановят повредените, ограбени и занемарени хижи. За строителство на нови хижи все още не достигаха сили и средства.

След историческия Априлски пленум на ЦК на БКП през 1956 г. и непосредствено след учредяването на БТС в края на 1957 г. се отприщи с пълна сила вдъхновената и творческа инициатива на туристите. При създадените благоприятни условия, оценявайки високо значението на материалната база като един от най-важните фактори за развитието и активността на организацията, Българският туристически съюз с щедрата подкрепа на партията организира широко хижестроителство. Във всички наши планини и в изходните пунктове започнаха да влизат в строя нови кокетни хижи и домове. Те коренно

се различават от предвоенните както по своята архитектура, така и по удобствата, които предлагат на туристите.

Като използва всички положителни традиции на туристическото движение у нас, БТС създаде хижи, с които се гордеят всички туристи: Върховръх, Дерменкая, Среброструй, ТВК Бунтовна, Комсомолска, Дружба, Студенец, Пашалийца, туристическите домове в Троян, В. Търново, Банско, Тетевен и много други.

А ето и една малка справка за динамичното развитие на хижестроителството:

1953 г. 61 обекта 2887 места
1965 г. 149 обекта 9868 места
1970 г. 196 обекта 15318 места
1975 г. 230 обекта 16534 места
1977 г. 300 обекта 19 000 места

Освен на изграждането на нови хижи беше отделено изключително внимание на реконструкцията и модернизацията на съществуващата материална туристическа база, а също и на въпросите за хигиената, реда и коренното подобряване на обстановката в туристическите имоти, на благоустрояването на районите им, на създаването на материалните условия за хранене и снабдяване с хранителни продукти. Особено плодородни в това отношение бяха решенията на пленума на БТС и бившия КМС през ноември 1975 г., състоял се в х. Марциганица.

В изпълнение на повеленията на партията за внедряване на туризма в живота на народа и с въвеждането на петдневната работна седмица използването на хижите нарасна неимоверно много. Сега в тях се реализират годишно над 2 000 000 нощувки. Но хижите служат вече не само за подслон. В истинския смисъл на думата те са огнища на родолюбие и в тях се пренесе голяма част от културно-масовата работа на дружествата, в тях се организират интересни срещи с антифашисти, вечери на дружбата, край тях се организират събори, състезания по ориентиране и прегледи, спортно-туристическата зима и др.

От излизането на второто издание на справочника „Хижите в България“ изминаха 6 години — достатъчно голям период за настъпването на съществени промени както в броя на хижите, така и в условията за престой в тях. Събирането и обработването на огромния

справочен материал, заснемането на обектите и обхождането им повторно от авторите изискваше твърде много усилия.

Сегашното издание е още по-сбито и в съвсем нова, още постигната схема се дава възможност за най-точна справка за всеки отделен обект — хижа, дом, спалня или заслон. Особено внимание бе обърнато на природните и историческите забележителности около обектите, възможните изходни пунктове и точните адреси на стопанисващите организации.

По отношение на надморските височини на хижите в сравнение с предишните издания на много места се явиха разлики. В изминалия период стопаните на хижите извършиха нови измервания. В много случаи това стана и по повод състезанията по ориентиране, които се провеждат в околностите на хижи с помощта на точни топографски карти. Използваха се и по-точни данни от публикуваните в последно време туристически справочници и пътеводители.

На мнозина ще направи впечатление, че има намаление на капацитета на някои хижи. Това се дължи в повечето случаи на извършената реконструкция и модернизация, при която между другото броят на леглата в по-големите спални помещения беше намален за удобство на туристите. В нормалния капацитет на хижите също така не се включват леглата, използвани от персонала им.

Както и в предишните издания, позволяваме си да повторим, че данните за времетраенето на маршрутите могат да предизвикат спорове. Тренираните туристи изминават посочените маршрути за по-кратко време. Ще има и такива, на които не ще стигне посоченото време. Мярката в случая е била скоростта на средно подготвения турист с предпочитание към тази на по-слабо подготвения, за да няма разочарования. Освен това атмосферните условия, в които се предприема излетът, и снежната покривка увеличават чувствително часовете за преход. Навсякъде е посочен нормалният капацитет на хижите. При съгъстяване те могат да подслонят повече хора, както става на практика.

В заключение, нека се има предвид от всички туристи, че в туристическите хижи, домове и спални и в техните райони и в бъдеще ще се извършват промени, като преустройства, разширения, подобрения в обзавеждането. Без съмнение това ще повлияе на точността и прецизността на справката, ще се явят и известни

непълноти, затова авторският колектив отправя отново молба към туристите да изпращат своите бележки, препоръки и предложения по справочника в ЦС на БТС — отдел Хижи, и в издателството, което ще подпомогне много следващото издание.

За да не се утежнява справката на отделните обекти и обема на изданието в допълнението към справочника се дават много интересни данни за маркировката, радиотелефонната мрежа, за промените в правилника за вътрешния ред, за резервационната служба, чрез която могат да се ангажират предварително места, и др.

Ние се надяваме, че така допълнен, разширен и комплектуван, справочникът ще бъде ценен помощник на всички, които бродят по необятните туристически пътеки на родината, за да черпят здраве, знания, бодрост и настроение за утрешния трудов ден.

**А. ТУРИСТИЧЕСКИ ХИЖИ, ЗАСЛОНИ,
ДОМОВЕ И СПАЛНИ В ПЛАНИНИТЕ И
ИЗХОДНИТЕ ПУНКТОВЕ**

СТАРА ПЛАНИНА

ТУРИСТИЧЕСКИ ДОМ В ГР. БЕЛОГРАДЧИК

Намира се в гр. Белоградчик на хълма над стадиона. Разположен е в местността Мислен камък с лице към прочутите Белоградчишки скали на 560 м. н.в.

Той е един от най-големите и добре уредени домове, стопанисвани от БТС. Има капацитет 160 места в стаи с по 2, 4 и повече легла. Има туристическа кухня и столова с 60 места. Санитарните възли са на етажите заедно с баня. Има занималия, телевизор, паркинг.

До прочутото Кале, сега превърнато в музей, се отива за 30 мин.; до скалните фигури: Ученичката, Монасите, Гълъба, Мадоната и др. — от 20 мин. до 1 ч. Интересен обект за всеки посетител на гр. Белоградчик е Градският музей; до прочутата пещера Магурата води асфалтиран път 20 км.

Стопанисва се от тур. д-во „Белоградчишки скали“ — гр. Белоградчик, тел. 32–85. За справки може да се шита и ОС на БТС гр. Видин, тел. 3828 — от София авт. 094.

ХИЖА ПЛАНИНИЦА

Намира се в местността Венеца на 8 км от гара Орешец. Изходно място. Гара Орешец — 2 ч; от гр. Белоградчик по пряка маркирана пътека — 1,30 ч.

Хижата е едноетажна сграда, преустроена като хижа през 1969 г. от туристите в гара Орешец. Има 25 легла за спане, разположени в четири спални помещения. През лятото се организира палатъчен лагер. Има столова и туристическа кухня, вода, електричество. Към хижата работи бюфет.

Околностите са много удобни за ски-спорт. Построен е ски влек. Наблизо до хижата е пещерата Венеца.

Стопанисва се от ОС на БТС гр. Видин, у.ч. Тодор Петров 59, тел. 2-38-28, от София авт. 094.

ХИЖА КОПРЕН

Намира се в местността Орешкова чука под вр. Копрен и вр. Сбек, на около 950 м. н.в.

Изходно място — с. Копиловци — Михайловградско. От селото до хижата се стига за 1,30 ч по маркирана пътека. Има път за всякакви превозни средства.

Хижата е построена през 1965 г. Тя е едноетажна сграда с хубави тераси. Има 30 места за преспиване, разположени в три спалня помещения. Осветява се от собствен източник. Има столова и туристическа кухня. Вода има в кухнята и навън. В района са устроени физкултурна площадка и паркинг.

Наблизо до хижата са водопадите Дуршин скок и Водният скок. Околността на хижата е обявена за природозащитен обект.

Стопанисва се от тур. д-во в с. Копиловци — Михайловградски окръг.

ХИЖА КОМ (СТАРАТА)

Намира се в местността Покоя в северната част на Берковската планина на 1730 м. н.в. сред вековна иглолистна гора.

Изходно място. Както гр. Берковица, така и Петрохан са удобни изходни места. От гр. Берковица до местността Кориите, където е разположена новата хижа Ком, има шосеен път — 15 км, по който могат да минават всякакви превозни средства. Оттам до старата хижа има 3 км. По пешеходната пътека от града до хижата се стига за 4 ч. От местността Петрохан се стига за 3 ч. Всички пътеки са маркирани.

Хижа Ком (старата) е двуетажна постройка. Открита е на 6 август 1939 г. Разполага с 54 места за спане в стаи с по 2, 4 и повече

легла. Има столова с 56 места, туристическа кухня. Електрифицирана е, водата е навън.

На изток от хижата се издига вр. Щърковица, от който се откриват прекрасни гледки към вр. Тодорини кукли и Кознишкия балкан, към Берковица и Дунавската равнина. На 20–30 мин. от кея е разположена местността Кориите — хубави поляни, които са прекрасни ски плацове през зимата. Преди 9. IX. 1944 г. хижата е била убежище на партизаните. На 4 ч. път от хижата в местността Делинци е имало голямо сражение между партизаните и жандармерията през 1944 г.

От хижата до вр. Ком (2106 м) се отива за 1,30 ч; а до вр. Малък Ком (1959 м) — за 40 мин. До новата х. Ком — за 25 мин.

Стопанисва се от тур. д-во „Берковски балкан“ — Берковица, тел. 23–84.

ХИЖА КОМ (НОВАТА)

Намира се в местността Кориите на 1640 м н.в. в Южния край на обширна слънчева поляна. От североизточната страна е заобиколена от букова гора, а от югозападната — с иглолистна.

Изходно място за хижата е гр. Берковица. По шосеен път (15 км) до нея могат да минат всякакви превозни средства; пеша — 3,30 ч; от нея до Петрохан се отива за 3,30 ч. Пътеките са маркирани.

Хижата е завършена през 1966 г. Разполага със 177 места за спане в стаи с по 2, 3 легла и общи спални помещения. Има ресторант със 165 места, туристическа кухня, занималня, скиорна и др. Сградата е електрифицирана, водоснабдена, с вътрешни санитарни възли, баня и централно отопление.

До Малкия Ком (1959 м) се отива за 1 ч; до интересната местност Малкия Самар — за 40 мин.; до вр. Ком (2016 м) — 2 ч; до Хайдушките водопади — 1 ч. Поляните пред хижата са много удобни за ски-спорт.

До старата хижа Ком се отива за 30 мин.; до Петрохан — за 3,30 ч. Всички пътеки са маркирани.

Стопанисва се от тур. д-во „Берковски балкан“ гр. Берковица, тел. 23–84.

ХИЖА ЛЮЛЯКА

Намира се в местността Крива река (Джулин кладенец) на 26 км от София по шосето за Петрохан на 680 м н.в.

Изходно място — махала Беледие хан, докъдето има редовна автобусна връзка със София. От автобусната спирка до хижата се отива за 20 мин.; с. Чибавци — 2 ч; с. Дръмша — 2 ч. Пътеките са маркирани.

Хижата е построена през 1967 г. от тур. д-во „Иван Вазов“ — София. През 1976–1977 г. е пристроена нова сграда. Има общо 70 места за спане, разположени в стаи с по 2, 3, 4 и повече легла. Има хубава столова, туристическа кухня, електрифицирана е. Водата е навън. В махала Беледие хан има ресторант и магазин за хранителни продукти.

Близо до хижата се намират няколко пещери и скални обекти, подходящи за провеждане на тренировки по алпинизъм. Има удобни терени за ски. До х. Родни балкани се отива за 5 ч; до гр. Своге — 6–7 ч. Пътеките са маркирани.

Стопанисва се тур. д-во „Иван Вазов“ — София, ул. Цар Борис I 131, тел. 87-20-98.

ХИЖА МАЛИНА

Намира се в местността Етрополе — Годечко, на 1550 м н.в.

Изходно място — с. Гинци, което има редовна автобусна връзка със София и Северозападна България през Петрохан. От центъра на селото, където спират автобусите, се тръгва по посока за Петрохан. Много наблизо след последните къщи на селото пътят за хижата се отбива вляво. Пеша се отива за 2 ч. При хубаво време до хижата могат да достигат всякакви превозни средства. Друг изходен пункт е с. Губеш — местността Разкръското — 1,30 ч.

Хижа Малина е преустроена сграда, останала от строителството на каскадата Петрохан. Преустройването бе направено от активистите на тур. д-во гр. Годеч през 1973–1974 г. Сградата е едноетажна, има четири спални помещения с общ капацитет 35 места в стаи с по 3, 8 и

повече легла. Има туристическа кухня, столова, водопровод и електричество от мрежата.

Близо до нея има много извори, като Конярски кладенец и други, които дават началото на река Нишава. Също така наблизо се намират хубави местности, обект на краткотрайни излети: Билин дол, Момин камък и др. Зимно време се образуват прекрасни ски плацове. От хижата до прохода Петрохан се отива за 1,30 ч; до вр. Ком — за 4 ч; до Х. Ком — за 5 ч; до гр. Годеч — за 3,30 ч.

Стопанисва се от тур. д-во гр. Годеч.

ТУРИСТИЧЕСКА БАЗА ПЕТРОХАН

Намира се на билото на прохода Петрохан непосредствено до хотел-ресторанта на 1444 м н.в.

Туристическата база е построена през 1868 г. за нуждите на екскурзионната почивка и туристите. Тя се помещава в едноетажна дървена сграда с общо 33 места за спане в общи спални помещения. Има електричество, вода. Умивалните са навън.

Проходът Петрохан е бил използван още от Римско време. Първото шосе е построено през 1868 год. През 1923 г. през прохода са минали ръководителите на Септемврийското въстание Георги Димитров и Васил Коларов. През време на въстанието е бил отбраняван от отрядите на Замфир Попов. През м. май 1944 г. през прохода минават партизаните от Втора софийска бригада. Интересен обект уравнилният водоем на каскадата Петрохан. Той има 42 дка. площ. На северната страна на прохода са наредени водоелектрическите централи Петрохан, Бързия и Клисура.

Турбазата служи като изходен пункт за излети до х. Ком и вр. Ком — 3–4 ч на запад; до вр. Тодорини кукли (1785 м), х. Пробойница и гара Лакатник на изток съответно 3 ч, 5 ч и 8 ч път пеша. Всички пътеки са маркирани добре.

Стопанисва се от ЦС на БПС.

ХИЖА БЯЛАТА ВОДА

Намира се в местността Бялата вода под вр. Столовете на 774 м н.в.

Изходно място — гр. Вършец през баните — 1,30 ч. Пътеката е маркирана добре. До хижата има асфалтиран път, който се отклонява в края на града по пътя за кв. Заножене вляво — 7 км. От гара Лакатник може да се отиде с автобус до с. Дружево, откъдето по маркирана пътека се стига до хижата за 2 ч.

Построена е през 1975 г. от тур. д-во в гр. Вършец със средства, отпуснати от ГНС. Хижата е хубава сграда на 2 етажа с общ капацитет 55 места за спане в стаи с по 3, 4, 5 и повече легла. Има много добре обзаведена столова и туристическа кухня. Осветява се от собствен източник, има телевизор, вътрешни санитарни възли и други битови удобства. В съседство на позата сграда се намира постройката на горското стопанство, в която се помещава бюфетът на хижата — с кухня и столова за около 20–25 човека. Има обширни тераси, на които лятно време се поставят допълнително маси за хранене. В района е организирана спортна площадка.

От хижата по добре маркирана пътека за около 1 час се излиза на билото на Кознишкия дял на Стара планина. През това място в 1867 г. е минал с четата си Панайот Хитов, идвайки от Пършевица на път за Сърбия. По същата пътека, като се излезе на билото на изток към с. Дружево, е пътят за х. Пършевица — 6 ч. По друга пътека се излиза пак на билото и в местността Понора се разделя на две: едната води през Равно буче, Големия и Малкия Щавел, Царица, Червената локва, вр. Тодорини кукли, прохода Петрохан, вр. Ком за х. Ком. Този маршрут се взема за 8–9 ч път пеша. До гара Лакатник през вр. Столовете се отива за 4 ч. Всички пътеки са маркирани добре.

Стопанисва се от тур. д-во „Тодорини кукли“ в гр. Вършец, ул. Г. Димитров 98, тел. 161.

ХИЖА РОДНИ БАЛКАНИ

Намира се в махалата Манастирите на около 100 м н.в. Изходно място — местността Цъфти трън на шосето Своге — Бучино проход (на това място автобусите от двете посоки имат спирка, оттам по маркирана пътека за 1,30 ч се стига до хижата), е. Брезе — 2,30 ч.

Хижата е бившето училище на махалата. Има 25 легла за спане в общи спални помещения, туристическа кухня и столова за 40 души. Има електричество и водоснабдяване, също така и телефонна връзка.

Стопанисва се от туристическото дружество „Родни балкани“ — с. Искрец — Софийски окръг.

ХИЖА ПРОБОЙНИЦА

Намира се в долината на р. Пробойница на 13 км от гара Лакатник, близо до последните махали на с. Губислав, от лявата страна по течението на реката, на 1004 м н.в.

Изходно място — гара Лакатник — 2,30 ч. С превозно средство се отива до хижата. Отклонението от главния път София — Мездра за с. Губислав и хижата е при гара Лакатник. До местността Орешето (с. Губислав) има автобусна връзка с гара Лакатник.

Хижа Пробойница е съвсем нова хижа, завършена е през 1977 г. Има 70 места за спане, разположени в стаи с 4 и повече легла. До нея са на разположение още 10 бунгала с по 4 легла или общият капацитет е 110 места. Има столова, туристическа кухня, вътрешни санитарни възли, електричество, телевизор. Към хижата има бюфет.

Хижа Пробойница е изходен пункт за излети и походи по билото на планината. До вр. Тодорини кукли (1785 м) се отива за 1,30 ч.; на около 40 мин. път в северозападна посока се намига чудната билна местност Равно буче; на юг от хижата се простира Понор планина.

До съседната хижа Бялата вода се отива за 3,30 ч; до х. Пършевица — за 7 ч. От х. Пробойница до гр. Вършец може да се отиде за 3,30 ч. Пътеките са маркирани.

Стопанисва се от тур. д-во „Лакатнишки скали“ — гара Лакатник.

АЛПИЙСКИ ЗАСЛОН ОРЛОВО ГНЕЗДО КРАЙ ГАРА ЛАКАТНИК

Намира се в западната част на красивите Лакатнишки скали на 620 м н.в.

Изходно място — гара Лакатник. Освен директно по скалните турове заслонът е достъпен за алпинисти и отгоре по стръмната пътека, която се отделя от шосето Лакатник — Миланово и по която до заслона се стига за 1 ч.

Заслонът е строен през 1938 г. от тогавашните членове на БАК. Той е красива къщичка, закрепена на железни греди на скалите. При нужда може да подслони 4 души. Върху най-високата скала е издигнат паметник на антифашистите септемврийци, хвърлени в пропастта през 1923 год. Целият скален масив е катерачен обект. Тук се намира и прочутата Лакатнишка пещера, която не е електрифицирана.

Стопанисва се от ГС на БТС — София, ул. Граф Игнатиев 76, тел. 87-30-43.

ТУРИСТИЧЕСКИ ДОМ ХРИСТО БОТЕВ — ГР. ВРАЦА

Намира се в местността Калето на 622 м н.в. Изходно място — Враца — от центъра на града по ул. Георги Димитров се навлиза в парка и по спираловидно стълбище се стига до дома.

Строен е през периода 1925–1931 г. от врачанските туристи. Домът е на 2 етажа. На долния е открито битово заведение за хранене. Горният етаж е устроен за туристическа спалня с 30 легла. Водата е навън.

В непосредствена близост до него е издигнат паметник на вестителя на свободата в гр. Враца, представляващ руски кавалерист със сигнална тръба. Гористият парк е прекрасно място за отдих на трудещите се от града. При снежни зими има удобни терени за ски.

Стопанисва се от ОС на БТС — Враца.

АЛПИЙСКИ ДОМ ГР. ВРАЦА

Намира се на живописния проход Вратцата на 325 м н.в.

Изходно място. От града до дома води хубав шосеен път, който отива до пещерата Леденика и с. Згориград. Домът се намира на втория километър. Автобусната спирка е до ресторанта на 300 м от дома.

Той е открит през 1970 г. и е масова двуетажна сграда, има 50 места за спане, разположени в стаи с по 4, 6 и повече легла. В стаите има умивални, а на етажите — санитарни възли с баня. Разполага още със столова и туристическа кухня; методичен кабинет по алпинизъм, занималия с телевизор и др. Домът служи като база на алпинистите, които изкачват трудните скални турове на Врачанските скали, и на туристите до туристическите обекти в този край.

Стопанисва се от ОС на БТС — Враца, ул. Г. Димитров 6, тел. 21–39 и 23–17, от София авт. 032.

ХИЖА ЛЕДЕНИКА

Намира се в едноименната местност във Врачанския балкан на 850 м н.в.

Изходно място — Враца — на 2 ч. по добре маркирани пътеки: първата през прохода Вратцата (тя няколко пъти пресича шосето) и втората покрай Винпром и Обчивалото. До хижата има асфалтиран автомобилен път и автобусна връзка с Враца.

Построена е през 1958 г. от врачанските туристи. Тя е една от първите хижи, построени след учредяването на БТС. Сградата е двуетажна, има капацитет 70 места за спане в стаи с по 2, 4 легла и общи спални помещения на нари. Има столова за 60 човека, туристическа кухня, електричество. Водата е навън. Непосредствено до хижата има ресторант.

На 300 м срещу хижата се намира националният туристически обект електрифицираната пещера Леденика; пропастта Резньовете е на 700 м; Змеюва дупка е на 2 ч; вр. Тошина могила (1133 м) е на 1 ч. Околностите предлагат добри условия за ски-спорт през зимата, а през лятото пещерите са обект за любителите на пещерното дело.

Стопанисва се от ОС на ВТС — гр. Враца, ул. Г. Димитров 6, телефон 21–39 и 23–17, от София авт. 092.

ХИЖА ПЪРШЕВИЦА

Намира се под едноименния връх сред обширни бил ни поляни на 1300 м н.в.

Изходно място — Враца през прохода Вратцата е на 3,30 ч. пеш. От разклонението на пътя за пещерата и х. Леденика, докъдето има редовна автобусна връзка, се отива за 1,30 ч. За туристите от София е най-удобно да посетят хижата от гара Оплетня — 3 ч; също така може да се излезе от с. Миланово, което има редовни автобусни връзки с Лакатник — 2 ч. От Враца до хижата могат да отиват всякакви средства. От с. Миланово също има автомобилен път до хижата, но е в много лошо състояние и може да се използва само при хубаво време.

Построена е през 1963 г. от тур. д-во „Веслец“ — гр. Враца. Тя е двуетажна масивна сграда, електрифицирана и водоснабдена. Има общо 90 места за спане, разположени в стаи с 2, 4, 5 и повече легла. Има хубава столова и туристическа кухня, бюфет. В хижата има телевизор.

Местността, в която е построена хижата, е обширни поляни с различни наклони, което дава възможност през зимата да се образуват ски плацове. Оттук започва традиционното ски спускане х. Пършевица — Враца — 23 км. През лятото хижата е база за излети в разни посоки. До вр. Пършевица (1482 м) се отива за 20–30 мин. Той е много обзорен връх. До почивния комплекс Леденика се отива за 1,30 ч; до пещерата Леденика — за 2 ч; до вр. Околчица — 3 ч; до Бялата вода — 6 ч; х. Пробойница — 7 ч. Маркировката е частична.

Стопанисва се от ОС на БТС — Враца, ул. Г. Димитров 6, тел. 21–39, 23–17, от София авт. 092.

ВЕДОМСТВЕНА ХИЖА ТРЪСТЕНА

Намира се под вр. Издремец (1493 м) близо до езеро, обрасло с тръстика, откъдето хижата е получила името си. Тя е на 1200 м н.в.

Изходно място — с. Лакатник — 2 ч; гара Лакатник — 3 ч.; гара Бов — 3 ч. От гара Лакатник до с. Лакатник има редовна автобусна връзка, освен това покрай хижата ежедневно минават автобуси, които идват от с. Лакатник.

Хижата е масивна двуетажна сграда, строена през 1965–1966 г. от туристите в с. Лакатник. Има 30 места за преспиване, туристическа

кухня и столова, електрифицирана е и е с водопровод. Има възможност за снабдяване с хранителни продукти от магазините при рудник „Издремец“ — 30 мин.

Районът на хижата е хубава билна местност, която през лятото е удобна за отдих. През зимата се образуват прекрасни ски плацове. В езерото до хижата може да се плува, а има също така и риба.

По-интересни исторически и туристически забележителности са: Партизанска поляна, при която Втора софийска партизанска бригада е водила голямо сражение с жандармерията — 20–30 мин.; тракийската бойница Куленица — 1,30 ч; останките от славянско селище — Градището — 2 ч; манастирът „Седемте престола“ — 2 ч; Издремец — 1 ч; вр. Яворец — 1,30 ч; и др. съседни хижи са: на 400 м хижа със същото име с 12 легла; Трескавец — 1,30 ч; х. Пробойница — пеша 6 ч, но дотам може да се използват превозни средства; х. Лескова — 4 ч.

Стопанисва се от ТПК „Задружен труд“ — гара Лакатник.

ХИЖА ТРЕСКАВЕЦ

Намира се в едноименната местност югозападно под вр. Издремец (1493 м) на 1200 м н.в.

Изходно място — гара Бов — 1,30 ч пеша източно от гарата по маркирана пътека.

Строена е през 1934 г. до р. Трескавец от горските власти като горски кантон. Туристите от секция „Хемус“ при тур. д-во „Урвич“ през 1964 и 1965 г. са я преустроили и превърнали в малка спретната хижа. Капацитетът ѝ е 35 места в две помещения. Разполага с малка туристическа кухня и столова. Има електричество, водата е навън.

В околностите ѝ има добри условия за ски-спорт. До върховете Издремец и Яворец се отива за 1,30 ч; до пещерата Мечата дупка — за 1 ч. Пътеките са маркирани. От хижата може да се отиде и до историческия манастир „Седемте престола“ — за 2,30 ч; до х. Тръстена — за 1,30 ч; до х. Лескова — за 4 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Урвич“, гр. София, бул. Христо Ботев 154, телефон 31-61-02.

ХИЖА ЛЕСКОВА

Намира се в махала Лескова на с. Осеновлак на 1340 м н.в.

Изходно място — г. Елисейна — до с. Осеновлак с автобус — 20 км, и оттам около 2 ч пеша (пътят е маркиран); от г. Реброво до с. Огоя с автобус — също 20 км и след това 2 ч пеша; от гара Бов през местността Ключа и вр. Издремец (1493 м) по централното било — 6 ч.

Строена е през 1960–1961 г. като училищна сграда. Има 30 места за спане — в стая с 2 легла и две общи спални помещения. Има столова за 40 души и туристическа кухня. Няма електричество. Водата е навън.

Хижа Лескова е важно звено, свързващо дългите преходи по билото на Стара планина откъм вр. Мургаш и откъм вр. Ком и Петрохан. В годините на антифашистката борба околността е била оживен партизански район. На 30 мин. от хижата в местността Брезовица се намира паметникът на зверски избитите 13 души ятаци от Ботевградския район. До х. Тръстена се отива за 4 ч; до х. х Мургаш — за 4 ч.

Стопанисва се от ОС на БТС — София, ул. Алабин 46, телефон 87-05-86.

ХИЖА МУРГАШ (ОРЛОВО ГНЕЗДО)

Намира се югозападно от вр. Мургаш на заветно място сред хубава букова гора на 1490 м н.в.

Изходно място — с. Желява — най-удобният изходен пункт за нея. Оттам до хижата има около 10 км и се отива за около 3,30 ч; от с. Бухово се отива за 4 ч; от с. Чурек през вр. Мургаш — за 4 ч. Пътят през Елешнишкия манастир е затворен. От с. Бухово до хижата при хубаво време може да отиват превозни средства с повишена проходимост.

Строежът на х. Мургаш е започнал през 1936 г. През 1946 г. е била ремонтирана и преустроена. Веднага след създаването на БСТ през 1957 г. беше предадена за стопанисване от тур. д-во „Еделвайс“ —

София, което я доизгради. Преустройството и обзавеждането ѝ бяха завършени към 1961–1962 г. Днес х. Мургаш е хубава триетажна сграда с общо 82 места за спане. Има стаи с по 4, 5, 11 легла и други по-големи спални помещения. Разполага със столова за 50 души и туристическа кухня. Има водопровод и канализация. Осветява се от собствен източник.

На югоизток от хижата преди 9. IX. 1944 г. е имало партизански лагери в местността Зла поляна, Въртопа, Жарковско дере, където е била сформирана бригадата „Чавдар“. В гората при Елешнишкия манастир на 3. V. 1944 г. е станало голямо сражение между партизаните и жандармерията. Паднали се убити 11 партизани. Хижата е служила за убежище на партизаните.

От х. Мургаш до вр. Мургаш се отива за 30 мин.; до прохода Витиня — за 5–6 ч; до х. Лескова — за 6–7 ч. Всички пътеки до хижата се маркирани.

Стопанисва се от тур. д-во „Еделвайс“ — София, ул. Асен Златаров 21, телефон 44-19-83.

ХИЖА КОЙНА И НИКОЛА МУКАНСКИ

Намира се в местността Койдановец в края на широколистна гора и млади иглолистни насаждения на 400 м н.в.

Изходен пункт — с. Скравена, 6 км, 1,30 ч; с. Трудовец — 1,30 ч. И от двете села може да се отиде до хижата с превозни средства. Има маркировка.

Хижата е триетажна постройка с общ капацитет 50 места в стаи с 3,4 и повече легла. Има голяма, много добре обзаведена туристическа кухня и столова и отделно лятна столова с бюфет. Електрифицирана е и е водоснабдена.

Местността е хълмиста, с хубави гори и поляни.

На 150 м източно от хижата е паметникът на загиналите партизани Койна и Никола Мукански; до долината на р. Брусен се отива за 45 мин.; до манастира от Втората българска държава — за 1,30 ч.

От Ботевград до хижата се отива за 1,30 ч по трасето на газопровода. Стопанисва се от тур. д-во в с. Скравена.

ХИЖА РУДИНАТА

Разположена е в местността Рудината под вр. Чечковец (1400 м).

Изходно място — курортната зона Зелин на 4 км от Ботевград, докъдето има редовна автобусна връзка. От Зелин през местността Букалин по добре маркирана пътека до хижата се отива за 3 ч.

Първоначалният строеж на хижата е започнат от ботевградските туристи още през 1936 г. Тя се оформя като сравнително удобна хижа едва през 1947 г. Преустроена е през 1962 г., а в последните години е построена дървена сграда, в която се намира столовата и туристическата кухня. Има собствен източник на осветление. Водата е навън. Общо има 80 места за спане на нари с дунапренови дюшеци.

Околностите на хижата са удобни за ски през зимата.

До вр. Венеца се отива за 1 ч; до вр. Маняков камък (1439 м) — за 1 ч; до х. Звездец — за 5 ч; до местността Витиня — за 6 ч, до гр. Етрополе през Бойковци — 4 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Венеца“ — Ботевград, Софийски окръг, телефон 33–01.

ХИЖА ЗВЕЗДЕЦ

Намира се в местността Гарванов камък, на 15 мин. северно от централното било на около 1400 м н.в.

Изходно място — град Етрополе — 18 км по лош автомобилен път и с. Стъргел от юг по също такъв път. По преките пешеходни пътеки разстоянието от Етрополе до хижата се изминава за 2,30 до 3 ч и от Стъргел — за 2–2,30 ч.

Строена е през 1963–1965 г. от етрополските туристи. Има 100 легла за спане, разположени в стаи с по 3, 4, 8 и повече легла. Има хубава столова, удобна туристическа кухня, битов кът с камина. В приземния етаж има салон занималня в битов стил. Сградата е водоснабдена и електрифицирана от собствен агрегат. Има бюфет.

Разположена е на хубава терасовидна поляна, оградена от широколистна гора. Местността предлага много места за излети и хубави ски плацове за през зимата. На 50–100 м минава историческият

път, свързващ Стъргел с Етрополе, използван по време на Руско турската война от руските освободителни войски. Има паметници (на 40 мин) на руски воители, загинали за нашата свобода по тези места. Най-близка хижа е Чавдар — 1 ч път пеша на югоизток.

Стопанисва се от тур. д-во „Старопланински турист“ — гр. Етрополе, бул. Георги Димитров 3, телефон 26–06.

ХИЖА ЧАВДАР

Намира се в местността Вихрушки поляни, югозападно от вр. Баба, на 1400 м н.в.

Изходно място — най-близки изходни пунктове са с. Буново и жп гара Буново. Пътят от Буново се изминава за 2,30 ч. От с. Стъргел до хижата се отива за 3,30 ч; от гр. Етрополе през вр. Баба — 4 ч, а по пряката пътека — за 3 ч.

Хижата е разположена всред стара букова гора и край студен извор. Построена е през 1933 г. от членовете на тур. д-во „Планинец“ — София, и жители на с. Буново. През 1963 г. беше пристроена голяма столова. Тя е двуетажна постройка с красив изглед и хубава южна веранда. Има общ капацитет 85 места за спане в общи спални помещения, добре обзаведена туристическа кухня и две столови. Електрифицирана е и е водоснабдена. По-рано хижата последователно се е именувала Планинец и Баба. Сегашното ѝ име е свързано с партизанската бригада „Чавдар“, която е действала в тази част на Балкана и е използвала хижата за щаб и подслон.

В хижата е обзаведен музеен кът на партизанската бригада „Чавдар“.

От хижата може да се отиде до вр. Баба за 1,30 ч; до вр. Звездец — за 1,30 ч; до Арабаконак — 2 ч; до Гълъбец — за 1,30 ч; до с. Мирково през Хаджиица и дола на Мирковската река — за 2,30 ч; до х. Мургана — за 3 ч. Всички билни пътеки са маркирани много добре, а останалите имат частична маркировка.

Хижата се стопанисва от тур. д-во Планинец — София, ул. Цар Самуил 36, тел. 88-03-44. Хижата има телефонна връзка чрез с. Буново.

ХИЖА МУРГАНА

Намира се в Етрополската планина на южния склон на вр. Мургана (1639 м) в местността Топалов кладенец сред просторни поляни, заобиколени от букови гори, на 1430 м н.в.

Изходно място — с. Челопеч и гара Челопеч, от които по дерето на р. Въздол се стига за 2 ч. Маркировката е частична. От местността Кашана, през която минава автомобилният път Златица — Етрополе, до хижата в западна посока има път за автомобили, който може да се използва главно от превозни средства с повишена проходимост и камиони през лятото — 5 км. В същата посока за пешеходците има пътека, по която има бялна маркировка. Отклонението от билото за хижата е означено ясно в южна посока — 1 км. Маркировката е много добра.

Сградата е масивна, строена е през 1967–1969 г. В нея и в изградената до нея през 1975 г. сграда има 118 легла за спане, разположени в стаи с по 3, 4 и повече легла и 30 места на нари в общи спални помещения. През 1976 г. до хижата бе изградена нова сграда. Има много добре уредени столова за 80–100 души и туристическа кухня. Сградата е електрифицирана, водоснабдена. Обзаведена е добре, има телевизор.

От хижа Мургана могат да се предприемат излети до вр. Мургана, до местността Попова чешма — с малко старопланинско езеро, което никога не пресъхва, до местността Челопешка баба, до вр. Говедарника, на който има отвор на пропастна пещера, от който се чува шум на подземна река.

Съседни хижи са: на запад х. Чавдар — 3 ч; на изток х. Свищиплаз. Пътят за нея минава през местността Кашана и вр. Свищиплаз (1889 м) по отлично маркирана билна пътека.

Стопанисва се от ОС на БТС — София, ул. Алабин 46, телефон 87-05-86.

ХИЖА СВИЩИПЛАЗ

Намира се в местността Малка поляна под вр. Свищиплаз (1889 м) на 1500 м н.в.

Изходно място — гр. Златица и жп гара Златица. От града до хижата се отива за 3 ч. Пътеката е маркирана добре.

Строежът на хижата е започнал през 1962 г. и е завършен през 1966 г. Тя е триетажна постройка с хубаво външно оформление. Има стаи с по 3, 4 и повече легла. Общо в нея могат да преспят 95 души. Обзавеждането е добро, има хубава столова за 80 души и туристическа кухня, водопровод, електричество, телевизор, централно отопление.

В околностите има добри възможности за ски-спорт при снежни зими.

На половин час път се намира местността Старата бачия, където е станало първото сражение на четата на Филип Тотю и Панайот Хитов с турските потери. Знаменосец на четата е бил Васил Левски. На поляната, където е построена хижата, преди 9. IX. 1944 г. са ставали нелегални срещи. Под вр. Свищиплаз партизанският отряд „Чавдар“ е имал землянка.

От хижата до вр. Свищиплаз се отива за 1 ч; до х. Паскал — за 1,30 ч; до х. Мургана — за 3–3,30 ч; до х. Чавдар — за 6 ч. Пътеките са маркирали много добре.

Стопанисва се от тур. д-во „Медет“ — гр. Златица, Софийски окръг.

ТУРИСТИЧЕСКИ ДОМ ГР. ПИРДОП

Намира се на ул. 15-та. При влизането в града откъм Златица се прави отклонение вляво по улица Даскал Тодор Пирдопски, която води точно срещу дома. От центъра на града се тръгва в западна посока към гр. Златица. В случая отклонението е вдясно по същата улица.

Сградата е на два етажа. Има общо 70 места в 20 спални помещения с 2, 3 и повече легла с всички битови удобства. Има салон занималня с телевизор, библиотека и др.

Към туристическия дом фактически принадлежи цял спортен комплекс с три плувни басейни — един с олимпийски размери, разположени сред обширната затревена площ. В съседство има футболни игрища и игрища за волейбол. От западната страна се

намира просторно езеро, сред което на едно островче е построен ресторант. В езерото има лодки.

Град Пирдоп е важен транзитен и изходен туристически пункт за екскурзии в тези райони на Стара планина и Средна гора.

Туристическият дом, басейните и езерото до ресторанта се стопанисват от тур. д-во „Паскал“ — гр. Пирдоп — Софийски окръг, бул. Руски 40, тел. 21–84, а от София авт. 99-71-83-21-84.

ТУРИСТИЧЕСКИ КОМПЛЕКС ПАСКАЛ

Разположен е в местността Мали извор на 1352 м н.в. Изходно място — гр. Пирдоп и жп. гара Пирдоп — 2 ч.

Туристическият комплекс Паскал се състои от няколко хижи: Хижа Паскал е разположена на поляната непосредствено над горския пояс. За пръв път на това място е строена хижа през 1931 г.; впоследствие изцяло разрушена. След 9. IX. 1944 г. беше построена нова, по-голяма сграда, която през 1965 г. беше изцяло преустроена. През 1974–1975 г. бе направено едно ново разширение. В сегашния си вид има капацитет 110 места, от които 56 легла в стаи с по 5, 8 и повече легла и 54 места на нари. Водоснабдена е и електрифицирана от собствен източник, има телевизор. Притежава добре обзаведена туристическа кухня столова. В новата пристройка има умивални, баня, складови помещения и още една туристическа кухня.

ХИЖА МАЛИ ИЗВОР

Тя е вътре в гората, отстои на 10 мин. път от х. Паскал. Има 18 места за спане, от които 6 легла в една стая и 12 нари на горния етаж. Обзаведена е малка туристическа кухня и столова, има вода и електричество. Към х. Мали извор се води и бунгалото на Дядо Дончо с 5 места.

Двете хижи се стопанисват от тур. д-во „Паскал“ — гр. Пирдоп — Софийски окръг, бул. „Руски“ 40, тел. 21–84, от София, авт. 99-71-83-21-84.

Западно от х. Паскал се намира малката х. Горски кът с 12 места на нари, обзаведена е кухня и със столова. Стопанисва се от Съвета по туризма при ДАП — гр. Пирдоп. Няма постоянен персонал. Може да се ползува само с разрешение.

Източно от х. Мали извор на около 200 м се намира ведомствената хижа на завода за стоманена дограма — гр. Пирдоп. Има за спане 23 легла, хубава столова и туристическа кухня. Има постоянен персонал, приема и приходящи туристи. Край хижата се намира малко езеро.

Околностите на комплекса са покрити с просторни поляни и букови гори. Има изобилна изворна вода.

Комплексът е важен транзитен и изходен пункт за кратки и дълготрайни излети в тази част на планината. До близката и интересна местност Бобча се отива за 30 мин.; до вр. Паскал (2029 м) — за 1,30 ч; за вр. Картала (2033 м) — за 2,40 ч; до х. Момина поляна — за 3,30 ч; до вр. Тетевенска Баба (2071 м) — за 4 ч; до х. Бенковски — за 6 ч; до х. Свищиплаз — за 1,30 ч; до вр. Косица (2000 м) — за 1 ч; до вр. Свищиплаз (1889 м) — за 2,30 ч.

ТУРИСТИЧЕСКИ ДОМ ГР. ТЕТЕВЕН

Построен е на 450 м н.в. в местността Ръта, южно от града, под вр. Петрахиля сред хубава широколистна и иглолистна гора.

Изходно място — Тетевен — от центъра на града през моста на р. Бели Вит покрай Почивния дом, пеша — 25 мин. От центъра на града по автомобилния път домът е на 3 км.

Има 80 места за спане, от които 30 в стаи с по 2 легла и 50 в общи спални помещения. Към дома работи ресторант, оформен в битов стил с таван в оригинална резба, вътрешни санитарни възли, етажни бани и обширни тераси.

На 12 км източно от града се намира курортното селище Рибарица. До него води асфалтирано шосе. В северозападна посока се намира историческият Гложенски манастир, построен през XIII век. В северния край на града се намира манастирът „Свети Илия“, построен през XIV век от цар Иван Шишман, и историческата къща на братя хаджи Станеви, в която през 1869 г. Васил Левски е основал таен

революционен комитет. В долния етаж на тази къща се намира прочутата механа.

В Златишко Тетевенската планина от страна на Тетевен се намират редица туристически хижи. За хижите Вежен и Бенковски се отива с превозно средство през с. Рибарица до местността Сватски дол, а оттам разстоянието до двете хижи (х. Вежен на изток, а х. Бенковски на запад) се взема за 1,30 ч; до х. Хайдушка поляна се отива за 1,30 мин.; до х. Сава Младенов — за 1,30 ч. Пътеките до хижите са маркирани добре.

Домът се стопанисва от тур. д-во Вежен — Тетевен — Ловешки окръг, ул. Г. Димитров 33, телефон 23–72.

ТУРИСТИЧЕСКИ КОМПЛЕКС СКРИБЪТНА

Разположен е край живописната рекичка Скрибътна, приток на р. Вит, на 460 м. н.в. непосредствено до шосето Тетевен — Рибарица.

Изходно място — гр. Тетевен, 5 км по шосето Тетевен — Рибарица. Има редовна автобусна връзка.

Комплексът се състои от различни постройки. В сграда на два етажа е устроено заведение за обществено хранене на „Здрава храна“ в битов стил и павилион за хранителни продукти; къмпинг с бунгала за 30 човека, построени край реката, и туристическа спалня с шест спални помещения за 25 души на 50 м от ресторанта, разположена сред овощна градина. Всички постройки са електрифицирани и водоснабдени. В района има терени за палатки и паркинг за автомобили.

Този туристически комплекс служи и като база за туристите, дошли да опознаят историческите и природните забележителности на Тетевен и Тетевенската планина. Курортът Рибарица отстои от комплекса на 8 км; от Хайдушка поляна — на 2,30 ч; от паметника край р. Костина — лобното място на Георги Бенковски, един от водачите на Априлското въстание — на 11 км, и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Вежен“ — гр. Тетевен, Ловешки окръг, ул. Г. Димитров 33, телефон 23–72.

ХИЖА ХАЙДУШКА ПОЛЯНА

Намира се в местността Хайдушка поляна над град Тетевен на 1000 м н.в.

Изходно място — гр. Тетевен. До хижата се отива за 1,30 ч. Пътеката е маркирана добре.

Сградата е в битов стил отвън и отвътре. Разполага с две големи помещения — едното служи за столова и кухня, а в другото има нари за 40 човека. Хижата е електрифицирана, водата е навън.

От Х. Хайдушка поляна до х. Сава Младенов се отива за 1,30 ч. Пътеката е маркирана.

Стопанисва се от тур. секция при Промкомбинат 9-ти септември — Тетевен.

АЛПИЙСКИ ЗАСЛОН ОПАСНИЯТ ЗЪБ

Разположен е на хубава тераса под вр. Петрахилия на стръмните скали на река Бели Вит над гр. Тетевен на 750 м н.в. Изходно място е гр. Тетевен, като се мине покрай туристическия дом, се отива за 1 ч.

През 1975 г. заслонът беше основно ремонтиран и дообзаведен. В него могат да намерят подслон 10 човека.

Въпреки името си заслонът е достъпен за всички туристи, любители на красиви гледки към града, вр. Трескавец, Червен и Остреч, дефилето на р. Вит, вр. Васильов на изток, вр. Камен Лисец и Гложенския манастир на запад.

Заслонът се стопанисва от тур д-во „Вежен“ — гр. Тетевен, телефон 23–72.

ХИЖА САВА МЛАДЕНОВ

Намира се в красивата долина на р. Козница, приток на р. Бели Вит, на 750 м н.в.

Изходно място — гр. Тетевен. До хижата се отива за 1,30 ч.

Хижата носи името на секретар касиера на Ботевата чета Сава Младенов, който е загинал на това място през 1876 г. Паметникът, който напомня за него, е близо до хижата. Сградата е строена през

1963 г. Има спални места за 30 души, от които 15 легла в 3 стаи и обща спалня за 15 души. Осветява се от собствен източник, вътре има вода.

Районът на хижата през лятото предоставя хубави места за излети и почивка на открито. През зимата има подходящи условия за ски-спорт. До х. Хайдушка поляна се отива за 1,30 мин.

Стопанисва се от Техникума по горска промишленост в гр. Тетевен, телефон 11–72.

ХИЖА МОМИНА ПОЛЯНА

Намира се в местността Момина поляна под вр. Картала (2033 м) на 1810 м н.в. Заобиколена е отвсякъде с хубава борова гора.

Изходно място — гр. Пирдоп, с. Антон и горският пункт Анчова бичкия — на 18 км от гр. Тетевен. Разстоянието от гр. Пирдоп през х. Паскал, вр. Паскал (2029 м), вр. Картала до х. Момина поляна се изминава за 6 ч. От с. Антон до хижата се отива за 5 ч. От местността Анчова бичкия до хижата се отива за 1,30 ч.

Построена е през 1959–1961 г. от тетевенските туристи. Има общ капацитет 80 места, от които една стая с пет легла и три помещения с нари. Разполага с добре обзаведена туристическа кухня. Хижата е водоснабдена и електрифицирана от собствен източник, а през зимата има отлични ски плацове.

От х. Момина поляна до х. Бенковски през вр. Тетевенска Баба се отива за 4 ч; до вр. Вежен — за 7 ч; до х. Вежен през билото — за 8 ч, а през х. Бенковски — за 7 ч; до х. Паскал — 3,30 ч; до Свициплаз — за 4,30 ч. От х. Момина поляна през махалите Зеленика и Дивчово, вр. Асенов рът, вр. Четирите поляни, където се намира х. Сава Младенов, и до х. Хайдушка поляна край гр. Тетевен се отива за 8 ч. Този път не е маркиран. Всички останали пътеки са маркирани добре.

Стопанисва се добре от тур. д-во „Вежен“ — гр. Тетевен, Ловешки окръг, ул. Г. Димитров 33, телефон 23–72.

ХИЖА БЕНКОВСКИ

Разположена е на 1539 м н.в. под вр. Ушите на поляна, заобиколена от букова гора.

Изходно място — село Антон, от което до хижата се отива за 4,30 ч (няма маркировка); с. Рибарица — 4 ч; с превозно средство (с повишена проходимост), като се излезе от с. Рибарица, може да се стигне до Дълбоки дол на Костина река, откъдето до хижата остава 1,30 ч път. Със същите превозни средства, като се излезе пак от с. Рибарица, може да се стигне до местността Соватски дол. Оттам до хижата има 1 ч път. Пътеките са маркирани.

Хижата е строена през 1932 г., а след 9. IX. 1944 г. е преустройвана. През 1974 г. е основно преустроена и разширена с нова по-малка сграда. Общо има 70 места за спане, разположени в стаи с по 4, 5, 8 легла и общи спални помещения с нари. Има туристическа кухня, столова, битов кът, скиорна, две кухни, водопровод и електричество от собствен източник.

Към билото могат да се предприемат краткотрайни излети. През зимата има много добри ски плацове. На 1,30 ч в долината на р. Костина е лобното място на Георги Бенковски и неговите другари, загинали на 25. V. 1876 г. Преди 9. IX. 1944 г. хижата е била убежище на партизаните.

От х. Бенковски до х. Вежен (през Соватски дол) се отива за 2,30–3 ч; до х. Паскал — за 6 ч; до х. Момина поляна — за 4–4,30 ч; до новостроящата се хижа Планински извори — 3 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Вежен“ — Тетевен, ул. Георги Димитров 33, телефон 23–72.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. КЛИСУРА

Открита е като спалня през 1955 г. от ЦС на БПС.

Сградата е масивна и има хубаво местоположение срещу река Върлешница. Има столова с 30 места, кухня, топла и студена вода, малка баня, гардероб за раници, канцелария, телевизор, телефон и радиотелефон, включен в мрежата на БТС. Обзаведена е много добре и разполага с 6 спални и 40 легла. През летния сезон за екскурзионна почивка се използват 33 легла. Отворена е целогодишно.

Интересни обекти са музея, паметникът на Зли дол и други. Средищното положение на гр. Клисуря предоставя богати възможности за провеждане на туристически мероприятия в централна Стара планина и Средна гора.

Най-близки хижи са Вежен — 7 ч (зиме съществува лавинна опасност) и Богдан — 5 ч. До двете хижи пътеките са добре очертани и маркирани.

Спалнята се стопанисва от ЦС на БПС. За кореспонденция — туристическата спалня на ЦС на БПС, гр. Клисуря, Пловдивски окръг.

ХИЖА ВЕЖЕН

Разположена е на голяма поляна, заобиколена от вековни иглолистни гори, в местността Царичина, на 1615 м н.в., на северните склонове на вр. Вежен (2189 м).

Изходно място — с. Рибарица — Ловешко — 4 ч. От с. Рибарица до хижата има шосе — 17 км. Друг изходен пункт е гр. Клисуря — 7 ч по маркирана пътека.

Първоначално е носела името на местността. Построена е през 1935 г. от туристите в гр. Клисуря.

Старата сграда е дървена. По-късно до нея профсъюзите построили три сгради. Общо хижата разполага с две столови за 120 човека, две кухни — едната за екскурзионната почивка, другата — за туристи. Има топла и студена вода, външна умивалня, канализация, агрегат за осветление. Разполага с 62 легла, 72 места на пружинени нари и 100 места на нари в общи помещения. Малките стаи с по 2 и 3 легла през лятото се използват от персонала на хижата. Край хижата има 6 бунгала с по 2 легла. С тях общият капацитет за нощуване е 246 места. Хижата е обзаведена много добре, има библиотека, забавни игри, телевизор, волейболно игрище. През летния сезон на хижата се организира пансионатна почивка за учащи се — 8 души, и екскурзионна почивка — 33 души, за които се резервират места. По предварителна заявка се приготвя топла храна за туристите.

В района на хижата има още две сгради — едната е на горското стопанство и служи за почивка, другата е бивш магазин на селкоопа в с. Рибарица. Хранителни продукти се продават в хижната лавка.

Околността на х. Вежен е обявена за резерват. Тя изобилствува с диворастящи плодове и гъби. Има добри възможности за ски-спорт.

Съседни хижи са: Козя стена — на 7,30 ч (има маркировка, съществува лавинна опасност); Бенковски — през Сватски дол — 2,30 ч. Има лятна и зимна маркировка.

Хижата се стопанисва от ЦС на БПС. За кореспонденция: х. Вежен, с. Рибарица, Ловешки окръг.

ХИЖА КОМАН

Намира се в местността Коман на 750 м н.в. Изходно място — с. Терзийско (западно от селото), Ловешки окръг, 7 км, на 1,30 ч пеша; с. Калейца — 12 км по шосеен път.

Сградата на х. Коман е модерна, двуетажна постройка. Има общ капацитет 80 места за спане в стаи с по 3 и повече легла. Има туристическа кухня, бюфет, столова, салон за културни занимания, телевизор, вътрешни санитарни БЪЗЛИ.

При хубав сняг има добри възможности за ски-спорт. В района на хижата се намира спортна площадка и волейболно игрище.

В местността Коман в турско време се е произвеждал барут, който е използван и от въстаниците през 1876 г.

На юг от хижата на 1 ч път пеша се намират с. Шипково и Шипченските минерални бани. До х. Васильов се отива за 2,30 ч през гори и поляни с хубави гледки.

Предстои превръщането на местността Коман в район за отдих, спорт и туризъм на младежта и трудещите се от Ловешки окръг.

Стопанисва се от тур. д-во в с. Терзийско, Ловешки окръг.

ХИЖА ВАСИЛЬОВ

Разположена е на открита местност под вр. Васильов на 1300 м н.в.

Изходно място — Шипковските минерални бани — 2 ч. До баните има редовна автобусна връзка с гр. Троян. Пътеката от селото

до хижата е маркирана. От курорта Рибарица хижата отстои на 4 ч (няма маркировка).

Хижата е масивна двуетажна постройка, водоснабдена и електрифицирана. Построена е през 1965 г. от туристите в с. Шипково. В нея могат да преспят 60 човека в стаи с по 4, 5, 7 и повече легла. Има много хубава столова за 40–50 души и туристическа кухня.

Има удобни терени за ски-спорт. Особено обзорен е вр. Васильов (.400 м), който отстои на 20 мин. от хижата.

Съседни туристически обекти са: х. Коман — 2 ч; х. Хайдушка песен — 4,30 ч; х. Козя стена — 7 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Васильов“ — с. Шипково, Ловешки окръг.

ХИЖА ХАЙДУШКА ПЕСЕН

Намира се в гористата местност Рогачева река на около 1020 м н.в.

Изходно място — с. Чифлика — 1 ч пеша. До нея води удобен шосеен път от гр. Троян.

Хижата има 70 места за спане, разположени в две стаи с по 3 легла и друга общи спални помещения. Има оригинална столова в битов стил, туристическа кухня, електричество и водопровод. До хижата има къмпингови къщички с 16 легла.

Хижата е разположена до водослива на рекичките Рогачева и Камачарска в живописен горски район, обявен за резерват. Наблизо има извори на минерална вода, с която се пълни плувен басейн, намиращ се наблизо до хижата. На 250 м южно от хижата се издига скромен паметник на въстаника, увековечаващ паметта на заловените тук след предателството и по-късно убити Тодор Каблешков, Георги Търнев и Стефан Почеков. На 15 мин. се намира и гробът на Георги Търнев и Стефан Почеков.

От хижата могат да се предприемат излети до билото на Стара планина по горска пътека — 2 ч; до х. Козя стена се отива за 2,30 ч; до вр. Козя стена — 2,30 ч; до Троянския проход и курортното селище Беклемето — 4–5 часа.

Стопанисва се от ОС на БТС — Ловеч, ул. Софийска 2, тел. 36–83.

ХИЖА КОЗЯ СТЕНА

Намира се в местността Хайдук чешме, южно под централното било на Стара планина на 1560 м н.в.

Изходно място — с. Чифлик, Ловешки окръг — 3,30 ч. От с. Розино, гара ж.п. линия София — Карлово — Бургас, е на 4,30 ч. Маркировката е частична. От с. Христо Даново има шосе до горския пункт в Дамлъдере. Оттам до хижата се отива за 1,30 ч. Има частична маркировка. От Троянския проход с на 3 ч. Има маркировка.

Построена е през 1940 г. от плевенските туристи. Носи името на красивия старопланински връх Козя стена (1670 м), намиращ се на 1,30 ч източно от хижата. От 1953 се стопанисва от ЦС на БПС.

Сградата е масивна, градена от камък. Има столова за 30 души, кухня, спалня с 5 легла, спалня с нари с 32 места и 25 места на нари в таванско помещение — общо 62 места. За екскурзионна почивка се използват 33 места. Хижата е водоснабдена и канализирана. Осветява се от собствен агрегат, тоалетните и умивалните са външни. Има бюфет за хранителни продукти.

Съседни хижи са: Хайдушка песен — 2 ч; Дерменкая — 4,30 ч; Вежен — 7,30 ч. Пътеките са маркирани и добре очертани. Зиме съществува лавинна опасност.

Хижата се стопанисва от ЦС на БПС.

ТУРИСТИЧЕСКИ ДОМ „НИКОЛА ГАБЪРСКИ“ В ГР. ТРОЯН

Намира се в парковата зона Капично, южно от града на 450 м н.в. с лице към живописно разположения от двете страни на р. Осъм гр. Троян.

Домът представлява масивна двуетажна постройка. Открит е за туристи през 1970 г.

Домът разполага със 100 места за спане, разположени в стаи с по 2, 4 и повече легла, със самостоятелни санитарни възли. Има

туристическа кухня, ресторант, бюфет, занималия, лекционна зала, свързан е също с телефонна мрежа на града.

От дома могат да се предприемат с автомобил и пеша интересни излети до многобройните забележителности на Троянския балкан, между които Троянският манастир — 10 км, Беклемето — 21 км; х. Амбарица; х. Хайдушка песен; х. Козя стена; х. Васильов и др.

Стопанисва се от туристическо д-во „Амбарица“ — гр. Троян, Ловешки окръг, ул. В. Левски 11, телефон 23–44.

ТУРИСТИЧЕСКО СЕЛИЩЕ БЕКЛЕМЕТО

Туристическото селище Беклемето е разположено край шосето, което свързва гр. Троян и с. Кърнаре (в Розовата долина през Троянския проход на 1300 м н.в.). Отстои на 22 км от гр. Троян. Местността, в която е построено селището, е открит планински хребет със слаб наклон на север. В околностите на селището има хубави поляни и широколистни гори, а през зимата се образуват просторни ски плацове. В района има ски лифт.

В селището са построени туристически хижи с 360 легла. Те са обзаведени много добре, имат малки и по-големи стаи, всички са електрифицирани, водоснабдени и канализирани. Имат хубави столови за хранене, туристически кухни, телевизори и др. В селището има ресторант, магазин за хранителни продукти, пощенска станция. Селището се благоустроява с всяка измината година.

От него могат да се предприемат интересни излети към билото на планината, към хижите Дерменкая, Добрила, Козя стена и др.

ЗАСЛОН ОРЛОВО ГНЕЗДО

Намира се на билото на Стара планина източно от Беклемето (връхната точка на прохода Троян — Кърнаре), на около 1507 м н.в.

Изходно място — Беклемето (връхната точка на Троянския проход) 1,20 ч. През прохода редовно минава: автобуси от Северна към Южна България и обратно.

Заслонът е построен само за 45 дни през 1975 г. от актива на тур. д-во „Стратеш“ — гр. Ловеч. Сградата е в алпийски стил. Може да подслони 20–25 човека на нари в едно спално помещение. Има помещение за туристическа кухня (в което също може да се спи) и столова с камина. Осветява се от собствен източник, водата е навън.

До х. Дерменкая се отива за 1,20 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Стратеш“ — гр. Ловеч, ул. Стефан Караджа 2, телефон 46–63.

ХИЖА ДЕРМЕНКАЯ

Намира се в красивата едноименна местност сред обширна планинска поляна на 1503 м н.в.

Изходно място — връхната точка на Троянския проход — 2,30 ч в източна посока. На това място има автобусна спирка. През прохода редовно минават автобуси от Северна към Южна България и обратно.

Откъм юг пеша може да се излезе от с. Кърнаре, като се мине по преки пътеки, които са маркирани — 3,30 ч.

Строена е през 1961–1964 г. от тур. д-во „Стратеш“ — гр. Ловеч.

Хижа Дерменкая е масивна двуетажна сграда с общо 140 места за спане в стаи с по 4, 5 и повече легла. Има столова, две туристически кухни, скиорна, баня и други сервизни помещения. Сградата е електрифицирана от собствен източник и е водоснабдена. Към хижата има бюфет. Има телевизор.

Околностите на хижата предлагат добри условия за краткотрайни излети през лятото и за ски-спорт през зимата. Под хижата на север е разположен красивият резерват Стенето. Тук се било скривалището на партизанската чета „Чавдар“ от Ловешко Троянския партизански отряд.

Стопанисва се от тур. д-во „Стратеш“ — гр. Ловеч, ул. Стефан Караджа 2, телефон 46–63.

ВЕДОМСТВЕНА ХИЖА НЕЗАБРАВКА

Построена е през 1963–1964 г. в местността Капакли бунар на 1600 м н.в. в сред хубава иглолистна гора.

Исходно място — гр. Сопот — 3,30 ч.

Строена е от туристите от Завод 11 — гр. Сопот. Сградата е масивна, има кухня, столова с 40 места, умивалня, скиорна Има 45 легла в стаи с 2 и 3 легла и 40 места на нари в три тавански помещения. Обзавеждането ѝ е кухненски и друг инвентар е много добро. Хижата е водоснабдена, канализирана и електрифицирана е агрегат. Разполага с телевизор, акордеон. През цялата година работи бюфет за хранителни продукти.

През 1969 г. до хижата беше построена нова столова.

Използува се за почивка на трудещите се от завода, но приема и туристи.

Съседни хижи са Добрила — 40 мин. и Дерменкая — 2,30 ч. Има маркировка.

Стопанисва се от Завод 11 — Сопот.

ХИЖА ДОБРИЛА

Намира се на седловинната поляна между вр. Левски (2166 м), Амбарица на изток и вр. Добрила на запад на 1750 м н.в.

Исходно място — Сопот — 4 ч. Пътеката е маркирана и очертана добре.

Носи името на Добрил войвода. Построена е от туристи от гр. Сопот през 1928 г. По-късно обаче била опожарена. Сегашната сграда е построена през 1932–1933 г. на около 100 м източно от старата.

Градена е от камък. Разполага с 33 легла, разположени в стаи с по 4, 5, 10 и 14 легла. Край хижата през 1972 г. профсъюзите построиха дървена барака тип „Пиринка“, в която в 5 стаи има 34 легла. Общият капацитет за нощуване е 67 легла. За екскурзионна почивка през лятото се използват 33 места. В съседство на хижата има и друга дървена барака на Завод 11 — Сопот с капацитет 16 места, които при нужда се използват и от туристи. Столовата и кухнята са в отделна сграда, на около 100 м западно от хижата. Капацитетът на столовата е 35 места. Има водопровод. Електричество се получава от собствен източник. Към хижата има малка лавка за хранителни продукти. Обзавеждането е добро. Тоалетната и умивалните са външни.

Излети могат да се предприемат до вр. Левски — 1 ч; до вр. Купена — 2 ч; до вр. Ботев (през Купена) — около 7 ч. Има маркировка.

Съседни хижи са: Амбарица — 2,30 ч; Васил Левски — 4 ч; ведомствената х. Незабравка — 40 мин.; Дерменкая — 2.30 ч. До всички има маркировка. На юг от хижата по Манастирската река през 1943–1944 г. са били скривалищата на Втори партизански отряд „Васил Левски“.

Стопанисва се от ЦС на БПС.

ХИЖА АМБАРИЦА

Намира се в северните склонове на Средна Стара планина в местността Дълги дол под вр. Момина могила на 1503 м н.в.

Изходно място — най-удобен изходен пункт е местността Яворова лъка. Дотам се отива с автобус от гр. Троян. От местността Яворова лъка до хижата се отива за 2–2,30 ч.

Хижа Амбарица се състои от две сгради — стара и нова, отстоящи на 30 м една от друга.

Старата хижа е строена през 1935–1936 г., а новата — през 1958–1960 г. И двете сгради са строени от туристите, членове на д-во „Амбарица“ — Троян.

Общият капацитет е 150 места за спане, разположени в стаи с по 3, 4 и повече легла и общи спални помещения с нари. Има обширна столова, туристическа кухня, дневна с битов кът, скиорна и други сервизни помещения. Сградите са електрифицирани от собствен източник и водоснабдени.

Зимно време хижата е оживен ски център наблизо са монтирани два ски лифта. Лятно време се устройват спортна площадка и волейболно игрище.

От хижата могат да се предприемат излети към местата, свързани с легенди за Крали Марко; вр. Амбарица (2166 м) — 2,30 ч; Купена (2169 м) — 2,30 ч; Марковата дупка — 3 ч; Резервата Стенето — 3–4 ч. До съседната хижа Добрила се отива за 2,30–3 ч; до Дерменкая — 5 — в ч; до х. В. Левски — 4 ч; х. Балкански рози — 5 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Амбарица“ — Троян, Ловешки окръг, ул. В. Левски 11, телефон 23–44.

ХИЖА ЯВОРОВА ЛЪКА

Намира се в Средна Стара планина в долината на река Краева, където в нея се влива притокът ѝ р. Малка Краева, на 740 м. н.в.

Изходно място. Гр. Троян и с. Черни Осъм. Има редовна автобусна връзка между гр. Троян и с. Черни Осъм. В предпразнични и празнични дни автобусите се движат до хижата.

Тя е строена през 1947 г. от Ловно рибарското д-во в гр. Троян и профорганизацията на шофьорите. Хижата е напълно преустроена и разширена през 1977 г. Има общ капацитет 100 места, разположени в стаи с по 2, 3, 4 и повече места. Електрифицирана е и е водоснабдена. В нея работи целогодишно ресторант. Има също така добре обзаведена туристическа кухня, която се помещава в отделна сграда.

В околностите има хубави места за излети и за ски-спорт през зимата. На 1 ч от хижата в м. Зелениковец се намира манастирът „Свети Иван“, а на 13 км по пътя за гр. Троян е разположен прочутият Троянски манастир. От х. Яворова лъка до х. Амбарица се отива за 2–2,30 ч; до х. Плевен — за 6–7 ч.

Стопанисва се от туристическото д-во Амбарица в гр. Троян. Ловешки окръг, ул. Васил Левски 11, телефон 23–44.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. КАРЛОВО

Намира се в края на гр. Карлово в местността Бешбунар в добре уредени дървени бараки (през тази година ще бъде основно преустроена).

Общият капацитет на спалнята е 34 легла, разположени в общи спални помещения. Бараките са електрифицирани, водата е навън. Спалнята осигурява подслон за туристите, дошли да разгледат гр. Карлово — родното място на Васил Левски, музея „Васил Левски“, както и на предприемащите излети към хижите Комсомол, Хубавец, Балкански рози, Васил Левски и вр. Ботев.

Стопанисва се от тур. д-во „Васил Левски“, ул. Васил Левски 13, гр. Карлово — Пловдивски окръг, телефон 34–36.

ХИЖА КОМСОМОЛ

Намира се в местността Карамандра на 1250 м. н.в. на левия бряг на малка планинска река.

Изходно място — Карлово, като се излезе през местността Орешака, откъдето за хижата водят две маркирани пътеки: едната стръмна право нагоре (по нея до хижата се стига за 1,30 ч); другата по-полегата, минава през боровата гора и като излезе от нея, диагонално пресича пасищата. За около 2 ч тя стига до хижата. Има маркировка.

Сградата е двуетажна. Строена е през 1974–1975 г. без всякакъв път с голям ентузиазъм от младите туристи на гр. Карлово — учащи от карловските техникуми и училища. Има 33 места за спане, разположени в стаи с по 3, 6 и повече легла. Обзаведена е добре. Притежава малка туристическа кухня и столова. Има електричество от собствен източник и водопровод.

Хижа Комсомол е удобна база за туристите. До билната част Равнец (Дюсчал) се отива за 2 ч; до х. Рай — за 4–5 ч; до вр. Ботев (2376 м) — за 5–6 ч; до х. Левски и х. Балкански рози — за 2–3 ч през местността Малкия камък.

Проектира се в непосредствена близост до хижата да бъде горната станция (първия етаж) на лифта Карлово — Ботев връх.

Стопанисва се от тур. д-во гр. Карлово, Пловдивски окръг, ул. В. Левски 12, тел. 34–36.

ХИЖА ХУБАВЕЦ

Разположена е край пътеката от гр. Карлово за х. Васил Левски при водослива на Стара и Мала река на 964 м н.в.

Изходно място — гр. Карлово по ясно очертана маркирана пътека — 2,20 ч.

По-рано хижа Хубавец беше известна като заслона Хубавец, строен от карловските туристи. През годините 1962–1963 сградата

беше основно преустроена и разширена и бе създадена днешната хижа. Общо в нея могат да пренощуват 42 човека в три спални помещения. Има туристическа кухня, столова е 40 места, водоснабдена е и е електрифицирана от собствен източник. Околностите са стръмни гористи хълмове, по които има сравнително удобни терени за ски. Реката е зарибена.

От х. Хубавец до х. Балкански рози се отива за 40 мин., а до х. Васил Левски — за 2 ч; до вр. Амбарица — за 4–4,30 ч; до Големия Купен — за 4 ч; до вр. Ботев — за 6,30 ч. От хижата, като се тръгне по коритото на Мала река, се отива до х. Добрила за 4 ч. Пътеките са маркирани.

Стопанисва се от тур. д-во „Васил Левски“ — гр. Карлово, Пловдивски окръг, ул. В. Левски 13, телефон 34–36.

ХИЖА БАЛКАНСКИ РОЗИ

Намира се в поречието на Стара река край пътеката, водеща от Карлово за х. Васил Левски, на 1100 м н.в.

Изходно място — Карлово по ясно очертаната маркирана пътека — 3 ч.

Основната сграда е строена през 1923 г. и е известна като летовище Червен кръст. Сега на разположение на туристите има четири сгради. Общият капацитет е 80 места, разположени в 6 спални помещения, от които 30 са легла и 50 на нари. Сградите са електрифицирани от собствен източник. Има туристическа кухня, столова с 40 места, течаща топла и студена вода. Към хижата има бюфет.

От х. Балкански рози до х. Васил Левски се отива за 1,30 ч; до х. Добрила — за 4 ч; до вр. Купена (2169 м) — 3 ч; до х. Амбарица — за 5 ч; до х. Хубавец за 30–40 мин.; до вр. Ботев (2376 м) — 5–6 ч; до х. Плевен — 7 ч; до х. Комсомол — 2,30 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Васил Левски“ — гр. Карлово, Пловдивски окръг, ул. В. Левски 13, тел. 34–36.

ХИЖА ВАСИЛ ЛЕВСКИ

Разположена е на малка полянка сред широколистна гора над водослива на двата начални притока на Стара река, на 1450 м н.в.

Изходно място — Карлово — 4–4,30 ч. Има маркировка.

Първоначално е носела името на старопланинския първенец Юмрукчал. През 1954 г. бе преименувана на Васил Левски. Хижата е построена през 1923–1925 г. от карловските туристи. Разширявана е през 1956 и 1965 г. от профсъюзите. От 1953 до 1973 г. се стопанисваше от ЦС на БПС, след това от КОТ.

Сградата е масивна, има столова за 30 души, кухня, канализация, водопровод, малка баня, вътрешна умивалня, собствена водоелектрическа централа. Разполага с четири спални помещения с по 9, 14, 20 и 40 места — общо 83 места. За екскурзионна почивка се използват 33 места. Има лавка за хранителни продукти.

Интересни обекти са вр. Купена — 2,30 ч; Костенурката — 1,30 ч; вр. Ботев (по билото) — 4,30 ч; Равнец — 2 ч; Карловското пръскало — 10 мин.

Съседни хижи са: Рай — към 4 ч; Балкански рози — 1,30 ч; Хубавец — 2 ч; Доброила — 4 ч; Амбарица през Купените — 4–4,30 ч. До всички има маркировка.

Стопанисва се от ЦС на БПС.

ЗАСЛОН БОТЕВ

Намира се в западните склонове на вр. Ботев в местността Полянката, на вододела под върха на около 2210 м н.в. Строен е през 1936 г. от пловдивските и карловските туристи за улеснение на преходите към върха. Тя е едноетажна каменна постройка, състояща се от две помещения. Може да осигури подслон в лошо време на 25–30 човека. Няма електричество. Вода има на 10 мин. от заслона. Отстои на 1 ч път от вр. Ботев, на 2,30 ч от х. Рай и на 4,30–5 ч от х. Левски.

Поддържа се от пловдивските и карловските туристи. Няма постоянен персонал.

ХИЖА ПЛЕВЕН

Намира се в местността Бъзов дял над с. Видима — Ловешки окръг, под вр. Ботев (2376 м), на 1504 м н.в.

Изходно място — с. Видима (водохващането над селото) — 1 ч път пеша.

Хижата е строена през 1967–1971 г. Има две масивни тела — едното ниско, на 3 етажа, а другото високо — на 5 етажа, отделно една масивна сграда и дървени постройки. Има 310 места за спане, разположени в стаи с по 2, 4 и повече легла. Има обширна столова със 160 места, туристическа кухня, ресторант, скиорна, битов кът със занимални, телевизор, помещение за сушене на дрехи, ски влекаве, волейболно игрище, централно парно отопление, етажни санитарни възли с баня. Има ресторант, бюфет.

От хижата могат да се предприемат излети до Ботев връх (2376 м); вр. Русалка (Марагидик — 2150 м); до Северен Джендем и др. Съседни хижи са: х. Амбарица — 3,30–4 ч; х. Рай — 5 ч; х. Васил Левски (през Костенурката) — 5 ч.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС — гр. Плевен, ул. Цв. Спасов 21 А, телефон 2-54-74.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ НА ВР. БОТЕВ

Намира се на старопланинския първенец вр. Ботев на 2376 м н.в. Строена е за нуждите на работниците, строители на ретранслаторния център на върха. Пригодена е за спалня през 1966 г. Тя е голяма едноетажна постройка, направена от сглобяеми бетонни елементи. Може да осигури подслон на 60 души в общи спални помещения, обзаведен с нари. Има електрическо осветление. Водата е под режим.

Спалнята осигурява подслона на туристите, покорители на вр. Ботев, и движещите се групи по билото на Стара планина. До съседните две хижи и заслон се отива: до заслон Ботев — за 40–50 мин.; до х. Левски — за 4–4,30 ч; до х. Рай — за 2 ч; до х. Тъжа — за 3,30 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Хайдут“ — Калофер, ул. Тунджа 3.

ЗАСЛОН МАРИНКА

Разположен е на седловината Маринка на 40 мин. от вр. Ботев на пътеката за х. Тъжа. Строен е през 1956 г. Той е едноетажна каменна постройка с бетонен покрив. Състои се от едно помещение с печка и нари. Може да подсигури подслон в лошо време на 15 души. На 100 м от заслона ма северозапад се намира хубаво кладенче със студена вода. От заслона до вр. Ботев се отива за 1 ч, а до х. Тъжа — за 2,30 ч.

ТУРИСТИЧЕСКИ СПАЛНИ В ГР. КАЛОФЕР

Намират се в центъра на родното място на нашия велик поет и революционер Христо Ботев. Те са стари къщи, строени в стила на подбалканските къщи. Едната се намира на ул. Тунджа № 3 и е пригодена за туристическа спалня през 1965 г. Сградата е водоснабдена и електрифицирана. Капацитетът ѝ е 70 места, от тях 46 легла в 5 спални помещения и едно помещение с нари за 24 души. Има малка туристическа кухня, столова за 20–25 души, занималия и др. Разположената в двора на черквата сграда е строена преди повече от 10 години от калоферския търговец Георги Шопов. Църквата в двора „Св. 40 мъченици“ е историческа.

Другата спалня, именувана Бачо Никола, е до моста в западната част на града край левия бряг на р. Тунджа. Тя има 80 места, разположени в 4 общи спални помещения, електрическо осветление, водопровод, пералня, баня, столова с битова уредба в приземието, туристическа кухня, столова за 30 души, вътрешни и външни умивални, тел. 286.

Спалните служат за подслон на туристите, дошли да разгледат стария Калофер, музея „Христо Ботев“, а така също и на онези, които предприемат излети към х. Рай и вр. Ботев. За екскурзионна почивка през лятото се използват 66 места.

Спалните се стопанисват от тур. д-во „Хайдут“ — Калофер, ул. Тунджа 3, телефон 391.

ХИЖА РАЙ

Намира се на юг под вр. Ботев в местността Рая, откъдето носи името си, на 1300 м. н.в.

Изходно място — гр. Калофер — около 4,30 ч. Има маркировка. От гр. Калофер до местността Паниците има асфалтирано шосе — 6 км. От ДЗС на гр. Калофер до кошарите в местността Рудината има друго шосе — 9 км, което не се поддържа добре.

Построена е през 1935 г. от калоферските туристи. През 1955 и 1962 г. бе разширена от профсъюзите, а през 1965 г. те основно я преустроиха.

Сградата е масивна. Има две столови — едната за 60, а другата за 30 души, кухня за стола на екскурзионната почивка и отделно туристическа кухня, студена и топла вода, малка баня. Разполага с 82 легла в стаи с по 4, 8 и 12 легла и нари с 40 места. За екскурзионна почивка се използват 66 места. През летния сезон на палатки се разкриват допълнителни места за нощуване.

Хижата е обзаведена много добре. Има библиотека, забавни игри, лавка за хранителни продукти. Осветява се от собствен източник.

Близо до хижата се намира известният водопад Пръскалото, висок 125 м. Райските скали край Пръскалото са обект за алпийски изкачвания. Известна е близката пещера Ханмаара — 5 мин. Калоферският Купен е на 30 мин. До старопланинския първенец се отива за около 2,30 ч. Има маркировка. Зиме съществува лавинна опасност.

Съседни хижи са: Тъжа през вр. Ботев — 6,30 ч; Васил Левски — 4 ч. Пътеките до тях са добре очертани и маркирани.

Хижата се стопанисва от ЦС на БПС.

ХИЖА ТЪЖА

Старата хижа, наричана Марагидик на името на близкия красив връх, сега преименуван на Русалка, е била построена на левия бряг в горното течение на р. Тъжа през 1927 г., но през 1942 г. е била опожарена. Новата хижа е построена от севлиевските туристи през 1946–1948 г., малко по-високо и северно от старата, на 1520 м н.в.

Изходно място — с. Острец — Ловешки окръг — 3 ч. Има маркировка. От гара Тъжа (на жп линия София — Бургас) до хижата

има шосе — 25 км.

Сегашното си име хижата носи от р. Тъжа. От 1953 се стопанисва се от ЦС на БПС, който я довърши, а по-късно и разшири.

Сградата е масивна, има столова за 60 души, кухня за стола на екскурзионната почивка, туристическа кухня, малка баня, канализация, водно и дизелово електрическо осветление, външни тоалетни и умивални, телефонна връзка със с. Острец. Лятно време по предварителна заявка се готви топла храна. Разполага със 72 места на нари и 33 легла аз стая с по 2, 5, 10 и 12 легла. За екскурзионна почивка се използват 33 места. Хижата и лавката за хранителни продукти са отворени през цялата година.

В местността Петоречието (на 30 мин.) има горски пункт и постоянно отворена лавка за хранителни продукти.

В околността на хижата има много добри условия за ски-спорт. На 1,30 ч се издига вр. Русалка (1889 м). В северните му склонове се намира паметник на ръководителя на Габровското въстание през 1876 г. Цанко Дюстабанов.

До водопада Ами Буе на Острецката река се отива за 2 ч; до Кадемлийския водопад — за 1 ч; до вр. Ботев — за 4 ч. Има маркировка.

Съседни хижи: Мазалат — 4 ч (има зимна и лятна маркировка); Рай (през вр. Ботев) — 6,30 ч (има маркировка). Зимно време частта от вр. Ботев до х. Рай е лавиноопасна. До х. Васил Левски през вр. Ботев се отива за 8–8,30 ч. Има маркировка.

Хижата се стопанисва от ЦС на БПС. За кореспонденция: х. Тъжа, с. Острец, Ловешки окръг. Телефонна връзка чрез ПТТ станция — с. Острец.

ХИЖА МАЗАЛАТ

Разположена е на централното било на Стара планина в местността Мандрицето на 1620 м н.в.

Изходно място — с. Стоките — Лъгът, Габровско (до което има редовен автотранспорт) — 3 ч. От жп гара Съхране (на жп линия София — Бургас) до горския пункт Габровница има камионен път — 25 км. Оттам до хижата се отива за 1,30 ч.

Построена е през 1935–1936 г. от туристите в гр. Севлиево. Носела е името на р. Росица, чиито начални притоци са близо, на север от нея. По-късно е наречена Росица — Мазалат. През 1944 г. бе опожарена от жандармерията. Възстановена е през 1945 г. От 1953 г. се стопанисва от ЦС на БПС, който през 1962 г. я разшири и преустрои.

Оградата е масивна. Има столова за 30 души и кухня. Разполага с 4 стаи, в които има 6 легла и 80 места на нари. През летния сезон на палатки се разкриват още към 30 места. За екскурзионна почивка се използват 33 места. Има библиотека, забавни игри, агрегат за осветление. Умивалнята и тоалетните са външни. Към хижата работи бюфет. В горския пункт Габровница — (на 1.20 ч) има лавка за хранителни продукти, която работи през цялата година.

Съседни хижи са: Партизанска — 3 ч; Тъжа — 4 ч. Пътеките са добре очертани и маркирани.

Хижата се стопанисва от ЦС на БПС.

ХИЖА ПАРТИЗАНСКА

Разположена е на голямата Въртополска поляна в местността Узана на 1240 м н.в. По-рано се наричаше Узана. Сегашното ѝ име е свързано с партизанската клетва, положена тук от Габровско Севлиевския отряд.

Изходно място — гр. Габрово — по шосето 25 км до хижата. От гара Съхране (на жп линията София — Бургас) до хижата се отива за 5 ч. Маркировката е недостатъчна.

Старата хижа е строена през 1931 г. от габровските туристи. По-късно бе разрушена. През 1937–1940 г. габровци построиха сегашната сграда. От 1953 до 1973 г. се стопанисваше от ЦС на БПС, който през 1958–1959 г. я надстрои, а през 1963–1964 г. построи до нея нова сграда, която през м. май 1973 г. премина в системата на БТС. Хижата и новата постройка са масивни, разполагат с две помещения за хранене с 90 места, кухни, топла и студена вода, малка баня, умивалня, канализация. В партера на хижата е уреден музей на съпротивителното движение в този край. Има 100 места за спане в стаи с по 2, 3, 6, 8 и 10 легла и 50 места на нари. За екскурзионна почивка се използват 63 места. Хижата и новата сграда са обзаведени добре. Имат

телевизионен апарат, библиотека, забавни игри, електричество. Отворени са през цялата година.

На 200 м в североизточна посока от хижата по пътеката за вр. Шипка (вр. Столетов) има модерен хотел-ресторант с мотел на ДСК „Отдых и туризъм“.

В околността има добри условия за ски-спорт.

Хижата и околността ѝ са свързани с исторически събития. През Освободителната война — 1877 г., на Въртополската поляна е лагерувал с отряда си генерал Скобелев. Хижата е служила за убежище на партизаните, а на 6 януари 1944 г. Габровско Севлиевикият отряд тук е положил клетва. В местността Равна гора — на 1 ч от хижата, на 9 март 1944 г. отрядът е водил сражение с многочислен противник.

Съседни хижи са: Бузлуджа — 5 ч; Мазалат — 3 ч (има маркировка). До вр. Столетов по пътеката за х. Бузлуджа се отива за 2,30 .

Хижата се стопанисва от тур. д-во в Габрово, а новата сграда — от ЦС на БПС. За телефонни разговори — чрез ПТТ станция гр. Габрово.

ХИЖА БУЗЛУДЖА (СТАРАТА)

Разположена е на голяма поляна аз южните склонове на вр. Бузлуджа (1441 м) на 1230 м. н.в.

Изходно място — с. Шипка — 2 ч. От с. Крън по Крънската река се отива за 3 ч; от гр. Казанлък (пеша) — за около 4,30 ч. От гр. Казанлък до хижата има първокласно шосе — 63 км.

Построена е през 1932–1936 г. от казанлъшките туристи. От 1953 до 1973 г. се стопанисваше от ЦС на БПС, който през 195–3 г — 1959 г. я разшири и преустрои. През м. май 1973 г. премина към БТС. Сградата е масивна. Разполага със столова за 30 души, кухня, гардероб за раници и обуца. Има водопровод, канализация и електрическо осветление. Има 59 места за нощуване — две спални с нари с 44 места и две стан с 5 и 10 легла. За екскурзионна почивка се използват 33 места. Обзаведена е добре. Свързана е с телефон на линията гр. Казанлък — х. Бузлуджа (новата). Близо до старата хижа е новата хижа, която се стопанисва от тур. д-во „Орлово гнездо“ — Казанлък.

В района на хижата е гробницата на Хаджи Димитър и 44-те негови четници, загинали в сражение с турски аскер през 1868 г., и стария бук, където през 1881 г. се е състоял Учредителният конгрес на БРСДП. Това място е увековечено с барелеф, изсечен в големи каменни блокове. Хижата е била използвана за подслон на Габровско Севлиевския отряд, който тук е водил бой с жандармерията на 25 януари и е дал три свидни жертви.

Интересни близки обекти са вр. Бузлуджа — 20 мин., където се строи мемориалният паметник Бузлуджа; вр. Бедек, Атова падало — 2 ч; х. Партизанска е на 5 ч. Маркировката е добра. До х. Георги Генев се отива за 2,30 ч. Има възможност за ски-спорт. В района има диворастящи плодове.

Стопанисва се от тур. д-во „Орлово гнездо“ — гр. Казанлък.

ХИЖА БУЗЛУДЖА (НОВАТА)

Новата хижа Бузлуджа е открита през 1951 г. и се намира близо до старата — от южната страна на историческия вр. Бузлуджа (1441 м). Тя е една от големите туристически хижи, построени след създаването на БТС през 1957 г. Сградата е масивна, с хубаво външно оформление. На първия етаж се намира ресторант, а на втория — спалните. Общият капацитет на хижата е 160 легла в стаи с по 2, 3, 6 и повече места. Хижата е обзаведена много добре и отговаря на всички съвременни битови условия. Има ресторант, туристическа столова за 25 души, телевизор и др.

Изходните пунктове — съседните хижи, историческите обекти и др., са дадени в описанието на х. Бузлуджа (старата).

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Орлово гнездо“ — гр. Казанлък, Старозагорски окръг, телефон 25–66. Хижата има телефонна връзка чрез ПТТ станция в гр. Казанлък.

ВЕДОМСТВЕНА ТУРИСТИЧЕСКА ХИЖА БОЛШЕВИК

Намира се в землището на с. Ябълка — Габровски окръг, на 750 м н.в.

Изходно място — с. Ябълка — Габровско — 30 мин. пеша. Между селото и града има редовна автобусна връзка.

Хижата представлява комплекс от няколко сгради и къмпинговите хижици, разположени в овощна градина. Общо в комплекса могат да преспят 85 човека на легла и кари в общи спали; помещения и в бунгала. Има туристическа кухня и столова. Комплексът е електрифициран и водоснабден.

Оттам могат да се предприемат интересни излети до следните обекти: вр. Бедек (1488 м) — 2,30 ч; изворите на Янтра — 1,30 ч; вр. Бузлуджа — 3,30 ч; ведомствена туристическа х. Здравец — 50 мин.; х. Гаврил Генов — 20 мин., и др.

Стопанисва се от съвета по туризма при завод „Болшевик“ — Габрово.

ХИЖА ГЕОРГИ ГЕНЕВ

Намира се в местността Махченица в землището на с. Ябълка, Габровско, на 780 м н.в.

Изходно място — с. Ябълка — Габровско, 2 км (40 мин. пеша). Село Ябълка и гр. Габрово имат редовна автобусна връзка. Други изходни пунктове са: с. Шумели — 40 мин.; Плачковица — 2,30 ч; гр. Трявна — около 4,30 ч.

Хижният комплекс Георги Генов се състои от две сгради и дървени къмпингови къщички, разположени в овощна градина. Основната сграда е стара битова къща, разширена, преустроена и пригодена за хижа през 1961 и 1968 г. от туристите на ДВТК „Георги Генов“ — Габрово. До нея през 1962 г. бе построена нова сграда. Комплексът е водоснабден и електрифициран, има телевизор. Общият капацитет е 83 легла. Разполага с туристическа столова, туристическа кухня, битов кът, занималня със забавни игри. В района има хубави кътчета за отмора, волейболно игрище и малък басейн с бент на потока. През зимата има удобни ски плацове.

До вр. Махченица се отива за 40 мин.; до вр. Бедек — за 2,30 часа в източна посока; до изворите на р. Янтра — 1,30 ч; до х. Болшевик — за 30 мин.; до х. Здравец — за 45 мин.; до вр. Бузлуджа

— за 3,30 ч; до х. Планинец — за 4,30 ч; до туристическия дом Бръшлян — гр. Трявна — за 4–4,30 ч.

Стопанисва се от съвета по туризма при ДВТК завод „Георги Генов“ — гр. Габрово.

ВЕДОМСТВЕНА ТУРИСТИЧЕСКА ХИЖА ЗДРАВЕЦ

Намира се в живописната местност Ломът на 30 мин. югозападно от с. Ябълка на 860 м н.в.

Изходно място. Най-близък изходен пункт е с. Ябълка — 30 мин. път пеша по добре маркирана пътека. Между гр. Габрово и с. Ябълка има редовна автобусна връзка.

Хижата е строена от базисното предприятие „Васил Коларов“ — Габрово, с участието на членовете на туристическата секция. Хижата представлява масивна двуетажна сграда на два етажа, водоснабдена и електрифицирана. В нея могат да преспят 72 души в седем спални помещения. Има туристическа кухня и столова с битов кът.

Районът на хижата предоставя много добри възможности за излети, лов и риболов (в р. Янтра и Бялата река). До вр. Бузлуджа се отива за 2 ч — 2,30 ч; вр. Бедек — 2,30–3 ч. Ведомствената хижа Д. Благоев отстои на 1 ч; Х. Георги Генов — 1 ч.

Стопанисва се от съвета по туризма от базисното предприятие ОПП „Васил Коларов“ — гр. Габрово.

ХИЖА БАЧО КИРО

Разположена е край Дряновския манастир в красива местност, оградена от всички страни със стръмни скали на 320 м н.в.

Изходно място. С превозно средство, като се излезе от гр. Габрово или от гр. Дряново, се отива до хижата. Туристите, пътуващи с влак, слизат на жп спирка Дряновски манастир — 20–25 мин. От гр. Дряново до хижата може да се отиде с автобус — 5 км. Изходно място е и гара Върбаново — 30–40 мин. пеша.

Построена е през 1959 г. от тур. д-во „Бачо Киро“ с подкрепата на цялата общественост на гр. Дряново. Тя е една от първите нови

модерни хижи, строена след учредяването на БТС през 1957 г. Разширена е през 1964–1965 г.

Хижа Бачо Киро е красива двуетажна сграда с хубави тераси и изглед към Дряновския манастир. Има общо 120 места за спане, разположени в стаи с по 2, 3, 6 и повече легла, има туристическа столова за 60 души и кухня. Работа бюфет, готви се топла храна, има телефонна връзка чрез гр. Дряново.

В района на хижата има редица природни и исторически забележителности. На 10 мин. западно от хижата, като се върви по реката, се отива в една от най-старите обитавани от човека пещери в България^[1]. Тя е електрифицирана и се посещава от много туристи. Срещу хижата на другия бряг на реката е прочутият исторически Дряновски манастир. В него има интересен музей. Други забележителности са: хълмът Буруна с хубави гледки по всички посоки и останки от крепостни стени от Втората българска държава — 15–20 мин. Наблизо са хълмът Балабана — 30 мин. и водопадът.

ТУРИСТИЧЕСКИ ДОМ БРЪШЛЯН — ГР. ТРЯВНА

Построен е сред борова гора на височината, непосредствено до града.

Изходно място — гара Трявна. Отстои на 1 км. От града до дома има павиран път, по който могат да минат всякакви превозни средства. Към дома има открит къмпинг.

Сградата е красиво оформена в битов стил. Домът е открит през 1962 г. За спане има 60 места, разположени в стан с по 3, 4 и повече легла. Има туристическа столова и кухня, баня и други сервизни помещения. В долния етаж на дома работи ресторант. Особен интерес представлява таванът на една от залите в ресторанта, който е забележително творение на резбарското изкуство в този край.

Град Трявна със своята самобитна култура и стари къщи представлява интересен туристически обект. Особено ценни са домовете, обявени за паметници, музеят на българското резбарско изкуство, старата черква, часовниковата кула и др.

По билото на хълма, на който е построен домът, може да се отиде пеша до старинното село музей Боженци.

Домът се стопанисва от тур. д-во „Планинец“ — Трявна, Габровски окръг, телефон 25–86.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. ТРЯВНА

Намира се в центъра на града на ул. Г. Димитров 58, на малкия площад до реката в непосредствена близост до къщата на бележития български революционер Ангел Кънчев.

Има общо 50 места, разположени в шест спални помещения, Разполага с баня.

Заявки за преспиване могат да се правят по телефона на спалнята — 24–32, или в тур. д-во „Планинец“ — гр. Трявна, което се помещава в приземния етаж на спалнята.

ТУРИСТИЧЕСКИ КОМПЛЕКС ИЗВОРА

Намира се в живописната местност Извора край пътя от Плачковци и гара Кръстец за с. Селце и с. Мъглиж.

Изходно място — гара Кръстец; по пътя — 2,30 ч — 12 км; Плачковци — 22 км — 4.30 ч пеша. Има автобусна връзка гр. Трявна — Плачковци — комплекса.

Той е бивше минно селище, състоящо се от 6 сгради, преустроени през 1970 г. от туристическите секции на предприятия от гр. Трявна. В тях общо има около 200 места за спане, разположени предимно в общи спални помещения. Има столова, туристическа кухня. Сградите са електрифицирани и водоснабдени. В комплекса има магазин за хранителни стоки.

Интерес представлява бликащият с голяма мощност и хубава вола извор, от който комплексът е приел името си. До горската х. Стружната има 3 км и се отива за 45 мин.; до хижите Планинец и Армеец — 6 км — 1,20 ч.

Стопанисва се от тур. съвети към предприятията в гр. Трявна, но приема и други туристи.

За справки: тур. д-во „Планинец“ — гр. Трявна, Габровски окръг, телефон 24–82.

ХИЖА ЯБЪЛКИТЕ

Намира се в едноименната местност в землището на гара Кръстец на 720 м н.в. Изходно място — гара Кръстец — 1 ч пеша.

Построена е през 1968 г. от горското стопанство и ловно-рибарското д-во от гр. Трявна. Сградата е масивна, едноетажна, водоснабдена и електрифицирана от собствен източник. Има 20 места за спане, разположени в четири спални помещения.

Районът е ловно поле. До горското стопанство Стружната и х. Българка се отива за 1 ч; до х. Планинец и х. Армеец на запад се отива за 1 ч.

Стопанисва се от ловно-рибарското д-во гр. Трявна.

ХИЖА ПЛАНИНЕЦ

Намира се в местността Принца на 1,30 ч западно от гара Кръстец на 1020 м н.в., разположена сред букова гора.

Изходно място — жп гара Кръстец — 1,30–2 ч (има добра маркировка с боя и табелки); с. Плачковци (през с. Гръбчево) — 2 ч, и с. Мъглиж — Казанлъшко — 5 ч. До хижата може да се отиде с кола от Плачковци.

Построена е през 1928 г. от предприятието Каменовъглени мини. През 1959 г. сградата бе преустроена и пригодена за туристическа хижа от тур. д-во „Планинец“ — гр. Трявна. Хижа Планинец е двуетажна сграда с общо 45 места за спане, от които 23 легла в стаи с по 3, 4 и повече легла и останалите 22 на нари. Има туристическа кухня, столова, поддържа се бюфет. Сградата е електрифицирана и водоснабдена. Местността предлага условия за приятни излети през лятото, а през зимата удобни терени за ски.

Обзорният вр. Българка се намира на 1 ч пеша; туристическият комплекс Изворът — на 1 ч; х. Бузлуджа, на запад — на 5–6 ч; х. Гаврил Генов — на 4 ч; х. Грамадлива на изток — на 5–6 ч; непосредствено до х. Планинец е х. Армеец.

Стопанисва се от тур. д-во „Планинец“ — Трявна, телефон 25–86.

ХИЖА АРМЕЕЦ

Разположена е в местността Принца близо до х. Планинец на 1020 м н.в.

Изходно място — данните за изходните места на съседните обекти, както и разстоянията са дадени в описанието на х. Планинец.

Построена е през 1960 г. от военно поделение. Ремонтирана е и обновена през 1965 г. Сградата е електрифицирана и водоснабдена. Има 40 места за спане, от които 13 легла в стаи с 3 и повече легла и 27 места на нари. Има малка столова и туристическа кухня.

За сведения и справки да се търси ОС на БТС — В. Търново, ул. Дим. Благоев 79, телефон 2-15-92.

ТУРИСТИЧЕСКИ МОТЕЛ — ХИЖА ПРОХОД НА РЕПУБЛИКАТА

Намира се на билната част на Прохода на републиката (Хаинбоаз) на 698 м н. м.

Изходното място — Мишеморков хан — 6 км; на юг с. Николаево — 25 км. Няколко пъти на ден минават редовно автобуси: В. Търново — Нова Загора и обратно.

Има капацитет 50 места, разположени в стаи с по 3, 4, 5 легла и едно помещение с нари за 16 души. Разполага със столова-салон, в която е уреден добре поддържан бюфет.

Хижата обслужва туристите и пътниците, преминаващи през Прохода на републиката. Служи също като изходен пункт за х. Грамадлива на запад — 2 км — 30 мин. пеша; за х. Чумерна на изток — 8 ч; за х. Химик на АТЗ „Стара Загора“ — 25 мин., и др.

Стопанисва се от ОС на БТС — В. Търново, ул. Д. Благоев 79, тел. 2-15-92.

ХИЖА ХИМИК

Намира се на 2 км от Прохода на републиката (Хаинбоаз) на 920 м н.в. близо до х. Грамадлива.

Изходно място — най-високата част на Прохода на републиката (Хаинбоаз) — 25 мин. До хижата при хубаво време могат да излязат превозни средства с повишена проходимост. През прохода има редовни автобусни линии между Северна и Южна България и обратно.

Сградата е на два етажа с капацитет 65 места, разположени в стаи с по 2, 3, 4 и повече легла. Има туристическа кухня, столова, електричество, водопровод, телевизор.

Околностите на хижата през лятото са обект на краткотрайни излети, а през зимата се образуват хубави ски плацове.

До туристическия мотел Проход на републиката се отива за 25 мин.; х. Грамадлива отстои на 10 мин.; х. Планинец, на запад, е на 5 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Планинец“ към Химкомбината Стара Загора.

ХИЖА ГРАМАДЛИВА

Разположена е на 2 км от Прохода на републиката (Хаинбоаз) на 946 м н.в. под вр. Грамадлива.

Изходно място — най-високата част на Прохода на републиката — 30 мин. път пеша. До хижата може да се отиде с коли с повишена проходимост. През прохода има редовни автобусни съобщения между Северна и Южна България.

Построена е през 1948 г. от мина „Лев“ — гара Плачковци. Преустройството и разширението беше направено през 1965 г. Сградата е водоснабдена и електрифицирана. Има 61 места за спане, от които 6 легла в общи спални помещения, една стая с 5 легла и 20 места на нари. През летния сезон се построяват допълнително и палатки. Има столова за 70 души, туристическа кухня и скиорна. Към хижата е открит бюфет. Има телефон.

Околностите на хижата дават възможност за приятни излети, а през зимата се образуват удобни плацове за ски. Има волейболна площадка.

Историческият проход на републиката е свързан с преминаването през него на руските войски на генерал Гурко през Освободителната

война 1877–1878 г., а също така и с бригадирското движение след 9. IX. 1944 г.

Съседни туристически обекти са: туристически мотел Проход на републиката; ВТХ Азотноторов завод — Стара Загора — 10 мин.; Младежки дом при Прохода на републиката на югоизток — 8 км — 1,30 ч; х. Планинец на запад 5 ч.

Стопанисва се от ОС на БТС — В. Търново, ул. Д. Благоев 79, телефон 2-15-92. Телефонната връзка с хижата се осъществява чрез с. Райковец.

ХИЖА СОКОЛНА

Разположена е в местността Старите варници на 50–60 метра над горския пояс, на около 1400 м н.в. в югоизточната част на масива Триглав.

Изходно място. Най-подходящо изходно място е с. Габарево и жп гара Габарево, която се намира на линията София — Карлово — Бургас. За хижата се тръгва непосредствено от западната страна на г. Габарево в северна посока, като до подножието на планината се стига по черен коларски път за около 1 час. Оттам по добре очертана и маркирана пътека по левия ръб на дефилето Соколна за 2 ч се стига до хижата. Може да се излезе също от селата Скобелево, Асен и жп спирка Павел баня.

Хижа Соколна е построена на бригадирски начала от членовете на туристическото д-во в с. Габарево през 1971–1972 г. Състои се от едно помещение с 18 легла. Има и туристическа кухня, която е и столова. Водата е навън, няма електрическо осветление.

Околностите на х. Соколна предоставят добри възможности за приемане на интересни излети. На 1 ч път пеша на изток се намира река Кюидере с едноименен водопад. В съседство на водопада се намира партизанска землянка. Също много интересно е дефилето на р. Соколна, което е наблизо. От хижата се откриват гледки към Средна гора и Розовата долина. При ясно време се виждат Родопите, Рила и Пирин.

Хижата е изходен пункт за целия масив Триглав. До х. Тъжа на северозапад се отива за 6 ч и до х. Мазалат на север също за 6 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Соколна“ — с. Габарево — Старозагорски окръг.

ХИЖА БУТУРА

Построена е през 1969 г. в местността Бутура — Елено Твърдишката планина от ЦС на БПС за нуждите на екскурзионната почивка. През 1973 г. премина към БТС — В. Търново.

Изходно място — с. Дрента — В. Търновски окръг (от последната автобусна спирка по пътя на югозапад има 7,5 км или по прекия коларски път от селото до турбазата пеша има към 1,30 ч). От Младежкия дом при Прохода на републиката (Хаинбоаз) има чакълиран път — 12 км.

Тя се състои от две постройки, разположени на изкуствена продълговата площадка, заобиколена от вековна букова гора. В едната постройка в четири спални има 40 легла. В другата са столовата и кухнята. Тоалетните са външни. Не е електрифицирана. За екскурзионна почивка се използват 33 места.

На 5 мин. на юг се намира водопадчето Големият извор с малка пещера над него. Съвсем близо до хижата е музеят на партизанския отряд „Петко Енев“, построен в чест на акциите на партизаните за овладяване на каменовъглените мини.

Основното предназначение на хижата е да преполови прехода от х. Грамадлива за х. Буковец, по чийто маршрут преминават пионерски екскурзионни групи. От х. Грамадлива до х. Бутура се отива за 4,30 ч, а от Бутура до х. Буковец — за 3,30 ч.

ХИЖА БУКОВЕЦ

Построена е през 1970 г. от ЦС на БПС в Елено-Твърдишката планина близо до бившата хижа Буковец. Основното ѝ предназначение е да обслужва групите на екскурзионната почивка (пионери). Ловната хижа има 25 места за нощуване. Към хижата е включена и строената през 1975 г. двуетажна сграда със столова, кухня, умивалня и 20 легла.

Исходно място — от Северна България — гр. Елена — 6 ч; от Южна България — гр. Твърдица — 4 ч. На 500 м от хижата е шосето през Твърдишкия проход, през който ежедневно минават много автобуси, свързващи двете части на България.

Хижата е добре обзаведена и разполага с 34 легла.

Предполага се, че през 1190 г. в Твърдишкия проход е била разбита армията на византийския император Исак II Ангел от въстаналите Асен и Петър. През Освободителната война в прохода са се водили ожесточени сражения между войската на Сюлейман паша и Предния отряд на генерал Домбровски.

Съседни хижи са: Чумерна — 2 ч; х. Бутура — към 3 ч. До тях маркировката е добра.

ХИЖА ЧУМЕРНА

Намира се в Елено Твърдишката планина под вр. Чумерна (1536 м) сред голяма поляна на 1446 м н.в., обградена от вековна букова гора.

Исходно място — гр. Елена (с автобуса за Нова Загора през Твърдишкия проход). От Твърдишкия проход, през който минават редовни автобусни линии, до хижата има шосиран автомобилен път. Оттам до хижата разстоянието се изминава за 1 ч.

Строена е през 1965–1966 г. от тур. д-во „Чумерна“ — Елена, с помощта на цялата общественост на града на мястото на старата хижа Чумерна.

Хижа Чумерна е двуетажна сграда със 110 места за спане, разположени в стаи с по 3, 6 и повече легла. Има обширна столова за 80 души, туристическа кухня, бюфет. Сградата е електрифицирана и водоснабдена.

Районът на хижата и гористата местност предлагат възможности за предприемане на леки и приятни излети. В околностите има удобни терени за ски-спорт.

Съседни обекти и забележителности: х. Грамадлива в западна посока — 10 ч път пеша, като се мине през хижите Буковец и Бутура; вр. Чумерна (1536 м) — 25–30 мин. До х. Бутура се отива за 5 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Чумерна“ — гр. Елена, Търновски окръг, тел. 25–85.

ХИЖА ЛИСЕЦ

Намира се в източните дялове на Стара планина — Лиса планина (Сакар балкан), близо до местността Мартинов гроб — на 1000 м н.в.

Изходно място — най-близък изходен пункт е с. Зелена морава — 8 км — 2 ч пеша; с. Птичево — 2 ч. И двете села имат автобусна връзка с гр. Омуртаг. Има маркировка с ламаринени табели и червена боя; с. Тича — Котленско — 3,30 ч, и с. Ставрек, Еленско, — 3 ч.

Построена е през 1963 г. от туристите в гр. Омуртаг.

Сградата е двуетажна, масивна. Има капацитет 60 места за спане, 30 легла и 30 нари, широка столова, туристическа кухня, скиорна. Водоснабдена е и е електрифицирана от собствен източник. През лятото се открива бюфет. В района на хижата има удобни райони за ски-спорт.

Съседни туристически обекти са: горската хижа Бозалфат — 4 км; горският обект Камбуров дял — 6 км. В този район е действал Омуртагският партизански отряд. На 1 ч път пеша югозападно е лобното място на политкомисаря на отряда Димитър Камбуров. От намиращия се на 20 мин. вр. Лисец се откриват хубави гледки по всички посоки.

Стопанисва се от тур. д-во Лисец — Омуртаг, Търговищки окръг, ул. Търновска 6, телефон 22–49.

ЗАСЛОН ЗЕЛЕНИЧЕ

Намира се в Котленския балкан западно от гр. Котел.

Изходно място — гр. Котел, по шосеен път 9 км — 2 ч по посока на горското стопанство Зелениче.

Заслонът е построен през 1975 г. с доброволния труд на членовете на пещерния клуб към тур. д-во „Кабиле“ и ветераните туристи от гр. Ямбол.

В заслона има 20 места за спане на нари, има столова, също за 20 души, и туристическа кухня. Обзаведен е много добре с посуда и постелъчен инвентар. Няма електричество, водата е навън.

Наблизо има много интересни пещери, като Кървавата локва и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Кабиле“ — гр. Ямбол.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. КОТЕЛ

Намира се в града източно от детския санаториум. Спалнята има капацитет 28 места за спане, разположени в стаи с по 2 и 3 легла. Има всички битови удобства — столова, туристическа кухня с вътрешни санитарни възли. Има приемна, методичен кабинет, телевизор. Открита е през 1976 г.

Спалнята ще улеснява многобройните посетители в гр. Котел и другите близки туристически обекти, като с. Жеравна, Градец, Медвен, многобройните пещери в този край и хубавите планински околности.

Стопанисва се от тур. д-во „Злостен“ — гр. Котел.

ХИЖА СПАС ГЕОРГИЕВ (КАРАНДИЛА)

Намира се в местността Карандила, в парка Сините камъни, на 1050 м н.в.

Изходно място гр. Сливен — 2 ч по добре маркирана пътека, а с въжената линия — 25–30 мин. Има също и автомобилен път. През лятото се организира редовна автобусна линия.

Хижата има капацитет 40 места в стаи с по 2, 4 и повече легла. Има обзаведена туристическа кухня и столова. Сградата е водоснабдена и електрифицирана. На 500 м има хотел-ресторант и магазин за хранителни стоки. От гр. Сливен до х. Карандила има седалков лифт.

Околността е гориста, осеяна с обширни поляни и предоставя добри възможности за интересни излети и преходи. Освен това тази местност е богата на природни исторически паметници. На половин час път от местността Карандила се намира хайдушката местност Кушбунар, в която са намирали убежище хайдушките чети по време на турското робство. През време на съпротивата в местността Мочурите са намерили убежище Съби Димитров и Цвятко Радойнов. В района са

действували двата партизански отряда „Смърт на фашизма“ и „Хаджи Димитър“.

От х. Спас Георгиев до вр. Малка Чаталка се отива за 30 мин.; до местността Даулите — за 2 ч; до вр. Българка — за 3 ч; за вр. Кутелка — за 4 ч, и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Сините камъни“ — гр. Сливен, ул. Васил Коларов 6 а, телефон 29–30, а от София авт. 044.

ХИЖА ЛУДА КАМЧИЯ

Намира се в поречието на р. Луда Камчия край с. Дъскотна, на 300 м н.в., на 4 км по пътя Айтос — Провадия. Разположена е в хубава овощна градина.

Изходно място — гр. Айтос. От града до хижата има редовна автобусна връзка. Спирката е край хижата. Изходен пункт също е гара Дъскотна — 1 ч път.

Строена е през двадесетте години като частна къща в битов стил. През 1960 г. къщата е основно преустроена и създадена хижа' от тур. д-во „Орлово гнездо“ — Дъскотна. Постройката е двуетажна с шест спални помещения, в които са разположени 20 легла. Има туристическа кухня и столова. Няма електричество, водата е навън. На 300 м от хижата има магазин на селкоопа.

Хижа Луда Камчия е една от малкото бази в тази част на Стара планина, които осигуряват подслон на туристите, преминаващи маршрута Ком — Емине. В околностите могат да се предприемат излети. Наблизо до нея край вр. Добра поляна е лобното място на 23 партизани. На 10 км североизточно в посока към Провадия се намира прочутият туристически обект Чудните скали. Най-високият връх тук е Каменяк (627 м) — 1,30 ч източно от хижата.

Стопанисва се от тур. д-во „Орлово гнездо“ — Дъскотна, Бургаски окръг.

ХИЖА ЧУДНИТЕ СКАЛИ

Намира се в местността Табиите. Обкръжена е от млада гора и е на 85 м н.в.

Изходно място. Най-близък изходен пункт за хижата е с. Аспарухово — 3 км по асфалтиран път — 30–40 мин. пеша. Хижата е край шосето Провадия — Айтос от дясна страна.

Строена е през 1964–1966 г. от туристите от гр. Дългопол. Тя е масивна двуетажна постройка с общо 40 места за спане в 5 стаи с по 4 легла и две общи спални помещения. Разполага със столова и туристическа кухня, вътрешни санитарни възли. Има телевизор. Хижата е електрифицирана и водоснабдена. Има открит бюфет.

Непосредствено срещу хижата са Чудните скали, обявени за природен паметник и международен туристически обект. Тук се намират развалините на историческия манастир „Св. Атанас“ и Табиите, които през Руско турската война са били силни укрепления край прохода, през който минава шосето Провадия — Айтос. Северно от с. Аспарухово на 1 км се намира лобното място на Хр. И. Патрев — Ботев четник, единственият, който е загинал на територията на Варненски окръг. Интерес за туристите представлява и с. Аспарухово, където са запазени стари обичаи и песенен фолклор.

Стопанисва се от тур. д-во в с. Дългопол, Варненски окръг.

ХИЖА СЛАДКА ВОДА

Намира се в с. Сладка вода — Варненски окръг, на 180 м. н.в.

Изходно място. На жп линията Варна — Карнобат, спирка Бояна — 1 ч. От жп спирката до селото има асфалтиран път — 5 км.

Хижата е масивна сграда на 2 етажа — бивше училище, с общ капацитет 20 легла в 5 стаи. Има електричество, водопровод, вътрешни санитарни възли, баня. Разполага с туристическа кухня и столова.

В района на хижата в местността Караджите е реставрирано скривалището на нелегални дейци. Околността е покрита с хубави дъбови гори, прошарени със слънчеви поляни, което дава възможност за приятни излети.

Може да се предприемат излети по долината на Голяма Камчия, като се посети паметникът костница на 18-те партизани в с. Партизани.

Стопанисва се от тур. д-во в гр. Дългопол.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ С. АСПАРУХОВО

Намира се в центъра на селото.

Изходно място — с. Аспарухово.

Спалнята е масивна сграда над ресторант. Изградена е край шосето Провадия — Айтос. Има 2 стаи с по 9 легла и 4 бунгала с по 2 легла. Има вътрешни санитарни възли. За хранене се ползува ресторантът.

Село Аспарухово е изходен пункт за водни походи по язовир „Г. Трайков“ и преходи по Камчийската планина.

Стопанисва се от тур. д-во гр. Дългопол.

ХИЖА ДЕБЕЛЕЦ

Намира се в зоната за отдих на трудещите се от Варненски окръг край язовир Г. Трайков.

Изходно място. Гара Величково на линията Варна — Карнобат. До зоната има асфалтиран път — 8 км от с. Величково.

Хижа Дебелец е преустроена училищна сграда. Разполага със 70 места — 3 стаи с по 4 легла и останалите в общи спални помещения. Има туристическа кухня и столова, електричество и вода, вътрешни санитарни възли.

Към хижата е устроена водна база. На около 3 км югоизточно от нея близо до горското стопанство Сини вир е лобното място на партизанина Васил Тодоров (Асен).

По маркирана пътека от това място за 1,30 ч се отива до най-големия партизански лагер на приморския партизански отряд „Васил Левски“ в местността Касъмов дол.

Стопанисва се от студентското тур. д-во „Академик“, гр. Варна, тел. 2-55-28.

ХИЖА ПАМЕТНИК ГРОЗДЪО ЖЕЛЕВ (БИВША БУНКЕРА)

Намира се в местността Сухия припек до ловното стопанство Шерба, на 220 м н.в.

Изходно място — с. Гроздьово — 1,40 ч по пешеходна маркирана пътека. Има също така асфалтиран път от селото до хижата — 8 км. Тези, които пътуват по жп линията Варна — Карнобат, трябва да слязат на спирката Нова Шипка, откъдето до с. Гроздьово има 3 км.

Хижата е нова, масивна двуетажна сграда, завършена през 1972 г. с 60 места за спане в стаи по 6 и 4 легла. Водоснабдена е и е електрифицирана, има баня, вътрешни санитарни възли. Има столова и туристическа кухня. Непосредствено до хижата е ресторантът на селкоопа. На 50 м от нея се намира скривалището (бункера) на партизанската чета „Народна дума“. На 2,5 км път западно от хижата се намира язовир Сини вир. От язовира по маркирана пътека за около 1,30 ч се отива до лобното място на партизанския командир Атанас Александров (Герчо). Оттук по маркирана пътека може да се отиде до партизанския лагер Касъмов дол — 1 ч.

Стопанисва се от общинския народен съвет в с. Гроздьово — Варненски окръг.

ХИЖА КОДЖА БАЛКАН

Намира се в гориста местност в Коджа балкан на 85 м н.в.

Изходно място — с. Горен чифлик — 6 км по чакълиран път — 1,20 ч. До хижата могат да отиват всякакъв виц превозни средства.

Строена е като ловна хижа. През 1972 г. е предадена за ползуване на ОС на БТС — Варна. Тя е малка двуетажна сграда с капацитет 22 места. Има туристическа кухня с огнище, столова с 20 места, електричество, водата е навън. Недалеч от нея в местността Орлов камък има дървени постройки с 40 легла в общи спални помещения, които са предадени към хижата.

Югозападно от нея на 30 мин. път е паметникът на Жечка Карамфилова, партизанка от Варненски окръг. На северозапад се намират скривалището на Приморския партизански отряд и надгробната плоча за партизанина Савата.

Местността е гориста, покрита с дъбова гора и просторни поляни, има диворастващи плодове.

От х. Коджа балкан до х. Бункера по маркирана пътека се отива за 3 ч; до ловната хижа Марин тепе — за 5 ч. Има частична маркировка.

Стопанисва се от ОС на БТС — гр. Варна, ул. Н. П. Вапцаров 46, тел. 2-50-37, от София авт. 052.

ХИЖА МАРИН ТЕПЕ

Разположена е в местността Марин тепе сред гориста околност, на 210 м н.в.

Изходно място — гр. Георги Трайков, Варненски окръг, от което до хижата води черен път — 4 км.

Построена за нуждите на Ловно рибарския съюз, но през 1973 г. е предадена на КОТ. Разполага с 3 стаи с по 6 легла, кухня, столова за 60 души, салон, стая за управителя. Има електрическо осветление. Вода за пиене има на 20 м от хижата. В околността ѝ има бунгала, които се използват за почивка. На 1 км от хижата е язовир Ботево.

Стопанисва се от курортния комплекс Балкантурист — клон Камчия — Варненски окръг.

За запитвания и кореспонденция чрез курортния комплекс.

ХИЖА ЗДРАВЕЦ

Намира се в местността Кърткътлъка на скат в района на вр. Караманеца (480 м) на 450 м н.в.

Изходно място — с. Тополица — Бургаски окръг — 1 ч. От селото до района, в който е построена хижата, има асфалтиран път — 4 км.

Сградата е двуетажна с обширна тераса на първия етаж. Строена е през 1964 г. Има капацитет за спане 54 места в стаи с по 4, 6 и повече легла. Разполага със столова, тур. кухня. Има електричество, вода в кухнята и пред хижата. Има телевизор.

Местността Карткътлъка и местността Бяла река са определени като зона за отдих на трудещите се от Бургаски окръг.

Тук се намират редица ведомствени хижи и почивни домове на предприятия от Айтос и Бургас. На 5 км от с. Тополица по посока на гр. Айтос се намира с. Карагеоргиево, в центъра на което се издига паметник на Ботевия четник Иван Карагеоргиев.

Стопанисва се от ОС на БТС — гр. Бургас, ул. Цар Аспарух 6, тел. 4-27-58, 4-55-01 от София авт. 056.

ХИЖА НАРОДЕН ЮМРУК

Разположена е в букова гора на границата на голяма поляна на 460 м н.в.

Изходно място — с. Топчийско — Бургаски окръг — 30 мин. Между гр. Айтос и с. Топчийско има редовни автобусни съобщения. Пътеката от селото до хижата е маркирана.

Сградата е на три етажа. Строена е през 1968 г. Има 50 места за спане в стаи с 3 и 4 легла и едно общо спално помещение с 10 легла. Има електричество и вода за кухнята и умивалня. Има туристическа кухня, столова за 80 души, телевизор.

Хижата е построена на историческо място. Между селото и хижата се издига величествен паметник, съграден в чест на убитите наблизко 23-ма партизани и ятаци на отряда „Народен юмрук“. Строи се и музей на отряда.

Околностите са покрити с гори и поляни. Край хижата минава туристическият маршрут Ком — Емине. На 5 км е устроен пионерски лагер в местността Къоклека.

Стопанисва се от ОС на БТС — гр. Бургас, ул. Цар Аспарух 6, телефон 4-27-58, 4-55-01, а от София авт. 056.

---

[1] Пещерата Бачо Киро бе открита за посещение през 1964 г. Намира се в красивата долина край Дряновския манастир и е един от 100-те национални обекта. С намерените кости на диви животни, с красивите си скални форми и образувания тя е обект на масов туризъм и се посещава по всяко време на годината. ↑

СРЕДНА ГОРА

ХИЖА ЙОРДАН КИСКИНОВ

Намира се в Ихтиманска Средна гора, в местността Коренливец — широка поляна под вр. Арамлиец (1197 м).

Изходно място — с. Каменица, Софийски окръг — 1,30 ч пеша. До селото има автобусна връзка от гара Челопеч на подбалканската жп линия. Друг изходен пункт е Вакарел по шосето Белица — Поибрене — Панагюрище, на 21 км има отклонение вляво. От него до хижата разстоянието е 7 км — 1,30 ч пеша. Пътеките са маркирани с боя.

Тя е двуетажна сграда, строена през 1966–1969 г. от туристите в с. Каменица. Има капацитет 38 места в стаи с по 3, 5 и повече легла, туристическа кухня и столова за 60 души.

Хижата е водоснабдена и електрифицирана от агрегат.

Околността ѝ е с хубави гори и китни поляни. Има диворастващи плодове и гъби. Районът е ловно поле.

По-интересни туристически забележителности са: вр. Арамлиец — в непосредствена близост до хижата; вр. Голема Икуна (1221 м) — на 40 мин. северозападно от хижата; Поибрене и яз. Тополница — 3 ч, и др.

Хижата е отворена целогодишно и се стопанисва от туристическото дружество в с. Каменица — Софийски окръг. За справки — ОС на БТС в Софийски окръг, ул. Алабин 46, тел. 87-05-86.

ХИЖА КОМСОМОЛСКА

Намира се в живописна гориста местност Шиндара в Ихтиманска Средна гора на 985 м н.в.

Изходно място. Гара Мирново — 2 ч, и с. Мирново — 2,30 часа пеша. С превозно средство може да се отиде по шосето за Мухово и в местността Бачиите има отклонение вдясно.

Хижата е построена през 1976 г. на мястото на старата паянтова хижа. Представлява масивна, кокетна двуетажна сграда.

Нормалният ѝ капацитет е 40 места в стаи с 2, 4, 6 и повече легла, отлично обзаведени. Разполага с туристическа кухня и столова. Тя е електрифицирана и външно водоснабдена.

Наоколо има много вилчки на ихтиманци. В непосредствена близост е хижата на ловците — Шиндара. На стотина метра се строи втората хижа Комсомолска, която ще има 70 места.

По-интересните за туристите обекти са: вр. Бенковски (Еледжик) 1186 м висок. На него е бил лагерът на въстаниците от април 1876 г., тук е играно прочутото въстаническо хоро. Паметна плоча и макет на черешово топче напомнят за това героично време. До върха се отива за 25 мин. Близко до него е старинният параклис „Св. Спас“, доста разрушен и занемарен. Покрай него минава маркираната пътека за Мирово. Съседна хижа е Еледжик, на пазарджишките туристи — 1,30 ч пеша по маркирана пътека; римският път при Траянова врата (825 м) е на 1,30 ч; яз. Тополница е на 3 ч и др.

Стопанисва се от тур. д-во. „Ихтиманска Средна гора“ в Ихтиман.

ХИЖА ШИНДАРА

Намира се в едноименната местност в непосредствена близост до хижа Комсомолска на 986 м н.в.

Изходно място. Гара и село Мирово — 2–2,30 ч пеша по маркирана пътека.

Тя е красива двуетажна сграда, строена през 1946–1948 г. Има капацитет 20 места и разполага с широка кухня и столова. Водоснабдена е и е електрифицирана.

Възможностите за излети са същите както тези, описани в текста за х. Комсомолска.

Отворена е цялогодично, има постоянен домакин и приема както ловци, така и туристи.

Стопанисва се от ЦС на БЛРС, ул. Гаврил Генов 12, София, телефон 87-10-18.

ХИЖА ЕЛЕДЖИК

Намира се в местността Новакови поляни, северно от вр. Новаковоц на 834 м н.в.

Изходно място — с. Церово — 2,30 ч пеша. До хижата има асфалтирано, добре поддържано шосе. Друг изходен пункт е гара Мирово от югозапад и Мухово от североизток — около 3 ч пеша по добре очертани пътеки.

Строена е през 1965–1966 г. от пазарджишките туристи. През 1974 г. бе основно преустроена и модернизирана. Капацитетът на новата съвременна сграда е 108 места в стаи с по 3, 4, 6 и повече легла. Разполага с отлично обзаведена туристическа кухня, две столови с 80 и 60 места всяка, занималия, скиорка. Целогодишно работи добре поддържан бюфет. Тя е водоснабдена и електрифицирана. Уреден е кът за съпротивителното движение в този край.

На около 20 мин. от хижата е прочутата Бенковска поляна, на която през Априлското въстание е бил военният лагер на въстаниците от Лесичево и околните села. Паметна плоча напомня за това историческо събитие. В местността Шестильовец на 30 мин. южно от хижата е паметникът на загиналите 19 партизани от четите „Кочо Чистеменски“ и „Стефан Караджа“ и поделение от отряда „Ангел Кънчев“, действували в този район.

Съседни хижи са Комсомолска и Шиндара — 1,30–2 ч; до вр. Бенковски (1186 м) се отива за 2 ч; до яз. Тополница — за 2,30–3 ч. В района на хижата има удобни терени за ски.

Стопанисва се от тур. д-во „Алеко“ — гр. Пазарджик, ул. В. Коларов 5, телефон 2-54-27.

ХИЖА ТРАЯНОВА ВРАТА

Намира се в красивата, гориста местност Паланката в Еледжишкия дял на Средна гора на 706 м н.в.

Изходно място — с. Ветрен, западно от него по чакълиран път — 5 км, около 1 ч пеша. Има маркировка; гара Мирово — по шосето под

рида Голак 17 км, около 4 ч пеша по трасето на стария римски друм; гр. Белово — около 3 ч, има шосеен път.

Тя е масивна двуетажна сграда, бивш пътен кантон, преустроен за хижа от ветренските туристи през 1975–1976 г. Има капацитет 30 легла, разположени в общи спални помещения. Предоставя на туристите обзаведена туристическа кухня и столова с камина. Електрифицирана е от агрегат. Водата е навън.

Околностите на хижата са покрити с хубави широколистни гори и млади иглолистни насаждения.

Възможностите за предприемане на излети са най-разнообразни. В този район има останки от крепостите, охранявали стария важен римски път през Траянова врата; на 1,30–2 ч е с. Славовица — родно място на Александър Стамболийски, където има къща музей, на 4–5 часа е х. Еледжик, разположена под вр. Новаковец.

Хижата е отворена през цялата година. Стопанисва се от туристическото дружество в с. Ветрен, Пазарджишки окръг.

ХИЖА ОБОРИЩЕ

Разположена е на широка поляна близо до историческата местност Оборище, на 605 м н.в.

Изходно място. Село Оборище, Пазарджишки окръг — 6 км, и Панагюрище — 9 км по асфалтирано шосе.

Строена е през 1904 г. Тя е малка, но добре обзаведена хижа с капацитет 30 места в общи спални помещения. Хижата е електрифицирана и външно водоснабдена. Има малка туристическа кухня и столова в едно помещение. Непосредствено до хижата има павилион за хранителни стоки, напитки и закуски.

По маркирана и оформена алея се отива за 20 мин. до историческата местност Оборище, където се е състояло първото народно събрание, взело решение за обявяване на въстание за освобождение на България от османско иго; до Панагюрските колонии — 4 ч; до х. Братия — 4 ч; до х. Сакарджа — 3,30 ч; до вр. Лисец (1386 м) — 2 ч, и др.

Стопанисва се от тур д-во „Бунай“ — Панагюрище, ул. Г. Бенковски 8, телефон 35–88.

ХИЖА САКАРДЖА

Разположена е на поляна, обградена от великолепни букови гори. Тя е под едноименния обзорен вр. Сакарджа (1390 м) на 1343 м н.в.

Изходно място. Село Чавдар, докъдето има автобус от Пирдоп и Челопеч. До хижата има две пътеки: една по билото и една по поречието на Кьойдере. Пеша разстоянието се изминава за около 4 часа. С превозно средство по сравнително хубав път — 15 км, може да се отиде на 1 ч от хижата. Оттам се върви пеша.

Строена е през 1946 г. като малък ловен заслон от ловците в с. Чавдар, Софийски окръг. Към БТС е от 1965 г. През 1977 г. бе преустроена и разширена. Има капацитет 60 места в общи спални помещения, туристическа кухня и столова.

Околността ѝ е красива. Възможностите за излети са най-разнообразни: до римското кале на самия вр. Сакарджа — 15–20 мин.; до лобното място на партизанския командир Петър Мангов (Орлин) в местността Бананова нива — 1 ч; до вр. Лисец (1386 м) — 1 ч; до историческата местност Оборище — 3 ч; до Панагюрските колонии — 2,30 ч; до вр. Братия и до едноименната хижа — 1,30 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Братия“ — с. Чавдар, Софийски окръг.

За справки ОС на БТС — София окръг, София, ул. Алабин 46, телефон 87-05-86.

ХИЖА БРАТИЯ

Разположена е на малка поляна сред смесени гори, под вр. Братия (1519 м) на 1340 м н.в.

Изходно място — с. Чавдар, Софийски окръг, а по поречието на Кьойдере, след като се мине р. Тополница е 3,30–4 ч пеша. По сравнително хубав път (12 км) може да се отиде с превозно средство за 1 ч до хижата.

Построена е през 1936 г. като горска и ловна хижа от жителите на с. Чавдар. През 1963 г. беше преотстъпена на БТС и бе преустроена в туристическа хижа. Може да подслони 25–30 души в общи спални

помещения. Разполага с малка туристическа кухня. Външно е водоснабдена.

От хижата може да се отиде до вр. Братия за 35 мин.: до МДК „Медет“ за 2 ч; до курорта Панагюрските колонии — за 1,30–2 ч; до Оборище — 3 ч; до х. Сакарджа — за 1,30 ч; до местността Пряслопа — за 1 ч; до вр. Лисец (1386 м) — около 2 ч и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Братия“, с. Чавдар, Софийски окръг, до селото има автобус от Пирдоп и Челопеч. За справки — ОС на БТС в Софийски окръг. Адрес — ОС на БТС, София, ул. Алабин 46, телефон 87-05-86.

ХИЖА ПАВЕЛ ДЕЛИРАДЕВ

Намира се в западната окрайнина на обширната поляна Манзул, заобиколена от вековна букова гора, на около 1400 м н.в.

Изходно място — летовище Панагюрски колонии — 2,30 ч, по камионния път — 8 км; гр. Копривщица по пътеката край Бяла река — 3,30 ч. Пътеките са маркирани.

Хижата е построена през 1936 г. от ловците и туристите на гр. Панагюрище. До 1957 г. носеше името на поляната — Манзул, а сега на заслужилия деятел на БТС и писател Павел Делирадев. Сградата е едноетажна с 4 стаи. Има нари за 30 души. Не е обзаведена и се използва за нощуване само при крайна нужда. Няма персонал. Стопанисва се от горското стопанство.

През 1961 г. в съседство на нея ЦС на БПС построи нова масивна сграда, водоснабдена. Разполага със столова с 50 места, кухня, две помещения с 45 легла. През 1958 г. профсъюзите построиха до нея голяма дървена барака с две стаи с 33 легла. Близко до хижата има 5 бунгала с по 2 легла, с което капацитетът за нощуване е 88 места. За екскурзионна почивка се резервират 66 места. Осветлява се чрез агрегат. Тоалетните и умивалните са външни. Хижата и малката лавка за хранителни продукти работят целогодишно.

Интересен обект е местността Конско дере — 20 мин., където средногорският партизански отряд „Г. Бенковски“ е водил сражение с жандармерията и полицията. Има маркировка.

До съседната х. Артъовица (ведомствена) се отива за 1,30 ч. Маркировката е слаба.

Хижата се стопанисва от ЦС на БПС.

ТУРИСТИЧЕСКИ СПАЛНИ В ГР. КОПРИВЩИЦА

Намира се в града музей Копривщица (1050 м н.в.) в три отделни сгради: туристическата спалня Войводенец (помещава се в Пранжевата къща) в центъра на града и има 65 легла, разположени в стаи с по 4, 5, 6 и 8 легла; туристическата спалня Буная (помещава се в стария хотел) има 30 места в стаи с по 2, 3 и повече легла; туристическата спалня Богдан се помещава в красивата Русекова къща и има 28 легла в стаи с по 2, 3, 4, 5 и 7 легла.

Общият капацитет на спалните е 123 легла. Те са отворени целогодишно, водоснабдени са и са електрифицирани. Туристически кухни и столови нямат.

Те осигуряват подслона на туристите, пристигащи да се запознаят с многобройните исторически и архитектурни паметници на града музей. През летния сезон за групите на екскурзионната почивка се запазват половината от общия брой на леглата.

Копривщица е отправен пункт към много интересни маршрути, свързани с историята на бунтовното Средногорие: до х. Богдан се отива за 3 ч; до х. Павел Делирадев — 3,30 ч; до Барикадите пеша за около 4 ч (има шосеен път); до ТВК Бунтовна — 4 ч, и др.

Спалните се стопанисват от тур. д-во „Детелин войвода“ — Копривщица. Канцеларията е в спалня Войводенец, тел. 45. Справки ОС на БТС, София, ул. Алабин 46, тел. 87-05-86.

ХИЖА БОГДАН

Разположена е западно под вр. Богдан (1604 м) в местността Плачкова поляна сред вековни букови гори, на 1552 м н.в.

Изходно място — гр. Копривщица — по маркираната пътека покрай ловната чешма — 3 ч; от горския пункт в местността Медедере, покрай който минава шосето за Барикадите, се отива за 1,30 ч; от

Клисура през вр. Лучова могила — за около 5 ч. Пътеките са маркирани.

Хижа Богдан се състои от три сгради. Старата хижа е построена през 1938 г. от копривщенските туристи. Разполага с 3 стаи — една с 2 легла и две, обзаведени с нари за 30 човека.

Новата сграда е построена през 1961 г. от ЦС на БПС. Тя е двуетажна постройка с капацитет 66 места, разположени в общи помещения, обзаведени с 10 легла и 56 места на пари. В съседство с нея през 1968 г. бе издигната дървена постройка с 33 етажни легла и помещения за персонала. Общият капацитет на трите постройки е 130 места, от които за екскурзионна почивка през лятото се използват 66 места. Сградите са електрифицирани от агрегат. В нивата сграда има столова с 60 места, обзаведена кухня, библиотека, забавни игри, телевизор. Целогодишно работи добре поддържан бюфет.

Възможностите за излети са много разнообразни: до първенеца на Средна гора вр. Богдан се отива за 30 мин.; районът около върха е бил убежище на юначни воеводи: Богдан, Детелин, Дончо Ватаха и др. Под вр. Малък Богдан в местността Дерменка партизанският отряд „Г. Бенковски“ е имал лагер. Съседни хижи са: Чевира — 2 ч.; Средногорец — 2 ч.; Барикадите — 3 ч.; ВТК Бунтовна — 3,30 ч. Пътеките са маркирани.

Хижа Богдан се стопанисва от ЦС на БПС.

ХИЖА ДОМ-ПАМЕТНИК ПАРТИЗАНСКА БРИГАДА „Г. БЕНКОВСКИ“ (БАРИКАДИТЕ)

Намира се в едноименната историческа местност сред великолепни букови гори, на 1324 м н.в.

Изходно място — гр. Копривщица по макадамово шосе — 18 км и с. Старосел, Пловдивски окръг, по шосето (в недобро състояние) — 23 км.

Строена е през 1965–1969 г. от инициативен комитет от бивши партизани и от ОНС в Пловдив и в Пазарджик за увековечаване героичните подвизи на партизанската бригада „Г. Бенковски“ от III ВОЗ.

Тя е голяма, модерна триетажна сграда, притежава всички съвременни удобства за престой и отдих. Има 70 места, голям ресторант, механа, бюфет, занималия, битов кът, санитарни възли и етажни бани, парно отопление. Интерес представлява добре уреденият музей на съпротивителното движение в този край. Има телефонна връзка с Копривщица.

Гористите околности предлагат идеални условия за излети. В годините на антифашистката борба тук е бил оживен партизански район. В двора на хижата се издига паметник на партизани с изсечени в гранита барелефи на загинали борци антифашисти. До възстановената партизанска землянка се отива за 20 мин.; до гроба на партизанския командир Стоян Кокалов (Страхил) — за 25 мин.; до Х. Чевира — за 1,30 ч; до х. Средногорец — за 2 ч; до възпоминателния туристически комплекс Бунтовна — за около 2 часа. Пътеките са маркирани.

Стопанисва се от ДСК „Отдых и туризъм“ — клон Копривщица.

ТУРИСТИЧЕСКИ ВЪЗПОМИНАТЕЛЕН КОМПЛЕКС БУНТОВНА

Разположен е в местността Бонска поляна, на 1202 м н.в. Това е една обширна, наклонена на юг поляна, оградена от великолепни букови гори.

Изходно място — с. Кръстевич. До комплекса води сравнително удобен път — 12 км. Пеша по преките пътеки се отива за около 2,30 часа. Може да се излезе и от Стрелча през вр. Влък — около 4 ч.

Инициативен комитет от бивши партизани от този край през 1963 г. реши да построи хижа дом-паметник за прослава на повече от 1000 загинали борци от Средногорието. Оперативната група е от Кръстевич. С помощта на десетки предприятия и ТКЗС през 1968 г. бе открита х. Бунтовна. По-късно тя даде името си на комплекса и стана х. Партизанска. Тя разполага със 100 места в стаи с по 2, 3, 4 и повече легла. Има ресторантски салон с 80 места, добре обзаведена кухня, радиовъзел, сушилни, бани. Най-забележителното място в нея е чудесно уреденият музей, в който с много карти, експонати се

проследява историческото развитие на средногорския край и участието му в антифашистката борба.

След х. Партизанска през 1974 г. бе завършена х. Воеводска. Тя е в стила на старите възрожденски къщи в Средногорието. В нея е устроен бюфетът на комплекса. Има и няколко малки стаи. Отпред от гранитни камъни е издигната могила на хайдутите и възрожденците. Тя е с капацитет 100 легла.

Едновременно с Воеводска бе завършена и х. Червена гвардия, построена за учениците и пионерите, които тук тържествено получават комсомолските си билети и червени връзки. Тя разполага със 180 места в стаи с по 4 легла и общи спални помещения с двуетажни пружинени нари, битово обзаведен салон с камина, умивални и др. Пред нея, на входа на комплекса, се издига величествен паметник на неустрашим партизанин. По-надолу има огромен барелеф на хвърковатата чета на Бенковски, могила на партизаните, езерце и др.

ХИЖА СРЕДНОГОРКА — БЛИЗО ДО ЧЕРВЕНА ГВАРДИЯ. КАПАЦИТЕТ 35 МЕСТА.

Строителството на комплекса ще продължи с изграждането на нови две хижи — Стражица и Ален мак и гурбетчийско ханче. ТВК Бунтовна разполага и с голям павиран паркинг, спортна площадка, стопански сгради и др.

Околността предлага идеални условия за отдых и за предприемане на леки и приятни излети: на десетина минути пред комплекса се издига обзорен връх, от който се откриват чудни гледки към Рила, Пирин, Родопите, Стрелча, Красново и Пловдивското поле. На 45 мин. северозападно от хижата е вр. Вълк (1243 м). На 30 мин. северно е поляната Пересатица с паметника на изгорените живи от фашистите партизани Кунчо и Велко. До хижа дом-паметник Барикадите се отива за около 2,30 ч. ТВК Бунтовна се стопанисва от тур. д-во „Средногорец“, с. Кръстевич, и от ОС на БТС — Пловдив, тел. 2-39-58.

ХИЖА ДОМ-ПАМЕТНИК ЧЕВИРА

Разположена е на широка поляна, високопланинско пасище в едноименната местност на 1430 м н.в.

Изходно място — с. Старосел, Пловдивски окръг, 22 км по шосе с макадамова настилка; с. Каравелово — 24 км; Барикадите — 1,30 ч пеша; Копривщица — около 4,30 ч пеша. Пътеките са маркираш;

Построена е през 1967–1959 г. от бивши партизани със съдействието на ТКЗС и предприятия в памет на загиналите партизани, ятаци и помагачи. Тя е голяма сграда в съвременен стил, добре обзаведена. Има капацитет 110 места в стаи с по 3, 4 и повече легла. Електрифицирана е и е водоснабдена, има етажни санитарни възли и бани. Разполага с туристическа кухня, отделно ресторантска кухня и столова с 80 места, битов кът, занималия, музеен кът за нелегалната антифашистка борба и др. На 100 м от хижата има възпоминателна плоча за клетвата, дадена от партизаните на 5. IX. 1944 г. Има удобни терени за ски-спорт.

По-важни съседни обекти и забележителности са: хижа Средногорец — 45 мин., и вр. Богдан на северозапад — 1,30–2 ч; вр. Алексица (1517 м) — 1 ч; х. Фенера — 2,30 ч; Барикадите — 1,30 ч; Гробът на партизанския командир Страхил — 1 ч, и др.

Стопанисва се от профкомитета на Вазовски машиностроителни заводи в гр. Сопот, Пловдивски окръг.

ТУРИСТИЧЕСКА БАЗА ЧЕВИРА

Намира се в западната окрайнина на обширната поляна Чевира на 1450 м. н.в. Построена е през 1976 г. от ЦС на БПС за нуждите на екскурзионната почивка и краткотрайния отдих.

Изходно място — с. Старосел, Пловдивски окръг — 22 км по шосе, около 5 ч пеша, и е. Каравелово — 24 км.

Базата е устроена в 8 големи бунгала със 70 легла и едно отделно, в което се помещава столовата и кухнята. Има електричество, водопровод, канализация, външно водоснабдяване.

В околността на хижата е действала II средногорска партизанска бригада „В. Левски“. Обектите и забележителностите са както тези, описани при хижа паметник Чевира.

Базата се стопанисва от ЦС на БПС.

ХИЖА СРЕДНОГОРЕЦ

Намира се на поляна, оградена от великолепни букови гори, под вр. Малък Богдан, в местността Чемерика на 1465 м н.в.

Изходно място — с. Богдан — 2,30 ч пеша; с. Каравелово — 24 км по шосе; с. Старосел — 22 км по шосе с макадамова настилка.

Хижата е нова. Построена е от туристите от с. Богдан през 1972–1973 г. Тя е красива двуетажна сграда, отлично обзаведена за туристи, скиори и ловци. Има капацитет 84 места в стаи с по 2, 4, 7 и повече легла. Към нея има още 7 дървени постройки с по 2 легла. Разполага с добре обзаведена туристическа кухня и столова с 40 места, занималия с библиотека, ловен кът, обширни тераси. Електрифицирана е и е водоснабдена. Има телевизор.

Местността предлага великолепни условия за отдих и за леки излети. Има удобни терени за ски. По-интересните съседни обекти и забележителности са: вр. Малък Богдан (1531 м) — 20 мин.; х. Чевира — 45 мин.; Барикадите — 2 ч; хижа и връх Богдан — 1,30 ч; х. Фенера — 3 часа, и др.

Хижата се стопанисва от туристическото дружество в с. Богдан, Пловдивски окръг. За справки ОС на БТС в Пловдив, тел. 2-39-58.

ХИЖА ФЕНЕРА

Намира се под вр. Фенера на 1450 м н.в. Разположена е на стръмна поляна, заобиколена от букови гори.

Изходно място — гр. Хисаря, Пловдивски окръг — 22 км по горски камионен път. Пешком по маркирана пътека е 5 ч; с. Старосел — 4 ч и с. Каравелово — 3,30–4 ч.

Построена е от хисарските туристи през 1964 г. Тя е нова добре обзаведена хижа с капацитет 75 места в стаи с по 2, 3 и повече легла и общи помещения с пружинени нари. Разполага с обзаведена туристическа кухня и столова с 50 места. Хижата е водоснабдена и електрифицирана от агрегат. Поддържа се целогодишно бюфет.

Зиме има удобни терени за ски.

Много са възможностите за приемане на интересни излети до примамливи природни кътчета: до вр. Фенера (1481 м) — 20 мин.; до обзорния вр. Козя грамада — 20 мин.; до вр. Алексица (1517 м) — 1,30 ч; до вр. Орела (1204 м) и партизанската землянка под върха — 1,30 ч; до пионерския лагер „Гена Павлова“ — 1 ч; до заслона Сакара — 1 ч; до х. Чевира — 3 ч по маркирана пътека и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Орела“ — гр. Хисаря, Пловдивски окръг, тел. 22–38.

ЗАСЛОН САКАРА

Намира се на западния край на обширна поляна, в източните склонове на вр. Сакара, на около 1250 м н.в.

Изходно място — гр. Хисаря — 17 км по черния път за х. Фенера.

Заслонът е разположен край пътя. Той е каменна постройка с едно помещение, в което могат да се подслонят в лошо време и при нужда 20 човека. Не е обзаведен с инвентар.

Съседните обекти и забележителности са: х. Фенера — 5 км, 1 ч пеша; вр. Сакара — около 45 мин., вр. Орела — 30 мин.; пионерският лагер „Гена Павлова“ — 20 мин.; скалите Пинкая — 1,30 ч, и др.

Стопанисва се от туристическо д-во „Орела“ в гр. Хисаря, телефон 22–38, ул. Аугуста 16.

ХИЖА СВЕЖЕН

Намира се в Сърнена гора на 6 км от с. Свежен, на около 110 м н.в.

Изходно място — с. Свежен, Пловдивски окръг — 1,30 ч пеша. Селото отстои на 30 км от Карлово по асфалтиран път и на 27 км от гр. Брезово. До хижата има черен коларски път.

Строена е през 1974–1976 г. от свеженци като паметник на загиналите от този край антифашисти. Тя е масивна двуетажна сграда с капацитет 50 места в стаи с по 2, 3 и 4 легла. Електрифицирана е от мрежата и е водоснабдена. Съоръжена е с модерна кухня, столова с

камина, телевизор, възпоменателен кът за антифашистката борба в района на с. Свежен и др.

Тук е действала I средногорска партизанска бригада „Хр. Ботев“ и е водила тежки сражения в местностите Стефанов камък, Айтепе и др. Съседна хижа на изток е Братан — на около 3 ч пеша. На запад през с. Баня се прави връзка с маршрута към х. Фенера, Чевира и Средногорец. На североизток е яз. Домлян — 2,30 ч, а на север — обгледният връх Букова могила (989 м) — 1,30 ч.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „В. Левски“ — Карлово, ул. В. Левски 13, тел. 34–96.

ЗАСЛОН ХАЙДУТИНА

Намира се в едноименната билна местност в Сърмена гора на около 1110 м н.в. Разположен е в крайнината на млада иглолистна гора, граничеща с просторни горски поляни.

Изходно място — с. Свежен, Пловдивски окръг, Карловски район — 1.30–2 ч пеша. Пътеката не е маркирана.

Строен е през 1974 г. от младежи, туристи от с. Свежен. Той е едноетажна тухлена постройка с открито преддверие. При нужда може да подслони 8–10 души. Не е електрифициран. Може да служи като аварийен подслон на туристите при маршрута х. Свежен — х. Братан.

Съседните обекти са: х. Свежен — 1 ч; х. Братан — 1,30 ч; историческата местност Чепилова нива — 40 мин. (по посока ма х. Братан). Пътеките до тези обекти са маркирани.

ХИЖА ПАМЕТНИК БРАТАН

Намира се на просторна поляна, оградена от букови гори — под вр. Братан — между вр. Самодивец на запад и прохода Св. Никола на изток, ма около 1200 м н.в. в Сърнена гора.

Изходно място — с. Розовец, Пловдивски окръг, по маркирана пътека — 2 ч пеша. Пътят до нея е 15 км; други изходни места са с. Свежен на запад — 4 ч, и с. Турия от север — 4 ч.

Строена е през 1966–1968 г. от инициативен комитет от бивши партизани с щедрата помощ на населението и бившите ТКЗС за прослава на делата и бойния път на Първа средногорска партизанска бригада „Хр. Ботев“.

Тя е триетажна сграда в съвременен архитектурен стил. Електрифицирана е и е водоснабдена. На разположение на туристите им 106 легла в 24 спални помещения, две столови, обзаведена кухня и много добре уреден и поддържан ресторант. Едно от най-интересните места в хижата е уредената музейна сбирка, отразяваща с карти, документи, оръжия и предмети бойния път на средногорската бригада „Хр. Ботев“ и развоя на антифашистката борба в този район.

Наблизо е имало много стар манастир — „Св. Никола“, който е дал името и на прохода. Близко до хижата е обявената за ценен паметник старина Кутела — огромен казан, издълбан в монолитен камък, служил за култови цели. На един час път по посока на Розовец е местността Дерменка. В памет на загинали партизани от бригадата на 20. I. 1944 г. тук са издигнати белокаменен паметник и чешма. До вр. Братан (1236 м) се отива за 20–30 мин. Съседна хижа на запад е Свежен — 2,30–3 ч, и на изток Каваклийка — 2,30–3 ч. Хижата приема туристи. Стопанисва се от АПК гр. Брезово. Пловдивски окръг.

ХИЖА КАВАКЛИЙКА

Разположена е на стръмна поляна, оградена от широколистни гори в едноименната местност на 1050 м н.в. в Сърнена гора.

Изходно място — Горно ново село, Старозагорски окръг. От селото се върви пеша по маркирана пътека — 1 ч. До хижата води автомобилен път. Строена е от туристическо дружество „Средногорец“ в гр. Чирпан през 1963–1964 г. Представлява масивна двуетажна сграда, съвременна обзаведена, електрифицирана, водоснабдена и канализирана. Има капацитет 160 места в стаи с по 2, 3 и повече легла. Разполага с голяма туристическа кухня, столова с 80 места, занималия. Целогодишно работи бюфет. Има телефонна връзка чрез с. Горно ново село.

В нейния район през март 1975 г. бе завършено строителството на пионерски туристически дом — голяма триетажна сграда. Разполага

със 100 места в стаи с по 3, 4 и повече легла, салон, занималия и всички удобства за престой и отдих на младите туристи.

Зиме има удобни терени за ски-спорт.

В годините на антифашистката борба тук е имало силно партизанско движение. Много паметници, землянки и лобни места свидетелствуват за това. В западна посока е партизанският паметник в местността Дерменка — 1,30–2 ч; на изток е партизанската землянка и паметника в местността Зюбюлюка, Чамбурун — 2 ч, и др. Съседна хижа е Братан — 2,30–3 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Средногорец“ — Чирпан, Старозагорски окръг, тел. 182.

ХИЖА КОМСОМОЛСКА ПОЛЯНА

Намира се в едноименната местност в Сърнена гора, заобиколена от широколистни гори, на 720 м н.в.

Изходно място — с. Дълбоки, Старозагорски окръг, около 7 км по пътя и 1,30 ч пеша по маркирана пътека.

Построена е през 1964 г. от туристическо дружество „Слави Коев“ — с. Дълбоки. Представява хубава масивна двуетажна сграда, електрифицирана, водоснабдена и канализирана. Хижата е добре обзаведена и има капацитет 60 места в стаи с по 3 легла и в общи помещения, обзаведени с легла и нари. Разполага с туристическа кухня и столова с 40 места. Поддържа се малък бюфет. Има телефонна връзка чрез с. Дълбоки.

Районът на хижата е бил средище на оживена партизанска дейност. За това свидетелствуват паметните плочи на загинали герои: на партизанина Огнян — 30 мин.; на партизанката Наталия — на 1,30 ч; на Митко Михайлов — 2 ч; партизанските землянки — 30 мин. В района има няколко пещери. Природни забележителности са Милкини скали — на 2 ч, и вр. Морулей (895 м) — 2 ч.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Слави Коев“ — с. Дълбоки, Старозагорски окръг. За справки ОС на БТС в Ст. Загора, ул. Димитър Благоев 77, тел. 2-34-62.

ХИЖА СРЕДНОГОРЕЦ

Разположена е близо до стената на яз. Жребчево, заприщващ водите на Тунджа между селата Николаево и Баня.

Изходно място — с. Баня, Сливенски окръг, докдето има редовна автобусна връзка с Нова Загора. От селото до хижата разстоянието е 4 км — 1 ч пеша. Има път за моторни превозни средства.

Хижата е масивна, двуетажна сграда, останала от строителството на язовира през 1963 г. Преустроена е и обзаведена за хижа през 1968 г.

Тя има капацитет 46 места в общи спални помещения, туристическа кухня и столова с 30 места. Сградата е електрифицирана, водоснабдена и канализирана. Има телефонна връзка чрез селището край язовира. В селището има магазин за хранителни стоки, закувалня, павилиони и др.

Хижата се използва главно за предприемане на интересни, леки и приятни излети из красивите околности на язовира: до вр. Тилиеец (604 м) на рида Межденик, в северна посока се отива за 1 ч пеша; до местността Куртка — за 1,30 ч, южно и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Алеко“ — Нова Загора, ул. Сан Стефано 11, тел. 22–82.

ЛОЗЕНСКА ПЛАНИНА

ТУРИСТИЧЕСКИ ЗАСЛОН СТУДЕНИНА

Намира се в северните склонове на планината на около 700 м н.в. Разположен е в живописната местност Градището — дълбока хладна долина, обрасла с гори и пищна растителност, в която се включва местността Студеница.

Изходно място — с. Нови хан (на 24 км от София) — 30 мин. пеша на юг от селото, като се пресича новата пътна магистрала Тракия.

Построен е през 1975 г. с доброволния труд на туристите в с. Нови хан. Представлява едноетажна масивна постройка. Състои се от битово обзаведена стая и голямо, открито отпред помещение със зидано огнище, фурна, оригинално изработени маси и пейки. Районът на заслона е благоустроен от туристите в Нови хан, създали тук красива чешма, беседки, пейки и др.

Съседните обекти и забележителности са: интересните скали Гарванов камък и Градището — на 15–20 мин.; вр. Попов дел (1190 м.) — първенецът на Лозенската планина — 1,30 ч; вр. Полуврак (1182 м) с паметника на въстаника от четата на Г. Бенковски — 3 ч; манастирът „Св. Спас“ — 2,30 ч, и др. Заслонът се стопанисва от тур. д-во „Планински орли“ — с. Нови хан, Софийски окръг.

ГОЛО БЪРДО

ХИЖА СЛАВЕЙ

Разположена е в местността Ранчово градите на наклонена поляна, заобиколена от широколистна гора на 980 м н.в.

Изходен пункт — гр. Перник — по дола Шамака — 1,30 ч пеша, и с. Кралев дол — 1,30–2 ч пеша. Има маркировка.

Построена е през 1945 г. от пернишките туристи. Тя е двуетажна сграда с капацитет 60 места в стаи с по 2, 4 и повече легла. Има занималия, туристическа кухня и столова с около 50 места. Хижата е водоснабдена и електрифицирана.

В съседство са градищата на Кракра Пернишки — Ранчово градище, Голямо и Малко градище. На около 30 мин. започва ботаническият резерват, разположен около вр. Острица (1148 м), където виреят червени лалета и много други редки цветя и растения. Съседни хижи са: Орлите — 1.30–2 ч, и новата Кралев дол — също на 1,30–2 ч. Има маркировка.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Кракра Пернишки“ — Перник, ул. Н. Цанов 36, тел. 34–50.

ХИЖА ОРЛИТЕ

Разположена е в живописната местност Червена ябълка на хубава поляна, заобиколена от млади иглолистни и широколистни гори на 950 м н.в.

Изходно място — гр. Радомир, Пернишки окръг — 6 км по асфалтиран път, започващ от края на града на шосето за Перник, вдясно и 300–400 м шосирана отсечка пред хижата. Пеша е около 1 ч.

Построена е от радомирските туристи (клон „Орлите“ на БТС) през 1935 г. Преустройвана е основно през 1961 и 1966 г. Хижата е масивна двуетажна сграда. Има капацитет 70 места в стаи с по 4, 8 и

повече легла и едно общо спално помещение, обзаведено с нари. Тя е електрифицирана и водоснабдена. Има добре обзаведена кухня, столова със 70 места и малка занималия. Свързана е с телефон с Радомир (475).

Хижата е изходно място за интересни излети: до местността Растова глава, свързана с Радомирския партизански отряд — 1,30 ч; до вр. Острица и ботаническият резерват — 2 ч; до вр. Ветрушка (1158 м); до х. Славей на пернишките туристи — 1,30–2 ч; до новата хижа Кралев дол — 3 ч; до Темелково — 2 ч, и др.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Орлите“ — Радомир, ул. Г. Димитров 5, тел. 25–79.

ХИЖА КРАЛЕВ ДОЛ

Разположена е в западната част на Голо бърдо в привлекателната местност Сопо.

Изходно място — с. Кралев дол, Пернишки окръг — 4 км по черен, коларски път. Пеша се отива за 1 ч. До селото има редовна автобусна връзка с Перник.

Строена е през 1975–1976 г. от ОС на БТС в Перник и туристите от кв. Даскалово и с. Кралев дол. Хижата е масивна, кокетна двуетажна сграда. Водоснабдена е. Предстои да бъде електрифицирана. Има капацитет 55 места, от които 25 легла и 30 места на нари с дунапренови дюшеци, вътрешни санитарни възли и баня, обзаведена кухня и столова за 60 души.

Съседните обекти и забележителности са: ботаническият резерват Острица с редки растения и цветя — 1 ч; хижа Славей — 1,30–2 ч; хижа Орлите — 3–3,30 ч; до твърдините на Кракра Пернишки — 2 ч, и др.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Витоша“ — кв. Даскалово на гр. Перник, площада, тел. 87–21 (51).

ХИЖА ДЖАМЕН

Разположена е на малкото възвишение Рудината, намиращо се западно от Голо Бърдо в местността Джамен, която се включва в живописния район Соколица, ма 950 м н.в.

Изходно място — с. Сирищник — съставно село на Ковачевци, Пернишки окръг. Разстоянието по маркирана пътечка и черен път се изминава за 1 ч пеша.

Строена е през 1974–1975 г. за прослава на героичния път на Радомирския партизански отряд, активно действал в този район. Хижата е масивна двуетажна, кокетна сграда с капацитет 20 легла в общи спални. Има добре обзаведена кухня и уютна, битово устроена столова с 40 места. Водоснабдена е. Предстои електрифицирането и разширението ѝ.

Съседните обекти и забележителности са: Чепинският манастир, бивш лагер на Радомирския партизански отряд — 1,30 ч; с. Ковачевци — родно място на Георги Димитров — 1 ч. Отворени за посещение са родната му къща, превърната в музей, и домът паметник Георги Димитров. Може да се посети и красивият язовир Пчелина — 1,30 ч.

Хижата се стопанисва от тур. д-во в с. Ковачевци и от ОС на БТС в Перник, ул. Г. Димитров 3, тел. 58–98 и 47–06.

РУЙ ПЛАНИНА

ХИЖА ЕРМА

Намира се в местността Пеина воденица на 1,2 км от гр. Трън. Разположена е на малка лъка на левия бряг на р. Ерма, край пътя за Ждрелото.

Изходно място — гр. Трън — 15 мин. пеша по пътя, криволичещ край реката.

Тя е стара триетажна постройка, преустроена и пригодена за хижа от трънските туристи през 1970 г. Има капацитет 30 места, разположени в стаи с по 2, 3 и 6 легла, обзаведена туристическа кухня, две столови, битова стая, вътрешни санитарни възли и умивални. Електрифицирана е от мрежата и е водоснабдена. Поддържа се бюфет. Свързана е с телефон с гр. Трън.

По-важните обекти и забележителности са: Ждрелото на Ерма, известно още като Ломнишкото ждрело — 30 мия пеша по шосеен път. Край него има хотел-ресторант. На скалите на Ждрелото се провеждат алпиниади; манастирът „Св. Архангел Михаил“ от XIV в. — на 30 мин. от хижата по пътя за Ждрелото и след това вляво по добре очертана стръмна пътека. В него е основан трънският революционен комитет. Сега се реставрира; Трън — паметникът на падналите в антифашистката борба; с. Слишовци — паметникът костница и музеят на партизанското движение в този край — 18 км по шосето за Стрезимировци (включено е в 100-те национални туристически обекта).

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Руй“ — гр. Трън, телефони: 22–21 и 22–18.

ЛЮЛИН ПЛАНИНА

ХИЖА ЛЮЛИН

Намира се в местността Разкръското, в западния дял на Люлин, под. вр. Райлово градище, на 1040 м. н.в.

Изходно място — с. Люлин, Пернишки окръг (докъдето, има автобуси) — 1 ч пеша по 4-километров път; град Банкя (през Михайлово) — 1,30 ч по маркирана пътека и черен път; Мало Бучино — през Бучински проход и след това по билото — 2,30 ч пеша. Слабо маркиран път.

Построена е през 1963 г. от ОС на БТС с участието и доброволния труд на пернишките туристи. Хижата е модерна четириетажна сграда, електрифицирана, водоснабдена и канализирана. Тя разполага с много удобства за туристите: широка столова, занимални, бюфет, голяма кухня, обширни тераси. Общият ѝ капацитет е 110 места в стаи с по 2, 3, 4 и повече легла.

Има спортна площадка и удобни терени за ски.

Съседните обекти и забележителности са: историческият връх Райлово градище (1199 м) — 30 мин.; Дивотинският манастир „Св. Троица“ — 30 мин. Той е бил убежище на В. Левски. В годините на антифашистката борба е давал подслон на партизаните.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС — Перник, ул. Г. Димитров 3, телефони 47–06 и 58–98.

ТУРИСТИЧЕСКА БАЗА БОНСОВИ ПОЛЯНИ

Намира се в източния дял на Люлин в местността Бонсови поляни, известна е още и като местността Калето на около 1000 м н.в. Разположена е до ски плаца и е заобиколена от хубава широколистна гора.

Изходно място — Горна баня — 7 км, около 1,30 ч пеша. Има асфалтиран път на 300 м от базата, по който се движат автобуси; местността Черният кос — 40 мин. пеша по паркова алея; Мало Бучино — 1,30 ч, пеша по паркова алея.

Базата е устроена в бивша сграда на Кирковски райсъвет на столицата през 1975 г. Представява масивна едноетажна сграда с приземие, в което се помещава голяма кухня и столова. Капацитетът ѝ е 40 места на легла и нари в общи спални помещения. Отоплява се с печки, има електричество и външно водоснабдяване. Към нея има и малка стопанска сграда със складови помещения.

В непосредствена близост е прочутият люлински ски плац с приятен наклон и с удобни терени за шейни и ски бягане. Местността е свързана с нелегалните сбирки на БОНС, откъдето идва името ѝ Бонсови поляни. Под базата на около 300 м има малък ресторант и бюфет. Пред него е построен голям паркинг за около 300 леки автомобили. На десетина минути от базата е прочутият Люлински (Горнобански) манастир „Св. Кирил и Методий“, от който е останала черквата с интересни фрески. Най-близка хижа е Люлин — 4 часа пеша.

Туристическата база се стопанисва от тур. д-во „Витоша“ — София, бул. 9-ти септември 195, тел. 56-28-01.

ВИТОША

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ ЗДРАВЕЦ В СОФИЯ

Намира се в малка градинка на ул. Клокотница 4, непосредствено до столичната митница, откъм северната страна на трамвайното депо. От централната гара отстои на 5–10 мин. път пеша. От центъра на столицата към нея се пътува с трамвай № 1, 7, 9, 2, 14.

Спалнята е построена от ГС на БТС и туристическото дружество „Урвич“ в София през 1969 г. Състои се от едноетажни дървени постройки, в които има стаи с по 3, 4 и 6 легла. Отворена е целогодишно. Има добре поддържан бюфет. Телефонът на спалнята е 31-60-32.

Стопанисва се от туристическо дружество „Урвич“ — София, бул. Хр. Ботев 157, тел. 31-61-02. Предварителни заявки за места се правят в дружеството, спалнята и в резервационната служба на бюро за туризъм „Пирин“ на телефон 88-10-79 и 87-05-79.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ ЮБИЛЕЙНА В СОФИЯ

Намира се в югозападната окрайнина на жилищния комплекс Красна поляна. До нея се пътува с трамвай № 4, като се слезе на спирка Трамвайно депо — Земляне, вдясно покрай канала за пет минути се отива до спалнята. На същото място и на същото разстояние спират и автобуси 77 и 83, пътуващи съответно за Овча купел и кв. Емил Марков.

Спалня Юбилейна е построена от тур. д-во „Черни връх“ — София, през 1975–1976 г. Състои се от две едноетажни дървени постройки и едноетажна, тухлена стопанска сграда. Има капацитет 100 легла в стаи с по 3, 4 и повече легла, дневна занималня, бюфет, собствена пералня, баня и други сервизни помещения. Районът ѝ,

който е част от нов парк, предоставя на гостите кътчета за отмора. Телефонът на спалнята е 22-92-38.

Стопанисва се от туристическо дружество „Черни връх“ — София, ул. Ц. Самуил 74, телефон 87-76-14. Предварителни заявки се правят както за спалнята Здравец.

ХИЖА СЕЛИМИЦА

Намира се в местността Ленищата под вр. Селимица (2040 м) в югозападните склонове на Витоша сред широколистна и иглолистна гора на 1305 м н.в.

Изходно място — с. Кладница, Пернишки окръг, докдето има автобус и нагоре 1 час пеша. От същото село до хижата има път. От Владая отстои на 2,30 ч, като се минава покрай каменните кариери. От Златните мостове, докдето има автобусна линия, се отива за 2 ч, като се минава покрай Фон фон, х. Трендафила, Рудничар и развалините на х. Острица.

Построена е от пернишките туристи през 1930 г. Хижата има 70 места за нощуване в стаи с по 3, 4 и повече легла и общи помещения, обзаведени с нари. Има обзаведена туристическа кухня и столова с 60 места. Тя е електрифицирана и водоснабдена. В непосредствена близост до нея работи ресторант.

Околността на хижата е добре поддържан парк, в който са разположени много вили и почивни станции. Оттук се откриват великолепни гледки към Пернишко-Мошинската котловина. На около 3 часа път в южна посока през местностите Танчовица и Матница е изворът Живата вода, едно рядко природно явление. На 1,30–2 ч. път пеша в посока с. Кладница е живописният язовир Студена, който събира водите на Струма, Матница и Зла река. От хижата се предприемат излети и към китните селца Чуйпетлово — 3 ч, и Боснек — 4 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Кракра Пернишки“ — гр. Перник, ул. „Н. Цанов“ 36, тел. 34–50, от София авт. 076.

ХИЖА ЕДЕЛВАЙС

Намира се в местността Мачовото сред стара иглолистна гора на 1771 м н.в.

Изходно място — местността Златните мостове, докдето има редовна автобусна линия от София (до хижата се отива за 1,30 ч); от Владая — пеша за 3 ч; от Княжево — за около 3.30–4 ч.

Старата сграда на хижата е построена през 1932–1934 г. от софийските туристи (клон „Еделвайс“ на БТС). През 1957 г. пожар унищожи хижата, но тя бе веднага възстановена от дружество „Еделвайс“. До нея бе построена и нова сграда. В старата са спалните, а в новата — туристическата кухня, столовата и две спални помещения. Общият ѝ капацитет е 54 легла в стаи с по 5, 8 и повече легла.

Околността на хижата е великолепна иглолистна гора. Зиме тук има терени за ски-спорт, а лете — условия за излети: до х. Звездица — 6 мин.; до х. Кумата — 45 мин.; до х. Селимица — 1,30 ч; до Черни връх — 2,30 ч и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Еделвайс“, ул. Асен Златарев 21, телефон 44-19-83.

ХИЖА ЗВЕЗДИЦА

Разположена е в местността Марина поляна на 1850 м н.в. в обширна ливада, заобиколена от великолепни иглолистни гори.

Изходно място — Златните мостове, докдето пътуват автобусите 61, и оттам до хижата се отива за 1,30 ч пеша. Удобен път за автомобили има до местността Офелиите.

Хижата е построена през 1964–1966 г. от М-во на правосъдието по инициатива на туристическата секция. Тя е голяма триетажна сграда, електрифицирана и водоснабдена, с капацитет 72 легла, разположени в стаи с по 2 и 3 легла. За туристите има 2 общи спални с 23 легла. Разполага със столова за почиващите с 50 места, отделно туристическа кухня и столова с 60 места, занималия, стая на ПКСС, централно парно отопление и др.

Съседните обекти и забележителности са: х. Кумата — на 45 мин.; х. Еделвайс — 6 мин.; Черни връх — 2,30 ч; х. Селимица — 1,30–2 ч и др.

Стопанисва се от ЦС на БПС — район Банкя.

ХИЖА КУМАТА

Намира се в южния край на местността Боерица сред иглолистна гора, на 1725 м н.в.

Изходно място — местността Златни мостове, докдето има редовна автобусна линия от София. Хижата отстои оттам на 1 час. Върви се по маркирана пътека през Ветровала. От Владая е на 2,30 ч път пеша; от Княжево — на 3,30 ч.

Хижата е била построена етапно от млади туристи от клон „Витоша“ на ЮТС в периода от 1926 до 1935 г. Има капацитет 80 легла в стаи с по 5, 7 и повече легла. Разполага с две кухни, столова с 80 места, добре поддържан бюфет. Тя е електрифицирана, водоснабдена и канализирана.

Околността на хижата е с богата растителност, с диворастящи плодове и има чудесни кътчета за отмора. Зиме над хижата в местността Конярника има идеални условия за ски-спорт.

Възможностите за излети са: до хижите Боерица и Планинарска песен — 10 мин; до х. Еделвайс — 45 мин; до х. Селимица — 2 ч; до х. Септември — 45 мин.; до хижите Бор и Тинтява — 1 ч и до Черни връх — 2 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Черни връх“ — София, ул. Ц. Самуил 36, телефон 87-76-14.

ХИЖА БОЕРИЦА

Намира се в местността Боерица, под вр. Черната скала, (1869 м) сред стара иглолистна гора на 1700 м н.в.

Изходно място — местността Златните мостове — 1 час пеша по маркирана пътека през Ветровала по посока х. Кумата и след това се отклонява вляво.

Построена е през 1956 г. по инициатива на туристите към секцията при СГНС. Тя е масивна двуетажна сграда с подпокривно помещение в алпийски стил. Капацитетът ѝ е 35 места в стаи с по

четири легла и две помещения, обзаведени с нари. В оригинална дървена постройка към нея има места за още 20 души. Хижата предоставя и голяма туристическа кухня, удобна битова столова. Тя е електрифицирана, водоснабдена и канализирана.

Възможностите за излети и разходки са: до вр. Черната скала — 25 мин.; до х. Кумата — 10 мин.; до ски плаца на Ветровала — 20 мин.; до х. Септември — 35 мин.; до хижите Бор и Тинтява — 1 ч; до Черни връх — 2 ч. В нейния район са хижите Планинарска песен и почивната станция на СГНС.

Хижата се стопанисва от съвета по туризма при СГНС, телефон 87-65-03.

ХИЖА ПЛАНИНАРСКА ПЕСЕН

Намира се в местността Боерица сред великолепно иглолистна гора на 1700 м н.в. непосредствено до х. Боерица.

Изходно място за хижата е също Златните мостове. От горната лифтна станция Копитото отстои на 1,30 ч.

Построена е през 1970 г. от ГС на БТС и от хор „Планинарска песен“. Всъщност това е един туристически комплекс от две хижи: Планинарска песен и Борова гора. Първата е нова и има капацитет 34 места, разположени в стан и занималия с по 4, 5, 6, 7 и 8 легла, отлично обзаведена столова с 30 места и занималия с 25 места, библиотека, телевизор, пиано и други музикални инструменти. Има и малка кухня, в която се сервират топли чорби, чай и кафе. Хижа Борова гора е преустроена и обновена двуетажна сграда на бившия горски дом. Има капацитет 30 места и разполага със столова с 25 места.

На амфитеатралния терен пред хижата са поставени пейки и през лятото тук често хор „Планинарска песен“ изнася концерти.

Възможностите за излети и преходи са както от х. Боерица, описани по-горе.

Стопанисва се от ГС на БТС — София, ул. Гр. Игнатиев 7 б, телефон 87-30-43 и 83-59-22.

ХИЖА ПЛАНИНЕЦ

Намира се в местността Сврачар, в крайнината на борова и брезава гора, на 1355 м н.в.

Изходно място. От горната лифтна станция на Копитото — 30 мин.; Златните мостове — 30–40 мин.; от Княжево — около 2 ч пеша.

Строена е през 1934–1935 г. от туристическа група „Явор“ при софийския клон „Алеко Константинов“ на БТС. Тя е двуетажна сграда с капацитет 68 легла в общи спални помещения. Има кухня, удобна столова със 100 места, в която е устроен кът за историята на партизанския отряд „Г. Бенковски“, образуван в тази хижа, за което напомня и паметна плоча.

Хижата има умивални, скиорна и други сервизни помещения.

Околността ѝ е гора, а също и обширни поляни. Зиме има отлични ски терени. Възможностите за излети са: до х. Момина скала и ресторанта на поляната — 20 мин.; до х. Тинтява — 1 ч; до х. Септември — 20 мин.; до х. Планинарска песен — 1 ч; до Белите брези — 20 мин. От Владая отстои на 1,30–2 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Урвич“ — София, бул. Хр. Ботев 157, телефон 31-61-02.

ХИЖА СЕПТЕМВРИ

Намира се в западната крайнина на местността Балабана, на мястото на стария горски заслон Мандрата, на 1495 м н.в.

Изходно място — местността Златните мостове, докъдето има редовна автобусна линия — 30 мин. пеша по алеята за Момина скала; от горната лифтна станция Копитото — 45 мин.; от Княжево — 2,30 ч и от Владая — 2 ч.

Строена е през 1953–1955 г. от тогавашната доброволна спортна организация „Септември“. Тя е красива двуетажна сграда. Има 13 спални помещения със 100 места в стаи с по 3, 6, 7 и повече легла и помещения, обзаведени с нари. Има добре обзаведена битова столова със 100 места. В отделна стопанска сграда са отоплителната инсталация, скиорната и други сервизни помещения.

Има добри условия за ски-спорт и за предприемане на разнообразни излети: до х. Планинец — 20 мин.; до поляната пред х. Момина скала, където има магазин и ресторант — 15 мин.; до хижите

Родина, Тинтява, Бор, Средец — 30–40 мин.; до х. Планинарска песен — 45 мин.; до Черни връх — около 3 ч. Пътеките са маркирани.

Стопанисва се от Централния кооперативен съюз — София, телефон 84–41 (589). Телефонът на хижата е 57-10-16.

ХИЖА МОМИНА СКАЛА

Намира се в местността Стамболова ливада, непосредствено до Боянска река, на 1495 м. н.в.

Изходно място — местността Златни мостове — 30–40 мин.; от горната лифтна станция Копитото — 30 мин.; от Княжево — 2,30 ч, и от Бояна — 2,30 ч.

Строена е през 1928–1932 г. от княжевските туристи — клон „Момина скала“ на ЮТС и БТС. Сегашната сграда е построена през 1949 г. и след това отново преустроена през 1957 г. Има капацитет 40 места в стаи с по 2, 3, 6 и 12 легла, туристическа кухня и удобна столова с 80 места. Тя е водоснабдена, електрифицирана и канализирана. Сервират се топли чорби, чай и кафе. На поляната пред хижата има ресторант и магазин за хранителни стоки, за плодове и зеленчуци.

Зиме има добри терени за ски. Възможностите за излети са много разнообразни: до съседните хижи Родина, Тинтява, Бор, Средец, Есперанто, Септември и Планинец се отива за 15–20 мин.; до Боянския водопад — 25–30 мин.

Стопанисва се от тур. д-во „Витоша“ — София, Кирковски район, бул. 9-ти септември 195, телефон 56-28-01.

ХИЖА РОДИНА

Построена е сред иглолистна гора на десния бряг на Боянската река, северозападно от вр. Камен дел през 1937 г. от туристи железничари. През 1950 г. бе значително разширена. Надморската ѝ височина е към 1590 м. Изходно, място — Княжево и Бояна — ма 2,30 мин.

Маркировката и пътеките алеи са много добре поддържани. До хижата води шосе от Златните мостове, докдето ежедневно има честа автобусна връзка със София. От Златни мостове до хижата се отива за 40 мин. по пътеката, а по шосето е към 4 км. От Княжево до вр. Копитото има кабинков лифт. Оттам до хижата се отива за 40 мин.

Хижа Родина е една от най-големите и добре уредени витошки хижи. Има електрическо осветление, канализация, водопровод, парно отопление, баня, пералня, ски гардероб, модерна кухня и столова със 100 места, голям салон занималня, канцеларии, лекарски кабинет и постоянен лекар, обслужващ хижите Бор, Тинтява и Средец. Има 150 легла, разположени в стаи с по 2 и 3 легла и общи спални. 120 места от тях се използват целогодишно за почивка на профсъюзни членове. Останалите места са на разположение за субсидиран краткотраен отдих и самодейни туристи. Има телефон: 56-30-65, дериват с х. Средец.

В околността има добри условия за ски-спорт. Близко над хижата има база на ПКСС с постоянни планински спасители и ски влек в местността Гъорева чешма.

Съседни хижи са: Момина скала — 15 мин.; Средец — 10 мин.; Тинтява — 5 мин.; Бор — 10 мин. До всички има маркировка. Хижа Родина се стопанисва от ЦС на БПС.

ХИЖА СРЕДЕЦ

Разположена е в откритата и просторна местност Пашов кладенец на 1555 м н, в. Построена е от туристи на столичната община през 1941 г. Разширявана е през 1950 г.

Изходно място — Златни мостове, откъдето до хижата има шосе. До Златни мостове и вр. Копитото ежедневно има автобусна връзка със София. От Златни мостове и Копито го до хижата е 40 мин. Пеша от Княжево и Бояна до хижата се отива за около 2,30 ч. Пътеките са ясно очертани и маркирани.

Хижата е една от най-големите у нас. Има електрическо осветление, канализация, баня, пералня, парно отопление, ски гардероб, столова с 80 места за почиващите, модерна кухня, туристическа столова със 100 места. Разполага със 100 легла в стаи с

по 2, 3 и 4 легла и в общи помещения. 80% от тях се използват за целогодишна почивка на профсъюзни членове. Останалите легла се използват за краткотраен отдих и масов туризъм. Има телефон 56-30-65 — дериват с х. Родина. Условието за ски-спорт са добри. На 10 мин. в местността Гъорева чешма има ски влек.

Съседни хижи са: Тинтява — 10 мин.; Бор — 15 мин.; Родина — 10 мин.; Момина скала — 15 мин.; Кикиш — 10 мин. Стопанисва се от ЦС на БПС.

ХИЖА ТИНТЯВА

Намира се в местността Тинтява на 1616 м н.в.

Изходно място — Златни мостове.

Построена е от туристическата секция при БНБ през 1935 г. Сградата е масивна, триетажна, електрифицирана, водоснабдена и канализирана. Има капацитет 83 легла в стаи с по 2, 4 и повече легла. На разположение на туристите има ресторант С 80 места, бюфет сладкарница, туристическа столова, занималия.

Зиме тук има отлични терени за ски-спорт и плац, съоръжен със ски влек. Възможностите за разходки и излети са най-разнообразни: до съседните хижи Бор, Родина, Средец, Камен дел и Момина скала се отива от 5 до 20 мин. пеша; до Кикиш — 40 мин.; до вр. Камен дел и заслон Ушите — 40 мин.; до х. Планинарска песен — 1 ч (през местността Балабана) и до х. Алеко — 1,30 ч. Зиме при лошо време този преход е опасен. Пътеката е добре маркирана.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Алеко“ — София, ул. Гурко 38а, тел. 88-09-35. Телефонът на хижата е 56-28-15.

ХИЖА БОР

Построена е на десния бряг на Боянска река сред иглолистна гора в местността Сигнала през 1943 г. от туристи в тогавашната Българска земеделска банка. По-късно е преустроена и разширена от ЦС на БПС. Надморската и височина е 1650. м.

Изходно място — Златните мостове — на около 1 ч. От горната лифтна станция Копитото е на около 1 ч пеша, от Княжево и Бояна е 2,30–3 ч. До хижата има шосеен път.

Хижата е масивна триетажна сграда, отлично обзаведена, електрифицирана, водоснабдена и канализирана. Има централно парно отопление, модерна кухня, столова за 80 души, бюфет, скиорна и други удобства. Капацитетът ѝ е 70 места в стаи с по 2, 3, 4 и 7 легла и общо таванско помещение с 18 легла. Около 70% от леглата се използват за организирана профсъюзна почивка и 30% са за краткотраен отдих и масов туризъм.

Има отлични терени за ски-спорт. На 5 мин. е ски плацът, съоръжен със ски влек.

Обектите за излети и разходки са: до хижите Тинтява, Родина, Средец и Момина скала от 5 до 25 мин. До хижа Алеко през Платото — 1,30 ч, а до х. Планинарска песен през местността Балабана — 1 ч.

Хижата се стопанисва от ЦС на БПС.

ХИЖА ЕСПЕРАНТО

Разположена е в местността Каранова ливада, заобиколена от смесена иглолистна и широколистна гора, на 1410 м н.в.

Изходно място — Горната лифтна станция и крайната автобусна спирка на Копитото — 40 мин.; местността Златните мостове — 50 мин.; Бояна — 2 ч и Княжево — около 2,30 ч.

Построена е от членовете на туристическата секция „Есперанто“ при Българския есперантски съюз през 1959 г. Тя е кокетна двуетажна сграда с капацитет 20 легла. Хижата предоставя на туристите 20 легла в общи спални помещения, малка туристическа кухня и столова с 30 места. Сградата е водоснабдена и електрифицирана.

Възможности за разходки и екскурзии до: Боянския водопад — 25–30 мин.; до съседните хижи Момина скала, Родина, Тинтява, Средец и Камен дел се отива за 15–30 мин.; до Кикиш — 40 мин.

Стопанисва се от тур. д-во „Черни връх“ — София, ул. Ц. Самуил 74, тел. 87-76-14.

ХИЖА КАМЕН ДЕЛ

Намира се в местността Пожара сред смесена иглолистна и широколистна гора, на 1500 м н.в.

Изходно място — горната лифтна станция и крайната спирка на Копитото — около 1,15 ч пеша; Златните мостове — 1,30 ч; Бояна — 2 ч; Княжево — 3 ч пеша.

Построена е през 1931 г. от туристи от Красно село (клон „Черни връх“ на БТС). Преустройвана е през 1960 г. Има капацитет 53 легла в отлично обзаведени стаи с по 2, 3, 7 и повече легла. Предоставя на туристите кухня и уютна столова с 60 места. Бюфетът предлага топли чорби, чай и кафе. Сградата е електрифицирана, водоснабдена и канализирана.

Зиме се използват за ски-спорт плацовете и ски влекът над Х. Средец.

Представляващите интерес съседни обекти и забележителности са: х. Средец — 15 мин.; хижите Тинтява, Бор, Родина, Момина скала — 30 мин.; х. Есперанто — 20 мин.; Боянски водопад — 40 мин.; Боянското езеро — 1,15 ч; х. Кикиш — 30 мин.; лифтът „Бай Кръстю“ — 1,30 ч и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Витоша“ в Кирковски район на столицата бул. 9-ти септември 195, тел. 56-28-01.

ХИЖА КИКИШ

Намира се в едноименната местност, край бликащ студен извор на север под вр. Камен дел на 1430 м н.в.

Изходно място — горната лифтна станция в местността Бай Кръстю на 1 ч; Драгалевци — 1,45 ч.

Построена е първоначално като заслон през 1962 г. от членовете на туристическа секция „Кикиш“ при дружество „Планинец“ — София.

Представява малка едноетажна сграда с подпокривно помещение, в което има 20 места на нари с пружини. На разположение на туристите има столова с 30 места и кухня. Предлагат се топли чорби, чай и кафе от хижния бюфет.

Хижата представлява важен пункт за отмора на идващите от лифта „Бай Кръстю“ и Драгалевци по посока на хижите Камен дел и

Тинтява.

Зиме пътеката покрай местността Комините е лавиноопасна.

До х. Камен дел се отива за 30 мин, а до Тинтява — за около 1 ч.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Искър“ — София, ул. Драган Цанков 1.

ЗАСЛОН УШИТЕ

Разположен е под вр. Ушите в началото на прочутото Витошко плато край пътеката, свързваща хижите Алеко и Тинтява, на 1840 м н.в.

Изходно място — лифтната станция Голи връх — 30 мин.

Първоначално имаше дървен заслон, обръщан неколkokратно от силните бури. През 1964 г. на негово място СП „Лесопаркове“ построи масивна каменна едноетажна сграда, състояща се от преддверие и помещение от 30 кв. м с пейки и огнище. Прозорците и капандурите са обковани с желязо така, че той представлява надежден приют за туристите срещу често бушуващите тук бури.

Заслонът отстои от хижа Алеко на 50 мин; от х. Тинтява — на 40 мин; от местността Комините — на 35 мин; от х. Преспа — на 30 мин; до върховете Ушите (1906 г) и Камен дел (1862 м) се отива за 15 мин. Пътеката към горепосочените хижи е маркирана с железни и дървени стълбчета. Отклоненията към маркираната вододайна зона са строго забранени.

Грижата за поддържането на заслона е предоставена на ПКСС — Софийски отряд. Членовете на този отряд дават тук дежурства в предпразнични и празнични дни. Телефонът на отряда е 88-36-90.

ПЛАНИНСКИ ДОМ НА СТЗ „ВАСИЛ КОЛАРОВ“ — СОФИЯ

Разположен е на просторната поляна, над местността Железни врата, кран пътя за х. Алеко, на 1475 м н.в.

Изходно място — Драгалевци — 2 ч и Симеоново — 2 ч пеша; от лифтната станция в местността Бай Кръстю — 10–15 мин. До хижата има спирка на редовната автобусна линия от Хладилника до

туристическия комплекс Щастливеца. Домът е строен през 1963–1965 г. от заводския колектив и туристите от СТЗ „Васил Коларов“ — София.

Той е масивна триетажна сграда, състояща се от хотелска и ресторантска част с тераси. Сградата е електрифицирана, водоснабдена и канализирана. Отоплява се чрез централно парно отопление. Има капацитет 190 места, разположени в стаи с по 2, 3, 4, 9 и повече легла. Около половината от тези легла се предоставят на туристи, а останалата част за почиващи от завода.

Домът е модерно обзаведен, разполага с голяма кухня и столова за почиващите. Отделно е обзаведена добре туристическа кухня и столова за 60–70 души. Има етажни санитарни възли и бани. Целогодишно работи бюфет.

Възможности има за разнообразни излети: до горския дом Брезовица — 15 мин; до Янчевска река и хижата на М-во на земеделието — 1 ч; до ТК Щастливеца и х. Алеко — 1 ч; до х. Сълзица — 1 ч; до Комините — 30 мин и до х. Кикиш — 1 ч.

Домът се ръководи от профкомитета при завода, тел. 83-81-41. Телефон на управителя — 67-11-10.

ХИЖА ПОГЛЕДЕЦ

Намира се в местността Катунище, в източните склонове на Витоша, на 1320 м н.в. сред хубава иглолистна гора.

Изходно място е лифтната станция в местността Бай Кръстю — 1,30 ч; Бистрица — 2 ч; Симеоново — 3 ч.

Строена е през 1959–1961 г. от туристическата секция при Търговската палата — София. Тя е масивна двуетажна сграда с хубава тераса на горния етаж. Водоснабдена е и е електрифицирана и канализирана. Има капацитет 20 места в общи спални, туристическа кухня и столова за 30 души.

Околността, включваща местностите Къркъма и Погледец, е много красива с чудесни гледки към Бистрица и Лозенската планина. Простират се китни поляни. Има диворастващи плодове и гъби.

Възможностите за разходки и излети са: до местността Пиперка — 30 мин; до х. Алеко и ТК Щастливеца — 1 ч; до Резньовете — 1,30

ч; до резервата Бистрица — 30 мин и др.

Отворена е целогодишно и приема туристи.

Стопанисва се от съвета по туризма при Търговската палата, бул. Стамболийски 11 а, София, тел. 87-26-31.

ХИЖА НА МК КРЕМИКОВЦИ

Намира се на около 300 м западно от местността Романски край шосето за ТК Щастливеца, в непосредствена близост до новия хотел „Простор“ на 1690 м н.в. Разположена е сред иглолистна гора.

Изходно място — Драгалевци, с двата последователни седалкови лифта до Голи връх и оттам — 30 мин пеша; с автобусна линия 66 от начална спирка Хладилника до спирка хотел Простор — 3 мин пеша вляво.

Построена е през 1967–1970 г. от МК Кремиковци по инициатива на профкомитета към комбината. Представява красива двуетажна сграда с подпокривни помещения. Капацитетът ѝ е 120 места в стаи с по 3, 4, 5 и повече легла със санитарен възел и баня в малките стаи, централно парно отопление, обзаведена кухня и битова столова с 60 места, салон занималня с телевизор, кът със забавни игри, скиорна, със ски и принадлежности за ски под наем, просторни фоайета, обширни тераси. Поддържа се уреден бюфет.

Гористата околност на хижата предоставя отлични условия за излети и за зимен спорт. В непосредствена близост е седалковият лифт Романски — Малкият Резен. По-нагоре в района на Алеко и Щастливеца има още един седалков лифт и няколко ски влека.

Съседните обекти и забележителности са: хижа Алеко и ТК Щастливеца — 15–20 мин; хотел Морени — 10 мин.; х. Сълзица — 20 мин; х. Преспа — 1 ч; Черни връх — 2 ч пеша и др.

Хижата се стопанисва от МК Кремиковци. Туристите се ползват с намаление при нощуване. За сведение и справки към профкомитета на комбината. Телефонът на хижата е 66-88-70.

ХИЖА СЪЛЗИЦА

Намира се в местността Алековото кладенче на 250 м западно от шосето за ТК Щастливеца, в крайнината на млада иглолистна гора, на 1750 м н.в.

Строена е през 1960–1962 г. от ЦДНА като база на туристическото д-во „Народна армия“ и спортистите на ЦСКА „Червено знаме“.

Изходно място — лифтът в местността Бай Кръстю — 1 ч; спирката при хотел „Простор“ на автобусната линия от Хладилника — 20 мин; от лифтната станция при Голи връх — 15 мин; от Драгалевци — 2,30 ч.

Хижа Сълзица е масивна двуетажна сграда с таванско помещение. Капацитетът ѝ е 100 места в стаи с по 2, 3, 4 легла и общо помещение, обзаведено с пружинени нари. Разполага с уютен ресторантски салон с 80 места, битов кът с камина, занималия, малка туристическа кухня, скиорна и бани. Отоплява се с централно парно отопление.

Ресторантът и бюфетът са отворени целогодишно. В благоустроения район на хижата има спортна площадка, ски писта за ски бягане, ски плац, съоръжен с влек.

Възможностите за разходки и излети са: до х. Алеко и ТК Щастливеца — 20 мин; до хотелите Морени и Простор — 15 мин; до Голи връх — 20 мин; х. Преспа — 30–40 мин; до Резнъовете и Черни връх — 2 ч и др.

Хижата се стопанисва от ЦСКА. Има телефон 66-88-82, и на д-во то — стадион „Народна армия“ — тел. 66-24-00 и 66-16-60.

ХИЖА ПРЕСПА

Разположена е в местността Капаклиевец близо до Комините, при изворите на Драгалевската река, на 1780 м н.в. Тя е сред млада мурова гора на 300–400 м от пътеката през платото, свързваща хижите Алеко и Тинтява.

Изходно място — лифтната станция при Голи връх — 25 мин; ТК Щастливеца, докдето има редовни автобуси — 40 мин; Драгалевци — 3 ч. Зиме пътеката през местността Комините е лавиноопасна.

Хижата е строена през 1964–1965 г. от ДСП Деспред като ведомствена туристическа хижа. Тя е масивна, красива двуетажна сграда, водоснабдена, електрифицирана и канализирана. Капацитетът ѝ е 30 места в стаи с по 3, 6 и 8 легла. Има туристическа кухня и столова с 30 места, занималия.

Околността е гориста, има диворастващи плодове. На юг и на запад се простира огромното тревисто плато. Зиме по посока на Черни връх има отлични терени за ски.

Възможностите за излети са най-разнообразни: до Голи връх (1837 м) — 25 мин; до х. Алеко — 30–40 мин; до Черни връх — 1,30–2 ч; до вр. Ушите — 40 мин; до х. Тинтява — 1 ч; до х. Сълзица — 35 мин.

Хижата е отворена цялогодишно и приема туристи.

Стопанисва се от ДСП Деспред — София, ул. Леге 2. За справки телефон 87-60-15.

ХИЖА АЛЕКО

Разположена е в долната част на известния ски плац Стената, на 1810 м н.в. сред хубава смърчова гора.

Изходно място — Драгалевци — пеша 3 ч; чрез двата седалкови лифта до Голи връх и оттам — 20 мин пеша; с автобус от Хладилника до крайната спирка до хижата; от Симеоново и от Бистрица е на 3 ч път пеша.

Тя е една от най-старите хижи в България. Строена е през 1922–1924 г. от тур. д-во „Алеко Константинов“ — София. След това е преустройвана и разширявана неколkokратно. Хижата е масивна триетажна сграда с приземно и таванско помещение. Капацитетът ѝ е 203 места в стаи с по 2, 8, 9 и повече легла. Хижата е електрифицирана, водоснабдена и канализирана. Има централно парно отопление. Цялогодишно работи бюфет и ресторант със 100 места. Отделно има туристическа кухня и столова със 100 места, скиорна, баня пералня и др.

Хижа Алеко с отличните си ски плацове е преди всичко голям ски център и главен изходен пункт от изток за изкачване на витошкия първенец Черни връх (2290 м). В последните години тук бяха

изградени последователно хотелите Щастливеца, Морени и Простор. Тук има два седалкови лифта и няколко ски влека, които са на разположение на скиорите и туристите. До хижата е и главната база на ПКСС на Витоша.

Околността предоставя великолепни условия за предприемане на разнообразни излети пеша и с помощта на лифтовете: до Меча поляна на изток — 10 мин; до Погледец и Къркъма в същата посока — 30 мин; до резервата Бистрица — 1 ч; х. Академик — 2,30 ч; вр. Скопарника — 2,30 ч; Резньовете (пеша) — 1 ч; Черни връх — 1,30 ч; х. Преспа — 40 мин; х. Тинтява — 1,30 ч; Комините — 1 ч; х. Сълзица — 20 мин и др.

Хижата се стопанисва от ГС на БТС — София, ул. „Гр. Игнатиев“ 7 б, тел. 87-30-43. Телефон на хижата — 65-10-40.

ТУРИСТИЧЕСКИ ПОДКРЕПИТЕЛЕН ПУНКТ НА ЧЕРНИ ВРЪХ

Помещава се в сградата на метеорологичната станция на Черни връх (2290 м), която е построена през 1935 г. от Централния метеорологичен институт, тур. д-во „Алеко“, мини Перник и столичната община. Подкрепителният пункт, създаден преди 14 години, е обзаведен с маси, пейки и столове за 20–30 души, преддверие, кухня, стая за обслужващия домакин, склад.

В пункта се предлага чай, значки, сувенири. Отворен е целогодишно. Условия за нощуване няма.

Изходните места за него са: на запад хижите Кумата и Еделвайс — 2,30 ч; на север — хижите Преспа и Сълзица — 2 ч; на североизток — х. Алеко и ТК Щастливеца — 1,30 ч; горната лифтна станция на седалковата линия Романски — 20–30 мин.

До него има постоянна база на ПКСС. Стопанисва се от ЦС на БТС — София, бул. Толбухин 18, тел. 87-26-12. Телефон на пункта — 22-93-38.

ОСОГОВО

ХИЖА РУЕН

Намира се в парка Хисарлъка сред хубави борови гори и лозя на 675 м н.в.

Изходно място. Кюстендил — окръжен център, по пътеките на парка — 30 мин пеша. В непосредствена близост има автобусна спирка на градската автобусна линия.

Построена е през 1932 г. Тя е двуетажна сграда с капацитет 48 места в стаи с по 2, 4, 6 и повече легла. Има малка столова. Спалнята е електрифицирана и водоснабдена. В непосредствена близост има няколко ресторанта и павилиони за хранителни стоки и разхладителни напитки. Има телефон — 22–96.

Околността предлага идеални условия за леки, приятни излети и тренировки. Създадена е и алея за здравето. Хижата е изходен пункт за всички хижи, разположени в Осоговската планина.

Съседните обекти и забележителности са: останки от стара римска крепост — Акропол от II — III в. преди н. е. — на 5 мин; модерният хотел-ресторант на Балкантурист с прекрасна панорама към Кюстендил и терасите му — 5–6 мин; хижите Иглика и Студен кладенец — 2 ч пеша (автобусната спирка е до хижите); х. Осогово — 3 ч; х. Трите буки — 3,30 ч и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Осогово“ — гр. Кюстендил, ул. Цар Михаил 5, тел 21–54.

ХИЖА ИГЛИКА

Разположена е в местността Широки поляни, на 1345 м н.в., сред просторни ливади с китни широколистни горички.

Изходно място — гр. Кюстендил — по асфалтирано шосе (11 км), през с. Богослов. Има автобусна спирка на 10–15 мин от хижата.

Пеша разстоянието се изминава за около 2,30 ч.

Сградата е построена от бившата Популярна банка в Кюстендил през 1950 г. Преустроена и основно ремонтирана, е открита за хижа в началото на 1965 г. Има капацитет 120 места в стаи с по 2, 3, 4, 6, 8 и повече легла. Разполага с добре обзаведена туристическа кухня, две столови, занималия, скиорна, централно парно отопление, телевизор, забавни игри и др. Целогодишно работи добре поддържан бюфет, а през активния сезон и ресторант. В района ѝ има спортна площадка с игрища, а зиме отлични терени за ски-спорт.

Гористите околности и просторните планински ливади предоставят възможности за най-разнообразни излети. Съседните обекти са: х. Студен кладенец — 15 мин (до нея е автобусната спирка); х. Осогово — 1 ч; х. Трите буки — 1,30 ч; обзорният вр. Човека — 2 ч и др.

Стопанисва се от ОС на БТС — Кюстендил, ул. Любен Каравелов 16, телефони 26–22, 48–63, 49–03 и пощ. кутия 129. Телефон на хижата: 23–32.

ХИЖА СТУДЕН КЛАДЕНЕЦ

Разположена е сред просторни поляни в местността Студен кладенец на 1340 м н.в.

Изходно място — гр. Кюстендил по хубаво асфалтирано шосе — 12 км. Автобусната спирка е до хижата. Пеша по преките пътеки разстоянието се изминава за 2,30 часа.

Построена е през 1930 г. от Горското стопанство, а през 1965 г. е частично преустроена. Има капацитет 28 легла в общи спални помещения. Към нея има 22 дървени хижички е по 2 легла, с което общият ѝ капацитет през активния сезон е 70 легла. Хижата е електрифицирана и външно водоснабдена. Има добре обзаведена туристическа кухня и целогодишно поддържан бюфет.

Зиме има добри възможности за ски-спорт.

По-важните съседни туристически обекти са: х. Иглика — 15 мин; х. Осогово — 1 ч; х. Трите буки — 1,30 ч; вр. Човека — 2 ч.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС в Кюстендил, ул. Любен Каравелов 16, телефони 26–22, 49–03, 48–63 и пощ. кутия 129.

Телефон на хижата — 23–32.

ХИЖА ОСОГОВО

Намира се в местността Плавилото, сред хубава букова гора, край пътя за х. Трите буки, на 1640 м н.в.

Изходно място — гр. Кюстендил — по асфалтирано шосе (17 км) и по преките пътеки за около 3,30 ч пеша.

Построена е от кюстендилските туристи през 1927–1928 г. и частично преустроена през 1958 г. Тя е двуетажна, добре обзаведена и поддържана сграда с капацитет 80 места в стаи с по 4, 8, 10 и повече легла. Предоставя на туристите кухня и столова с 40 места. Тя е водоснабдена и електрифицирана. Има телевизор. Поддържа се малък бюфет. Има телефонна връзка с Кюстендил (23–32).

Зиме има ски писта, съоръжена с влек.

Съседните туристически обекти са: х. Трите буки — 30–40 мин пеша; хижите Студен кладенец и Иглика по пътя за Кюстендил — 1 ч; вр. Човека — 1,30 ч; паметната плоча на злодейски убитите ремсисти — 20 мин, и др.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Осогово“ — гр. Кюстендил, ул. Цар Михаил 5, тел. 21–54.

ХИЖА ТРИТЕ БУКИ

Намира се в едноименната местност на 1610 м н.в. Разположена е на просторна поляна, заобиколена от широколистни и млади иглолистни гори.

Изходно място — по асфалтирано шосе (20 км) и пеша по преките пътеки — около 4 часа. В предпразнични и празнични дни има автобуси до хижата. Ежедневно има автобусна връзка до х. Студен кладенец — 1,30 ч.

Тя е нова, модерна хижа, завършена през 1970 г. Има 135 легла в стаи с по 2, 3, 4 и 6 легла и мивки в стаите, етажни бани, санитарни възли, парно отопление. Разполага с ресторант със 100 места, туристическа кухня, методичен кабинет, занималия, радиоуредба,

телевизор и др. Целогодишно работи бюфет. В района ѝ е устроена спортна площадка.

Има условия за ски-спорт.

По-интересните туристически обекти са: хижата на ОНС — 10 мин; х. Осогово — 30–40 мин; хижите Студен кладенец и Иглика — 1,30 ч; до местността Грамадите с паметната плоча за загиналите ремсисти — 30 мин; до вр. Човека — 1,30 ч и др.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС — гр. Кюстендил, ул. Любен Каравелов 16, телефони 26–22, 49–03, 48–63 и пощ. кутия 129.

РИЛА ПЛАНИНА

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ РИЛСКИ ЕЗЕРА — ГР. СТ. ДИМИТРОВ

Намира се в югозападния край на Градската градина, на ул. Кокиче 1, на 5 мин от центъра на града.

Тя е масивна, двуетажна сграда, строена като туристически дом през 1933–1934 г. Впоследствие долният етаж бе превърнат в 2 спални помещения. През лятото терасата се използва за спалня — 15 легла. На етажа са канцелариите на тур. д-во „Рилски езера“ — гр. Ст. Димитров, което стопанисва спалнята и няколко хижи.

Град Станке Димитров е важен туристически център и главен изходен пункт за предприемане на интересни излети и преходи в северозападната част на Рила. От неговата автогара потеглят автобусите към директните изходни места за планината: с. Бистрица, с. Самораново, гр. Сапарева баня, Рилски манастир и др.

Адресът на спалнята и на дружеството е: гр. Станке Димитров, Кюстендилски окръг, ул. Кокиче 1, тел. 25–24.

ХИЖА КОМСОМОЛЕЦ

Намира се в Северозападна Рила в местността Влашки бачии под обзорния вр. Черни връх (2355 м). Разположена е на хубава поляна на 1550 м. н.в.

Изходно място — с. Бистрица, отстоящо на 5 км от Станке Димитров. До селото има редовна автобусна връзка. От него по пътя и по стръмна маркирана пътека за около 2 часа се стига до хижата.

Тя е построена през 1968 г. като помощна сграда за строителите на новата хижа Комсомолец. Поради отлагане на строежа бе пригодена за хижа. Има капацитет 25 места на легла в две спални помещения,

туристическа кухня и малка столова. Електрифицирана е от агрегат и е външно водоснабдена.

Служи за изходна база към Отовишки рид.

Зиме има удобни терени за ски-спорт.

Многобройни са възможностите за излети и преходи: до живописната местност Бял кладенец — 1 ч; до Черни връх — 2 ч; до х. Иван Вазов по маркирана пътека — 4,30 ч; до Ашикларските езера в долината на Отовица — 3,30 ч; до х. Отовица — 3 ч, и др.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Рилски езера“ — гр. Станке Димитров, Кюстендилски окръг, ул. Кокиче — 1, тел. 25–24.

ХИЖА ОТОВИЦА

Намира се в живописната местност Чарковете, в долината на р. Отовица, сред иглолистна гора, на 1420 м н.в.

Изходно място — с. Самораново, отстоящо на 4 км от град Станке Димитров и свързано е редовна автобусна линия с него. От селото до почивната станция пътят е шосиран и удобен за моторни превозни средства. От станцията до хижата по маркирана пътека се отива за 1 ч.

Хижата е строена през 1963–1966 г. от ДМБ „Бобов дол“ с активно участие на туристите от предприятията. Представлява триетажна сграда с хубава тераса. Има капацитет 60 места в стаи с по 3, 4, 5, 6 и 8 легла, голяма кухня и столова с 80 места. Хижата е електрифицирана, водоснабдена и канализирана. Поддържа се бюфет. Свързана е с телефон чрез Самораново.

От хижата могат да се предприемат излети нагоре до долината на Отовица до Ашикларските езера — 1–1,30 ч; до съседната хижа Комсомлец — 3 ч; до х. Иван Вазов (покрай Отовишки връх — 2697 м) — 4,30 ч; до х. Седемте езера — 5 ч, и др.

Хижата се стопанисва от ДМП „Бобов дол“. Приема туристи. За справки: тур. д-во „Здравец“ — Бобов дол, тел. 332.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. САПАРЕВА БАНЯ

Намира се в гр. Сапарева баня, Кюстендилски окръг. Разположена е в малък парк, срещу банята, на 725 м н.в.

Изходно място — гр. Станке Димитров — 14 км по хубав асфалтиран път. Има редовна автобусна връзка няколко пъти дневно.

Строена е през 1939 г. от горските власти. Представява масивна двуетажна сграда. Има капацитет 17 легла в стаи с по 2,3 и повече легла. Електрифицирана е и е външно водоснабдена. В непосредствена близост има голям ресторант.

Град Сапарева баня е изходен пункт за интересни маршрути към Северозападния дял на Рила, към курорта Паничище (1350 м н.в.), към хижите Голям юрт, Ловна, Скакавица, Седемте езера и Ив. Вазов. Селището е било известно още от древността със своите лековити горещи минерални извори (102°). Тук след траките римляните са основали провинциален център — гр. Германея (сега обект на продължаващи археологични изследвания). В старинната църква „Св. Никола“ се пазят надписи от римско време. В града може да се посети минералната баня, големият открит басейн с минерална вода. Могат да се предприемат и краткотрайни излети до: хижа Валявица — 45 мин; манастирчето „Св. Стефан“ — 1 ч; водопадът над с. Овчарци — 1 ч, паметникът на партизанина Бон-чук — 30 мин, и др.

Спалнята се стопанисва от тур. д-во „Паничище“, гр. Сапарева баня, Кюстендилски окръг, площада, тел. 64.

ХИЖА ВАЛЯВИЦА

Намира се над Сапарева баня, край брега на р. Валявица, в долината ѝ, оградена от ридовете Бор на запад и Баюв рид на изток, на 925 м н.в.

Изходно място — Сапарева баня — 4 км по асфалтирания път за Паничище, пеша по преките пътеки покрай реката 45 мин.

Изградена бе от туристите от Сапарева баня върху основите на изоставена трудовашка постройка през 1973 г. Тя е кокетна, отлично обзаведена едноетажна постройка с капацитет 15 легла в три спални помещения. Тя е водоснабдена и електрифицирана. Има телевизор. Към нея работи уютен ресторант с 35–40 места. Има телефон — 104.

Съседните обекти и забележителности са: курортът Паничище и езерото Паничище — 4 км по асфалтиран път, пеша по пряката пътека — 40 мин; хижа Голям юрт — 1,30 ч; х. Скакавица — 2–2,30 ч и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Паничище“ — Сапарева баня Кюстендилски окръг, площада, тел. 64.

ХИЖА ГОЛЯМ ЮРТ

Намира се в едноименната местност на 50 м от пътя Сапарева баня, Паничище — х. Ловна. Разположена е на хубава поляна, оградена от великолепна иглолистна гора, на 15.20 м н.в.

Изходно място — Сапарева баня — 15 км по асфалтирания път през Паничище. Пеша по прекия път — 2,30 ч. Има маркировка.

Представява голяма триетажна сграда, строена от тур. д-во „Паничище“ през 1975–1977 г. Има капацитет 100 легла в стаи с по 3, 4 и повече легла, туристическа кухня и столова със 130 места, занималия, вътрешни санитарни възли и бани, скиорна и др. Край нея е старата хижа с капацитет 20 легла, изградена върху бивша постройка на строителните войски. И тя има кухня и столова с 30 места. Целогодишно работи бюфет. Готви се по заявка.

Хижата е изходен пункт към интересни природни забележителности и хижи: до х. Ловна се отива за 1 ч по пътя и по маркирана пътека; до Паничище — 1 ч; до циркуса на 7-те езера — за 2,30–3 ч; до х. Скакавица — за 1,30–2 ч; до х. Вада — за 1,30–2 ч, и др.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Паничище“ — гр. Сапарева баня, Кюстендилски окръг, площада, тел. 64.

ХИЖА СКАКАВИЦА

Намира се в източните склонове на вр. Кабул (2531 м), на малка тераска, оградена от великолепни иглолистни гори, на 1856 м н.в.

Изходно място — Сапарева баня, Кюстендилски окръг — 3,30 ч пеша, а от местностите Паничище, Гюндера и Зелени преслап, докъдето има автомобилен път до хижата, се отива за 1,30–2 ч.

Тя е масивна триетажна сграда, строена през 1958–1960 г. на мястото на първата туристическа хижа в България, строена през 1921–1922 г. и унищожена от стихийен пожар през 1951 г.

През 1973 г. бе построена откъм южната ѝ страна нова сграда, обзаведена в битов стил, с просторна туристическа столова. Откъм северната ѝ страна е х. Малка Скакавица, която се използва предимно като стопанска сграда. Общият капацитет на сградата е 210 места, разположени в стаи с по 2,4,5 и повече легла. На разположение на туристите има обзаведена кухня, столова, битов кът, телевизор. Има добре поддържан бюфет, а през лятото работи и ресторант. Водоснабдена е и е електрифицирана.

В околността има богата растителност, великолепни гори, диворастящи плодове, гъби и билки, отличен ски-плац, съоръжен със ски-влек.

Хижата е изходно място за излети към много примамливи кътове в тази част на Рила: до Скакавишкия водопад — 20 мин; до циркуса на Седемте езера и до едноименната хижа — 1,30 ч; до вр. Кабул — 2 ч; до Отовишки връх (2697 м) — 2,30 ч; до х. Иван Вазов — 3,30 ч; до Рилски манастир — 6 ч; до х. Мальовица през върховете Дамга, Додов връх и вр. Мальовица — 8 ч. Пътеките са маркирани. Зиме съществува лавинна опасност.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Рилски езера“ — гр. Станке Димитров, Кюстендилски окръг, ул. Кокиче 1, телефон 25–24.

ХИЖА ЛОВНА

Намира се в местността Пърляко, на 1654 м н.в., край левия бряг на р. Джерман, на просторна поляна, заобиколена от великолепни иглолистни гори.

Изходно място — Сапарева баня, Кюстендилски окръг — около 4 ч пеша. По новия шосеен път към х. Вада и Говедарци се отива до моста пред Бързанска ливада и оттам по маркирана пътека. До хижата се стига за 2 мин пеша. Изходно място също е с. Говедарци — по хубав път се отива до х. Вада (15 км) и оттам — за 1 ч пеша.

Строена е през 1938 г. като ловна хижа на Сапарева баня, откъдето носи името си. През 1965 г. бе построена нова едноетажна

сграда с хубави спални помещения. Общият ѝ капацитет е 90 места, разположени в стаи с 4,6 и повече легла и общо помещение, обзаведено с нари. Разполага с добре обзаведена кухня и столова. В отделна дървена постройка е бюфетът и лятната кухня. Хижата е водоснабдена и електрифицирана от собствена малка ВЕЦ.

Просечен е великолепен ски-плац. В реката се лови риба.

Много пътеки водят от хижата към интересни обекти: към х. Скакавица на запад — 1,30 ч по горска пътека; към х. Вада на изток — 1 ч; към х. Седемте езера — 2 ч; към ЦПШ „Мальовица“ (през Вада) — 3 ч; х. Иван Вазов — 4 ч, и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Паничище“ — Сапарева баня. Кюстендилски окръг, площада, тел. 64.

ХИЖА ВАДА

Намира се западно от с. Говедарци, в едноименната местност, на десния бряг на р. Прави (Черни) Искър. Разположена е на поляна, заобиколена от чудесни иглолистни гори, на 1410 м н.в.

Изходно място — с. Говедарци — Софийски окръг, по асфалтираното шосе се отива за Гьолечица, където спира редовния рейс за Мальовица, и оттам се върви 5 км по новия шосеен път за Сапарева баня — 1 ч. Строена е през 1936 г. за нуждите на горското стопанство. През 1960 г. е преустроена в хижа от самоковското тур. д-во. Тя е важен изходен пункт за излети в Северозападна Рила.

По склоновете на Лакатишка Рила има чудесни терени за ски-спорт.

Хижата е едноетажна постройка с капацитет 40 места, разположени в стаи с по 3,8 и 10 легла. Има туристическа кухня и малка столова. Външно е водоснабдена. Електрифицирана е от агрегат. Поддържа се бюфет.

Съседните обекти и забележителности са: х. Ловна — 1 ч; х. Седемте езера — 3 ч; х. Скакавица (през Ловна) — 2,30 ч; ЦПШ „Мальовица“ — 1,30–2 ч; билото на Лакатишка Рила — 1 ч; курортът Паничище — 12 км; и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Рилски турист“ — гр. Самоков, Софийски окръг, тел. 22–05.

ХИЖА СЕДЕМТЕ ЕЗЕРА

Намира се в красивия циркус на Седемте рилски езера, на 2196 м н.в. Разположена е на второто — Рибното езеро.

Изходно място — с. Говедарци, Софийски окръг (по шосе — 15 км, се отива до х. Вада и оттам пеша за 3 ч по маркирана пътека се стига до х. Седемте езера); Сапарева баня, Кюстендилски окръг (по шосето през Паничище се отива на х. Ловна и оттам за 2 ч пеша се стига в х. Седемте езера).

Построена е през 1956 г. от Републиканската секция по алпинизъм при ВКФС за улесняване преходите в тази част на Рила.

Тя е двуетажна каменна постройка, добре обзаведена за туристи, алпинисти и скиори. Разполага със 100 места в общи спални, обзаведени с легла и нари, туристическа кухня и столова с 40 места. Електрифицирана е от собствена малка ВЕЦ. Външно е водоснабдена. Поддържа се целогодишно малък бюфет. Околностите предлагат прекрасни условия за излети, скално катерене, ски-спорт и риболов. Зиме съществува лавинна опасност. По-важните обекти и забележителности са: езерата — до най-горното — Сълзата, се отива за около 1,30 ч; вр. Харамията (2465 м) — 45 мин; вр. Дамга — 1,30 ч; циркусът на Урдините езера — 2,30 ч; х. Иван Вазов — 2,30 ч; Рилски манастир — 5 ч; х. Скакавица — 1,30 ч и х. Ловна — 1,30 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Рилски турист“ — гр. Самоков. Софийски окръг, тел. 22–05.

ХИЖА ИВАН ВАЗОВ

Намира се в местността Голямо Пазардере на десния бряг на р. Бистрица, на 2300 м н.в. Построена е през 1939–1940 г. Разширявана е през 1957 и 1965 г.

Изходно място — с. Бистрица, отстоящо на 5 км от Станке Димитров — 5,30 ч пеша; Рилския манастир (през Баучер) — около 6 ч. Пътеките са маркирани. Зиме съществува лавинна опасност.

Тя е масивна, двуетажна сграда с капацитет 70 места на пружинени нари, разположена в общи стаи. Има добре обзаведена

кухня и столова с 50 места, отделно туристическа кухня, водопровод, канализация и електричество от собствена малка ВЕЦ. Поддържа се целогодишно бюфет. За екскурзионна почивка се заделят 33 места.

Околността на хижата е високопланинско пасище. Зиме има отлични условия за ски-спорт, ски-туризъм и зимни траверси.

Интересни туристически обекти наблизо са: вр. Дамга (2670 м) — 1 ч; вр. Калин (2667 м) — 1,30 ч; Отовишки връх (2697 м) — 1 ч; Градинските езера — 1,30 ч; езерото Карагьол и най-високо разположеният язовир на Балканския п-ов Калин — 1,30 ч.

Съседни хижи са: Скакавица — 3,30 ч; Седемте езера — 2,30 ч; Ловна — 3,30 ч, и Мальовица — 5,30 ч. Пътеките са маркирани.

Стопанисва се от ЦС на БПС, район Рилски манастир, Кюстендилски окръг.

ТУРИСТИЧЕСКА БАЗА ОВНАРСКО

Базата е построена през 1910 г. като ловна база на цар Фердинанд в местността Овнарско. Надморската ѝ височина е 1550 м. Намира се на югозапад от с. Говедарци и на север под вр. Попова капа. Заобиколена е от вековни иглолистни гори. След 9-ти септември 1944 г. се използваше за почивна станция.

Изходно място — с. Говедарци по черен горски път — 7 км. Има маркировка.

Базата се състои от 3 постройки и е много добре обзаведена. В едната постройка е столовата с 60 места и кухня. Другата сграда, основно преустроена през 1966 г., разполага с 15 стаи с по 2, 3, 5 и повече легла. Общо базата има 45 легла. За екскурзионна почивка през летния и зимния период се използват 33 легла.

Базата разполага с библиотека, телевизор, забавни игри, волейболно игрище, телефон (чрез ПТТ станция с. Говедарци, Софийско), електричество, добивано от агрегат. В третата — стопанската сграда, има баня с мъжко и дамско отделение и спални за персонала. Базата и лавката за хранителни продукти работят целогодишно. По предварителна заявка се готви топла храна.

Близки обекти и хижи до базата са: х. Мечит — 2 ч (има маркировка); Лопушки връх — 3,30 ч (има маркировка); Страшното

езеро — 3 ч (частична маркировка); ЦПШ „Мальовица“ и туристически комплекс „Мальовица“ — 2 ч; х. Мальовица — 2,30 ч (има маркировка); местността Гьолечица — 1,30 ч (няма маркировка).

Туристическата база се стопанисва от ЦС на БПС, район с. Говедарци, Софийски окръг.

ЦЕНТРАЛНА ПЛАНИНСКА ШКОЛА МАЛЪОВИЦА

Намира се в местността Меча поляна на десния бряг на р. Мальовица, на 1700 м н.в., заобиколена от хубави иглолистни гори.

Изходно място — с. Говедарци, Софийски окръг — 16 км по хубав асфалтиран път до школата. Два пъти дневно има автобус.

Строена е през 1964–1966 г. от ЦС на БТС. Тя е триетажна, съвременен обзаведена сграда с капацитет 70 места в стаи с по 4 легла етажнен тип. Приема туристи съобразно графика на курсистите и по всяко време в туристическата спалня в една от дървените бараки, имаща 60 легла в общи стаи.

Школата служи за подготовка на кадри по туризъм и алпинизъм. Разполага с учебна зала, методичен кабинет, библиотека, физкултурен салон, салон-занималня, лекарски кабинет, голяма кухня и столова със 100 места и малък бюфет, има парно отопление, телевизор, кинопрожекционен апарат, телефонна връзка чрез с. Говедарци.

Към школата се числи и контролно-пропускателният пункт на ПКСС в този труден и опасен зиме район. Към нея принадлежат и двата ски-влека, монтирани над поляната и на рида Ръждавица. Обявена е за младежки обект.

Околностите на школата предлагат прекрасни възможности за туризъм, ски-спорт и алпинизъм. Катерачните обекти са съсредоточени на учебните скали в района на върховете Орловец, Злия зъб и Мальовица с различни по трудност скални турове.

Съседните обекти и забележителности са: хотел Мальовица, непосредствено до школата, със 180 легла, модерен ресторант, два бара, занималня, скиорна и др.; х. Мальовица — 1 ч; вр. Мальовица (2730 м) — 3,30 ч; заслон Орловец — 2,30 ч; турбаза Овнарско — 2 ч; заслон Страшното езеро — 2,30–3 ч; х. Вада — 1,30 ч; Рилски манастир — 5–6 ч, и др.

Стопанисва се от ЦС на БТС — София, бул. Толбухин — 18. тел, 88-29-66 и 87-26-12.

ЗАСЛОН ОРЛОВЕЦ

Разположен е на малко възвишение с тераса в циркуса между върховете Орловец, Злия зъб и Камилата, на 2520 м н.в.

Изходно място — х. Мальовица — 1,30 ч, и ЦПШ „Мальовица“ — 2,30 ч пеша, по маркирана с железни тръби пътека. Зиме съществува лавинна опасност.

Построен е през 1965 г. от ЦС на БТС с доброволния труд на много планинари в памет на загиналите в Кавказ при траверсиране на Базенгийската стена трима български алпинисти: Ц. Бангиев, И. Мачирски и Р. Бреянов. Той е втори по височина заслон в Рила след заслона Леденото езеро. Представлява стоманена конструкция, закотвена на стоманени анкери в скалата, с бетонен кожух. Има капацитет 20 места на нари, малко помещение за ски, гардеробна за дрехи и раници и склад за алпийски принадлежности. Отоплява се с нафтова печка. Заслонът се използва предимно от алпинистите, които предприемат изкачвания на многобройните катерачни обекти в околността. Наблизо са: вр. Орловец (2686) — 40 мин; вр. Злия зъб (2678 м) — 30 мин; Белият улей — 15 мин; Синият улей — 10 мин; заслонът Страшното езеро (през Портата) — 1,30 ч, и др.

Заслонът се стопанисва от тур, д-во „Рилски турист“ — Самоков, Софийски окръг, тел. 22–05.

ЗАСЛОН БАК (БЪЛГАРСКИ АЛПИЙСКИ КЛУБ)

Намира се южно от вр. Орловец (2636 м) и вр. Злия зъб (2678 м) в циркус, на 2500 м н.в.

Изходно място. Хижа Мальовица — 2,30 ч по маркирана пътека.

Той е каменно закритие. Използван е естествен скален надвес и отстрани са издигнати стени от каменни блокове. Зимно време се покрива изцяло от снега. Няма условия за нощуване.

Изграден е от членовете на БАК през 1934 г., откъдето е останало и името му. Може да даде временен краткотраен подслон на 10–15 човека. До 1965 г. е бил единствено прикритие при лошо време на алпинистите, които се катереха по близките турове.

При наличието на заслон Орловец, който е на няколко минути, той има значение на паметник на ентузиазма и неутолимия стремеж на българските алпинисти за завладяването на планините.

ЗАСЛОН СТРАШНОТО ЕЗЕРО

Намира се на брега на Страшното езеро в подножието на Купените (Голям Купен) (2731 м) и вр. Попова капа (2704 м), на 2465 м н.в.

Изходно място — х. Мальовица — 2.30 ч пеша по маркирана пътека. Зиме пътеката в началото е лавиноопасна.

Построен е от републиканската секция по алпинизъм през 1951 г. Той е каменна постройка с една стая и малко преддверие. Обзаведен е с нари за 20 души, вълнени одеяла, печка, малко кухненска посуда, резерв дърва за огрев и е на самообслужване. Периодично за него се грижи домакин, но дълг на всеки е да пази чистота и ред. Нощуване се допуска само в крайна нужда.

Съседните обекти са: до Купените — 40 мин; до заслон Кобилино бранище — 2 ч; до х. Мечит — 5 ч; до Рилския манастир — 4,30 ч; до х. Рибни езера — 6 ч, и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Рилски турист“ — гр. Самоков, Софийски окръг, тел. 22–05.

ТУРИСТИЧЕСКА БАЗА ПАРТИЗАНСКА ПОЛЯНА

Постройките на турбазата са разположени в северната окрайнина на просторната Партизанска поляна сред вековни иглолистни горя. На север над нея се издигат каменните гиганти Иглата, Двуглав, Злия зъб, на северозапад — Елени връх.

Туристическата база е организирана през 1969 г. и е устроена от ЦС на БПС в седем дървени бараки, използвани в миналото от минни

работници за почивка през летния сезон.

Изходно място — Рилския манастир — 7 км по асфалтирано шосе, отворено и през зимата. По преките пътеки, сечащи шосето, е 1,30 ч.

Базата има 116 легла, разположени в стаи от 2 до 8 легла, отделен кухненски блок в масивна постройка с топла и студена вода, зидана печка, пекарна, столова за 50 души. В отделни постройки са умивалнята, тоалетните, банята. Има радиоуредба, забавни игри, библиотека, електрическо осветление (високо напрежение), канцелария. Турбазата е включена в радиотелефонната мрежа на БТС.

Отворена е целогодишно. Освен за туризъм тя се използва за екскурзионна и автоекскурзионна почивка, десетдневни през ученическите ваканции през месеците януари, февруари и април, за краткотраен отдих. При предварителна заявка се готви топла храна. Близо до базата има павилион за хранителни продукти, скара, напитки.

Интересни обекти, освен Рилския манастир, са Рибните езера и построената между тях едноименна хижа — 4 ч. Има маркировка. До най-голямото планинско езеро на Балканския полуостров — Смардливото (212 дка), се отива за 3,30 ч; до Сухото езеро — за 1 ч. Зимно време съществува лавинна опасност.

Туристическата база се стопанисва от ЦС на БПС — район Рилски манастир.

ЗАСЛОН КОБИЛИНО БРАНИЩЕ

Разположен е в седловината Кобилино бранище — обширно, затворено от мощни върхове високопланинско пасище, на 2145 м н.в.

Изходно място — туристическа база Партизанска поляна, докъдето има автобус — 2,30 ч, и Рилски манастир (през базата) — 4 ч.

Изграден е през 1956 г. от Републиканската секция по алпинизъм при ВКФС. Тон представлява дървена постройка с двойни изолирани стени. Състои се от едно помещение и осигурява подслон при нужда на 20 души. Има вълнени одеяла, печка и малко посуда.

За него периодически се грижи общият домакин на заслоните в Рила. Дълг е на всеки да пази ред и чистота в него. Използува се за нощуване само в крайна нужда.

Той е средище на множество туристически пътеки: до х. Мечит е 4 ч; до х. Рибни езера — 4 ч; до заслон Страшното езеро — 2 ч; до х. Мальовица по същата пътека — 4 ч; до Лопушки връх (2698 м) — 1,15 ч, и др. Пътеките са добре маркирани. Зиме съществува лавинна опасност.

Стопанисва се от тур. д-во „Рилски турист“ — гр. Самоков, Софийски окръг, тел. 22–05.

ХИЖА МЕЧИТ

Намира се в местността Говедарника — обширна поляна в северните склонове на вр. Малък Мечит, на 1670 м н.в.

Изходно място — с. Говедарци, Софийски окръг — 2 ч пеша, по добре маркирана пътека, покрай почивните станции, като пресича няколко пъти ски-пистата. До Говедарци има редовна автобусна връзка през целия ден от София и от Самоков.

Построена е през 1951 г. от ВКФС за състезатели скиори и за ски-туристите. Тя е добре обзаведена и поддържана хижа с капацитет 75 места, от които 33 легла и 42 места на нари в общи спални помещения. Има обзаведена кухня и столова, водоснабдена е и електрифицирана от агрегат. Целогодишно работи малък бюфет.

Има великолепни терени за ски-спорт.

Хижата е изходен пункт към интересни обекти и забележителности; вр. Будачки камък (2448 м) — 2 ч; вр. Голям Мечит (2568 м) — 2,30 ч; до паметната плоча на загиналите партизани — 20 мин; до паметната плоча на загиналия планинар Стефан Толев — 2 ч; до туристическа база Овнарско — 2,30 ч; до ЦПШ „Мальовица“ (през Овнарско) — 4,30 ч; до Рилския манастир, през Кобилино бранище — 7 ч, и др.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Рилски турист“ — гр. Самоков, Софийски окръг, тел. 22–05.

ХИЖА БОРОВЕЦ

Намира се в курорта Боровец, край централния ски-плац, до седалковия лифт за Ситняково, на 1340 м н.в.

Изходно място — гр. Самоков — 9 км, редовна автобусна връзка, градска линия; Костенец — 27 км, за идващите откъм Пловдив.

Хижата се състои от две сгради. Едната служи като административна и стопанска сграда. Има капацитет 220 места. Обзавеждането е в битов стил. Разполага с ресторант със 120 места, туристическа столова е 80 места, салон-занималня с телевизор и забавни игри, битов кът, бюфет, санитарни възли и бани и други удобства.

Курортът Боровец е разположен в северните склонове на Мусаленския дял на Рила сред великолепни вековни иглолистни гори, от 1230 до 1390 м н.в. В последните години тук бяха построени няколко модерни съвременни хотели, почивни станции, заведения, ски-влекове и пътнически възжени линии, с което той се превърна в модерен ски— и туристически център с международно значение. В курорта има поща, магазини за хранителни стоки. На панорамно табло са обозначени маркираните пътеки и обектите, до които те водят. А ето и някои от тях: до красивата (местност Шумнатица — 1 ч; до Черната скала — 1 ч; до двореца Ситняково — 1,30 ч (с лифта 30 мин); до местността Иконостаса — 1,30 ч; до Соколец — 1,30 ч; до х. Ястребец — 3 ч; до х. Мусала — 4 ч; до х. Чакър войвода — 3 ч; до Заврачица — 6 ч, и др.

Хижата има телефон — 56. Стопанисва се от тур. д-во „Рилски турист“ — гр. Самоков, Софийски окръг, тел. 22-05

ХИЖА ЯСТРЕБЕЦ

Намира се в местността Арамейски кладенци, под вр. Ястребец (2369), скътана в скалите, на 2350 м н.в.

Изходно място — курортът Боровец — с лифта към Ситняково — 3 ч и пеша по пътеката за х. Мусала, отклоняваща се преди Велчовото мостче вдясно — 3,30 ч.

Строена е през 1937 г. като царска ловна хижа. След 9. IX. 1944 г се стопанисва от самоковските туристи, които я разшириха през 1970 г. с допълнителни дървени постройки. Тя е много добре обзаведена и

поддържана за туристи и скиори с капацитет 80 места на легла и нари. Разполага с туристическа кухня и столова. Електрифицирана е от агрегат и външно водоснабдена. Има бюфет.

Местността е обрасла с клек. Наоколо има отлични терени за ски. Оттук започва прочутата писта за спускане към Боровец, която ще бъде съоръжена с модерна кабинкова въжена линия.

Съседните обекти и забележителности са: х. Мусала — 1 ч; вр. Мусала — 2,30–3 ч; вр. Алеко — 2,30 ч; Орловите скали и местността Соколец — 2–2,30 ч, и др. Пътеките са добре маркирани.

Хижата работи целогодишно. Стопанисва се от туристическо дружество „Рилски турист“ — град Самоков, Софийски окръг, телефон 22–05. За справки: ОС на БТС, Софийски окръг. Адрес: София, ул. Алабин 46, тел. 87-05-86.

ХИЖА МУСАЛА

Разположена е на североизточния бряг на долното Мусаленско езеро, на циркусен праг. Местността е скалиста, тук-там обрасла с клек.

Изходно място — курортът Боровец — 4 ч, по добре очертана и маркирана пътека.

Тя е една от първите хижи в България. Построена е през 1924 г. като малка дървена хижа от туристите в гр. Самоков. Сега тази постройка се използва за склад. По-късно — през 1928–1930 г., самоковци построили сегашната хижа.

Сградата е масивна, от камък. Има столова с 40 места, кухня, водопровод. Електрифицирана е от агрегат. Хижата е много добре обзаведена и разполага със 7 легла и 120 места на нари в общи стаи и в тавански помещения. За екскурзионна почивка се използват 33 места. Има библиотека, спасителни съоръжения. По предварителна заявка се приготвя топла храна. Има бюфет за хранителни продукти.

През 1965 г. тур. д-во „Рилски турист“ — Самоков, построи близо до хижата две дървени сгради, носещи името хижа Мусала — БТС. Те имат 5 спални и едно таванско помещение с общ капацитет 90 места на нари и столова. БТС увеличава легловия капацитет, довършва обширна кухня с бюфет и разширява столовата.

Околностите на хижата предлагат отлични условия за ски-спорт и зимни алпийски траверси.

Съседните туристически обекти и забележителности са: първенецът на Балканския п-ов вр. Мусала (2925 м) — 1,30–2 ч. Пътеката е маркирана. Зиме от з. Леденото езеро се върви по ръба, където има парапет от Стоманено въже; до вр. Иречек (2852 м) и вр. Г. Димитров (2908 м) — около 2 ч; до вр. Дено (2791 м) — 1,30 ч; до вр. Шатър (Чадъртепе — 2495 м) — към 2 ч. Няма маркировка до тях; до х. Ястребец — 1 ч; до Заврачица (през Саръгьол) — 5 ч, а през вр. Мусала и Маришки чал 5,30 ч; до х. Борис Хаджисотиров — 5–6 ч; до х. Чакър войвода (край Саръгьол) и 2,30–3 ч, и др. Пътеките до тези хижи са добре очертани и маркирани. Зиме съществува лавинна опасност.

Хижата има телефонна връзка с курорта Боровец (тел. 13) и с Метеорологичната станция на вр. Мусала.

Стопанисва се от ЦС на БИС, район Боровец, Софийски окръг.

ЗАСЛОН ЛЕДЕНОТО ЕЗЕРО

Намира се край едноименното и най-високо разположеното езеро в Рила (2723 м), край пътеката за вр. Мусала (2925 м).

Изходно място — х. Мусала — 1 ч по маркираната пътека.

Построен е през 1932 г. върху 20 кв. м площ за осигуряване краткотраен подслон при лошо време на метеорологичните наблюдатели и на туристите, които изкачват балканския първенец.

Състои се от едно помещение с нари за 10–15 души и резерв гориво. За заслона се грижи периодично общият отговорник за заслоните в Рила. Дълг е на всеки да го пази чист.

Малко над него започва 350-метровият парапет от стоманено въже в помощ на покоряващите върха през зимата. До вр. Мусала се отива за 45 мин до 1 ч; до вр. Иречек — 1 ч; до вр. Г. Димитров — 1,30 ч; до х. Ястребец — 2–2,30 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Рилски турист“ — Самоков. Софийски окръг, тел. 22–05.

ХИЖА ЧАКЪР ВОЙВОДА

Разположена е в Саръгьолския циркус в подножието на вр. Дено (2791 м) и вр. Шатър (Чадъртепе 2495 м), на поляна, оградена от стари мури, на около 1950 м н.в.

Изходно място — курортът Боровец — 2,30 ч по маркирана пътека и от горната лифтена станция при Ситняково — около 45 мин.

Построена е през 1974–1975 г. от самоковските туристи, на мястото на изоставена сграда на горското стопанство. Тя е двуетажна сграда с изолирани със стиропор двойни стени на горния етаж. Има капацитет 60 места, от които 20 легла и 40 места на нари, разположени в 5 спални помещения, домакинска стая, обзаведена туристическа кухня и просторна столова. Отоплява се с електричество.

Хижата е разположена в много красива местност почти на границата на горския пояс и е кръстовище на оживени туристически пътища: до х. Мусала е 2–2,30 ч; до х. Заврачица — около 3 ч; до Маричините езера — 2 ч; до вр. Дено — 2 ч; до вр. Шатър — 1,30 ч, и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Рилски турист“ — Самоков, Софийски окръг, тел. 22–05.

ХИЖА ЗАВРАЧИЦА

Намира се в местността Заврачица, на левия бряг на р. Права Марица, на 2178 м н.в.

Изходно място — курортът Боровец — по шосето 25 км (покрай местността Черната скала) до Каскадата и оттам — около 3 км пеша по маркирана пътека и камионен път — 1 ч; от горната лифтена станция при Ситняково (през Саръгьол по кайзеровия път) се върви около — 3,30–4 ч пеша. От с. Радуил по долината на р. Марица — 6 ч пеша.

Построена е през 1935 г. от самоковските туристи. През 1965 г. старата ограда бе включена в новата постройка и хижата придоби съвременен зид.

Представява масивна двуетажна ограда с капацитет 100 места, от които 15 легла и останалото е нари в стаи с по 3,4 и повече места. Водоснабдена е и е електрифицирана от агрегат. Има добре обзаведена кухня и столова за 70 души, обзаведена е битово, има занималия, бюфет за хранителни стоки.

Местността е открита с обширни тревисти терени, които зиме се превръщат във великолепни ски-плацове.

По-интересните околни обекти и забележителности са: Кози връх (2588 м) — 1,30 ч; вр. Манчо (2771 м) — 1,30–2 ч; Янчов чал (2481 м) — 1 ч; х. Чакър войвода (в местността Саръгьол) — 2,30–3 ч; х. Борис Хаджисотиров (Грънчар) — 3 ч по лятната пътека и 6 часа по зимния вариант; х. Мусала — 6 ч; х. Белмекен — 7–8 ч; Спортна база „Дружба“ в Софан-дере — 7 ч, и др.

Хижа Заврачица е седмата хижа, стопанисвана от тур. д-во „Рилски турист“, което се грижи и за заслоните Орловец, Страшното езеро, Кобилино браните и Леденото езеро. Адрес: гр. Самоков, Софийски окръг, телефон 22–05.

ХИЖА ГЕРГИНИЦА

Намира се в едноименната местност, на хубава поляна, заобиколена от иглолистна и габърова гора, на 820 м н.в.

Изходно място — гр. Долна баня — 6 км по хубав автомобилен път, и Костенец — 12 км.

Строена е през 1975–1976 г. от долнобанските туристи. Представлява нова, съвременна обзаведена двуетажна сграда, построена върху основите на кухнята на изоставен ученически лагер. Има капацитет 50 места в стаи с по 2, 3, 5, 7 и 9 легла, широка кухня с голяма печка, уютна столова с 60 места, оригинален битов кът с камина с 30 места, умивалня — баня и др.

Околността зиме предлага отлични ски-плацове, а лете — идеални терени за състезания по ориентиране.

Гергиница е новият изходен пункт за опознаване красотите на Източна Рила. От нея водят живописни пътеки към: х. Венетица — 1,30 ч. (има маркировка); х. Белмекен — около 5 ч; х. Заврачица — 7 ч; курортът „Г. Димитров“ — 2–2,30 ч; и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Ибър“ — гр. Долна Баня, Софийски окръг.

ХИЖА ВЕНЕТИЦА

Намира се в местността Коняръника в североизточната част на Рила, на около 1400 м н.в. Разположена е на хубава поляна, заобиколена от великолепни иглолистни гори.

Изходно място — гр. Долна баня — 2,30 ч пеша по път и по маркирана пътека през Дъбово дере или през Мандренски дол. До Долна баня има редовна автобусна връзка от Костенец.

Хижата е изградена през 3973 г. на мястото на бивш горски дом от долнобанските туристи, които създадоха нова, красива, оригинална постройка. Електрифицирана е и е водоснабдена. Обзаведена е в битов стил. Има капацитет 60 места на легла и пружинени нари в общи спални помещения, туристическа кухня и уютна, битова столова.

В околностите се простират чудесни гори, изобилстващи с диворастящи плодове и гъби. Зиме има удобни терени за ски.

Хижата е важен изходен пункт в северната част на Източна Рила. По-важните туристически забележителности са: живописната местност Ечемиците — 1 ч; Сиврикая (тур. Остра скала) — обгледен връх (1973 м) — 1,30 ч; вр. Ибър (2666 м), по рида Топуклия — 4–5 ч (няма маркировка); х. Заврачица — 7 ч; х. Белмекен — около 4 ч; х. Гергиница — 1,30 ч; летовище „Георги Димитров“ — 2,30 ч, и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Ибър“, гр. Долна баня, Софийски окръг.

ХИЖА БЕЛМЕКЕН

Намира се в Източния дял на Рила, на брега на Равничалското езеро, в местност, обрасла в клек, на 2224 м н.в.

Изходно място — курортът-летовище „Георги Димитров“ — 4,30–5 ч пеша. До летовището, което отстои на 9 км от Костенец, има редовна автобусна връзка. От юг изходно място е спортната база „Дружба“ в Софандере — 2,30 ч, докдето има асфалтиран път.

Построена е от туристите в Костенец през 1932–1933 г. Хижата е двуетажна каменна постройка с капацитет 62 легла в общи стаи. Има добре обзаведена туристическа кухня и столова с 35 места. Електрифицирана е от собствена малка ВЕЦ и външно водоснабдена. През лятото за увеличаване на подслона се опъват палатки. Има и лодка за разходки по езерото. Поддържа се малък бюфет.

Местността е открита, камениста, на места обрасла с клек. Зиме тук има отлични терени за ски-спорт.

Хижата е изходен пункт за интересни маршрути: до вр. Равничал (2637 м) — 1 ч; до вр. Белмекен — 1,30 ч; до Белмекенското язовирно езеро — 2,30 ч; до вр. Ибър — 3 ч; до х. Венетица — 4 ч; х. Заврачица — 7 ч, и др. Пътеките са маркирани.

Стопанисва се от тур. д-во „Равни чал“ — гр. Костенец — Софийски окръг.

ХИЖА МАКЕДОНИЯ

Намира се на седловината Мечи проход, между Големи и Малки Мечи връх на 2166 м н.в.

Изходно място — Благоевград — окръжен център, по долината на Благоевградска Бистрица — 35 км по шосе и 1 ч пеша по маркирана пътека. От Карталска поляна е 2,30 ч пеша; от Семково по Динков дол — 3 ч (зиме този път е лавиноопасен); от Рилския манастир, по долината на Илийна река и нейния приток Радовичка река — 6 ч; от с. Бачево, отстоящо на 6 км от Разлог, е на 7 ч.

Строена е през 1932–1937 г. от благоевградчани. Хижата е двуетажна каменна постройка с капацитет 46 легла в пет спални помещения. Разполага с добре обзаведена кухня и столова с 40 места. Има бюфет, предлага се и топла храна. Водоснабдена е и електрифицирана от собствена малка ВЕЦ.

Местността представлява обширно високопланинско пасище, а зиме склоновете на двата срещуположни върха се превръщат в идеални ски-плацове. От хижата могат да се предприемат интересни туристически маршрути до: Голям Мечи връх (2618 м) — 1,30 ч; Малък Мечи връх (2474 м) — 1 ч; резервата Парангалица — 2,30 ч; х. Семково — 3 ч; х. Рибни езера — 7–8 ч; седловината Предела — 7 ч. Зиме тези маршрути са преодолими групово от добре подготвени планинари.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Айгидик“ — Благоевград, ул. Н. Кадлакчиев — 23, тел 51–84.

ХИЖА СЕМКОВО

Намира се в живописната местност Гъоловете в Югозападна Рила на 1750 м н.в. Разположена е сред чудесни иглолистни гори на 20 мин пеша северно от известното летовище Семково.

Изходно място — град Белица, Благоевградски окръг, по асфалтиран път (18 км) се отива до летовище Семково и оттам — по горски път до хижата.

Тя е построена от белишките туристи през 1964 г. Хижата е триетажна, масивна, кокетна сграда, добре обзаведена, служеща еднакво добре и на туристи, и на скиори. Разполага с 60 легла и стаи с по 2, 3, 4 и повече легла, туристическа кухня, столова за 80 души, битов кът с камина. В отделна малка постройка до хижата е лятната кухня. Хижата е електрифицирана и водоснабдена. Има телевизор и забавни игри. Целогодишно работи добре уреден бюфет.

Зиме тя предлага великолепни условия за ски-спорт и за предприемане на разнообразни траверси. До паметника на антифашиста Симеон Кавракиров се отива за 15 мин; до х. Трещеник — 4 ч; до х. Борис Хаджисотиров — 6 ч; до Сухото езеро — 2 ч; до Вапските езера — 3 ч; до Реджепското езеро — 2,30 ч; до х. Македония (летен път) по Динкова дол — 3 ч; зимен, безопасен от лавини през Куков връх — 7 ч; Рибни езера — 5 ч. Летните пътеки са добре маркирани.

Стопанисва се от тур. д-во „Южна Рила“ — гр. Белица, Благоевградски окръг.

ХИЖА ТРЕЩЕНИК

Намира се в местността Трещеник — просторни поляни, заобиколени от великолепни иглолистни гори, на 1764 м н.в.

Изходно място — гр. Якоруда, Благоевградски окръг — гара на жп линия (полуноормална) Септември — Добринище. Оттук до хижата се върви 3 ч пеша по маркирана пътека. Има автомобилен път до хижата, а през летния сезон — и автобусен превоз.

Тя е двуетажна сграда, издигната от якорудските туристи през 1958–1960 г. върху основите на заслона Атанас Х. Янчев.

Хижата е скромна и е вкус обзаведена, с капацитет 55 места, от които 48 легла в общи стаи и 7 места на нари. Разполага с малка, но

добре обзаведена туристическа кухня и столова с 40 места. Хижата е водоснабдена и е електрифицирана. Има радиотелефон и телевизор.

На 100 м от хижата е разположен едноименният хотел-ресторант на потребителната кооперация в Якоруда, Той има 50 места за нощуване и ресторантски салон със 70 места. Към него има и магазин за хранителни стоки. Хотелът е свързан с телефон с Якоруда.

Околността на Трещеник е едно изключително живописно място, което предлага тишина и спокойствие и добри условия за отдих. Има чудесен къмпингов терен за автомобилните туристи. Зиме предлага отлични условия за ски-спорт. Хижата стопанисва ски-влек в непосредствена близост. Местността е богата на гъби и диворастящи плодове.

ХИЖА БОРИС ХАДЖИСОТИРОВ

Намира се край ез. Грънчар, под вр. Суха Вапа (2639 м), на 2178 м н.в. Сега носи името на основателя на комунистическата партия в гр. Самоков. Построена е през 1937 г. от туристи с помощта на столичната община. През 1958–1959 г. профсъюзите основно я ремонтираха и разшириха. В околността ѝ има високопланински пасбища, скали и клекове.

Изходно място — гр. Якоруда — 6 ч пеша. От града до местността Трещеник води асфалтирано шосе, а оттам до хижата има камионен път, добър и за леки автомобили.

Хижата е масивна сграда. Има столова с 40 места, кухня за екскурзионната почивка, туристическа кухня с необходимата посуда, водопровод, канализация, тераса. Осветява се с редовен ток. Разполага с една стая с 2 легла и общи помещения с двойни легла — общо 62 легла и таванско помещение с нари за 60 души. Близко до хижата има 8 дървени бунгала с по 2 легла. Общият капацитет за нощуване е 140 места. По предварителна заявка се приготвя топла храна. Има лавка за хранителни продукти. За екскурзионна почивка се резервират 66 места. Отворена е целогодишно.

В околността на хижата има много добри условия за ски-спорт и зимни алпийски траверси.

Съседни хижи са: Мусала — към 6 ч (пътеката е ясно очертана, има зимна маркировка); Заврачица — 3 ч (зимно време по кайзеровия път за Заврачица има лавинна опасност, затова се минава по маркираната пътека през вр. Овчарец (Юрушки чал — 1268 м) и Маришки чал (1765 м): Трещеник — по шосето за Якоруда — 2,30 ч; Семково — близо 5 ч (има зимна маркировка до местността Горни куки), Рибни езера — 6 ч, пътеката е ясно очертана, има лятна и зимна маркировка.

Хижата се стопанисва от ЦС на БИС — район гр. Банско.

ХИЖА РИБНИ ЕЗЕРА

Разположена е в големия циркус Рибни езера между двете езера на 2230 м н.в. Околността ѝ е алпийско пасбище, осеяно със скали и клекове, обградено от върхове и стръмни склонове. Построена е през 1940–1943 г. от туристи, столичната община и Рилския манастир. От 1953 г. се стопанисва от ЦС на БПС, който през 1958–1959 г. основно я ремонтира и разшири.

Изходно място — Рилски манастир — 5 ч. От манастира до Партизанската поляна се отива по асфалтирано шосе — 7 км. От нея до р. Маринковица — на 1 ч от хижата, води чакълирано шосе, направено през 1973–1975 г. Пешеходната пътека от Партизанска поляна през Къркулиците е добре очертана и маркирана, но и движението по шосето е приятно и по-леко.

Сградата е масивна. Има столова с 50 места, кухня за стола на екскурзионната почивка, туристическа кухня, обзаведена с необходимата посуда, малка баня, собствена електрическа водна централа, водопровод и канализация. Разполага с 58 места на нари и 5 стаи с 43 легла. В построената през 1964–1965 г. дървена сграда до хижата в 4 стаи има 40 места на пружинени нари. През 1975 г. бе построена нова дървена барака тип „Пиринка“, която също разполага с 40 легла. Общият капацитет за нощуване е 181 места. През летния сезон на палатки се разкриват още 50 места. За екскурзионната почивка се заангажират 66 места. Хижата е отворена целогодишно. Има лавка с ограничен асортимент хранителни продукти. През лятото по предварителна заявка се готви топла храна.

Има много добри условия за ски-спорт и зимни и летни алпийски траверси.

Интересни близки обекти са: вр. Йосифица (2697 м) — 1,30 ч; вр. Канарата (2691 м) — 1,30 ч; вр. Мермера (2602 м) — 1,30 ч; до най-голямото планинско езеро на Балканския полуостров — Смардливото (212 дка) — 1–1,30 ч. Солидна маркировка до тях няма.

Съседни хижи са: Борис Хаджисотиров — 6 ч (има лятна и зимна маркировка); до х. Семково — 4 ч (има маркировка); до х. Македония — към 6 ч (има зимна маркировка); х. Мальовица (през Кобилино бранище и заслона Страшното езеро) — 9 ч. Има зимна маркировка; х. Мечит — 8 ч (има зимна маркировка, лятната пътека е добре очертана; до турбаза Партизанска поляна — 3,30 ч. Може да се мине от долината на р. Маринковица по новото шосе или по пряката пътека през Къркулиците.

Хижата се стопанисва от ЦС на БПС, район Рилски манастир, Кюстендилски окръг.

ПИРИН

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. РАЗЛОГ

Намира се на централния площад в сградата на бившия хотел. Открита е през 1960 г. Електрифицирана е, има водопровод и канализация. Разполага с 42 легла в стаи с по 1, 2, 3, 4 и 5 легла и нариво помещение с 12 места. Обзавеждането ѝ е добро. Отворена е целогодишно. Има телефон — 22–96.

Интересен обект за посещение е къщата-музей на загиналия партизански командир на първата партизанска чета в България Никола Парапунов. На 6 км по шосето за Предел в местността Бельов баир има паметник на избитите 13 ятаци на разложкия отряд.

Най-близка хижа е Яворов — 4 ч. Има маркировка. От града до хижата има шосе, минаващо през местността Беталовото — 15 км.

Стопанисва се тур. д-во „Пирин“, гр. Разлог. Телефон 22–56.

ТУРИСТИЧЕСКИ ДОМ ЕДЕЛВАЙС В ГР. БАНСКО

Построен е от БТС и чрез самооблагане на местното население през 1960–1962 г. в централната част на града, ул. Пирин 12, близо до площада. Надморската му височина е 950 м.

Банско има чести, всекидневни автобусни връзки със София, Благоевград, Сандански, Разлог, Гоце Делчев. Свързан е с полуноормалната жп линия Септември — Добринище.

Домът е солидна двуетажна сграда в подходящ стил, съответстващ на старинната местна архитектура. В партерния етаж има закусвалня на Наркооп. Домът е електрифициран, водоснабден и канализиран. На двата етажа са спалните помещения; 7 стаи с по 2 легла, 10 с по 3, 8 с по 4. В две общи спални помещения има нари, съответно с по 25 и 38 места. Общият капацитет за нощуване е 141 места. Обзавеждането е много добро. Отворен е целогодишно. Има

телефон — 271. Интересни обекти в града са: къщата-музей „Н. Й. Вапцаров“, старите църкви „Св. Богородица“ и „Св. Троица“, кулата с часовника и др.

Банско е един от главните изходни пунктове за Северен Пирин. По шосето до почивния дом има 5 км; до местността Тодорова орница — 8 км; до х. Бъндерица — 14 км; до х. Вихрен — 17 км. По пътеката по р. Бъндерица до х. Бъндерица се отива за 3,30 ч (маркировката е недостатъчна); до х. Демяница — за 4 ч (има маркировка).

Лятно време има автомобилен транспорт до х. Вихрен със спирки: почивен дом, местността Тодорова орница и х. Бъндерица. Колите тръгват от автостанцията.

Домът се стопанисва от ОС на БТС — Благоевград, ул. В. Коларов 1, телефон 30–81.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. БАНСКО

Открита е през 1976 г. за нуждите на екскурзионната почивка, туристите и посетителите на града. Спалнята е устроена в двете реставрирани старинни Хаджирусови къщи. На мира се на лявата страна на улицата, водеща от площада за х. Вихрен, на 6–7 мин от центъра.

Сградите са непосредствено една до друга и имат общ двор. Електрифицирани са и електроснабдени. Тоалетните и умивалните са външни. Разполага с 40 легла в стаи с по 4, 6 и повече легла. След окончателното ѝ обзавеждане капацитетът ѝ за нощуване ще нарасне на 100 места. Обширните веранди на спалнята са прекрасно място за отмора и развлечения. Отворена е целогодишно.

Стопанисва се от ЦС на БПС район гр. Банско, телефони: директор — 367, отдел Почивно дело — 433.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В С. ДОБРИНИЩЕ

Намира се на десния бряг на Добринишката река в сградата на ДАТ. В партера е автостанцията на с. Добрините, първия етаж се използва за почивен дом, а спалнята е уредена на втория етаж.

Открита е от ЦС на БПС през 1972 г. за нуждите на екскурзионната почивка.

Селото има автобусни връзки през цялата година със София, Благоевград, Разлог, Банско, Гоце Делчев.

Спалнята разполага със 7 спални помещения с 35 легла. Електрифицирана е, водоснабдена е и е канализирана. Обзавеждането ѝ е много добро. Отворена е целогодишно. Има телефонна връзка чрез ПТТ станцията в селото.

В селото има къща-музей на първия български партизанин Иван Козарев. Край селото е неговият гроб-паметник. Добринище е известно със своите минерални извори.

Най-близката хижа е Гоце Делчев — 2,30 ч. По добре поддържано шосе, отворено и през зимата, е на 12 км. През лятото до хижата е уреден комунален автотранспорт.

Стопанисва се от ДСК „Отдых и туризъм“, клон гр. Банско, телефони: директор — 367, отдел почивно дело — 433.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В С. МЕСТА

Намира се в с. Места, Благоевградско. Селото е разположено на 660 м н.в., на десния бряг на р. Места, на която носи името. Старото му име бе Обидимски ханове.

Изходно място — село и жп гара Добрините — 14 км. Град Гоце Делчев е на 30 км. През селото минава асфалтирано автомобилно шосе от София през Благоевград, Разлог, Банско и Добринище за Гоце Делчев. Много от автомобилни рейсове имат спирка в селото.

Спалнята се организира всяка година през периода 1 юли — 30 август в местното ученическо общежитие по инициатива на партийното и общинското ръководство на селото. Разполага с 20 легла, електрическо осветление, водопровод. Обзавеждането е добро.

В селото има ПТТ станция, ресторант, магазин за хранителни продукти, здравна служба, аптека.

На изток от спалнята се разкрива красива панорама към долината на р. Места, Велийшко-Виденишкия и Дъбрашки дял на Западни Родопи, а на запад — към стръмните източни склонове на Северен Пирин.

Близък интересен обект е с. Обидим — 7 км по камионен път, край което през време на съпротивата — на 7. II. 1941 г., е била устроена засада за залавянето на Иван Козарев. По-далечни обекти на по 3–4 ч са местността Харамибунар, вр. Човеко, партизанският лагер Вапата, х. Гоце Делчев.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ

Открита е през 1969 г. и се намира в центъра на града на ул. Ленин 2, срещу пионерския дом.

Сградата е на три етажа, има 45 легла, разположени в 6 стаи с по 2, 3, 4 легла и едно партерно помещение с 20 легла. Електрифицирана е, водоснабдена е и е канализирана. Отворена е целогодишно.

Най-близка хижа е Попови ливади (Папазчаир). До нея от града води шосе — 17 км.

Стопанисва се от тур. д-во „Момин двор“, гр. Гоце Делчев, тел. 379.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. САНДАНСКИ

Открита е през 1966 г. Сградата се намира в началото на градския парк, пред плувния басейн, на левия бряг на р. Санданска Бистрица.

Град Сандански е известен със своите лечебни минерални извори, с музея и благоприятния си климат. На 4 км от града е жп гарата на линията София — Кулата. Градът има редовна (всеки ден) автобусна връзка със София, Благоевград, Гоце Делчев, Разлог, Мелник, Петрич.

Спалнята има 38 легла, разположени в общи спални. Има електрическо осветление, водопровод, канализация. Обзавеждането ѝ е добро. Умивалните и тоалетните са външни. Отворена е през цялата година.

Най-близка хижа е Яне Сандански — 18 км по асфалтирано шосе. През лятото до нея има автобусен транспорт.

Стопанисва се от тур. д-во „Еделвайс“, гр. Сандански. Канцеларията на дружеството е на ул. Кочо Честименски № 18, телефон 26–05.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. МЕЛНИК

Разположена е и източната част на града на 350 м н.в. Открита е през 1961, г.

Град Мелник е свързан с редовен автобусен превоз с гр. Сандански — Благоевград — София.

Сградата е двуетажна и разполага със 75 места: 1 стая с 6 легла, 3 с по 8,2 с по 14 и 1 със 17. Обзавеждането ѝ е добро. Има електрическо осветление и водопровод. Тоалетните и умивалните са външни. Отворена е целогодишно и има телефон № 28.

Интересни обекти са старинните къщи с пясъчните изби, Кордопуловата, Болярската, старинната баня, музеят, останките от крепостта-палат на деспот Слав Мелнишки — 30 мин, Роженският манастир — 1,15 ч.

Най-близката хижа е Пирин — около 6 ч. До нея води камионен път, минаващ през местността Лопово — 28 км, и оттам до хижата се изминават пеша още 7 км.

Стопанисва се от ОС на БТС, гр. Благоевград.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В РОЖЕНСКИ Манастир

Открита е през 1973 г. в реставрираната северна част на старинния Роженски манастир, на 1 км западно от с. Рожен.

До манастира най-лесно се отива пеша от гр. Мелник — 1,15 ч. С превозно средство може да се отиде по шосето от Мелник през е. Кърланово и с. Рожен.

Спалнята разполага с 50 легла и 40 места на нари в общи стаи. Обзавеждането е добро. Има електрическо осветление и водопровод.

Манастирът е строен през 1217 г. В него се е развивала прочутата калиграфска школа за писане и преписване на църковни книги. По външните и вътрешните стени на манастирската църква има

интересни стенописи и надписи. Много ценен е църковният иконостас, „Чудотворната икона“ и др. Уникални със своята композиция са стъклописите. Близо до манастира е църквата „Кирил и Методи“, построена по инициатива на Сандански. Реставрацията на манастира продължава.

Спалнята се стопанисва от Светия Синод. Туристическите карти за членство в БТС не важат.

ХИЖА П. К. ЯВОРОВ

Разположена е в местността Поляните в долината на р. Разложки Суходол на 1740 м н.в. Наречена е на името на поета-революционер Пею Яворов, който е бродил като четник из този край. Построена е през 1932–1933 г. от разложките туристи. Дейно участие в строителството е взел командирът на Пиринския партизански отряд Никола Парапунов.

Изходно място — Разлог — 4 ч по маркирана пешеходна пътека. По камионния път през местността Беталовото е на 15 км.

Сградата е масивна, от камък. Има столова с 25 места и малка кухня. Разполага с три стан с 4,5 и 10 легла и 26 места на нари. Обзавеждането ѝ е добро. Има водопровод и малка водоелектрическа централа за свои нужди. Отворена е през цялата година. До хижата има новопостроена столова с кухня. През лятото работи ресторант и се разкриват 40 места за нощуване на палатки. Има лавка за хранителни продукти. Сега се строи нова хижа близо до старата.

Интересни обекти в околността на хижата са: Хайдушката чешма — 40 мин; Яворова поляна — 50 мин; циркусът Каменищица — 1 ч; циркусът Баюва дупка, обявен за резерват — към 1,30–2 ч; зимният лагер на Пиринския партизански отряд — 50 мин; Суходолското езеро — 1,40 ч. До х. Вихрен се отива приблизително за 9 ч. Маркировката е недостатъчна. Зиме съществува лавинна опасност.

Има условия за ски-спорт и зимни алпийски траверси. Катерачните обекти са от местно значение. През лятото има дежурен наряд на ПКСС.

Стопанисва се от тур. д-во „Пирин“, гр. Разлог, телефон 22–56.

ЗАСЛОН КОНЧЕТО

Построен е през 1954–1955 г. от пловдивски и разложки алпинисти на карстовия ръб между върховете Баюви дупки и Бански Суходол. Надморската му височина е 2760 м.

Представява дървена барака тип термофор с двойни стени, врата и прозорец. Прикрепен е към скалите със стоманени въжета. Има площ 8 м², 4 двойни и 2 единични нари за 10–12 души. Не е обзаведен и няма персонал. Отворен е постоянно и се използва предимно от алпинисти при провеждане на зимни алпийски траверси, а от туристите при дъждовно и бурно време през лятото.

Стопанисва се от тур. д-во „Пирин“, гр. Разлог.

ЗАСЛОН ЕЛТЕПЕ

Построен е на скалния праг между Големия и Малкия Казан от БАН през 1957 г. за изучаване на условията за образуване на снежници в мраморната част на Северен Пирин. Надморската му височина е 2455 м. Заслонът има 4 м² площ. Конструкцията му е желязна, а облицовката дървена. Има гръмоотвод. Носи старото име на пиринския първенец. Не е обзаведен и няма персонал. Сега се използва при провеждането на алпийски прояви и за подслон при лошо време. Отворен е през цялата година и може да подслони 4–5 души. Стопанисва се от тур. д-во „Елтепе“, гр. Банско, тел 331.

ХИЖА БЪНДЕРИЦА

Построена е през 1915 г. на скалист ледников праг, на левия бряг на р. Бъндерица, на 1770 м н.в. за нуждите на горското стопанство. Заобиколена е от вековни гори от черна и бяла мура. От 1926 г. се използва като хижа. Разширявана е два пъти от ЦС на БПС и БТС.

Изходно място — град Банско — 3,30 ч по пряката пътека по р. Бъндерица, на слизане е към 3 ч. Покрай хижата минава шосето от гр.

Банско за х. Вихрен — 14 км. Лятно време има редовна автобусна връзка с града.

Хижата заедно с позата постройка и навесите има 230 места на нари и легла, две столови, две кухни, водопровод, електрическо осветление от малка собствена ВЕЦ. През летния сезон се разкриват на палатки 60 места, магазин за хранителни продукти и стоки от първа необходимост и ресторант на Наркооп. Обзаведена е добре. Отворена е през цялата година. На 200 м под хижата на поляната край р. Бъндерица е устроен къмпинг с електрическо осветление, водопровод, тоалетни.

Бъндерица е била любимо място на н.в. Вапцаров. Тук са ставали партийни и комсомолски събрания, а през есента на 1941 г. и пролетта на 1942 г. е давала подслон на партизаните Ив. Козарев и Кр. Радонов.

Блиски обекти са: пещерата Хана — 15 мин; Бъндеришките водопади — 10 мин; гробът-паметник на тримата алпинисти от Народната армия и Байкушевата мура (най-старото дърво в България — над 1300 г.) — на 7–8 мин; Казаните (Малък и Голям) — на около 2 ч, и вр. Вихрен — на 3 ч. (зиме има лавинна опасност). Маркировката е недостатъчна.

Най-близката хижа е Вихрен — 40 мин. По шосето е към 3 км. През лятото има дежурен наряд на ПКСС. Стопанисва се от тур. д-во „Елтепе“, гр. Банско, тел. 331.

ХИЖА ВИХРЕН

Старото ѝ име беше Елтепе — на името на пиринския първенец. През 1942 г. върхът бе преименуван Вихрен. Оттогава се наложи и на хижата.

Хижа Вихрен е разположена на ледников скален праг в долината на р. Бъндерица, на левия ѝ бряг, между вр. Вихрен и Тодорин връх, малко на юг от местността Изгорялата бачия. Надморската ѝ височина е 1950 м.

Построена е през 1939–1941 г. от туристите на гр. Банско. През 1949 г. ВИФ „Г. Димитров“ я разшири, като я ползваше за занятия по ски и алпинизъм. През 1953 г. премина към ЦС на БПС, който през 1963 г. направи ново разширение.

Изходно място — гр. Банско — по шосето разстоянието е 17 км, а по пряката пътека по долината на р. Бъндерица се отива за около 3,30–4 ч. Лятно време има обществен автобусен транспорт. Рейсове тръгват от автостанцията. Подстъпите към хижата в горната част са лавиноопасни.

Хижата има голяма столова за 100 души, добре уредена кухня, баня с мъжко и дамско отделение, пералня и др. Разполага със 130 легла в стаи с по 2, 3, 4, 5, 7, 10, 14 и 18 легла. Малките стаи се използват през активния сезон от персонала. Лятно време на палатки се разкриват още 40 места. За екскурзионна почивка се използват 99 места. Хижа Вихрен е една от най-посещаваните хижи в България и на първо място в Пирин.

Непосредствено до хижата има малка сграда, построена и собственост на ВИФ „Г. Димитров“. Сега временно се стопанисва от КОТ. Тя има столова с 30 места, туристическа кухня с вода и посуда и е на самообслужване. Сградата има 4 стаи с 30 легла. През лятото в нея се устройва пункт на ПКСС.

Осветява се със собствена електрическа централа. Обзавеждането ѝ е много добро. Има водопровод и канализация. Хижата е отворена целогодишно и има бюфет за хранителни продукти. През зимния сезон асортиментът е ограничен. През лятото се готви топла храна за туристи по предварителна заявка и се открива павилион с богат асортимент от хранителни продукти и предмети от първа необходимост. През лятото има дежурен наряд на ПСС.

Хижата се използва, освен за екскурзионна почивка, и за провеждане на различни туристически, алпийски и ски-прояви.

Близки обекти са: вр. Вихрен — 2,30 ч (зимният път е през югоизточния ръб на Хвойната връх); карстовият ръб с Кончето през Казаните — 3,30 ч; Тодорин връх — 3 ч; Рибното Бъндеришко езеро — 50 мин; езерото Окото — 15 мин; вр. Синаница — 4 ч. До всички маркировката е слаба.

Алпийски катерачни обекти са: стените на вр. Вихрен, Атмегдан, Синаница и др.

Съседни хижи са: Яворов — към 8,30–9 ч, х. Бъндерица — 30 мин по пряката пътека (по шосето около 3 км); х. Демяница — 4,30 ч (има добра маркировка); х. Сандански и х. Беговица — 6 ч; з. Синаница — 4 ч. До всички зиме има лавинна опасност.

Стопанисва се от ЦС на БПС, район гр. Банско, телефони: директор — 367, отдел Почивно дело — 410.

ВИСОКОПЛАНИНСКИ ЛАГЕР ВАСИЛАШКИ ЕЗЕРА

Открит е през 1976 г. по инициатива на ЦС на БТС. Всяка година се построява на терасата в долния край на Василашкия циркус, в североизточния край на отвора му, на около 200 м на североизток от рибното Василашко езеро (най-долното). Надморската му височина е около 2150 м.

Лагерът е устроен в модерни палатки с по 2 легла. Общият му капацитет за нощуване е 100 души. За столова, освен голяма палатка, служи и дървена барака, в която има и складови помещения и туристическа кухня, съоръжена с газени печки. Обзавеждането е много добро. Умивалните и тоалетните са външни. Има водопровод. Осветлява се чрез агрегат. Използува се сезонно — от края на м. юни до края на м. септември.

Основното предназначение на лагера е да разтовари пренаситеността на х. Демяница и да даде възможност на любителите на планинската природа по-дълго да се наслаждават на циркуса на Стражите (Голяма — 2810 м, и Малка), Ушиците, Газеите (Голям — 2761 м, и Малък), Типиците, Василашки чукар (2615 м) и да правят летни траверси по околните била.

Близо, южно под лагера, минава пътеката от х. Демяница (40 мин) за х. Вихрен — (3,50 ч).

Край лагера се строи нова модерна хижа с капацитет 300 легла и най-различни удобства за добро пребиваване.

Близки интересни обекти са: Василашкият циркус и езерата му (рибно Василашко, Дъговидно Василашко, Горно Василашко, Тевно Василашко); двете езера Тодорини очи — 1 ч; Превала на Малка Тодорка — 2 ч; Тодорин връх — 2 ч; Къркъмският циркус с едноименните езера — 1,20 ч; партизанският лагер Орлово гнездо — 40 мин.

Лагерът се стопанисва от тур. д-во „Елтепе“, гр. Банско.

ХИЖА ДЕМЯНИЦА

Разположена е на висока тераса над водослива на реките Газейска, Валявишка и Василашка сред вековна иглолистна гора. Надморската ѝ височина е 1895 м.

Изходно място — гр. Банско — 4 ч. Лятно време до местността Тодорова орница (8 км от Банско) има обществен автобусен транспорт. От Тодорова орница до местността Главите — на 1 ч пред хижата, има горски камионен път. Опасност от лавини има под вр. Усипо, в началото на поляната Демяница и в местността Лавината (пред местността Рошков гроб).

Хижата има столова с 80 места, кухня към стола, електрическа водна централа, водопровод и канализация. За нощуване разполага със 182 места, от които 89 на легла и пружинени нари и 93 места на нари в общи помещения. През лятото малките стаи се използват от персонала. През активния сезон на палатки се разкриват 40 места. До хижата в отделна сграда е туристическата кухня и столова с 40 места. За екскурзионна почивка се заемат 99 места.

Средищното положение на хижата дава възможност за посещаване на много обекти: поляната Демяница — 20 мин; вр. Каймакчал (2763 м) — 2,30 ч, и от него до вр. Дисилица (2700 м) — още 20 мин; Газейския циркус — към 2 ч; Горното Газейско езеро — 2,30 ч; вр. Полежан (2851 м) — 3,30 ч; Стражите — 3,30 ч. До всички маркировката е само с каменни пирамидки (има лавинна опасност). До Валявишките езера се отива за 2 ч; до Тевното (Белеметското, Кривото) езеро — 2,30–3 ч (има маркировка и лавинна опасност); до Рибното Василашко езеро — за 45 мин; до езерата Тодорини очи — 2,30 ч (има маркировка); до Тодорин връх — към 3 ч; до Къркъмските езера — 2,30 (няма маркировка).

Съседни хижи са: Вихрен — 4,30 ч; Беговица — към 6 ч; заслон Безбог и новостроящата се хижа — 5 ч. До всички има маркировка.

Обекти за алпинизъм са стените на вр. Дженгал, Каменица и др., а за зимни алпийски траверси се използват билата на Стражите, Типиците и др. Василашкият циркус предлага много добри условия за ски-спорт.

Хижата и хижният бюфет работят целогодишно. Лятно време при предварителна заявка се готви топла храна.

Хижата се стопанисва от ЦС на БПС, район гр. Банско, телефони: директор — 367, отдел Почивно дело — 433.

ХИЖА ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ

Намира се на обширната поляна в местността Логовете на 1600 м н.в. Заобиколена е с иглолистни и широколистни гори. Носи името на легендарния революционер Гоце Делчев. Построена е през 1950–1951 г. от физкултурния колектив на с. Добрините, Благоевградско, с помощта на народния съвет и местните жители. От 1953 г. до 1973 г. се стопанисва от ЦС на БПС, който я довърши и разшири.

Изходно място — с. Добринище по пряката пътека през местността Думатарича е 2,30 ч, по шосето е 12 км. Лятно време има обществен автобусен транспорт.

Сградата е масивна. Разполага със столова за 80 души и кухня към стола за екскурзионна почивка. Разполага със 72 легла с пружинени нари, разположени в общи спални помещения. До нея е построена дървена барака тип „Пиринка“ с 15 легла и голяма занималия. През лятото на палатки се разкриват още 30 места. За екскурзионната почивка се използват 66 места. Хижата е водоснабдена, канализирана и се осветява от собствена електрическа централа. Тя е отворена през цялата година.

На 200 м от хижата е хотел-ресторантът „Папазгьол“. Разполага с 25 легла и 55 места на нари. Ресторантът работи лятно време. Също през лятото се открива магазин за хранителни продукти и предмети от първа необходимост. В близката околност на хижата има над 130 бунгала и сгради на предприятия, които се използват за почивка.

Интересни обекти за посещение в околността на хижата са: местността Чатарлъка — 1,15 ч, където е било скривалище на първия български партизанин Иван Козарев от с. Добринище (пътят е маркиран); циркусът Перлеш — отстои на 3 ч (в гората под него е бил един от лагерите на Пиринския партизански отряд). Няма маркировка; рибарникът на Ив. Козарев в местността Струго (по шосето за с. Добринище) — около 1 ч. Тук на 26 юни 1941 г. Козарев е водил бой с полицията. Това събитие е увековечено със скромен паметник. Заслонът Безбог и новостроящата се хижа отстоят на 2,30 мин. Пътеката е маркирана. В околностите на хижата има удобни ски-плацове.

Хижата се стопанисва от ЦС на БПС, район гр. Банско, телефони: директор — 367, отдел Почивно дело — 433.

ЗАСЛОН БЕЗБОГ

Построен е през 1962 г. като помощна сграда към х. Безбог, която бе разрушена от лавина през 1970 г. Строителството е извършено от ЦС на БПС на северозападния бряг на Безбожното езеро на 2250 м н.в.

Изходно място — с. Добринище покрай х. Гоце Делчев — към 5 ч.

Заслонът разполага с 20 места на нари, кухненска печка, водопровод. Тоалетните и умивалнята са външни. Обзавеждането е добро. През лятото се използва като кухня към стола за екскурзионната почивка и за подслон на персонала. За летовниците и туристите от м. юни до м. септември се организира палатъчен лагер със 100 места на нари. Зиме персоналет на заслона е в х. Гоце Делчев, но заслонът е отворен, има одеяла, средства за осветление, дърва и се използва на самообслужване. Зиме околността е лавиноопасна.

Околността на хижата е красива. Освен Безбожното езеро в клековете се крият три малки временни езерца. От северния край на езерото се открива хубава панорама към Рила и Родопите.

През 1972 г. ЦС на БПС започна строителство на новата хижа Безбог. Тя ще бъде една от най-модерните високопланински хижи у нас. Ще разполага със 110 легла в малки стаи, етажни санитарни възли с бани, електрическо осветление, две столови, две кухни, гардеробни за ски, раници и обувки, сушилня за дрехи и обувки, канцеларии, специална стая за планинската контролно-спасителна служба и др. Пусковият срок е 1978 г.

Близки обекти са: циркусът Дисилица с едноименното езеро — 1,30 ч (няма маркировка). Оттук до вр. Дисилица и вр. Каймакчал (2763 м) без пътека и маркировка се отива за 2 ч; до Кременския циркус и езерата му — за 2,30 ч (няма маркировка); до Попово езеро по маркирана пътека за х. Демяница — за 1,30 ч. До върховете Безбог (2645 м) — за 1,30 ч, и Полежан (2851 м) — за 2 ч (няма маркировка). От вр. Полежан през Горното Полежанско езеро (най-високото на

Балканския полуостров — 2710 м) и Газейския циркус до х. Демяница се отива за 5 ч (на места има маркировка с каменни пирамидки).

Съседни хижи са: Гоце Делчев — 1,30 ч; х. Пирин — 5–6 ч; х. Демяница — 5 ч. До всички има маркировка и пътеките са добре очертани. До хижите Пирин и Демяница зиме има лавинна опасност. До заслона на Тевното езеро през Кралевдворските езера се отива за около 3,30–4 ч. Маркировката е незначителна, зиме съществува лавинна опасност.

Околностите на заслона Безбог предлагат много добри условия за ски-спорт и зимни алпийски траверси.

Стопанисва се от ЦС на БПС, район гр. Банско, телефони: директор 367, отдел Почивно дело — 433.

ЗАСЛОН ТЕВНО ЕЗЕРО

Построен е през 1972 г. по инициатива на ЦС на БТС близо (на изток) до прочутото Тевно (Белеметско и Кривото) езеро на 2515 м н.в.

Изходно място — х. Демяница.

В партерния етаж на заслона са столовата и кухнята, на етажа (мансарден) има 30 места на кари, но при нужда в столовата могат да се подслонят двадесетина души. Обзаведен е добре. Вода се взема от близкия извор, тоалетките са външни. Осветлява се с газени лампи. Отворен е целогодишно.

Средищното положение на заслона дава възможност за посещение на редица красиви места из Северния дял на Пирин — Превалски и Валявишки чукар, Момин двор, Дженгал, Каменица и Малка Каменица, които ограждат циркуса Беленето. До Каралевдворския циркус и езерата му се отива за 1,30 ч; до Попово езеро — за 2,30 ч; до Митревото езеро — за 1,30 ч; до Превалските езера — за 1 ч; до Валявишкия циркус с едноименните езера — за 1,20, до циркуса Чаира — за 1,30 ч. До всички маркировката е незначителна, но има очертани пътеки. Зиме съществува лавинна опасност.

Съседни хижи са: Демяница — 2 ч; заслона Безбог — 4 ч; х. Пирин — 4 ч; х. Беговица — 3 ч; х. Яне Сандански — 4 ч. До хижите има маркировка.

Стопанисва се от тур. д-во „Елтепе“, гр. Банско, тел 331.

ХИЖА ЯНЕ САНДАНСКИ

Разположена е в долния край на местността Полина лъка, близо до гората, на левия бряг на р. Санданска Бистрица. Носела е името на местността, а сега на легендарния революционер Яне Сандански. Надморската ѝ височина е 1223 м.

Изходно място — гр. Сандански — по асфалтирано шосе 18 км.

Хижата е построена през 1930 г. от туристите на гр. Сандански. Сградата е паянтова. В пет спални помещения има 20 места на нари и 24 легла. В отделна малка сграда са малката кухня, столовата с 20 места и навес с маси и пейки. Осветлява се с електричество, има водопровод. Тоалетните и умивалнята са външни. Отворена е целогодишно. Лятно време има автобусен транспорт.

Близо до хижата туристите на гр. Сандански строят нова модерна хижа.

В околностите на хижата има малки частни вилнички, постройки на Горпрома, ресторант, магазин за хранителни продукти.

Близки обекти са: Попинолъшкият водопад — 10 мин; во. Синаница (Разделения връх, Варовитата чука — 2516 м) — 4 ч; местността Туричка църква, където има почивни домове, които се използват и за туризъм — 30 мин; местността Тремущица — 45 мин; вр. Пиляфа — 1,30 ч.

Съседни хижи са: Беговица — 1,30 ч; х. Пирин — 6 ч; х. Демяница — 7 ч; х. Вихрен — 7 ч. з. Синаница — 4,30 ч. До всички има маркировка. Съществува лавинна опасност (без маршрута до х. Беговица).

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Еделвайс“, го. Сандански, тел. 26–05.

ХИЖА БЕГОВИЦА

Построена е през 1961–1966 г. на левия бряг на р. Беговица в горната крайнина на гората от туристическо дружество „Еделвайс“, гр. Сандански, Средствата за построяване на китката са дадени от комсомолците на града чрез събиране поберката от тютюна, от ЦС на

БТС и от Градския народен съвет в гр. Сандански. Надморската ѝ височина е около 1750 м.

Изходно място — гр. Сандански — покрай х. Яне Сандански (18 км по асфалтирано шосе) и от нея — 1,30 ч. Лятно време има автобусна връзка от града до х. Сандански.

Хижата е масивна, има водопровод и електрическо осветление. В 14-те ѝ стаи на двата стажа и на таванския етаж има 176 легла. За екскурзионна почивка се използват 33 места. Лятно време има ресторант и малка лавка за хранителни продукти.

Хижата е свързана с горски камионен път с местността Полина лъка (х. Яне Сандански) — 12 км.

В околността ѝ има много добри условия за ски-спорт и ски-влек.

Интересни обекти за посещение са: циркусът Белемето и Тевното (Кривото, Белеметското) езеро и заслонът край езерото — 3,30 ч (има маркировка); върховете Куклите (2687 м), Яловарника (2785 м) — към 5 ч (няма маркировка), съществува лавинна опасност. До вр. Каменица (без маркировка от Беговишкия превал) се отива за 4 ч. На мястото, където сега е построена хижата, през 1942 г. Околийският комитет на БКП — Санданска околия, е провел своя конференция.

Съседни хижи са: Пирин — 6 ч през пътеката покрай Кукленското езеро или през Кельова мандра; х. Сандански — 1 ч; х. Вихрен (през Спано поле) — 7 ч; х. Демяница (през Превалската порта) — 6 ч (през циркуса Чаира) — 5 ч; заслон Безбог — 6 ч. До всички има маркировка (недостатъчна е до з. Безбог по пътеката през Кралевдворската лява порта). Съществува лавинна опасност (без маршрута до х. Сандански).

Хижата е отворена целогодишно и се стопанисва от тур. д-во „Еделвайс“, гр. Сандански, тел. 26–05.

ХИЖА ПИРИН

Разположена е на малка поляна сред, вековни иглолистни и широколистни гори, в местността Трите реки (Кельова, Башмандра и Демиркапийска), на 1640 м, н.в. Построена е през 1932–1933 г. и се е

наричала Велебит. Като хижа се използва от 1936 г. под името Трите реки. След изграждането на БТС през 1957 г. се преименува на Пирин.

Изходно място — с. Пирин — 58 км по камионен път. До селото се отива от гр. Гоце Делчев или гр. Сандански (оттук се изискват открити листове). Друг изходен пункт е гр. Мелник — пеша 5,30 ч, или с превозно средство по камионен път от гр. Мелник, селата Кърланово и Сугарево и местността Лопово.

Сградата е масивна, каменна. Разполага със столова е 50 места, туристическа кухня, канцелария, три стаи с 16 и 36 места на пружинени нари и 40 места на нари, разположени в общи стаи. За екскурзионната почивка се използват 33 места. Има водопровод, електрическо осветление от собствена ВЕЦ, канализация.

В съседство на хижата има ресторант, в който през летния сезон се сервира топла храна и се продават хранителни продукти.

Интересни обекти в околността на хижата са: циркусът Башмандра; вр. Куклите (2687 м) и вр. Голена (2652 м) — 2,30–3 ч; вр. Яловарника (2785 м) — 3,30 ч; циркусът Демиркапия с ледникови следи — 2–3 ч. Маркировка до тях няма, освен през долината на Демиркапийската река за заслон Безбог и заслон Тевното езеро.

Съседни хижи са: Демяница и Безбог — 6 ч; заслон Тевното езеро — 3,30–4 ч; х. Беговица — 5,30 ч; х. Сандански — хъм 6 ч. Има маркировка. Съществува лавинна опасност. До х. Попови ливади — 9–9,30 ч (има маркировка). До Роженския манастир и гр. Мелник — 5 ч. Има известна маркировка.

В околностите на хижата няма условия за ски-спорт. Отворена е целогодишно.

Стопанисва се от тур. д-во „Пирински орел“, гр. Мелник.

ХИЖА ПОПОВИ ЛИВАДИ

Намира се на широка поляна, заобиколена от иглолистна гора, в местността Попови ливади (Папазчаир) — граница между Средния и Южния Пирин. Хижата носи името на местността. Надморската ѝ височина е 1400 м. Построена е от туристическо дружество „Момини двери“ — гр. Гоце Делчев, през 1964 г.

Изходно място — гр. Гоце Делчев — 17 км по шосе, което на места се сече от преки пътеки.

Сградата е масивна. Разполага със столова за 60 души, туристическа кухня, баня, общи спални помещения с легла за 78 души. Има водопровод, канализация, електрическо осветление и телефон.

Условията за ски-спорт са добри, има диворастващи плодове и е отворена през цялата година. Лавката към хижата разполага с някои видове хранителни продукти. На около 1,5 км от хижата има ресторант и почивен дом.

Интересни обекти за посещение са: вр. Свещник (1974 м) — 3 ч, и вр. Муторог — 3 ч (няма маркировка), първенецът на Среден Пирин — вр. Ореляк (2091 м) — 2 ч. До х. Пирин се отива за 9–9,30 ч. Има маркировка.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Момини двори“ — гр. Годе Делчев, тел. 379.

ЗАСЛОН СИНАНИЦА

Построен е през 1975–1977 г. в Синанишкия циркус на поляна на около 200 м североизточно от Синанишкото езеро по инициатива на ЦС на БТС. Надморската му височина е около 2230 м. От заслона се открива чудна гледка към езерото и пиринския красавец вр. Синаница (2516 м). Стената на върха е любим обект за катерачество.

Изходно място — горско стопанство Синаница, до което има шосе от жп гара Пирин. От стопанството камионен път стига на 1 ч от заслона или по пешеходна пътека — близо 3 ч. В горското стопанство има магазин за хранителни продукти и може да се намери подслон в сградите за работниците или в почивния дом на ОТКЗС с. Гара Пирин.

Сградата е масивна. Разполага с 40 легла в общи помещения, стая за домакин, кухня и столова. Обзаведена е добре. Осветлява се с газ. Основното предназначение на заслона е да даде възможност за по-добро опознаване на тази прекрасна част на Северен Пирин, в която няма хижи и други заслони, и като преходна база от поречието на р. Струма за редица хижи.

Близки обекти са: Синанишкото (Гергийското) било, Гергийският циркус и едноименните му езера — към 2,30 ч; циркусът Голямо

Спано поле 1,30 ч; вр. Синаница и Момин връх — 1 ч.

Съседни хижи са: Вихрен — 4 ч; Сандански — 3,30 ч; Беговица — към 4 ч. Има маркировка с каменни пирамидки, колове и блажна боя по скали.

Заслонът се стопанисва от тур. д-во с. Гара Пирин, Благоевградски окръг.

РОДОПИ

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ ВЪВ ВЕЛИНГРАД

Намира се в кв. Чепино, ул. „Братя Маврикови“ 43 срещу Клептуза и гара Велинград — юг до последната спирка на автобуса от кв. Каменица.

Общият капацитет на спалнята е 100 легла, разположени в 8 спални помещения. Сградата е водоснабдена и електрифицирана, има баня с душове, организирана е лятна столова.

Телефонът на спалнята е 46–17.

Стопанисва се от тур. д-во „Юндола“ — Велинград, телефони: 35–81, 28–70.

ЦЕНТРАЛНА ШКОЛА ЗА ПОДГОТОВКА НА ТУРИСТИЧЕСКИ КАДРИ

Намира се в курортния град Велинград, в кв. Лъджене, над ресторант „Бор“, сред млада иглолистна гора, на 790 м н.в.

Изходно място. От централната гара на Велинград е 20–25 мин пеша. Градският автобус спира на 5 мин от базата. До нея води автомобилен път. Има паркинг.

Тя е модерна сграда с всички съвременни удобства. Има капацитет 120 места, разположени предимно в стаи с по 2 легла, самостоятелен санитарен възел с баня. Разполага със стол с 80 места, салон-занималня с телевизор, лекционна зала и обширна тераси.

Школата служи за подготовка на кадри на БТС по ориентиране, приема приходящи туристи в определени периоди по предварителна заявка. Има телефон.

През зимата има добри терени за ски-спорт.

Във Велинград е красивата местност Клептуза с езерото и големия ресторант — 20 мин; до лобното място на народната героиня

Вела Пеева, близо до вр. Черновец (1836 м) — 2,30 ч; х. Кладова (в същата посока) — 3 ч; Милеви скали — 3 ч; х. Юндола — 16 км; яз. Батак — 21 км, и др.

Школата се стопанисва от ЦС на БТС, отдел Учебно-методичен, София. бул. Толбухин 18, тел. — 87-62-56.

Адрес: Централна школа за подготовка на туристически кадри, Велинград, Пазарджишки окръг, тел. — 32-53; 32-52; 36-52.

ХИЖА ЮНДОЛА

Намира се в красивата курортна местност Юндола на 13В9 м н.в.

Изходно място — гр. Велинград, Пазарджишки окръг — 16 км по удобно асфалтирано шосе, и жп гара „Света Петка“ на линията Септември — Добринище — 1 ч пеша; гара Белово — 27 км по асфалтиран път.

Хижата се състои от 3 сгради с капацитет 83 места в стаи с по 2, 3, 4 и повече легла. Има 2 столови и туристическа кухня. Електрифицирана е и е водоснабдена. Наблизо се намира ресторант и магазин за хранителни стоки.

Зиме има прекрасни условия за ски-спорт. До х. Кладова през вр. Черновец се отива за около 3,30 ч; до същата хижа през местността Локвата и лобното място на народната героиня Вела Пеева — за 4 ч, до местността Куртово — 13 км по асфалтиран път; до язовир Белмекен — 23 км; до вр. Белмекен се отива за 8 ч. Пътеките са маркирани.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Юндола“. Адрес: гр. Велинград, Пазарджишки окръг, бул. 9 септември 4, тел. — 28-70 и 35-81.

ХИЖА КЛАДОВА

Намира се в подножието на вр. Черновец (1836 м) (Арапчал) на великолепна планинска поляна на 1650 м н.в.

Изходно място — гр. Велинград (от квартал Каменица по маркирана пътека) — 3 ч пеша.

Тя е кокетна, добре обзаведена двуетажна хижа, открита за туристи през 1963 г., с капацитет 40 легла в няколко спални помещения. Има още 12 легла, разположени в три бунгала. Има удобна столова и добре обзаведена туристическа кухня. Електрифицирана е от собствен източник и е водоснабдена. През зимата се създават отлични условия за ски-спорт.

Около хижата има редица природни забележителности: лобното място на народната героиня Вела Пеева, загинала в неравен бой тук на 3, V. 1944 г. в местността Бялата скала — 30 мин по маркирана пътека; вр. Черновец (Арапчал, 1836 м) — 40 мин; на 40 мин източно от хижата е мястото, където през 1944 г. е загинал партизанинът Стою Калиазанов. До х. Юндола може да се отиде по 2 маркирани пътеки — едната през вр. Черновец за 3,30 ч и втората през Локвата за 4 ч.

Хижата се стопанисва от туристическо дружество „Юндола“ — го. Велинград, Пазарджишки окръг, бул. 9-и септември N 4. тел. — 28-70 и 35-81.

ХИЖА ДОБРА ВОДА

Намира се в местността Добра вода в родопския дял Каркария, на 736 м н.в. сред стара широколистна гора.

Изходно място — с. Дебращица. До поляните над селото пътуват автобуси. Оттам има 1 ч път пеша по маркирана пътека и горски път. Друг изходен пункт е летовището Антон Иванов — 1 ч път пеша.

Строена е през 1962–1965 г. от пазарджишките туристи.

Тя е туристическа сграда с общ капацитет 70 места в стая с по 2,5,7 и повече легла. Електрифицирана е и е водоснабдена, има вътрешни санитарки възли. Има обзаведена туристическа кухня и широка столова. Има телевизор.

Има отлични условия за разнообразни излети. До курорта Антон Иванов, където има много вили и почивни домове, се отива за 1 ч по маркирана пътека; до вр. Костина могила — за 2 ч; до язовир Батак — за 2,30 ч; до местността Ечеменище — 3 ч; до манастира „Св. Петър и Павел“ над с. Паталеница — 2 ч.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Алеко“ — гр. Пазарджик, ул. Васил Коларов 5, тел. — 2-54-27, от София авт. 034.

ХИЖА СНЕЖАНКА

Намира се до ВЕЦ Пещера край шосето Пещера — Батак на 518 м н.в.

Изходен пункт — гр. Пещера, откъдето до спалнята по шосето се отива за 1 ч.

Тя е комплекс от сгради, строени през 1955 г. за нуждите на Баташкия водносилов път. За спални са ремонтирани и пригодени три двуетажни сгради през 1963 г. от туристическо дружество „Купена“ — Пещера. Общият капацитет на сградите е 80 места в стаи с по 2,3,4 легла. Разполага също със столова и туристическа кухня. В една от сградите има лавка.

Най-интересни туристически обекти са: подземната ВЕЦ — Пещера; язовир Батак — 1,30 ч; осветената пещера Снежанка — 30 мин, и резерватът Купена — 30 мин. Автобусна спирка има пред хижата. Свързана е с телефон чрез гр. Пещера.

Стопанисва се от тур. д-во „Купена“ — гр. Пещера, телефон 20–45.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. БАТАК

Намира се в началото на града, като се идва по шосето от гр. Пещера. Първата сграда вдясно.

Общ капацитет 66 места в стаи с по 2, 3, 4 легла и общи спални помещения.

Сградата е електрифицирана и водоснабдена. Има вътрешни умивални, баня. Също така туристическа кухня и столова. Има телевизор.

Най-голям интерес за туристите представлява историческата каменна църква, строена през 1813 г., в която са събрани костите на жертвите от Априлското въстание и борбата против фашизма от гр. Батак. Други забележителности са историческият музей и вековният орех, както и многобройните стари къщи.

Градът е важен изходен пункт към едни от най-красивите места в Родопите. Оттук се отива за х. Техеран, към обектите на Баташкия

водносилов път, към язовир Батак и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Батовии“ — Батак, телефон на спалната 325, а на дружеството — 285.

ХИЖА ТЕХЕРАН

Намира се в местността Хаджиев пожар, на 1706 м н.в. сред поляна, оградена от хубави иглолистни гори.

Изходно място — гр. Батак, Пазарджишки окръг — пеша 3,30 ч по маркирана пътека. Има автомобилен път до лагера Техеран — 7 км, а оттам — 1 ч път пеша.

Тя е масивна двуетажна хижа, строена през 1958 г. Има капацитет 70 места в стаи с по 5, 7 и повече легла и помещение, обзаведено с нари. Електрифицирана е и е водоснабдена. Има обзаведена туристическа кухня и столова с 60 места. Целогодишно работи бюфет. Има музеен кът на партизанското движение.

Зиме има хубави терени за ски. В околностите на хижата са възстановените партизански лагери Роено — 40 мин южно, и Техеран — 30 мин северно от хижата. До вр. Остронос (1970 м) се отива за 1 ч; до вр. Орловец (1950 м) — за 1 ч; до вр. Баташки снежник (2082 м) — за 2 ч; до яз. Батак — за 2,30 ч; до яз. Васил Коларов — за 4 ч; до поляната Търновица с паметника на първия убит партизанин от отряда „Антон Иванов“ — Г. Чомаков (Асен) — за 30 мин.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС — гр. Пазарджик, ул. Виделина 18, телефони: 2-54-35 и 2-83-96, от София авт. 034.

ЛОВНА ХИЖА БЕГЛИКА

Намира се в местността Беглика край яз. Беглика на 1300 м н.в.

Изходни места — Велинград — 49 км по шосе; Пещера — 37 км, и Батак — 22 км. От гр. Пещера до язовир Беглика има редовна автобусна връзка.

Сградата е останала от строежа на Баташкия водносилов път. Разполага с 50 легла и едно помещение за столова. Има външно водоснабдяване. Хижата е електрифицирана и свързана с телефон.

Всякакъв вид хранителни продукти могат да се набавят от магазина при яз. Васил Коларов, който отстои на 1 км. Околността на хижата предлага възможности за лов, риболов, ски и воден спорт.

Стопанисва се от ловно-рибарското дружество в гр. Пещера, телефон 187.

ХИЖА АНТОНИВАНОВЦИ

Намира се на брега на яз. Антон Иванов, Изходно място. Хижата лежи на шосето Пловдив — Девин на 22 км от гр. Кричим, на 4 км над язовирната стена (на брега на езерото).

Настанена е в помещения, останали от строителството на язовира. Има 40 легла, разположени в общи спални. Има водопровод и електричество, туристическа кухня и столова. Обзаведена е добре.

Наблизо до хижата — 2 ч път пеша, се намира Сухото дере, мястото, където е станал последният бой на партизанския отряд „Антон Иванов“. На това място се строи паметник. В близките години ще бъде построена и голяма хижа.

На 9 км от хижата се намира с. Михалково, което е прочуто с естествено газирания минерална вода. До с. Осиково се отива за 1 ч; до х. Модър — за 3 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Атанас Спиридонов“ — гр. Нови Кричим, Пловдивски окръг, ул. Яне Сандански 1, телефон 476.

ХИЖА РОДОПСКИ ПАРТИЗАНИ

Намира се в живописната местност Лещенско сред млада широколистна гора, на 595 м н.в.

Изходно място — с. Храбрино, Пловдивски окръг — 50 мин пеша по маркирана пътека. До хижата има автомобилен път.

Тя е нова, съвременна, добре обзаведена хижа, на 3 етажа, строена от инициативен комитет от бивши партизани от бригада „Георги Димитров“ с помощта на съседните ТКЗС, пловдивските предприятия и пловдивските туристи. Има капацитет 180 места, разположени в 24 стаи с по 2 и 4 легла, няколко общи спални

помещения, туристическа кухня и столова, салон-занималня, телевизор, лекционна, етажни санитарни възли и бани. Към хижата е открит ресторант.

По тези места след 9. IX. е имало оживена партизанска дейност. Наблизо до хижата има партизански скривалища, паметници на убити партизани от бригада „Г. Димитров“. В хижата е уредена музейна сбирка. До съседната х. Бряновщица се отива за 1,30 ч; до е. Храбрино — музей на съпротивата — за 45 мин; до х. Върховръх — за 3,30 ч; до х. Равница — за 3,30 ч. Пътеките са маркирани.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС — гр. Пловдив, ул. 11 август 2, телефони: 2-39-58, от София авт. 032.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. ПЕРУЩИЦА

Намира се в градския парк, разположен в центъра на града. Тя е бивша частна жилищна сграда, масивна, на два етажа. Пригодена е за спалня през 1970 г. Има капацитет 30 легла, разположени в общи спални помещения. Тя е електрифицирана, водоснабдена и канализирана. Има хубав двор, в който са столовата и туристическата кухня.

Забележителностите са: Музеят на революционното движение, историческата черква-музей, Христо Дановото училище — едно от първите светски училища у нас, и др. Те са включени в 100-те обекта. Спалнята служи като изходен пункт и за х. Върховръх. Като филиал на спалнята на 4 км южно от Перущица по пътя за х. Върховръх в манастира има устроена малка спалня с 10 легла.

Отворена е целогодишно. Има телефон.

Стопанисва се от тур. д-во „Върховръх“ — Перущица — Пловдивско, ул. Димитър Кънев 13, тел. 309.

ХИЖА ВЪРХОВРЪХ

Намира се под едноименния горист връх на хубава поляна, оградена от иглолистна гора на 1555 м н.в.

Изходно място — гр. Перущица по хубав асфалтиран път през е. Скобелево, с. Чурен. Един път дневно има автобусна връзка.

Тя е едно от най-модерните и много добре обзаведени хижи в България. Строена е през 1963–1967 г. от перушченските туристи. Капацитетът ѝ е 250 места в стаи с по 2, 3 и повече легла. Има етажни санитарни възли и бани. Разполага със столова за 120 души и голяма туристическа кухня. Целогодишно работи бюфет. Има лекционна зала, методичен кабинет, занималия със забавни игри, телевизор, телефон. Целогодишно работят ресторант и магазин за хранителни стоки.

Местността, предлага великолепни условия за приемане на най-разнообразни летни и зимни ски-излети. Вр. Върховръх (1633 м) отстои на 20 мия; вр. Комаров камък — на 1 ч; вр. Модър — на 2 ч; х. Бряновщица — на 2 ч; х. Родопски партизани — на 3,30 ч (през х. Бряновщица); х. Персенк — на 5 ч.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Върховръх“ — гр. Перущица, Пловдивски окръг, ул. Димитър Кънев 13, телефон 309.

ХИЖА МОДЪР

Намира се в началните извори на Тъмръшката река под вр. Маркова чука сред хубава иглолистна гора, на 1850 м н.в.

Изходно място — с. Чурен, Пловдивски окръг. 2 ч пеша по маркирана пътека. До селото всеки ден има автобус; с. Лилково — 2,30 ч.

Тя е двуетажна сграда, строена от горското стопанство. Основно е преустроено и пригодена за туристическа хижа през 1969 г. Има капацитет 58 места в стаи с по 1,2 — и 3 легла с общи спални помещения. Разполага с туристическа кухня и уютна столова с 30 места, отделна лятна столова и др.

Тя е изходен пункт за редица туристически обекти и забележителности в този район: до вр. Модър (1992 м) се отива за 1,30 ч; до х. Върховръх — за 2,30 ч; до х. Персенк — за 3,30 ч; до с. Чурен — за 2 ч; до х. Антонивановци — за 3 ч; до х. Родопски партизани — за 6 ч; до паметника на партизаните — за 30 мин. Пътеките са маркирани.

Стопанисва се от тур. д-во Върховръх, гр. Перущица, ул. Димитър Кънев 13, телефон 309.

ХИЖА РАВНИЦА

Намира се в живописната местност Равница в северните склонове на Родопите, на 1242 м н.в. сред горска поляна, оградена от хубави иглолистни гори.

Изходно място — с. Делево, Пловдивски окръг — 4 км по асфалтиран път, и пешеходна маркирана пътека — 1 ч. До селото има редовна автобусна връзка от Пловдив; с. Бойко-во — 1 ч пеша по маркирана пътека.

Тя е нова четириетажна сграда, строена през 1962–1964 г. Има капацитет 130 места в стаи с по 2,3,4 и повече легла и помещение с нари. Разполага с две столови — общо със 120 места, туристическа кухня, битов кът с камина, телевизор, етажни санитарни възли, бани и др. Целогодишно работи бюфет. През летния сезон до нея се открива магазин за хранителни стоки.

В района на хижата са действували партизанският отряд „Антон Иванов“ и бригадата „Г. Димитров“, На 1 ч южно от хижата се намират останки от стара римска крепост. В околностите има възможност за ски-спорт.

Съседни туристически обекти са: х. Бряновщица — на 2,30 ч; х. Родопски партизани — на 3,30 ч; х. Здравец — на 2,30 ч; х. Персенк — на 5 ч; х. Комсомолска — на 3 ч; летовище Бяла черква — 3,30 ч. Има маркировка.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Персенк“ — при ТПК гр. Пловдив, ул. Яким Груев 17-а, телефон 9-09-12. Хижата има телефонна връзка чрез с. Бойково.

ХИЖА ЗДРАВЕЦ

Намира се в местността Овчарски поляни в Народния парк Родопи^[1] сред хубави поляни и смесена гора на 1185 м н.в.

Строена е в периода 1938–1939 г. от пловдивските туристи. След 9. IX. 1944 г. няколко пъти е преустроявана, като последното преустройство е от 1963 г.

Изходно място — Пловдив — 27 км асфалтиран път през селата Белащица и Гълъбово. Автобусите пътуват няколко пъти дневно. Има пряка пешеходна пътека от с. Гълъбово — 1,30 ч.

Тя е голяма триетажна хижа с капацитет 250 места, 120 легла и останалите кари, разположени в общи спални помещения. Има голяма столова с 350 места, голяма, добре съоръжена туристическа кухня, вътрешни санитарни възли. Електрифицирана е и е водоснабдена. Има занималия с телевизор и музеен кът на антифашистите туристи от Пловдивски район. Целогодишно работи бюфет. Към хижата има къмпинг с палатки и дървени бунгала. На 300 м работи голям ресторант и павилион за хранителни стоки. До хижата има удобен ски-плац, съоръжен със ски-влек. На 1 ч източно от хижата край пътя за х. Руен в местността Копривките е станало голямо сражение между партизанската бригада „Г. Димитров“ и жандармерията. Там е издигнат паметник и на 2. VI всяка година стават големи тържества.

До паметника на партизанина Георги Тодоров (Чилака) се отива за 5 мин; от паметника на загиналите ятаци от Стремския район отстои на 40 мин; до х. Комсомолска се отива за 1 ч; до х. Руен — за 2 ч; до х. Равнища — за 2,30 ч; до летовище Студенец — за 1,30 ч. Пътеките са маркирани.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Руен“ — Пловдив, ул. П. Евтимий 32, тел. 2-62-75, от София авт. 032.

ХИЖА КОМСОМОЛСКА

Намира се в парк Родопи в местността Дълга ливада, оградена от хубава иглолистна гора, на 1335 м. н.в.

Изходно място — х. Здравен в същия парк, до която се пътува с автобусите от гр. Пловдив. Оттам по маркирана пътека се отива за 1 ч пеша.

Строена е от тур. д-во „Руен“ — гр. Пловдив през 1968–1974 г.

Тя е нова, модерна, отлично обзаведена хижа за туристи и скиори с капацитет 115 места в стаи с по 2,3,4 и 7 легла, с вътрешни

санитарни възли и бани, ресторант със 100 места — отворен целогодишно, битов кът — занималия, туристическа кухня и столова с 60 места, библиотека, фонотека, телевизор, музеен кът на партизанската бригада Васил Коларов, телефон. Целогодишно работи бюфет. Има отлични терени за ски-спорт.

До съседното летовище Студенец, се отива за 1 ч; до летовище Бяла черква — за 2,30 ч; до Паметника на загиналите партизани и ятаци през 1944 г. — за 30 мин: до х. Равнища — за 3 ч; до х. Руен — за 3 ч, и др. Пътеките са маркирани.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Руен“ — Пловдив, ул. П. Евтимий 32, телефон 2-62-75, от София авт. 032.

ЛЕТОВИЩЕ БЯЛА ЧЕРКВА

База на ЦС на БПС

Туристическа хижа на ОС на БТС — гр. Пловдив

Спалня в манастира

Летовище Бяла черква се намира в Родопите — Белочерковски рид, на 1600 м н.в. сред изключително красива природа.

Изходно място — Пловдив — по асфалтираното шосе през х. Здравец — 42 км; с. Оряхово по маркирана пешеходна пътека около 3–4 ч.

Базата на ЦС на БПС се състои от шест вили. Има 45 места за спане разположени в стаи с по 3,4,5 и 6 легла. Вилите са електрифицирани. Водата и умивалните са навън от вилите. През лятото и през някои период през зимата за екскурзионната почивка се използват 33 места, останалите се използват от приходящи туристи.

Базата се стопанисва от ЦС на БПС.

В летовището има туристическа хижа, стопанисвана от ОС НА БТС — гр. Пловдив, ул. 11 август 2, телефон 2139–58, от София авт. 032. Тя е преустроена двуетажна сграда с общ капацитет 50 места в стаи с по 2,3 и повече легла. Има столова, туристическа кухня, електричество, водопровод, телевизор.

За нощуване може да се използва и туристическата спалня в манастира, намиращ се в летовището. Спалнята има 80 места за спане

в стаи с по 2, 3 и 4 легла. Има електричество. Водата и умивалните са навън.

В летовището има магазин за хранителни продукти, фурна, ресторант. Телефон има в сградата на горското стопанство.

Летовище Бяла Черква е едно изключително хубаво място за отмора и активна почивка. От него до х. Персенк по маркирана пътека се отива за 5 ч; до х. Здравец по пряка маркирана пътека — за 3,30 ч, а по асфалтирания път от летовището до хижата има 15 км.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В С. ЛЯСКОВО

Намира се в бившето училище на селото на 700 м н.в.

Изходно място — Асеновград по асфалтиран път 15 км.

Има капацитет общ 40 легла в общи спални помещения, електричество, водопровод, столова, туристическа кухня. Спалнята служи като преходен етап за туристите; които отиват от Асеновград за вр. Руен — парк Родопи.

Стопанисва се тур. д-во „Безово“ — гр. Асеновград, ул. Г. Димитров 18, телефон 21–91.

ХИЖА РУЕН

Разположена е в местността Букака на слънчева поляна сред букова гора, северозападно от вр. Руен на 1215 м н.в. Носи името на върха. Построена е от асеновградските туристи през 1935 г.

Изходно място — с. Яворово — по камионен път 4 км. От с. Куклен е към 1,30 ч. До двете села яма комунален автотранспорт. От гр. Асеновград пеша е към 4 ч.

Хижата е масивна сграда. Разширявана е през 1962, 1963 и 1965 г. Разполага със столова за 40 души, кухня, общи спални помещения с 80 места на дари и 5 легла. През 1962 г. БПС построиха до хижата нова сграда с 5 спални и 36 легла. За екскурзионна почивка се използват 33 места. Сградите са електрифицирани чрез агрегат. Тоалетните и умивалнята са външни.

Близо до хижата има магазин за хранителни продукти и почивен дом на „Зърнени храни“.

Интересни обекти са: скалното образуване (природен феномен) Главата, висока около 1,5 м — 40 мин. До вр. Руен (1326 м) се отива за 1 ч. В околността има условия за ски-спорт. До х. Здравец се отива през историческата местност и партизанския паметник в местността Копривките за около 2 ч.

Хижата се стопанисва от ЦС на БПС.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В С. ЛИЛКОВО

Намира се в центъра на с. Лилково. Помещава се в сградата на бившия хотел над ресторанта. Има капацитет 40 места в стаи е по 3 и 8 легла и едно помещение, обзаведено с нари. Разполага още със столова с 20 места. Тя е електрифицирана и водоснабдена. Спалнята служи като изходна база на предприемащите излети из живописните околности на с. Лилково, както и към х. Персенк — 3 ч, и х. Модър — 3 ч.

Село Лилково има всекидневна автобусна връзка с Пловдив. Спалнята е отворена през цялата година. Справки се правда чрез общинския съвет на с. Лилково.

Стопанисва от тур. д-во „Еделвайс“ — Пловдив, ул, Средец № 29, тел. 5-17-02, от София авт. 032.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ НА НАРЕЧЕНСКИ БАНИ

Намира се в известния балнеолечебен курорт Нареченски бани, Смолянски окръг, в дълбоко врязаната долина на Чепеларска река (Асеница, Чая) на Западни Родопи.

През Нареченски бани минава първокласно шосе Пловдив — Смолян — Мадан. Всекидневно тук спират много автобуси.

Сградата е триетажна постройка, закупена от ЦС на БПС от частни лица и преустроена за туристическа спалня през 1976 г. Обзаведена е добре и разполага с 5 стани с по 3 легла и 25 легла в общи спални — всичко 40 легла. В партера има столова-занималня.

Водоснабдена е и е електрифицирана. Тоалетните и умивалнята са външни. Отворена е целогодишно.

В курорта има хотел-ресторант, гостилница на Наркооп, магазин за хранителни продукти, сладкарница, частни квартири, наемани чрез квартирното бюро. В южния край на селото има плувен басейн.

Близко до Нареченски бани над долината на р. Люти дол, на високи варовикови скали се намират останките от старинната българска крепост Зареница.

Нареченски бани са удобен изходен пункт за летовище Бяла Черква (през с. Косово) — към 4,30 ч; за х. Пашалийца — 4 ч; за х. Кабата през с. Хвойна — близо 5 ч. Маркировката е частична.

Стопанисва се от ЦС на БПС.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В С. ОРЕХОВО

Открита е през 1957 г. от ЦС на БПС в частна сграда. Намира се на 2 мин южно от селския площад.

Селото има всекидневна автобусна връзка с Пловдив и Смолян.

Сградата е едноетажна и разполага със столова за 40 души, кухня, 4 спални с 45 места на нари. Електрифицирана е и е водоснабдена. В селото има магазин за хранителни продукти, ресторант. Отворена е целогодишно.

Селото е много удобен изходен пункт за родопския дял Чернатица (Карабалкан). До х. Кабата през водопада Скакалото се отива за 2,40 ч; през местността Букака по много стръмна пътека — за 2,20 ч, и покрай вр. Петрова църква (все по камионен път) — за 3 ч. Има маркировка. До х. Персенк се отива за 2,30 ч по маркирана пътека през местностите Селце и Тиклица, а по шосето — за 4 ч. До летовище Бяла Черква е близо 4 ч.

Интересни обекти близо до селото са: Прилепената пещера — 10 мин; Человешката пещера — 30 мин по маркирана пътека.

Стопанисва се от ЦС на БПС.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В С. ПАВЕЛСКО

Намира се в е. Павелско — Смолянски окръг.

Изходно място — с. Хвойна, което лежи на магистралата Пловдив — Смолян — 2 км.

Спалнята е настанена в центъра на селото в стара битова сграда в стаи с по 3, 4 легла. Има електричество и е водоснабдена. Няма столова и туристическа кухня.

Служи като изходна база на туристите, които посещават х. Пашалийца и други обекти в Радюва планина.

Стопанисва се от тур. д-во „Пашалийца“, с. Павелско.

ХИЖА ПЕРСЕНК

Построена е през 1935–1938 г. от пловдивски туристи в местността Чадъра — дял Чернатица, на 1750 м н.в.

Изходно място — с. Орехово, Смолянски окръг, по пряката пътека през местностите Селце и Тихлида — 2,30 ч. По шосето от селото — 12 км, а по лош камионен път от с. Лилково — 7 км. От 1957 година се стопанисва от ЦС на БПС, който през 1962 г. основно я ремонтира и построи нова сграда. Сградите са три (стара хижа, бившата сграда на горското стопанство и нова постройка). Общият капацитет е 143 места, от които 83 легла и 60 места на нари. Има водопровод, канализация, електрическо осветление, баня, телефонна връзка със с. Орехово. Голямата сграда (на горското) разполага със столова за 35 души, кухня за стола, салон-занималня. В двата етажа са разположени спалните помещения с 38 легла в стаи с по 2, 3, 5, 7 и 8 легла. В новата сграда в общи стаи има 45 легла, а в старата хижа има две нарови помещения за 60 души, туристическа кухня и столова за 30 души. До хижните сгради има няколко постройки: на горското стопанство, мандрата, на предприятия, използвани за почивка, магазин за хранителни продукти на селкоопа и фурна. По предварителна заявка се приготвя топла храна през време на екскурзионната почивка, за която се запазват 66 до 99 места.

Интересни обекти са: Модър (1992 м) — 2 ч; паметникът на загиналите партизани от бригадата „Г. Димитров“ в местността Мезаргидик — 1,30 ч (от паметника до вр. Персенк се отива за 30 мин).

Съседни хижи са: Кабата през горския пункт Карабаир — 3,30 ч; Чудните мостове — 3 ч; Модър — 3,30 ч; летовище Бяла Черква — 5 ч. Пътеките са маркирани.

В околностите на хижата има отлични условия за ски-спорт. Стопанисва се от ЦС на БПС.

ХИЖА ЧУДНИТЕ МОСТОВЕ (ЦС НА БПС)

Намира се на малка полянка непосредствено до природните образувания, скалните феномени Чудните мостове (Еркюприя), откъдето носи името си. Надморската ѝ височина е 1450 м. Построена е през 1936 г. от пловдивските туристи, но през време на съпротивата бе изоставена и необитаема. През 1957 г. бе взета от профсъюзите.

Изходно място — най-близък населен пункт е с. Забърдо 1,30 ч. От с. Орехово е на 3,30 ч. До хижата има добре поддържано шосе, което се отделя от шосето Пловдив — Смолян при Сините ханчета — 17 км.

Хижните сгради са три. Старата хижа, основно ремонтирана през 1959 г. от БПС, има 20 места на нари, остъклена веранда-занималня, кухня и столова за 30 души. През 1959 г. БПС построи до нея кокетна дървена сграда с 20 места на нари, а през 1965 г. — нова масивна сграда с 32 легла. Лятно време на палатки се разкриват още 40 места на нари. Общият капацитет е 112 места, от които за лятната и зимната екскурзионна почивка се заемат 33 места. Сградите са електрифицирани с редовен ток. Има водопровод и канализация. Тоалетните и умивалнята са външни. Хижната лавка за хранителни продукти и хижата са отворени целогодишно. Близо до хижата има ресторант и павилион на селкоопа на с. Забърдо за продажба на сувенири.

Двата скални моста са редки скални образувания. Големият мост е висок към 40 м и отворът му е около 30 м. Малкият е тесен и дълъг.

Близки обекти са: горският пункт Карабаир — 40 мин; паметникът в местността Мезаргидик — 2,30 ч; от него до вр. Персенк (2091 м) се отива за 30 мин.

Съседни хижи са: Кабата — 1,15 ч; Персенк — 3,30 ч; Изгрев — около 5 ч. До всички има маркировка.

Стопанисва се от ЦС на БПС.

ХИЖА ЧУДНИТЕ МОСТОВЕ (БТС)

Намира се малко по-високо, наблизо до х. Чудните мостове на ЦС на БПС.

Тя е от най-новите хижи на БТС в Смолянски окръг. Сградата е на няколко етажа — холандски тип. Построена е през 1976–1977 г. от ОНС-Смолян.

Има общ капацитет 140 места, разположени в стаи с по 2, 3, 4 легла и едно общо спално помещение. Всички стаи имат собствени санитарни възли с баня. Отоплението е централно. Обзаведена е модерна кухня, има столова, приемна, занималия, Телевизор. Към хижата работят ресторант и бюфет.

Описанието на местността, забележителностите и съседните обекти са дадени към х. Чудните мостове — ЦС на БПС.

Стопанисва се от тур. д-во „Чудните мостове“ — с. Забърдо, Смолянски окръг.

ХИЖА КАБАТА

Разположена е на голямата поляна Кабата между върховете Доргутевица (Гургутевица) и Цирикова църква на 1650 м н.в. Носи името на поляната. Построена е през 1948 г. по инициатива на ловната дружина в с. Орехово, Смолянско, но тя не можа напълно да я довърши. През 1957 г. бе приета от ЦС на БПС, който я довърши и обзаведе.

Изходно място — с. Орехово през водопада Скакалото — 2,30 ч; през Буката по стръмна пътека — 2,30 ч; през вр. Петрова църква по камионния път — 3 ч. Пътеките са маркирани. От с. Хвойна се отива до хижата за 3 ч. От с. Малево и от с. Студенец (Владиково) — за 1,30 ч. Маркировката е незначителна.

Сградата е масивна, разполага със столова за 35 души, кухня, две пометения за спане с 32 места на пружинени нари. До хижата има две малки къщички за нуждите на персонала. През 1970 г. бе построена

нова дървена барака тип „Пиринка“ с 40 места в стаи с по 4 легла. През лятото на палатки се разкриват допълнителни места. Хижата е водоснабдена, осветлява се чрез агрегат, има канализация. Тоалетните и умивалнята са външни, Отворена е целогодишно. За екскурзионна почивка през лятото и зимата се използват 30–60 места. През лятото близо до хижата се открива магазин на селкоопа в с. Орехово за продажба на хранителни продукти и някои стоки от първа необходимост.

В околностите на хижата има няколко постройки, които се използват за пионерски лагери. Условието за ски-спорт са добри.

Близки туристически обекти са: вр. Цирикова църква — 15 мин; вр. Гургутевица — 40 мин; до партизанския паметник в местността Мезаргидик се отива за 2 ч и оттам до вр. Персенк — за 30 мин.

Съседни хижи са: Чудните мостове — 1,10 ч; х Персенк — 3,30 ч; горският пункт Карабаир — 40 мин.

Стопанисва се от ЦС на БПС.

ХИЖА ИЗГРЕВ

Намира се в местността Каракачанското, в подножието на вр. Карабалкан на 1820 м н.в. на поляна, оградена от хубава иглолистна гора.

Изходно място — Чепеларе — 12 км по камионен път и около 3 ч по маркирана пътека; с. Забърдо, Смолянски окръг — 3 ч пеша.

Тя е нова, добре обзаведена хижа за туристи и скиори с капацитет 130 места в стаи с по 2, 3 и 8 легла и общо помещение, съоръжено с пружинени нари. Строена е през 1962–1965 г. от тур. д-во „Студенец“, гр. Чепеларе. Електрифицирана е и е водоснабдена. Разполага с две столови със 169 места, добре обзаведена туристическа кухня, занималия с библиотека, скиорна, вътрешни санитарни възли и др. Целогодишно работи бюфет. През летния сезон се приготвя топла храна. В района ѝ има спортна площадка.

Зиме има отлични ски-плацове от всякаква трудност.

В съседната х. Студенец и курорта Пампорово се отива за 6 ч; до х. Чудните мостове — за 5 ч; до х. Персенк — за 7 ч, до живописното с. Широка лъка — за 4 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Студенец“ — гр. Чепеларе, Смолянски окръг.

ХИЖА ОРФЕЙ

Намира се в местността Изворът (Кастракли) югозападно от гр. Девин на 1190 м н.в.

Изходно място — с. Борино — 3 км — 35 мин пеша. От гр. Девин до селото се движи автобус два пъти дневно (сутрин и следобед). До хижата има удобен автомобилен път от Тешел. Пеша разстоянието се изминава за 2 ч, а от гр. Девин по маркирана пътека — за 3,30 ч.

Построена е през 1941 г. като горски кантон. Ремонтирана е и е обновена през 1960 г. Тя се състои от четири сгради, от които за туристическите нужди се използват две. Общият ѝ капацитет е 70 места в стаи с по 2 и 4 легла и помещение с нари за 50 души. Разполага още с туристическа кухня, малка столова, скиорна и бюфет. В рибарника към хижата се развъжда пъстърва. Има електричество и външно водоснабдяване.

По-важни забележителности са: красивата местност Кимера със стар римски мост на р. Дамлъдере. Наблизо е минавал стар римски път, край който има останки от римска крепост. В района на хижата е минавала старата граница до 1912 г. Наблизо има също пещера, която не е проучена. На 30 мин е местността Партизанска поляна — лобно място на партизани от отряда „Антон Иванов“, Около хижата има удобни терени за ски.

Най-близката хижа е Техеран — около 12 ч пеша по немаркиран път.

Стопанисва се от тур. д-во „Орфей“ — гр. Девин, Смолянски окръг, ул. „А. Иванов“ 9, тел. 21–78.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ШИРОКА ЛЪКА

Намира се в центъра на селото зад площада. Отстои на 23 км от Смолян и на 22 км от Девин.

Туристическата спалня се помещава в реставрирана битова сграда в стар стил с общо 30 места за спане в стаи с по 3, 4 легла. Има електричество, водата е на двора. Няма туристическа кухня и столова. Наблизо има ресторант и битова механа.

Село Широка лъка е архитектурен и етнографски резерват. Изходен пункт е за посещение на многобройните туристически обекти в Переликския дял на Родопите.

Стопанисва се от тур. д-во „Перелик“, с. Широка лъка.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В МАХАЛА ГЕЛА

Намира се в центъра на махала Гела, Смолянски окръг, на 1400 м н.в.

Изходно място — Широка лъка, 7 км по асфалтиран път.

Тя е двуетажна сграда на бившето училище. Има общо 24 места за спане, 1 стая с 1 легло, 1 стая с 5 легла и 2 стаи с по 9 легла. Обзаведена е туристическа кухня и столова. Водоснабдена е и е електрифицирана. Има баня, вътрешни и външни умивални. Около сградата има хубав двор. През зимата има добри условия за ски-спорт.

От спалнята в с. Гела могат да се предприемат излети до редица туристически обекти. До х. Ледницата се отива за 2 ч по коларски път и преки пътеки. По този път само при хубаво сухо време могат да минават и превозни средства с повишена проходимост — джипове, камиони; вр. Турлата — 2 ч; х. Перелик — 3 ч; спалнята в махала Стикъл отстои на 5 км по асфалтиран път.

Стопанисва се от тур. д-во „Перелик“ с. Широка лъка — Смолянски окръг.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В МАХАЛА СТИКЪЛ

Намира се в махала Стикъл — Смолянски окръг.

Изходно място — Широка лъка — 7 км по асфалтирано шосе.

Помещава се в двуетажна сграда на бившето училище. Има общо 40 легла за спане, разположени в общи спални помещения. Има

туристическа кухня и столова. Сградата е водоснабдена и електрифицирана.

Село Стикъл е център на обширен туристически район. Оттам могат да се предприемат излети до чудния обзорен вр. Турлата — 1 ч. На този връх според народни предания е била крепостта на деспот Слав. До х. Перелик се отива за 2 ч; х. Ледницата — 2,30 ч. Пътеките са маркирани.

Спалнята в с. Гела отстои на 5 км от Стикъл по асфалтиран път.

Оттук могат да се правят леки и приятни излети. През зимата има условия за ски-спорт.

Стопанисва се от тур. д-во „Перелик“ — Широка лъка, Смолянски окръг.

ХИЖА ЛЕДНИЦАТА

Намира се в живописната местност Кикеза в подножието на хребета Мурсалица, на хубава обзорна поляна на 1650 м н.в.

Изходно място — с. Широка лъка — 3,30 ч за пешеходци по маркирана пътека и по коларски път през махала Гела, до която води асфалтиран път (7 км). Оттам до хижата може да се отиде с превозно средство с повишена проходимост само при хубаво сухо време — около 6 км. През вр. Турлата — 3,30 ч.

Тя е двуетажна хижа, строена от камък и дърво, добре обзаведена, с капаците 77 места в стаи с по 2, 3, 4 и повече легла. Строена е през 1963–1969 г. от широколъшките туристи в родопски стил. Разполага с битово обзаведена столова за 50 човека, туристическа кухня, занималия, етажни санитарни възли и бани, ски-гардероб и др. Електрифицирана е и е водоснабдена. Зиме се създават отлични условия за ски-спорт и ски-преходи. От хижата до вр. Карлък може да се отиде за 2 ч; до пещерата Ледницата (неелектрифицирана) — за 25 мин; до в. Чаева чука 2 ч; до х. Перелик — за 4 ч.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Перелик“, Широка лъка, Смолянски окръг.

ХИЖА ПЕРЕЛИК

Намира се в местността Совата на хубава билна поляна на 1960 м н.в.

Изходно място — най-близък населен изходен пункт е с. Солища — 1,30 ч. От Широка лъка до хижата се отива за 3,30 ч, а от Смолян по пътеката по долината на р. Черна и след тога по каньоновидната долина на р. Герзъвица — за 3 ч; От х. Студенец до х. Перелик през местността Превала (Ешек-кулак) се отива за 4 ч. Пътеките са частично маркирани. Най-удобен начин да се посети хижата е да се отиде с превозно средство до местността Превала (най-високата точка на автомобилния път Смолян — Широка лъка) и оттам — по маркирана пътека се стига в хижата за 1,30 ч пеша.

Построена е през 1937 г., а е преустроена и ремонтирана през 1959 г. Разполага с 35 места за нощуване на нари. Има туристическа кухня. Хижата е водоснабдена, няма електричество. По-интересни забележителности са: вр. Голям Перелик (2191 м) — на 1 час западно от хижата. Като се върви все по билото в западна посока, отива се до пещерата Ледницата и едноименната хижа за 3–4 ч. До вр. Турлата — интересен връх, на който е имало римска крепост, се отива за 2 ч. Околностите на хижата предлагат отлични терени за ски-спорт и лов.

Стопанисва се от тур. д-во „Перелик“ — Широка лъка. Справки ОС на БТС Смолян, ул. 9-ти септември 57, телефон 21–74, 21–75.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В С. МОГИЛИЦА

Намира се в центъра на с. Могилница, Смолянски окръг по поречието на р. Арда. Отстои на 30 км от гр. Смолян.

За спалнята са обзаведени два апартамента с 20 легла с всички битови удобства. Главното предназначение на спалнята е да подслонява многобройните гости, които идват тук, за да разгледат прочутите Агушеви конаци, които са непосредствено до спалнята, а също така и една от най-красивите пещери в Смолянски окръг — Улцата.

Стопанисва се от тур. д-во „Крепост“ в с. Могилница.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ЗЛАТОГРАД

Намира се в града срещу новия културен дом.

За нея е обзаведена реставрирана битова къща, забележителна с това, че в нея е отседнал генерал Черевин през 1878 г. Има общо 25 места за спане в стаи с по 3, 4 легла.

Няма туристическа кухня и столова.

Стопанисва се от тур. д-во „Ручей“, гр. Златоград.

ХИЖА СМОЛЯНСКИ ЕЗЕРА

Намира се в красивата местност Смолянски езера, в подножието на вр. Снежанка на 1526 м н.в.

Изходно място — Смолян — 8 км по хубав асфалтиран път. Пеша по маркирана пътека се отива за 1,30 ч; от курорта Пампорово — за 1,30 ч. Хижата отстои от автобусната спирка на линията Смолян — Широка лъка на 30 мин.

Тя е хубава, добре обзаведена хижа в родопски стил с капацитет 80 места, разположени в стаи с по 2, 3, 4 и повече легла. Строена е през 1964–1966 г. Има добре обзаведена туристическа кухня и столова с 80 места. Електрифицирана е и е водоснабдена. Има вътрешни санитарни възли, ски-гардероб, занималия с телевизор, телефон, свързан с гр. Смолян. През зимата се създават добри възможности за ски-спорт.

От хижата до вр. Снежанка може да се отиде за 2 ч; до Орфеевите скали — за 2 ч; до вр. Мургавец — за 2 ч; до х. Студенец — за 2,30 ч; до курорта Пампорово — за 3 ч, и др.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС — гр. Смолян, ул. 9-ти септември 57, телефон 21–74, 21–57, от София авт. 0301.

ХИЖА СТУДЕНЕЦ (НОВАТА)

Намира се в просторна поляна в подножието на върховете Мургавец и Снежанка на 1730 м. н.в.

Изходно място — националният курорт и международен ски-център Пампорово^[2]-25 мин пеша. Има автомобилен път до хижата.

Тя е голяма, много добре обзаведена хижа с капацитет 170 места в стаи с по 2, 3, 4 и повече легла. Строена е през 1960–1964 г. от ЦС на БТС и ОС на БТС — Смолян. Разполага с ресторант с 90 места, обзаведена туристическа кухня и столова, занималия с телевизор, вътрешни санитарни възли и етажни бани, централно отопление. Целогодишно работи бюфет. Има телефонна връзка със Смолян.

Просечени са ски-писти от международен стандарт. Има ски-влекове. От курорта Пампорово до хижата и оттам до вр. Снежанка са построени седалкови лифтове. Хижа Студенец е център, от който могат да се предприемат много интересни излети. До вр. Мургавец (1850 м) се отива за 40 мин пеша; до вр. Снежанка (1926 м) — за 1 ч; до курорта Пампорово (с множество хотели, увеселителни заведения и почивни домове) — за 20 мин; до х. Момчил юнак — за 4 ч; до х. Изгрев — за 6 ч. Пътеките са маркирани.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС гр. Смолян, ул. 9-ти септември 57, телефон 21–74, 21–57, от София авт. 0301.

ХИЖА СТУДЕНЕЦ (СТАРАТА)

Тя е на 50 м от новата хижа, на север, на 1735 м н.в. Построена е през 1937 г. от чепеларските туристи. Хижата е двуетажна сграда с няколко спални помещения, малка туристическа кухня и столова. Като скромна туристическа хижа тя е играла голяма роля за развитието на туризма в този край. През 1932 г. тук са били проведени важни районни партийни конференции, за които напомня поставената скромна плоча. През 1965 г. хижата бе ремонтирана и сега може да осигури подслон на 20–30 души на легла. Сградата е електрифицирана и водоснабдена. Настаняването в нея става чрез управителя на новата хижа.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В С. МАНАСТИР

Намира се в центъра на с. Манастир — Смолянски окръг, на 1450 м н.в.

Изходно място — от магистралата Пловдив — Смолян по отклонението за с. Югово и с. Лъки след Бачковския манастир вляво.

Една част от спалнята е настанена в сградата на селсъвета, а друга част от нея се намира в наети помещения на частна къща. Има общо 45 места за спане, разположени в стаи с по 4 и повече легла. Има водопровод и електричество, а също така и вътрешни умивални. Обзаведена е туристическа кухня и столова.

Село Манастир е изходен пункт за редица туристически обекти в Преспанския дял на Родопите. До х. Свобода се отива за 2 ч по коларски път и преки пътеки. По същия път при хубаво сухо време могат да минават превозни средства с повишена проходимост. Красивата местност Хайдушки поляни (Имаретдере) е на 7 км по хубав автомобилен път. Оттам пеша до х. Преспа се отива за 40 мин; до х. Момчил юнак — за 30 мин; до х. Момина вода — за 1 ч.

Стопанисва се от тур. д-во в с. Манастир.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В С. СЛАВЕЙНО

Намира се в живописното родопско село Славейно, Смолянски окръг, което има автобусна връзка със Смолян и Пловдив.

Спалнята заема втория етаж на сградата на селкоопа в центъра на селото. Етажът е приспособен за спалня през 1969 г. Има капацитет 30 места в стаи с по 2, 3 и повече легла. Добре е обзаведена, с централно отопление. В същата сграда се помещава и ресторантът на селкоопа — с. Славейно.

Спалнята служи като важен изходен пункт на предприемащите излети и преходи към хижите Преспа, Свобода и Момчил юнак.

В селото има интересен музей, включващ етнографски експонати и сбирки, отразяващи революционното минало на този край. Стопанисва се от тур. д-во с. Славейно — Смолянски окръг.

ХИЖА МОМИНА ВОДА

Намира се в едноименната местност сред хубава поляна, оградена с иглолистни гори, на 1710 м н.в.

Изходно място — с. Момчиловци — 15 км по камионен път, а по пешеходната пътека — 2,30 ч; местността Хайдушки поляни (Имаретдере), докдето през летния сезон има автобусна връзка — 1 ч; местността Роженски поляни, през която минават редовни автобусните линии Пловдив — Смолян — 2 ч.

Хижата е масивна триетажна сграда, строена от туристите в с. Момчиловци през 1966–1968 г. Има капацитет 80 места в стаи с по 3, 4 и повече легла. Разполага с обширна столова със 150 места, обзаведена кухня, занималия с библиотека и телевизор. Електрифицирана е и е водоснабдена.

Съседните обекти и забележителности са: величественият паметник на загиналите в Преображенското въстание (1903 г.) и антифашистката борба — 1 ч; паметна плоча на загинали партизани от отряд „Колю Шишманов“ — 30 мин; с. Момчиловци с етнографския музей — 2,30 ч; х. Момчил юнак — 30 мин; х. Преспа — 2 ч; х. Студенец и курортът Пампорово — 3,30 ч.

Хижата се стопанисва от съвета по туризъм при училището в с. Момчиловци, Смолянски окръг. Има телефонна връзка чрез с. Момчиловци.

ХИЖА МОМЧИЛ ЮНАК

Намира се в района на местността Хайдушки поляно (Имаретдере) сред прекрасна иглолистна гора на 1695 м. н.в.

Носи името на Момчил войвода от легендите, които разказват, че се е подвизавал по тези места.

Изходно място — с. Момчиловци — по шосеен път 12 км, а по маркираната пътека — 2 ч пеша; местността Рожен — 2,30 ч покрай х. Момина вода по маркирана пътека; местността Хайдушки поляни (Имаретдере), докдето има автобусна връзка от с. Момчиловци — 30 мин. Хижата е строена през 1930 г. и преустроена през 1956 г. Има капацитет 60 места в стаи с по 2, 3 и повече легла. Електрифицирана е и е водоснабдена. Разполага с добре обзаведена туристическа кухня и столова за 50 човека, летен битов кът до езерцето, занималия и др. Работи добре уреден бюфет. На 2 км в местността Хайдушки поляни има ресторант. Има ски-влек.

Преди 9. IX. 1944 г. хижата е била използвана от партизаните от отряд „Васил Коларов“. На 2 км от хижата в местността Хайдушки поляни (Имаретдере) е издигнат величествен паметник в чест на участниците в Преображенското въстание (1903 г.) и антифашистката борба. В същата честност се намират реставрираната хайдушка колиба на родопския войвода Пею Шишманов и паметната плоча на знаменосеца на четата Колю Шишманов.

Хижа Момчил юнак е център, от който могат да се посетят редица хижи, разположени в тази част на Родопите. До х. Момина вода се отива за 30 мин; до х. Студенец и курорта Пампорово (през х. Момина вода и местността Рожен) — за 4 ч; до х. Преспа — за 1,20 ч; до с. Момчиловци, в което е уреден етнографски музей — за 2 ч. Пътеките са маркирани добре.

Стопанисва се от тур. д-во „Момчил юнак“ — с. Момчиловци, Смолянски окръг.

ХИЖА ПРЕСПА

Намира се в местността Горелата хвойна — обширна поляна, оградена от иглолистни гори, на 1765 м н.в.

Изходно място — с. Славейно — 2 ч, и с. Манастир — 1,30. И в двете села има туристическа спалня. Пътеките са маркирани. С превозни средства може да се отиде до местността Хайдушки поляни (Имаретдере), докдето има автобусна връзка. Оттам до хижата има 50 мин път пеша.

Тя е двуетажна сграда, строена през 1963 г. от туристите в с. Славейно. Има капацитет 88 места в стаи с 3, 4 и повече легла. Разполага с удобна столова със 100 места, обзаведена туристическа кухня, ски-гардероб, битов кът, занималия и др. Сградата е електрифицирана и водоснабдена. Целогодишно работи бюфет. Зиме има превъзходни условия за ски-спорт.

До съседния вр. Преспа (2001 м) се отива за 40 мин; до местността Хайдушки поляни (Имаретдере) — за 50 мин; до х. Момчил юнак — за 1,30 ч; до х. Свобода — за 1,30 ч; до живописната местност Инъглово — 30 мин, и до.

Хижата се стопанисва от туристическото дружество в с. Славейно, Смолянски окръг.

ХИЖА СВОБОДА

Разположена е на обширна поляна под вр. Свобода (1800 м).

Изходно място — с. Давидково — 2 ч, и с. Манастир — 2 ч. Пътеките са маркирани. От с. Лъки по шосето до хижата през с. Манастир има 32 км. От с. Манастир до хижа само при хубаво и сухо време могат да излизат превозни средства с повишена проходимост.

Сградата е преустроена в хижа през 1948 г. Общият капацитет е 50 места, разположени в стаи с 3, 9 и повече легла. Електрифицирана е, водата е навън. Има столова с 50 места и добре обзаведена туристическа кухня.

Зиме има удобни терени за ски-спорт, а лете и зиме — възможности за приятни излети. До вр. Свобода се отива за 20 мин; до х. Преспа — за 1,30 ч; до х. Момчил юнак — за 2,30 ч; до местността Хайдушки поляни (Имаретдере) — за 2 ч, и др. Пътеките са маркирани.

Хижата се стопанисва от тур. д-во в с. Давидково, Смолянски окръг.

ХИЖА ПАШАЛИЙЦА

Разположена е в Радюва планина (Родопите), под вр. Пашалийца (1642 м) сред хубава поляна, заобиколена от иглолистни гори, на 1610 м н.в.

Изходно място — с. Павелско, южно от шосето Пловдив — Смолян срещу Хвойна. От селото до хижата има 14 км по асфалтиран път. Пеша по маркирана пътека се отива за 4 ч.

Тя е нова, красива двуетажна сграда, построена през 1964–1969 г. Има 86 места в стаи с по 2, 3, 4 и повече легла с нари за 10 души. Разполага със столова със 70 места, добре обзаведена туристическа кухня, битов кът с камина. Електрифицирана е и е водоснабдена. Има

етажни санитарни възли и бани, ски-гардероб, занималия с телевизор и др.

До съседния вр. Пашалийца се отива за 10 мин; до вр. Тузлата — най-високият връх на Радюва планина (1891 м) — за 3,30 ч; до местността Зареница с останки от старобългарска крепост — за 1,30 ч; до Нареченски бани — за 4 ч; до х. Момчил юнак — за 6 ч, и др. Пътеките са маркирани.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Пашалийца“ — с. Павелско. Смолянски окръг.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ ГР. АСЕНОВГРАД

Намира се на ул. Костур 18 близо до градския стадион, телефон 21–91.

За спалнята са обзаведени хубави дървени бараки с 84 места за спане в общи спални помещения. Водоснабдена е и е електрифицирана. Отоплява се с печки.

Асеновград е изходен пункт за туристите, които посещават Добростанския дял на Родопите, където се намират хижите: Момина сълза — 2 ч; Безово — 3 ч; Марциганица — 6 ч; хижа-паметник Васил Коларов, до която води асфалтиран път през с. Новаково — Пловдивски окръг — 30 км (югоизточно от гр. Асеновград).

Градът е също така изходен пункт за най-северния край на Чернатишния дял на Родопите, където се намира х. Руен — 1 ч от с. Яворово (до него води асфалтиран път от Асеновград).

Стопанисва се от тур. д-во „Безово“, гр. Асеновград, ул. Георги Димитров 18, телефон 21–91.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ С. БАЧКОВО

Намира се в с. Бачково.

Спалнята има общ капацитет 60 места в стаи с по 3 и повече легла. Обзаведена е със столова и туристическа кухня. Електрифицирана е и е водоснабдена. Има телефон чрез селската поща.

Спалнята представлява удобство за хилядите посетители на Бачковския манастир, който е в непосредствена близост до селото. От с. Бачково до х. Безово се отива за 2,30 ч; до х. Марциганица — за 4 ч.

Стопанисва се от тур д-во „Безово“ — Асеновград, ул. Г. Димитров 18, тел. 21–91.

ХИЖА МОМИНА СЪЛЗА

Намира се в Добростанския дял на Родопите на 658 м н.в.

Изходно място — Асеновград — 2 ч. и с. Бачково — 1,30 ч.

По-рано там е бил манастирът „Свети Никола“. Преди 9. IX. 1944 г. постройките са били използвани за концентрационен лагер за жени-антифашистки. След учредяването на БТС основната сграда бе превърната в хижа с капацитет 70 места, от които 19 легла и 51 места на нари в четири спални помещения. Разполага с добре обзаведена туристическа кухня и столова с 50 места. Хижата е електрифицирана и външно водоснабдена.

В района има хубави просторни поляни. На 50 мин път от нея се намира бившият концентрационен лагер Гонда вода, сега пионерски лагер.

От х. Момина сълза до съседната х. Безово по маркирана пътека се отива за 1 ч.

Стопанисва се от тур. д-во „Безово“ — Асеновград, ул. Г. Димитров 18, телефон 21–91.

ХИЖА БЕЗОВО

Намира се в гористата местност Безово в Добростанския дял на Родопите, на 1217 м. н.в.

Изходно място — Асеновград покрай х. Момина сълза и местността Гонда вода до маркирана пътека — 3 ч; с. Бачково — 2,30 ч; с. Добростан — 3 ч.

Построена е през 1948 г. Има капацитет 80 места на легла и нари в общи спални помещения. Електрифицирана е от собствен източник,

водата е навън. Разполага с голяма столова и обзаведена туристическа кухни.

В Добростанския карстов район има много изследвани и неизследвани пещери. До хижата се намира известният рид Лале баир, където растат червени планински лалета, момина сълза, кокичета и други редки планински цветя. На 1,30 ч път в местността Дивата вода е имал скривалище партизанският отряд „Антон Иванов“. В резервата Червената скала е бил зимният лагер на партизаните от Асеновград.

От хижата могат да се предприемат излети до вр. Безово (1517 м н.в.) — 1 ч; до партизанските скривалища в местността Дивата вода и Червената скала — за 2 ч; до бившия концентрационен лагер за антифашисти „Гонда вода“ — за 15 мин; до х. Момина сълза — за 1 ч (пътеката е маркирана); до Добростанските пещери — за 4 ч; до Лале баир — за 1 ч, и др.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Безово“, Асеновград, ул. Г. Димитров — 18 телефон 21–91.

ХИЖА МАРЦИГАНИЦА

Намира се в едноименната местност в Добростанския дял на Родопите, който е обширен карстов район, на 1412 м н.в.

Изходно място — с. Добростан — 4 км по камионен път, пеша — 1 ч; с. Бачково — 12 км — 3,30 ч. Пътеките са маркирани.

Тя е една от новите и съвременно обзаведени хижи в България. Строена е от тур. д-во „Безово“ — гр. Асеновград. Има капацитет 140 места в стаи с 2, 4, 6 и 10 легла. Разполага с отлично обзаведена столова и туристическа кухня. Към хижата работи ресторант. Има вътрешни санитарни възли, занималия с телевизор и др. Целогодишно работи бюфет.

Местността е предимно с храстова растителност и е обширен карстов район с множество изследвани и неизследвани пещери.

В съседство с хижата се намират прочутите Добростански пещери; х. Безово отстои на 3 ч; х. Момина сълза — на 3,30 ч, Бачковският манастир — на 4 ч, и др. Всички пътеки са маркирани.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Безово“ — гр. Асеновград, ул. Г. Димитров 18, телефон 21–91.

ХИЖА-ПАМЕТНИК ВАСИЛ КОЛАРОВ

Намира се в местността Новаковски балкан сред млада широколистна и иглолистна гора на 1050 м н.в.

Изходно място — с. Новаково (Пловдивски окръг) — 10 км по асфалтиран автомобилен път. Пеша по маркирана пътека — 1,30 ч.

Тя е нова, модерна и отлично обзаведена хижа. Построена е от организационен комитет на бивши партизани на бригадата „Васил Коларов“. Има общ капацитет 160 места в стаи с по 2, 3, 4 и повече легла. Електрифицирана е и е водоснабден на. Има вътрешни санитарни възли и етажни бани. Работи ресторант със 100 места. Отделно има туристическа кухня и столова, битов кът, занималия, библиотека, фонотека, телевизор. Обзаведен е Музей на партизанската бригада „Васил Коларов“.

Близо до хижата се намират много паметни места, които напомнят за битките на партизаните с врага: вр. Катраните — 30 мин; Сини връх (1537 м) — 2 ч; местността Слънкова скеля, лобното място на 15 убити партизани, четири дни преди да изгрее свободата, и др.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Смилко Тенев“ в гр. Първомай, Пловдивски окръг, и ОС на БТС — Пловдив, ул. 11 август 2, телефон 2-39-58, от София авт. 032.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ЧОТОРОВА МАХАЛА

Намира се в Чоторова махала над с. Мостово, Асеновград око.

Изходно място — с. Мостово, до което има асфалтиран път — Асеновград — Червен — с. Мостово.

Спалнята се помещава в масивна двуетажна преустроена къща. Има общо 30 легла в общи спални помещения. Сградата е електрифицирана, водата е навън. Няма туристическа столова и кухня. Главното предназначение на спалнята е да служи на туристите при преходите от х. Марциганица до х. Свобода до построяване на хижа в местността Инкая.

От Чоторова махала до х. Марциганица има 4–5 ч път пеша, а до х. Свобода — 6 ч. Пътеките са маркирани.

Стопанисва се от тур. д-во „Безово“ — гр. Асеновград, ул. Г. Димитров 18, телефон 21–91.

ХИЖА ДЕТЕЛИНА

Намира се в местността Коритата под вр. Голям Костадин на около 500 м. н.в.

Изходно място за хижата е с. Брягово — 5 км (около 1 ч пеша). Няма постоянен персонал.

Построена е през 1964 г. Разполага със спални помещения с 10 места и добре обзаведена туристическа кухня. Хижата е външно водоснабдена.

Местността предлага възможности за приятни излети и за ловуване. На 200 м от хижата в местността Темизовия боаз се е намирал първият партизански лагер на отряд „Райчо Кирков“ от бригада „В. Коларов“.

Хижата се стопанисва от ловно-рибарското д-во в с. Брягово, Пловдивски окръг. Ключът на хижата се намира у председателя на дружеството.

ХИЖА АИДА

Намира се в местността Тирфилика в подножието на вр. Аида (Драгойновски дял на Родопите) на 760 м н.в.

Изходно място — с. Хасковски минерални бани, разположено на 19 км от окръжния град Хасково, с които има постоянна автобусна връзка. От селото до хижата има 9 км по асфалтиран път. По маркираната пешеходна пътека — 2 ч; с. Сърница — 2 ч; с. Спахиево — 1 ч.

Тя е нова, добре обзаведена хижа с капацитет 110 легла в общи спални помещения. Електрифицирана е и е водоснабдена. Има телевизор. Целогодишно работи бюфет. Има телефонна връзка чрез Хасковски минерални бани.

В околността има редица забележителности: вр. Мечковец (Аида — 860 м) с останки от крепостни стени (отстои на 30 мин); землянката

на партизаните от отряд „Асен Златарев“ — 1 ч; Шарапаните — останки от тракийско време — 1 ч; природният феномен скалите Айкаас, и др.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Аида“ — Хасково, ул. Марин Дринов 17, телефон 48–58.

ХИЖА БЕЛИТЕ БРЕЗИ

Намира се в едноименната местност сред млади иглолистни и широколистни гори на 5 км североизточно от гр. Ардино, на 952 м н.в.

Изходно място — Ардино (на 5 км североизточно — 1 ч пеша). Има удобен автомобилен път. От гр. Кърджали хижата отстои на 28 км.

Тя се състои от 2 сгради — първата носи името Белите Брези, а втората — Теменуга, с общ капацитет 106 места в стаи с по 4, 6 и повече легла. Сградите са електрифицирани и водоснабдени. Разполагат със столова, туристическа кухня, занималия с телевизор и забавни игри, библиотека, методичен кабинет за лекции по ориентировъчен спорт. Целогодишно работи добре уреден бюфет. На 1 км от хижите има ресторант. През лятото се построяват палатъчни лагери. Има телефон чрез гр. Ардино.

Има къмпинг и спортни площадки.

На 5 км е вр. Калето, където е имало римска крепост — 1,30 ч.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Белите брези“, ул. Родопа 1 — Ардино, Кърджалийски окръг, тел. 100.

ХИЖА СТУДЕН КЛАДЕНЕЦ

Намира се на източния край на 15-километровия дълъг язовир Студен кладенец. Разположена е на пролома Дяволски мост (Шейтанкюпрю) край с. Студен кладенец на 240 м н.в.

Изходно място. От Кърджали при пълноводност на язовира се пътува с корабчето до язовирната стена; от Хасково и гара Малево се пътува с редовните рейсове до язовира.

Тя е двуетажна тухлена постройка, изградена от строителите на язовира Студен кладенец през 1954 г. По-късно е отстъпена на

туристите от гр. Кърджали, които я приспособили за хижа. Обновена е през 1962 и 1965 г.

Капацитетът ѝ е 48 места в стаи с по 2, 3, 4 легла. Разполага с туристическа кухня и столова. Сградата е водоснабдена и електрифицирана. Има телевизор.

Исторически забележителности са: римската крепост на 2 км североизточно от хижата в местността Хасаркая — стените ѝ са добре запазени; Поп Мартиновата пещера, която е близо до с. Долно Черковище — 12 км източно от хижата по течението на р. Арда — 2,30 ч. Хижата се намира на 300 м от язовирната стена и на 250 м от ВЕЦ Студен кладенец.

Има идеални условия за воден спорт и риболов. На разположение на туристите и рибарите има малък кораб за разходка по язовирното езеро.

До хижата е пощата на с. Студен кладенец, чрез която могат да се правят заявки за нощуване. Центърът на селото е на около 1 км от хижата.

Стопанисва се от тур. д-во „Мирчо Спасов“, Кърджали, ул. Стефан Караджа 2, телефон 28–89.

ХИЖА СВЕЖЕСТ

Разположена е в местността Адатепа край Крумовград, на 720 м н.в. Местността Адатепа носи наименованието си от това, че е оградена от всички страни с рекички и дерета.

Изходно място — Крумовград — 1 ч пеша. Хижата е в гранична зона и за посещението ѝ се изисква открит лист.

Построена е през 1961 г. от крумовградските туристи. Тя е кокетна двуетажна сграда с капацитет 26 места в стан с по 2 и 3 легла. Разположена е сред млади акациеви и борови гори. Има туристическа кухня, столова и добре уреден бюфет. Тя е електрифицирана, има телевизор, водата е навън.

Югозападно от хижата са разположени интересните махали Овчар и Сърнак. Близо до махалата Сърнак е вечно зеленият тракийски дъб, обявен за природен паметник.

Стопанисва се от тур. д-во „Родопи“ — Крумовград.

ХИЖА МОМЧИЛ

Намира се в местността Белия баир на 2 км. от гр. Момчилград.

Изходно място. За Момчилград се отива, като се мине през гр. Кърджали с влак или по първокласно асфалтирано шосе — 16 км. Всеки 20 мин има автобус Кърджали — Момчилград и обратно.

Сградата е на 3 етажа. Има 45 места за спане в стан с по 3, 4 и повече легла. Има вътрешни санитарни възли и други битови удобства. Столовата е с 60 места с обширни тераси с поглед към града. Има цветен телевизор. Под първия етаж в сутерена е устроена битова зала. Телефонът на спалнята е 23–94.

Стопанисва се от тур. д-во „Христо Ботев“ — гр. Момчилград, телефон 24–70.

ХИЖА АРДА

Намира се в землището на с. Дъбовец край брега на живописния язовир Ивайловград.

Изходно място е с. Дъбовец — 4 км, 1 ч пеша. До хижата води черен коларски път. До с. Дъбовец се пътува по асфалтирано шосе от гара Любимец.

Тя е масивна двуетажна сграда — бивше училище, преустроено за хижа през 1970 г. Има капацитет 30 места на легла в 4 спални помещения. Разполага с добре обзаведена туристическа кухня и столова, и бюфет. Има електричество и водопровод.

Язовирът предлага отлични условия за риболов и воден спорт, а хубавата дъбова гора — за летни излети и игри.

Стопанисва се от тур. д-во в гр. Ивайловград.

---

[1] Парк Родопи се простира южно от град Пловдив. Обхваща северната част от родопския дял Чернатица, известен с хубавите си иглолистни гори и обширни поляни. В центъра на парка са околностите на х. Здравец, докдето има всеки ден редовна автобусна връзка с гр. Пловдив. В годините на антифашистката борба тук е бил оживен партизански-район, за което говорят много паметници на

загинали народни герои. В последните десет-петнадесет години в парка бяха изградени много хижи и почивни домове на трудещите се от пловдивските предприятия „Марица“, „Балкан“, „Лиляна Димитрова“, Югенерго и др. Бяха устроени и няколко къмпинга. Просякоха се удобни ски-плацове, съоръжени със ски-влекове. Всичко това направи този парк привлекателен не само за трудещите се от Пловдив, но и от цялата страна. Тук идват и много туристи от чужбина.

↑

[2] Близко до х. Студенец (30 мин), северно от нея, се намира високопланинският курорт Пампорово със средна надморска височина 1620 м. Той предлага великолепни условия за почивка, спорт и туризъм през всички сезони. Поради беломорското влияние климатът е много мек. Средногодишната температура е +5°. Лятото е прохладно. През зимата снегът се задържа дълго и яма много слънчеви дни. През лятото могат да се предприемат краткотрайни излети до близките върхове — Мургавец и Снежанка, и други обекти, а през зимата поляните служат за прекрасни ски-плацове. Направени са и много писти за спускане. Има няколко седалкови лифта, отделно се монтират ски-влекове. През зимата се уреждат големи ски-състезания. Пампорово е свързано с гр. Пловдив чрез първокласен асфалтиран път. ↑

БЕЛАСИЦА

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. ПЕТРИЧ

Намира се на ул. Гоце Делчев 26 в центъра на града, източно от пощенската станция. Тя е масивна двуетажна сграда с капацитет 52 места, разположени в 7 спални помещения с по 3, 4 и повече легла. Има електричество, вода, канализация, хубав двор, благоустроен за почивка на отсядащите в нея.

Спалнята осигурява подслон на туристите, посещаващи Петрич, останките от Самуиловата крепост и хижа Беласица, отстояща на 2 ч от града.

Отворена е целогодишно. За посещението на гр. Петрич се изисква открит лист.

Стопанисва се от тур. д-во „Калабак“ — Петрич, Благоевградски окръг, ул. Гоце Делчев 26, тел. 24–49 (това е телефонът и на спалнята).

ХИЖА БЕЛАСИЦА

Намира се в местността Илиевска нива в северните склонове на Беласица, сред овощна градина, заобиколена от вековни кестенови гори, на 720 м н.в.

Изходно място — гр. Петрич — 1,30–2 ч пеша. Има автомобилен път — 10 км.

Състои се от две хижи — стара и нова. Старата хижа е строена през 1959–1961 г. от петричките туристи. Има капацитет 38 легла, разположени в 4 спални помещения, обзаведена туристическа кухня и столова. Тя е електрифицирана и водоснабдена.

Новата хижа е строена през 1975–1977 г. близо до старата и е масивна триетажна сграда с капацитет 70 места, разположени в стаи с по 2, 3, 4, 6 и повече легла. Има голяма кухня, просторна столова, занималия, вътрешни санитарни възли и баня и други удобства.

Поддържа се бюфет. Районът на двете хижи е отлично благоустроен. Има футболно миниигрище, игрища за волейбол, баскетбол и хандбал, гимнастическа площадка, люлки за деца, беседки, пейки, кътчета за отмора.

Съседните обекти и забележителности са: вр. Радомир (Калабак — 2029 м — 2,30 ч; паметникът на загиналите граничари — 15 мин южно от хижата; местността Чаршиите — великолепни поляни, където някога е ставала размяна на стоки; водопадът — 1 ч в югозападна посока.

Хижите се стопанисват от тур. д-во „Калабак“ — гр. Петрич, ул. Годе Делчев 26, тел. 24–49. Телефонът на хижите е 34–00.

Б. ТУРИСТИЧЕСКИ ХИЖИ, ЗАСЛОНИ, ДОМОВЕ И СПАЛНИ В РАВНИНИТЕ

СЕВЕРНА БЪЛГАРИЯ

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. ВИДИН

Намира се на ул. Тодор Петров 59, близо до гарата и пристанището.

Спалнята се помещава в сградата на бившия медицински техникум. Тя е преустроена и обзаведена за туристически подслон от ОС на БТС във Видин през 1967 г.

Тя е двуетажна сграда с 14 спални помещения, умивални и вътрешни санитарни възли, салон-занималня и сервизни помещения. Разполага със 100 легла в стаи с по 4, 6 и повече легла. В нея се помещава ОС на БТС.

Съседните обекти и забележителности са: средновековната крепост Баба Вида — 20 мин; Кръстатата казарма от времето на Пазвантооглу на ул. Боян Чонос 36 (сега е филиал на Окръжния исторически музей); Окръжният исторически музей, устроен в бившия турски конак; Джамията и библиотеката на Пазвантооглу на ул. Баба Вида — 4; църквата „Св. Панталеймон“; Паметникът на загиналите в борбата против фашизма и капитализма в парка край Дунав и др.

Спалнята е отворена целогодишно. Стопанисва се от ОС на БТС във Видин, ул. Тодор Петров 59, телефони 2-44-48 и 2-38-28.

ВОДНО-ТУРИСТИЧЕСКА БАЗА ДУНАВ

Намира се на 800 м от с. Антимово на брега на Дунав сред тополова гора на 32 м н.в.

Изходен пункт — Видин, пеша около 50 мин. Има редовна автобусна връзка до с. Антимово. До базата има асфалтиран път.

Базата е строена през 1974 г от ОС на БТС във Видин. Състои се от 14 оригинални наколни бунгала с по 2 легла, общо 28 места за спане. Разполага със санитарен възел, баня, електричество, вода,

септична яма. Наблизо има ресторант на ОХ — Видин. Базата разполага и с лодки, които се използват за учебни цели от школата по воден туризъм. В административната сграда на базата има устроена малка кухня и столова с 20 места.

Реката предлага условия за къпане, плаване с лодки и риболов. Пясъчните острови предоставят отлични плажове. Дават се лодки под наем.

Водно-туристическата база се стопанисва от ОС на БТС във Видин, ул. Тодор Петров 59, телефон 2-44-48 и 2-38-28.

ХИЖА ИЗВОР

Намира се край историческия Изворски манастир в борова горичка на 152 м н.в.

Изходно място — гр. Димово, Видински окръг — 5 км по асфалтиран път, около 1 ч пеша, и с. Извор — 30 мин.

Строена е през 1975–1976 г. Тя е масивна двуетажна сграда с капацитет 60 места в стаи с по 2, 4, 6 легла. На разположение на туристите има широка столова и обзаведена туристическа кухня, занималия със забавни игри и телевизор. Хижата е електрифицирана, водоснабдена и канализирана.

Гористата местност, обширните поляни и близостта на бистрата река Скомля създават прекрасни условия за отдих и за предприемане на леки, приятни излети. Наблизо е Изворският манастир с интересни фрески. Местата в този район са свързани с бойния път на партизанския отряд „Г. Бенковски“. На 22 км от асфалтиран път край с. Рабиша е известната електрифицирана пещера Магурата.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС във Видин, ул. Тодор Петров 59, телефони 2-44-48 и 2-38-28.

ТУРИСТИЧЕСКА БАЗА-КЪМПИНГ КАСТРА МАРТИС

Намира се в красива гориста местност край гр. Кула на 203 м н.в.

Изходно място — гр. Кула, Видински кръг — 1 км по асфалтирания път за Видин, пеша — 15 мин.

Строена е през 1972 г. Тя е малък комплекс от 5 бунгала по 2 легла, бунгало за администрацията, масивна двуетажна сграда с обзаведена туристическа кухня и столова, санитарни възли с умивални и баня, хубав терен за спъване на палатки и удобен паркинг за автомобили.

Интерес за туристите представляват останките от величествена кула от римския град Кастра Мартис (Марсова крепост) — 15 мин; историческото място от Втората световна война — паметник с легендарното оръжие катюша — 7 км западно към Връшка чука — 1,30 ч пеша; на запад язовирът — на 1,5 км, с условия за къпане и риболов; Раковишкият манастир — 20 км по шосе; на 32 км е окръжният център Видим с много исторически забележителности.

Туристическата база се стопанисва от ОС на БТС във Видин, ул. Тодор Петров 59, телефони 2-44-48 и 2-38-28.

ХИЖА БОЖУРИЦА

Разположена е в местността Божурица на 18 км югозападно от гр. Видин между реките Милчина и Видбол на 136 м н.в. Местността е обявена за народен парк.

Изходно място. Гара Синаговци — Гурково — 1 ч пеша: Видин — с автобус (няколко пъти дневно до парка Божурица). Построена е през 1965 г. от видинските туристи. Тя е двуетажна, масивна, съвременно устроена сграда с капацитет 30 легла, разположени в стан с по 3–4 и 8 легла. Електрифицирана е и водоснабдена. Има туристическа кухня, столова и занималия. Към нея принадлежи къмпинг с бунгала — 20 на брой, с 40 легла и удобен терен за палатки. Има уреден бюфет.

Околността е гориста с богата растителност. Пресечена е от малки рекички. Има създадени идеални места за отдих. Много места тук са свързани с героичните битки на партизаните от отряд „Г. Бенковски“, водени през зимата на 1944 г. Сега Божурица, освен парк, е и хубав курортен комплекс. В последните години бяха построени няколко почивни дома на видинските предприятия.

В парка има ресторант и хотел. По-интересните забележителности са. Тополовският водопад, Албутинският скален

манастир, Пещино кале и др.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС във Видин, ул. Тодор Петров 59, телефони 2-44-48 и 2-38-28. Телефон на хижата 32, чрез ПТТ с. Синаговци.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ БАЛОВА ШУМА В ГР. МИХАЙЛОВГРАД

Намира се в парка Калето близо до площад Славейков. Тя е голяма дървена постройка, предадена през 1976 г. от ГНС в Михайловград на туристическо дружество „Балова шума“ и преустроена от него в удобна спалня. Има капацитет 50 места, разположени в стаи с по 3, 4, 5 и повече легла. Паркът Калето е с хубава растителност. Оформени са кътчета за отмора с масички, пейки, беседки, огнища, туристически заслон.

В парка е паметникът-обелиск на падналите в борбата против фашизма и капитализма. Обгледният Каменити връх е най-високото място в парка. На 20 мин от спалнята се намира яз. Христо Михайлов. В Михайловград може да се посети окръжният музей и музеят на Септемврийското въстание на ул. Васил Коларов 3.

Спалнята се стопанисва от туристическото дружество „Балона шума“ в Михайловград, ул. Замфир Попов 2, телефони 52–51, 38–89. Телефонът на спалнята е 68–03.

ХИЖА КОЗЛОДУЙСКИ БРЯГ

Намира се на Козлодуйския бряг край мястото, където е слязла от парахода „Радецки“ Ботевата чета на 29 май 1876 г.

Изходно място. Град Козлодуй — 3 км. Има градска автобусна линия. Може да се отиде и с корабите на Българско речно плаване, които няколко пъти дневно спират на пристанището.

Строена е от митническите власти. Преотстъпена е на козлодуйските туристи и е преустроена от тях на хижа през 1976 г. Тя е хубава, масивна двуетажна сграда, електрифицирана и водоснабдена. Има канализация. Капацитетът ѝ е 44 легла, разположени в общи

спални помещения. Има обзаведена кухня и столова. Наблизо има хотел-ресторант „Радецки“. З отделно крило към неговата сграда е уредена музейна сбирка за паметните дни от 1876 г.

Историческата местност е превърната в хубав парк. Оттук започва 120-километровата Ботева алея, която свършва на Околчица във Врачанския балкан. Всяка година през май хиляди походници се движат по пътя на Ботевото безсмъртие. На живописния Крушев баир зеленеят Ботевите инициали, (Хр. Б.), оформени от кипариси. На широката тераса е белокаменният паметник-обелиск, издигнат тук от родолюбци през; 1940 г. До него има стар каменен кръст от бигор, поставен тук от Ботеви четници след Освобождението. На 2 км по Ботевата алея край знак 2 в малък парк е сгъшен историческият Матеев геран. На още 2 км по на изток внушително се издигат корпусите на Първа атомна — АЕЦ „Козлодуй“.

Хижата се стопанисва от туристическо дружество „Радецки“ — гр. Козлодуй, Врачански окръг, тел. 321. В хижата се заверяват книжките за обхождане на 100-те национални обекта, за значката „Опознай родината“.

ХИЖА ЕСПЕРАНТО

Намира се на 6 км източно от гр. Оряхово на брега на р. Дунав срещу обраслия с гъста растителност остров Есперанто, на около 60 м н.в.

Изходно място — гр. Оряхово, Врачански окръг — 1 ч пеша. Няколко пъти дневно има автобус, който спира до хижата.

Строена е през 1962–1966 г. Тя е красива двуетажна сграда, допълнена с малък, слънчев терасен етаж.

Има капацитет 56 места в стаи с по 2 и 4 легла, етажни бани, вътрешни санитарни възли, добре обзаведена занималия и малка туристическа кухня. Към хижата работи ресторант със 100 места в салона и още толкова на обширните тераси. Хижата има кампингов терен и телефонна връзка с Оряхово.

Брегът на Дунав тук слиза полегато. Обрасъл е с хубави топовини насаждения, а над тях има лозя и овощни градини. През лятото Есперанто предлага отличен плаж, лодки за превоз до него.

Съседните обекти и забележителности са: град Оряхово — 6 км с Римското кале, и известната статуя на свободата от Арнолдо Цоки, издигната в чест на румънските воители, паднали за нашето освобождение през 1878 г.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС във Враца, ул. Георги Димитров 6, телефони 23–17 и 21–89.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. МЕЗДРА

Намира се в градския парк на Мездра до Руската гимназия, на 5 мин от жп гара и автогарата.

Строена е през 1976 г. от туристическото дружество в Мездра. Състои се от 11 дървени хижички, всяка с по 4 легла или общо 44 места за туристи. Има канцелария. Няма туристическа кухня и столова. Наблизо има няколко ресторанта, бюфети, павилиони и магазини за хранителни стоки.

Мездра е възлово изходно място към интересни туристически маршрути по поречието на Искър, към Врачанската планина., на Веслец и Ржана. Интерес за туристите представлява римското Кале над моста на р. Искър на шосето за София; Лютиброд — 9 км със скалния феномен Ритлите и историческия Рашов дол — лобно място на част от Ботевите четници; Околчица — 30 км по асфалтиран път; Черепишкият манастир, и др. В града има исторически музей.

Спалнята се стопанисва от тур. д-во „Искър“ — гр. Мездра, Врачански окръг. Канцеларията на дружеството е в читалището, телефон 28–82.

ХИЖА КИТКАТА

Намира се в местността Китката край гр. Роман. Разположена е на десния бряг на р. Малък Искър на 270 м. н.в.

Изходно място — гара Роман — 25 мин пеша. До хижата има път за автомобили.

Строена е през 1964–1966 г. от туристическото дружество в гр. Роман. Тя е съвременна масивна двуетажна сграда с просторни тераси.

Има капацитет 80 места в стаи с по 4, 6 и повече легла, добре обзаведена туристическа кухня и столова, занималия, битов кът, добре поддържан бюфет. Хижата е електрифицирана и водоснабдена. Има телефонна връзка с града. До хижата е стадионът.

Интерес за туристите представляват: останките от Романовата крепост от византийско време — на около 30 мин северно от хижата, на около 1 ч (на 5 км) югозападно се намира Струпешката могила с историческо кале и в подножието ѝ е Струпешкият манастир; на 1 ч пеша край с. Долна Бешовица има манастир с интересни фрески, обявен за паметник на културата; на около 2 ч югоизточно е известното кале Кривград от турско време.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Вежен“ — гр. Роман, Врачански окръг.

ХИЖА МОМИНА СЪЛЗА

Намира се в местността Калето край село Реселец — Плевенски окръг, на 264 м н.в.

Изходно (място — с. Реселец — 20 мин пеша по хубав автомобилен път до хижата. От гр. Червен бряг до селото няколко пъти дневно има автобус.

Построена е през 1964–1965 г. от туристите от Червен бряг и с. Реселец. Тя е нова, модерна, добре обзаведена хижа с капацитет 85 легла, разположени в стаи с по 3, 5 и повече легла. Разполага с обзаведена туристическа кухня, столова с 80 места, добре поддържан бюфет и кухня към него, занималия. Хижата е електрифицирана и водоснабдена.

Местността, която е хълмиста, с хубава растителност, се пресича от бистрата Реселешка река. Обявена е за парк.

По-интересните обекти и забележителности са: в съседство крепостни останки от XIV век; земно хлътване с отвесни скали, проломи и пещери — 15 мин; река Искър при гара Реселец — 1 ч. пеша, и др.

Хижата се стопанисва от туристическо дружество „Лесковец“ — гр. Червен бряг, Плевенски окръг, ул. М. Лазаров 15, телефон 22–50.

ХИЖА ПРОВЪРТЕНИК

Разположена е в местността Провъртеник — широка лъка на р. Искър край Карлуково, на 135 м н.в.

Изходно място — гара Карлуково — 3 км по шосеен път, около 35 мин пеша; Луковит — 12 км по шосе. Има автобусна връзка с Карлуково.

Построена е през 1934 г. от общината. Преустроена и разширена е през 1965 г. и обновена през 1975 г. Капацитетът ѝ е 40 места, от които 24 в стаи с по 2 и 4 легла и нари в общо помещение. В отделна настройка към хижата има добре обзаведена кухня и столова. В съседна ведомствена хижа има бюфет за хранителни стоки.

Местността се характеризира с хубави ливади, а целият район около Карлуково е извънредно богат на пещери, обявен е за национален туристически обект. По-известни от пещерите са Банковица, Темната дупка, Овчарската, Зиданка, Хайдушката и други, разпрострели се на повече от 20 км по протежението на Искър. Интерес за туристите представляват скалните кукли, между които е пробитата скала Провъртеник и красивата местност Струпаница.

В съседство на Провъртеник има няколко ведомствени хижи и станции.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Златна Панега“ в гр. Луковит, Ловешки окръг, ул. Ловджийска 4, телефон 25–93.

ТУРИСТИЧЕСКИ ДОМ ЦВЕТАН СПАСОВ — ГР. ПЛЕВЕН

Намира се на ул. Гургулят 30, непосредствено до входа на Скобелевия парк. Има автобусна връзка от центъра на града.

Построен е през 1927 г. Той е хубава, масивна триетажна сграда и към нея в двора има 3 дървени постройки. С тях общият капацитет на дома е 115 места в стаи с по 2, 4, 5 и повече легла. Има занималия, баня и сервизни помещения.

В съседство е Скобелевият парк с мавзолея-костница, къщата-музей Стоян и Владимир Заимови и други исторически паметници.

В центъра на града са: Музеят на освобождението на Плевен — 1877 г.; Пантеонът на героите — на пл. 9-и септември; окръжният исторически музей на ул. Г. Димитров 104; на 4 км от дома започва прочутият парк Кайлъка, включващ ресторанти, павилиони, плувни басейни, два язовира и др. На 20 мин от Тотлебенския вал, докъдето има градска автобусна линия, е хижа Среброструй. Други забележителности около Плевен са: историческото село Гривица, Пордим, историческият парк „Генерал Лавров“ и др.

Домът се стопанисва от тур. д-во „Студенец“ — Плевен, ул. Цветан Спасов 21а, телефон 2-52-20. Телефон на дома 2-33-43.

ХИЖА СРЕБРОСТРУЙ

Намира се в едноименната карстова местност, започваща от Тотлебенския вал, представляваща живописна тясна долина, с карстови извори и пещери. Надморската ѝ височина е 110 м.

Изходно място — гр. Плевен. С автобус се пътува до спирката на ресторант „Воденицата“ и оттам се върви 10 мин или с автобус до язовир Тотлебенски вал и оттам 20 мин по маркирана пътека. До нея има път.

Построена е през 1963–1965 г. от плевенските туристи. Хижата е масивна, модерна сграда с приземие, два етажа и тавански спални помещения. Капацитетът ѝ е 85 легла в стаи е по 3, 4 и повече легла. Разполага с две кухни, столова, салон-занималня с телевизор, гардеробна, етажни санитарни възли и бани, просторни тераси. Има спортна площадка с игрища.

Местността е обширен карстов район с богата растителност и буйни извори.

Съседните обекти и забележителности са: на 300 м от хижата — голяма пещера, наречена Пропадналата: на 15–20 мин — Тотлебенският вал с плавателно язовирно езеро и надалото на парка Кайлъка с много ресторанти, павилиони, басейни и други; на 4 км е Тученишкият язовир; по посока на с. Бохот е Бохотската гора, в която се развъжда разнообразен дивеч и е обявена за лесопарк.

Стопанисва се от туристическо д-во „Кайлъшка долина“ — Плевен, ул. Цветан Спасов 21а, телефон 2–25 42.

ХИЖА ДУНАВ

Намира се край с. Загражден на брега на р. Дунав.

Изходно място — с. Загражден, Плевенски окръг — 500 м, около 10 мин пеша. Има път за автомобили до нея.

Тя е масивна сграда с капацитет 37 места в стаи с по 2, 3 и повече легла. Има обзаведена туристическа кухня и столова с 40 места. Тя е електрифицирана, водоснабдена и канализирана. Има вътрешни санитарни възли, умивалня и баня. Към нея има воднотуристическа база с хангари за 30 лодки и гимнастическа площадка. Река Дунав предоставя отлични условия за воден спорт и туризъм, къпане и риболов. Село Загражден има пристанище, където спират плавателни съдове.

По-интересните съседни обекти и забележителности са: село Байкал на 11 км западна, където има кокетна хижа, ресторант и плаж; село Гиген — на 10 км югозападно. Край него са останките от древния римски град Улпия Ескус.

Хижата е отворена цялогодишно. В селото има ресторант.

Стопанисва се от ОС на БТС в Плевен ул. Цветан Спасов 21а, телефон 2-54-74.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ КРАЙ ГР. ЛОВЕЧ

Разположена е сред люлякова горичка в парка Башбунар близо до р. Осъм, на 259 м. н.в.

Изходно място — гр. Ловеч — 15–20 мин пеша.

Строена е през 1935 г. от секцията на юристите в гр. Ловеч. Приспособена е за туристическа спалня от дружество „Стратеш“ през 1960 г. Тя е масивна двуетажна постройка, електрифицирана и външно водоснабдена. Има капацитет 68 легла предимно в общи спални помещения. Близо до нея в парка има ресторант и бюфет, плувен басейн.

По-важните обекти и забележителности са: интересни пещери над р. Осъм в непосредствена близост до спалнята: музеят и огромният паметник на В. Левски, намиращи се в старата част на града —

Вароша; покритият мост на р. Осъм; останки от крепост на Втората българска държава; добре устроеният парк Стратеш със зоологическия кът; Заводът за леки автомобили и мотоциклети и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Стратеш“ — Ловеч, ул. Софийска 2, телефон 46–63. Телефон на спалнята — 33–39.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ АЛЕКО КОНСТАНТИНОВ В ГР. СВИЦОВ

Намира се зад академията (Калето) близо до р. Дунав. Пътува се с автобусите, които тръгват от гарата и пристанището. Пеша е на 10–15 мин път.

Открита е за нуждите на туристите през 1970 г. През 1977 г. бе чувствително разширена, надстроена и основно преустроена. Тя е масивна триетажна сграда, добре обзаведена, електрифицирана и водоснабдена. Има капацитет 60 легла в по-малки и общи стаи.

Осигурява подслона на многобройните туристически групи, идващи да посетят многобройните забележителности на историческия град. Особен интерес за туристите представлява родната къща на Алеко Константинов — основоположника на организирания туризъм у нас. Тя е превърната в музей. Намира се на ул. Клокотница 6. Друг обект е местността Паметниците (при устието на рекичката Текирдере) на 5 км източно от Свищов. На това място на 27 юни 1877 г. руските войски преминали Дунав и освободили Свищов. Тези места са включени в 100-те национални обекта. Интересна забележителност е и изящната църква, строена от Колю Фичето.

Спалнята се стопанисва от туристическо дружество „Алеко-Константинов“ — Свищов. Великотърновски окръг, местността Калето, телефон 36–95.

ТУРИСТИЧЕСКИ ДОМ ТРАПЕЗИЦА ВЪВ ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Намира се в центъра на историческия град на улица Димитър Благоев 79.

Той е красива 8-етажна сграда, строена през 1967–1970 г. Домът предоставя всички съвременни удобства на туристите за културен престой и отдих. Има капацитет 80 места, разположени в стаи е по 2, 3 и 4 легла, със самостоятелни санитарни възли и бани, салон-занималия, лекционна зала. Към дома работи отлично обзаведен клуб-сладкарница.

Туристическите обекти в града са извънредно много. Те са пръснати из целия град и хълма Царевец. Интерес представляват и историческият Преображенски манастир — на 6 км по пътя за Русе; село Арбанаси — на 4 км североизточно от града, и др.

Домът се стопанисва от ОС на БТС във Велико Търново, ул. Димитър Благоев 79, телефон 2-15-92, 2-20-61. Той има телефон 2-03-73.

АЛПИЙСКИ ЗАСЛОН КРАЙ ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Разположен е на малка площадка на скалите край града на 210 м н.в.

Изходно място — мостът на Янтра, на шосето София — Варна, като се минава по очертана пътечка през гористата местност Маминото и се пресича великолепна поляна.

Представлява малка постройка с две помещения за 7–8 човека.

Служи за краткотраен подслон на алпинистите, предприемащи катерения по скалните турове. Няма електричество.

Заслонът се стопанисва от тур. д-во „Трапезица“ — В. Търново, и алпийския клуб.

Адрес: тур. д-во „Трапезица“, ул. Димитър Благоев 79, телефони: 2-15-93, 2-20-63.

ХИЖА БОЖУР

Намира се в едноименната местност (преди Сюлейман чешме) на 7 км западно от Горна Оряховица, на 450 м н.в.

Изходно място — гр. Горна Оряховица, Великотърновски окръг — 7 км по шосе, пеша около 1,30 ч. От В. Търново е отдалечена на

2,30 ч по маркирана пътека.

Строена е от горнооряховските туристи и физкултурници през 1946 г. Тя е красива двуетажна сграда. Електрифицирана е и водоснабдена. Има капацитет 50 места на легла в общи спални помещения. В отделна постройка към хижата се помещава добре обзаведена туристическа кухня и столова.

Околността ѝ представлява просторни поляни с много цветя. Има великолепни места за отдих и леки излети и места, свързани е партизанското движение в този край. Южно от хижата е най-високото място в областта — Чуката. Районът ѝ е добре благоустроен.

Съседните обекти и забележителности са: Градището — 20 мин; манастирът „Св. Троица“ — 40 мин; Рахова крепост — 1 ч; с. Арбанаси — 2 ч; Преображенският манастир — 3 ч, и др.

Отворена е целогодишно. Стопанисва се от тур. д-во „Сотир Зринов“ и ГНС в гр. Горна Оряховица. Адрес на дружеството — ул. Иван Вазов — 7, телефон 4-14-21. Хижата има телефонна връзка с Г. Оряховица.

ХИЖА ПРИСТА

Намира се в западния парк на гр. Русе, на 6 км по шосето за гр. Бяла. Разположена е на 300 м от Дунав, сред акациева горичка, на около 60 м н.в.

Изходно място — гр. Русе (използват се градските автобуси, които спират до хижата).

Старата хижа Приста бе построена от русенските туристи през 1945 г. Сегашната, новата съвременна модерна четириетажна хижа израсна на мястото на старата. Има капацитет 140 места в стаи с по 2, 3, 4 и повече легла. В района ѝ е устроен първокласен къмпинг с 30 дървени хижички с общо 60 легла. Хижата разполага със столове, с 200 места, обзаведена туристическа кухня, занималия, телевизор. Има бюфет. В района ѝ работи ресторант. Хижата има етажни бани и санитарни възли, обширни фойета.

Местността предлага условия за леки излети, игри и риболов, а зиме има леки и удобни терени за ски.

Съседните обекти и забележителности са: град Русе с историческите паметници и музеи: къщата-музей Баба Тонка на ул. Ал. Стамболийски 16; Мостът на дружбата, дълъг 1800 м. Освен към Дунава излети могат да се предприемат и към красивия скалист бряг на р. Русенски Лом, обявен за парк. Има автобусна връзка, пеша е на 1,30 ч.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Приета“ — Русе, ул. Димитър Благоев 1, тел. 2-47-05. Тя има телефон.

ХИЖА АЛПИНИСТ

Разположена е на високия скалист бряг на р. Русенски Лом в местността Згорелица на около 80 м. н.в.

Изходно място — с. Басарбово — 1 ч път пеша до хижата. До селото има редовна автобусна връзка е Русе.

Построена е на малка площадка над реката през 1959–1961 г. от алпинистите и туристите от дружеството „Приета“ — гр. Русе. Тя е едноетажна каменна сграда със стръмен алпийски покрив и таванско помещение. Електрифицирана е и е външно водоснабдена. Има капацитет 25 легла в общи спални помещения, малка столова и кухня.

Районът на р. Русенски Лом е обявен за парк с хубави зони за отдих. В него има малки пещери. Целият район е обект за алпинизъм и тук се провежда редовно алпиниади. Съседна хижа е Приста — на около 6 км.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС — Русе, ул. Димитър Благоев 1, телефон 2-78-68.

ХИЖА МИНЗУХАР

Разположена е на малко възвишение в района на Образцов чифлик на 130 м н.в.

Изходно място — Образцов чифлик, докъдето има редовна връзка с Русе. Разстоянието от гара Образцов чифлик е 4 км — 1 ч пеша.

Строена е като скиорска хижа на Скиорския клуб в Русе през 1934 г. Преустройвана е през 1954 г. Надстроена, основно реконструирана и модернизирана е през 1976 г. Има капацитет 80 места в стаи с 4, 6 и повече легла. Разполага с обзаведена туристическа кухня и удобна столова, занималия с телевизор, малък бюфет. Електрифицирана е и е водоснабдена.

Районът ѝ предлага великолепни условия за почивка, а през зимата — леки терени за ски.

Съседните обекти и забележителности са: Образцов чифлик — на 2,5 км; лесопаркът Липник — е множество домове, хижи и станции на русенските предприятия — 5 км, 1 ч пеша; поречието на р. Русенски Лом — 1 ч; с. Червена вода, известно с прочутата Червеноводска чета — 5 км, и др.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Приста“ — Русе, ул. Димитър Благоев 1, телефон 2-47-05.

ХИЖА МИНЗУХАР — МАЛКАТА

Намира се в района на Образцов чифлик на около 250 м под х. Минзухар.

Строена е през 1927 г. като помощна страда за нуждите на Образцов чифлик. След учредяването на БТС през 1957 г. е предадена на дружество „Приета“ и е преустроена за хижа от Техникума по вътрешна архитектура (столарско у-ще) в Русе.

Тя е малка кокетна постройка, скътана сред борови дървета. Има капацитет 16 места на нари и малка столова. Не е електрифицирана. Вода се черпи от стар кладенец до нея. Ключът ща хижата се намира в управителя на х. Минзухар.

Съседните обекти и забележителности са същите както при хижа Минзухар.

ХИЖА НЕЗАБРАВКА

Намира се в местността Голямата река (Буюкдере) на живописна лъка, край северния бряг на реката, на 245 м. н.в.

Изходно място — е. Долец, Търговищки окръг — 3 км, около 45 мин пеша; гара Славяново — Търговищки окръг (на линията София — Варна) — 10 км, 2 ч пеша. Автобусите за гр. Попово минават два пъти дневно и спират до самата хижа.

Построена е през 1962 г. от туристите от гр. Попово. Тя е хубава двуетажна постройка, добре обзаведена, с капацитет 60 места в стаи с по 3, 5, 6 и повече легла. Има удобна столова с 80 места, туристическа кухня, уреден бюфет, занималия и др. Водоснабдена е и е електрифицирана. Телефонна връзка има с ПТТ в Славяново.

Съседните обекти и забележителности са лобното място на Такьо войвода в местността Керчана — 1 ч; яз. Ястребино — 8 км, около 1,30 ч пеша, има отлични условия за воден спорт и риболов; с. Антоново с величествения паметник на загиналите антифашисти — 2,30 ч; с. Ястребино с паметника на загиналите ятаци и техните деца — 2,30 ч.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Черноломец“ — Попово, бул. Ленин 20, тел. 24–90.

ХИЖА АХИНОРА

Намира се в живописната местност Сборяново (Демир баба), западно от гр. Исперих. Разположена е на поляна, оградена от хубава широколистна гора.

Изходно място — гр. Исперих, Разградски окръг. Пътува се до с. Малък Поровец е автобус — 8 км и още 3 км до хижата, около 40 мин пеша. Има път за автомобили до нея.

Строена е през 1974–1977 г. от туристите от гр. Исперих. Тя е хубава триетажна сграда с капацитет 100 легла в стаи с по 2, 4 и повече легла. Има обзаведена туристическа кухня и столова с 80 места, занималия с телевизор, етажни санитарни възли. Електрифицирана е, водоснабдена е и е канализирана.

На 500 м от нея се намират интересни скални образувания. Има и няколко неизследвани пещери. В района има 16 могили — обект на археолозите, и се предполага, че тук някъде е гробът на хан Омуртаг.

Стопанисва се от тур. д-во „Димитровец“ — гр. Исперих, Разградски окръг, ул. Т. Димитров 5, тел 20–99.

ХИЖА КАЙНИКА

Разположена е в едноименната гориста местност край гр. Омуртаг на 570 м н.в.

Изходно място — гр. Омуртаг, Търговищки окръг — 4 км по асфалтирания път за Котел. Има автобусна спирка до хижата. Пеша — 1 ч.

Тя е нова кокетна, добре обзаведена хижа с капацитет 65 места в стаи с по 2, 4, 6 и 8 легла. Има столова и кухня, бюфет, електричество от мрежата, водоснабдяване.

Има и баскетболна площадка.

По-близките туристически обекти са: в гр. Омуртаг Музеи на българо-съветската дружба и на революционното движение — ул. Генералска 2; яз. Ястребино, северозападно — 10 км; х. Лисец — 16 км, 3 ч пеша, и др.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Лисец“ — гр. Омуртаг, Търговищки окръг, ул. Търновска 6, тел. 22–49.

ХИЖА МЛАДОСТ

Разположена е в местността Н. Симов — Куруто (Коджакуз), на обширна поляна, на 618 м н.в.

Изходно място — гр. Търговище, окръжен център. С градския автобус се пътува до Ловния парк и оттам 1 ч пеша по маркирана пътека. До хижата има път за автомобили.

Тя е сравнително нова хижа, строена през 1964–1965 г. от търговищките туристи. Представлява голяма масивна двуетажна сграда с приземие и тавански помещения. Капацитетът ѝ е 90 места в стаи с по 2, 3, 5 и повече легла. Има столова с 80 места, туристическа кухня, занималия с телевизор, библиотека и добре уреден бюфет, в който се предлага и топла храна. Електрифицирана е и е водоснабдена. Има телефон 20–16.

Гористата местност предоставя прекрасни условия за разнообразни излети и отлични терени за състезания по ориентиране.

Съседните обекти и забележителности са: Ловният парк с няколко ресторанта и спортни площадки — 1 ч; минералните бани и плувният басейн — 1 ч; останки от крепостта Крумово кале; окръжният исторически музей в Търговище и др.

Стопанисва се от тур. д-во „Н. Симов“ — гр. Търговище, ул. В. Търново 7, телефон 46–39.

ХИЖА ПАТЛЕЙНА

Намира се в едноименната живописна местност сред млада широколистна гора, на 360 м н.в.

Изходно място — гр. Преслав, Шуменски окръг — 6 км по асфалтиран път. Пеша се отива за около 1 ч. Има автобусна връзка до хижата.

Строена е през 1965–1969 г. Тя е красива двуетажна масивна сграда с хубави тераси. Има 46 места, разположени в стаи с по 2, 3, 4, 5 и повече легла. Разполага със столова с 50 места, туристическа кухня, занималия с телевизор, вътрешни санитарни възли и етажни бани и др. Има уреден бюфет.

Тук е единственият в България резерват на див рошков.

Съседните обекти и забележителности са: Археологическият резерват, съхранил останките от цар Симеоновата столица Преслав; Патлейнският манастир — отдалечени на около 30 мин пеша. Близко до хижата са почивната станция на ЦСПС и пещерата Мечата дупка. На 300–400 м има ресторант.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС в Шумен, ул. Хр. Ботев 15, телефон 5-59-46.

ХИЖА МАДАРСКИ КОННИК

Разположена е край Мадарските скали в историко-археологичния резерват; Мадарски конник, на 260 м н.в.

Изходно място — с. Мадара — 1,5 км, което има жп гара и е свързано с асфалтиран път — 4 км до шосето София — Варна. От Шумен отстои на 20 км.

Построена е през 1962 г. от ОС на БТС — Шумен. Частично е преустроена през 1965 г. Тя е красива триетажна сграда с капацитет 120 места в стаи с по 2, 3, 5 и 10 и повече легла. Електрифицирана е, водоснабдена и е канализирана. Разполага с туристическа кухня, столова, салон-лекционна, занималия със забавни игри и телевизор, баня и др. Има добре обзаведен бюфет. Наблизо има голям ресторант-градина, построен в битов стил.

В резервата Мадарски конник се намират археологични паметници от няколко епохи, като се започне от каменните пещери, обитавани от хора отпреди 3000–1800 г. пр. н.е. и се стигне до останките от турското кале. Най-голям интерес представлява известният релеф на мадарския конник, изсечен на 23 м височина в отвесните скали, високи повече от 110 м. До хижата е добре уреденият музей „Рафаил Попов“, носещ името на първия откривател на околните исторически забележителности. Резерватът е разположен в красив парк с богата растителност и бистри извори. Скалите предоставят условия за алпинизъм.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС в Шумен. Тя има телефон.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. СИЛИСТРА

Намира се на брега на Дунав, близо до граничния район със СР Румъния.

Тя е едноетажна сграда. Има капацитет 88 легла в стаи с по 4, 6 и 8 легла — двуетажни. Изцяло е с ново обзавеждане. Има вода, електричество. Разполага с приемна стая и занималия.

В съседство с нея е базата на клуба по воден туризъм на туристическо дружество „Дочо Михайлов“ в Силистра. Има малък кей за плавателни съдове. Тя ще служи за подслон на водните туристи и на посетителите, желаещи да се запознаят с историческите забележителности на гр. Силистра — Окръжния музей, старата крепост Меджди табия, превърнатата в исторически музей, и др.

Стопанисва се от ОС на БТС — Силистра, ул. Софроний Врачански 6, тел. 21–82.

ХИЖА АЛЕН МАК

Намира се в местността Ореховата гора, крайградски парк за отдих, на 5 км от окръжния център Силистра, на 116 и н.в.

Изходно място — гр. Силистра — 1 ч. пеша. Има градска автобусна линия до хижата.

Строена е през 1963–1965 г. от ОС на БТС — Силистра. Представлява масивна модерна двуетажна сграда с полуетаж, електрифицирана и водоснабдена. Има капацитет 45 места в етап с по 2, 4, 6 легла, туристическа кухня, столова с 40 места и широки тераси.

Местността е лесопарк, в който са разположени няколко ведомствени хижи, добре уреден ресторант на ГТП „Здрава храна“, спортни площадки и др. В хижата също има бюфет и се готви по заявка.

Интерес за туристите представлява старата турска крепост Меджди табия, превърната в исторически музей — 15–20 мин пеша.

Близко до хижата е паметникът на добруджанския революционер Иван Стайков.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС — Силистра, ул. Софроний Врачански 6 а, телефон 21–82. Телефон на хижата: 74–33.

ХИЖА Н. П. КАРАДЖАТА

Намира се близо до красивата добруджанска местност Черната гора, на поляна, заобиколена от широколистна гора, на 102 м н.в.

Изходно място — гр. Дулово, Силистренски окръг — 7 км за е. Чернолик. Има отклонение 500 м от това шосе вдясно. Автобусите два пъти дневно спират на отклонението за хижата.

Строена е през 1957–1959 г. от дуловските туристи. Тя е двуетажна, кокетна, отлично обзаведена хижа е капацитет 34 места в стаи с по 2, 7 и повече легла. Електрифицирана е и е водоснабдена. Разполага с обзаведена туристическа кухня и столова с 40 места.

Районът ѝ е великолепна дъбова гора. Има спортна площадка, терени за ориентировъчен спорт, маркирани маршрути до близките околности. Местността е обявена за ловен развъдник.

На 1 ч път пеша — в с. Брадвари, се намира паметникът на патрона на хижата — партизанина Н. П. Караджата, загинал край Якоруда.

Хижата се стопанисва от туристическото дружество в Дулово. Тя има телефонна връзка с града.

ХИЖА КОМСОМОЛЕЦ

Намира се в местността Ботевска гора, непосредствено до язовира на с. Ведрина, Толбухински окръг, на 250 м н.в.

Изходно място — гара Ботево — 2,5 км, около 30 мин пеша по маркирана пътека. От гр. Толбухин е 26 км, има път за автомобили.

Строена е през 1949 г. от горското стопанство за горски кантон. През 1960 г. сградата бе преустроена и пригодена за туристическа хижа от членовете на дружество „Орлов“ в гр. Толбухин. Сградата е едноетажна, с капацитет 28 легла в няколко спални помещения. Има малка туристическа кухня и столова. Работи добре поддържан бюфет. Водоснабдена е и е електрифицирана. Има телефонна връзка чрез с. Ведрина.

Интерес представлява и зарибеният язовир на с. Ведрина на 50 м от хижата. Наблизо е минавал един от важните канали за прехвърляне на партийни функционери в СССР.

Отворена е целогодишно. Свързана е с телефон.

Стопанисва се от тур. д-во „Орлов“ в гр. Толбухин, ул. Струма 4, тел. 2-53-82.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ „ДОБРОТИЦА“ В ГР. ТОЛБУХИН

Намира се на около 1 км от центъра на гр. Толбухин в района на градския парк близо до градския стадион, отляво на пътната магистрала за Варна, на 280 м н.в.

Открита е от ОС на БТС — Толбухин. Разполага с 40 легла — 1 стая с 2 легла, 1 с 4 и четири общи спални. Спалнята е електрифицирана и водоснабдена. Има баня с два душа, приемна канцелария и др.

Град Толбухин е най-големият град в Южна Добруджа, важен селскостопански, промишлен и културен център. Има театър,

оригинален летен театър, голям стадион, плувен басейн, изкуствено езеро.

По-важните забележителности са: Окръжен исторически музей, къща-музей Йордан Йовков, етнографската къща на ул. Ален мак 5, паметник с гробница-костница на руските воители, загинали в Руско-турската освободителна война, паметник на Съветската армия, военно гробище и др.

Спалнята се стопанисва от ОС на БТС в Толбухин, ул. Дойран 4, тел. 2-54-48. Телефонът на спалнята е 2-21-86.

ХИЖА АРКОВНА

Намира се в парка Пролет край гр. Провадия, на 85 м н.в.

Изходно място — гр. Провадия, Варненски окръг, около 20 мин пеша от центъра на града.

Построена е от провадийските туристи през 1934 г. Преустроена е през 1947–1948 г. Тя е масивна двуетажна сграда с тавански помещения. Има капацитет 20 легла в общи спални помещения. Разполага с кухня, салон, канцелария, складови помещения.

Многобройни са туристическите обекти в прочутото, но не напълно изследвано Провадийско плато: праисторически, обитавани от човека пещери, стръмни проломи, причудливи скални: образувания, удобни скали за практикуване на алпинизъм. При снежни зими има удобни терени за спускане със ски и шейни. Съседната хижа е Изгрев — около 2 ч пеша.

Хижата се стопанисва от туристическо дружество „Овеч“ — Провадия, Варненски окръг, ул. Александър Стамболийски 21, телефон 24–86.

ХИЖА ИЗГРЕВ

Намира се в местността Слънчев път на 8 км североизточно от град Провадия, в гориста околност, на 119 м н.в.

Изходно място — с. Добрина, отстоящо на 5 км от Провадия. Има автобусна връзка. От селото до хижата се отива за 40 мин пеша.

Строена е през 1965–1966 г. от туристите и ловците в гр. Провадия. Представлява хубава, масивна, двуетажна постройка с капацитет 20 легла в малки и общи стаи. Разполага също със столова и туристическа кухня. Тя е електрифицирана и водоснабдена.

Хижата е отворена през цялата година. Стопанисва се от тур д-во „Овеч“ — Провадия, Варненски окръг, ул. Ал. Стамболийски 21, телефон 24–86.

ХИЖА ГОРСКИ КЛАДЕНЕЦ

Намира се в едноименната местност Горски кладенец (Орман бунар) сред хубава поляна, заобиколена от дъбови гори.

Изходно място — с. Суворово, Варненски окръг — 4 км около 1 час пеша. От селото до хижата има път за автомобили.

Строена е през 1965–1969 г. от обществеността и туристите от с. Суворово. Капацитетът ѝ е 30 места в стаи с по 2 и 3 легла. Разполага с туристическа кухня, удобна столова, занималия и сервизни помещения. Хижата е водоснабдена и електрифицирана. Има бюфет, а наблизо през летния сезон се открива магазин за хранителни стоки.

Хижата се стопанисва от АПК в Суворово и от тур. д-во „Бузлуджа“. Адрес: с. Суворово.

ХИЖА ПЕТРИЧА

Намира се в местността Бобата над гара Разделна на жп линията за гр. Варна, край историческата крепост Петрич кале, на 280 м н.в.

Изходно място — гара Разделна, Варненски окръг — 45 мин пеша по път и по маркирана пътека. До хижата има път за автомобили.

Строена е през 1964–1966 г. от ОС на БТС — Варна. Тя е нова, модерна, масивна триетажна сграда с плосък покрив и обширни слънчеви тераси. Водоснабдена е и електрифицирана. Капацитетът ѝ е 110 места в стаи с 4,6 и повече легла. На разположение на туристите има столова със 100 места, туристическа кухня, занималия със забавни игри и телевизор, добре поддържан бюфет и други.

В местността има млада широколистна гора, над която започват отвесни красиви скали. Интерес за туристите представлява историческата крепост Петрича. Основана е през V и VI век от н. е. от византийците, но истинския си разцвет тя получава по време на Втората българска държава — XIII и XIV век. Разрушена е през 1444 г. от рицарите на Владислав Варненчик, преодолели съпротивата на петхилядния турски гарнизон. На 30 мин северно от хижата в самостоятелна сграда е устроен музей за историята на крепостта.

Скалите са удобен обект и за алпинизъм.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС — Варна, ул. Н. Й. Вапцаров 46, телефон 2-50-37.

ТУРИСТИЧЕСКА БАЗА В С. ПРИЛЕП

Намира се на 26 км югоизточно от окръжния център гр. Толбухин, в с. Прилеп, разположено сред живописната Батовска долина. Надморската ѝ височина е 150 м.

Изходно място — с. Дебрене — западно. Върви се по черен път 5 км, 1 ч пеша, и с. Ватово — от изток, също 5 км, от които 4 км асфалтиран път и 1 им коларски път — 1 ч пеша. И до двете села има редовна автобусна връзка.

Построена е през 1950 г. от общинския народен съвет в с. Стожер. Състои се от 3 спални помещения, обзаведени с 30 легла. Има кухня и столова с 30 места. Електрифицирана е и е външно водоснабдена.

Красивата долина на Батовска река предоставя прекрасни условия за предприемане на леки и приятни излети и къпане. Базата се стопанисва от ОС на БТС — Толбухин, ул. Дойран 4. Справки и резервации по телефон 2-54-48.

ЮЖНА БЪЛГАРИЯ

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В ГР. ПАЗАРДЖИК

Намира се на ул. Васил Коларов 6, на 208 м н.в. Сградата е електрифицирана и вътрешно водоснабдена и канализирана. Капацитетът ѝ е 34 места на етажни легла в общи спални помещения. Няма туристическа кухня и столова. Наблизо има ресторант, магазин и павилиони за хранителни продукти.

По-важните исторически забележителности в града са: черквата „Света Богородица“, едно от големите архитектурни постижения на българското възраждане, трикорабна псевдобазилка с три престола и великолепен иконостас — шедьовър на резбарското изкуство; музеят Станислав Доспевски на бул. Г. Димитров 50, съхранил прекрасни творби на бележития възрожденски художник. Той е включен в 100-те национални туристически обекта. Интерес представлява островът на р. Марица, който е добре благоустроен и превърнат в зона за отдих. Спалнята се стопанисва от тур. д-во „Алеко“, ул. Васил Коларов 5, телефон 2-54-27.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ ТРАКИЯ В ГР. ПЛОВДИВ

Намира се на ул. Иван Вазов 84. Отстои на 200 м от централната жп гара на Пловдив. Помещава се в триетажната сграда на (бивш хотел на СП „Комунални услуги“. Спалнята е електрифицирана, водоснабдена и канализирана. Разполага с 15 спални помещения с общ капацитет 63 места в стаи с по 2, 6 и 8 легла. В съседната сграда има ресторант, а край гарата закусвалня и бюфети.

Многобройни са интересните забележителности в Пловдив. Особен интерес представляват: старата част на града, Етнографският музей, Археологическият музей на площад Съединение 1, в който се съхранява прочутото Панагюрско златно съкровище, Панаирното

градче, Паметникът на Альоша, Сахат-тепе, Бунарджика и др. Спалнята е отворена целогодишно. Има телефон 2-63-33. Стопанисва се от ОС на БТС в Пловдив, ул. 11 август 2, телефони 2-86-51 и 2-50-41. За резервации се грижи информационното бюро, телефон 2-39-58.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ ТУРИСТ В ГР. ПЛОВДИВ

Намира се на ул. 11 август 2, зад централната пловдивска улица В. Коларов. Тя е четириетажна сграда. Два етажа се използват за спалня. Капацитетът ѝ е 27 места в стаи с по 2 и 3 легла. Разполага с приемно фоайе, вътрешни санитарни възли. Тя е много добре обзаведена. Както и спалня Тракия тя осигурява подслона на многобройните индивидуални туристи и групи, дошли за разглеждане на многобройните забележителности на гр. Пловдив, две от които — Археологическият и Етнографският музей, са включени в 100-те национални туристически обекта.

Спалнята приема туристи целогодишно. Има телефон 2-51-03.

Стопанисва се от ОС на БТС в Пловдив, ул. 11 август 2, тел. 2-50-41. Резервации на места в спалните и хижите извършва информационното бюро, телефон 2-39-58.

ТУРИСТИЧЕСКИ ДОМ КЕНАНА КРАЙ ГР. ХАСКОВО

Намира се в красивия лесопарк Кенана — великолепа млада дъбова гора на 7 км от гр. Хасково. Разположен е в югозападната окрайнина на парка на 160 м н.в.

Изходно място — гр. Хасково — по асфалтиран път до дома или по маркирана пътека покрай почивните станции за 1.15 ч пеша. Автобус 2 тръгва от централния площад, пътува няколко пъти дневно до ресторант „Дивото козле“, а някои и до дома. Ресторантът отстои на 15 мин от туристическия дом.

Строен е през 1966–1969 г. Разширен е с ново крило през 1975 г. Той е масивна триетажна сграда, отлично обзаведена с капацитет 186 места в стаи с по 2, 3, 4, 5 и повече легла. Има електричество, вода, канализация. Разполага с ресторант със 100 места, голяма обзаведена

кухня, занималия, методичен кабинет, лекционна зала, приемно фоайе. Целогодишно работи бюфет. Разполага също с вътрешни санитарни възли и бани е душеве. Домът има телефонна връзка с Хасково, тел. 35–28.

Съседните обекти и забележителности са: историческото място Асенова крепост с паметника край с. Клокотница, където през 1230 г. цар Иван Асен II разбива византийската войска на император Теодор Комнин — 30 мин пеша; оригиналното ханче и къмпингът на международния път за Истанбул — на 30 мин; центърът на парк Кенана с ресторанти, павилиони и водни площи, зоологически кът — на 20 мин; язовирът — 40 мин и др.

Стопанисва се от ОС на БТС — Хасково, ул. Русе 28, телефон 41–20.

ХИЖА КНИЖОВНИК

Разположена е край язовир Книжовник на поляна, заобиколена от широколистна гора, лозя и овощни градини на около 200 м н.в.

Изходно място — с. Книжовник, Хасковски окръг, жп гара на линията Русе — Момчилград — Подкова — 1,5 км, 15–20 мин пеша. Има удобен път до хижата.

Строена е през 1975–1977 г. от обществеността и туристите в с. Книжовник. Тя е хубава, масивна, триетажна сграда с капацитет 70 места в стаи с по 3, 4 и 6 легла, столова с 80 места, голяма ресторантска кухня, в която се готви, бюфет, занималия и др. Има етажни санитарни възли и бани и е мрежово електрифицирана. Разполага и със спортна площадка.

Наблизо има археологически разкопки от старо селище, което се изследва.

Хижата се стопанисва от туристическото дружество в с. Книжовник, Хасковски окръг.

Адрес: Общинският народен съвет.

ХИЖА ЗОРНИЦА

Намира се на 6 км от гр. Марица в местността Новата чешма. Разположена е сред дъбова гора на 110 м н.в.

Изходно място — гр. Марица, Хасковски окръг — 1,15 ч пеша по маркирана пътека. Има асфалтиран път до хижата. В празнични дни до нея отиват автобуси.

Тя е масивна триетажна ограда, строена през 1969–1970 г. от туристите от гр. Марица. Има капацитет 40 места в стаи с по 2, 4, 5 и повече легла, обзаведена туристическа кухня и столова, занималия, сервизни помещения. Към хижата има 10 масивни двустайни бунгала с по 2 легла в стая — общо 40 легла. Хижата е електрифицирана и водоснабдена. В непосредствена близост е устроен оригинален бюфет-ресторант на селкоопа. Има футболно игрище и плувен басейн.

Отворена е цялгодишно. Стопанисва се от тур. д-во „Бенковски“ — гр. Марица, тел. 363. Телефонът на хижата е 307.

ТУРИСТИЧЕСКИ ДОМ В ГР. СТАРА ЗАГОРА.

Намира се в красивия парк „Ленин“, разположен северно от града. Наричан е още Аязмото. Надморската височина на дома е 310 м.

Изходно място. От автобусната спирка на обиколната градска линия пред входа на парка до дома се отива за 10 мин пеша по алеята вляво.

Домът е строен през 1960–1962 г. от ОС на БТС в Стара Загора. Той е съвременна, отлично обзаведена сграда с капацитет 60 места в стаи с по 2 легла и две общи спални помещения. Разполага със занималия с телевизор и забавни игри, библиотека, широки тераси с великолепен изглед към града. Към дома работи първокласен ресторант. Има и спортна площадка.

Паркът „Ленин“ (Аязмото) представлява благоустроена градска градина. Създаден е от възрожденския деец и старо загорски митрополит Методий Кусевич и група природозащитници.

Днес залесените му площи обхващат повече от 4000 дка с повече от 170 редки растителни видове, между които: хималайски, ливански и атласки кедър, северноамериканска ела, черен орех, кипариси и др. Заселени са и сърни, и елени лопатари. Интерес представлява манастирската църквица от 1895 г. „Св. Тодор Тирон“, зоокътът,

летният театър, стадион Берое и др. Паркът „Ленин“ и окръжният исторически музей в Стара Загора са включени в 100-те национални туристически обекта.

Стопанисва се от ОС на БТС — Стара Загора, ул. Д. Благоев 77, тел. 2-34-32. Телефонът на дома е 2-42-81.

ХИЖА БАКАДЖИК

Разположен е откъм северната страна на веригата хълмове под общото наименование Бакаджиците, край млада широколистна гора, на 450 м н.в.

Изходно място — гр. Ямбол — 16 км с автобусите, които идват до самата хижа, или като се използват автобусите, пътуващи от града в направление на с. Чарган и с. Победа. За пешеходците от селата Чарган, Победа и Търнава е на около 1 ч пеша.

Сградата е от 1879 г., строена е за нуждите на манастира „Св. Спас“. Преустроена е през 1965 г. Предстои ѝ разширение. Има капацитет 51 места в стаи е по 4, 7 и повече легла, столова с 40 места, вода и електричество. На 20 мин от хижата има голям ресторант. Поддържа се бюфет.

Наблизо е манастирът „Св. Спас“, строен през 1865 г. Църквата е наименувана на „Александър Невски“. В нея се пази именният заветен списък на загиналите руски войници и офицери и българските опълченци. На 12 май 1879 г. ген. Скобелев подарил на бъдещия храм голямо евангелие и кръст. Интерес представляват: вр. Св. Спас (500 м) с останки от римска крепост — на 20 мин пеша, вр. Калето с развалини от средновековна крепост и др. Съседна хижа е „Дружба“ — 10 мин.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Кабиле“ — гр. Ямбол, ул. И. Мишев 30, телефон 2-43-23.

ХИЖА ДРУЖБА

Разположена е в Бакаджиците на 10 мин от хижа Бакаджик на поляна, оградена от млада широколистна гора, на 485 м н.в.

Строена е през 1966–1968 г. Тя е хубава, масивна триетажна сграда е две тела и сутерен. Има капацитет 120 места в стаи с по 2, 3, 4, 7 легла, две кухни — една голяма и една по-малка за нуждите на туристите, столова с 80 места, занималия, методичен кабинет, вътрешни санитарни възли и бани, бюфет, павилион, телевизор и телефонна връзка с Ямбол.

Местността е обрасла с млади широколистни гори и предлага прекрасни условия за най-разнообразни леки излети.

Съседните обекти и забележителности са: хижа Бакаджик, манастирът „Св. Спас“ и черквата „Александър Невски“ — на 10 мин; вр. „Св. Спас“ (500 м) с останки от римска крепост — 10 мин; изкуствената пещера със скулптурни фигури — 10 мин; голям модерен ресторант — на 10 мин, и др.

Изходният пункт е както за х. Бакаджик.

Стопанисва се от ОС на БТС — Ямбол, ул. Йордан Мишев 30, тел. 2-26-70.

ХИЖА ЛЮЛЯК

Намира се в гористата местност Горчака, известна сред местното население и като Хисара, в Терзийски баир на около 400 м н.в.

Изходно място — известното пътно кръстовище Петолъчката, където се пресичат пътищата от София за Бургас и от Котел за Ямбол. Оттам след 2,5 км по пътя за Бургас има отклонение вляво. По маркирана пътека и черен път се върви около 30 мин пеша; с. Лозенец, край пътя за Бургас — 1,15 ч.

Строена е през 1973–1974 г. от стралджанските туристи. Състои се от две дървени едноетажни постройки и бунгала с общ капацитет 70 места на легла и нари. Има туристическа кухня и столова в едно помещение, втора столова с 40 места, външно водоснабдяване, електричество от агрегат, телевизор и други.

Интерес за туристите представлява паметникът с барелеф на Панайот Хитов на 20 мин югоизточно от хижата. Четата на войводата е имала остри схватки с поробителя в този район; Калето, в същата посока на 20 мин с останки от средновековна крепост и керамични

предмети от V — VI в. от н.е.; вр. Кръста (472 м), от който се открива хубава панорама — 20 мин.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Кале“ — гр. Стралджа, ул. Георги Димитров 6, телефон 191.

ХИЖА ОРЛОВЕЦ

Намира се в местността Бабалията, гориста местност на 3 км от с. Соколово на 193 м н.в.

Изходно място — с. Соколово, Бургаски окръг — 30–40 мин пеша по маркирана пътека. От Карнобат до селото (15 км) има редовна автобусна връзка. Хубав път стига на 800 м от хижата.

Строена е през 1939–1940 г. като ловна хижа. През 1960 г. е преотстъпена и преустроена за нуждите на туристите от Карнобат.

Тя е малка, добре обзаведена хижа с капацитет 20 места в стаи с 2, 3 и 4 легла. Има туристическа кухня и столова. Хижата е електрифицирана и външно водоснабдена.

Тя е отворена през цялата година. Стопанисва се от тур. д-во „Орловец“ — Карнобат, ул. Васил Коларов 1, телефон 21–92.

ХИЖА БОЖУРА

Намира се югозападно от гр. Грудово, в хълмистото възвишение Каратепе. Разположена е в местността Паничков лагер сред дъбова гора на 324 м н.в.

Изходно място — гр. Грудово — 6 км по асфалтирано шосе за гр. Елхово и по едно отклонение вляво — 1 км с макадамова настилка. До нея пеша се отива за около 2 ч. Има маркировка.

Строена е през 1972–1973 г. от грудовските туристи. Тя е едноетажна сграда от пионерски лагер. Преустроена е в удобна хижа. Има капацитет 40 места в стаи с по 3 легла и в общи спални помещения с етажни легла. Обзаведена е туристическа кухня. Има столова, електричество от мрежата, водоснабдяване, телевизор, радио грамофон и др. Има телефонна връзка с Грудово. Предстои строеж на нова хижа.

Околността е покрита с хубави широколистни гори и поляни и предлага отлични условия за отдих, спортуване и за състезания по ориентиране. Наблизо е бистрата Средецка река. Интерес за туристите представляват историческите местности Факъдере и Даръдере, където е действала четата на Тодор Грудов през 1925 г.; музеят и паметникът на Т. Грудов в Грудово и др.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Алеко“ — гр. Грудово, Бургаски окръг, ул. Т. Грудов 42, телефон 124.

В. КРАЙМОРСКИ ХИЖИ И СПАЛНИ

ХИЖА ДОБРУДЖАНКА

Намира се в лесопарка на 3 км северно от гр. Каварна, на 135 м н.в.

Изходно място — гр. Каварна — 3 км, 40–50 мин пеша по асфалтиран път и по маркирана пътека.

Построена е през 1961 г. от туристите от гр. Каварна с помощта на ЦС и ОС на БТС. Сградата е двуетажна, масивна с хубаво външно оформление.

Хижата има капацитет 46 места, разположени в стаи с 2, 5 и повече легла, туристическа кухня и столова с 50 места, бюфет за хранителни стоки. Тя е електрифицирана и водоснабдена.

Места за посещение: нос Чиракман с оставки от много стара крепост. На 12 км в историческия нос Калиакра с пещери и археологически паметници, а на 16 км е Тауклиман — красив кът на морето с много заливчета и интересни скали. Има автобусна връзка от Каварна.

Хижата е отворена целогодишно и се стопанисва от тур. д-во „Калиакра“ — гр. Каварна, Толбухински окръг, телефон 26–45.

ТУРИСТИЧЕСКА БАЗА В ГР. БАЛЧИК

Намира се на 1 км югозападно от гр. Балчик по посока на курортния комплекс Албена. Разположена е близо до морския бряг в местността Сборно място на 80 м н.в.

Изходно място — Балчик — пътува се с градските автобуси от Балчик за Албена и се слиза на сп. Сборно място.

Базата е построена през 1971 г. от ОС на БТС — гр. Толбухин.

Състои се от едноетажна сграда с три спални помещения, обзаведени с 10 легла и 5 бунгала с 10 легла, общо 20 легла.

Базата служи на туристите, дошли да се запознаят със забележителностите на Балчик — Двореца, Ботаническата градина с уникалната сбирка от кактуси и др. Базата е открита от април до октомври.

Стопанисва се от ОС на БТС — гр. Толбухин, ул. Дойран 4, Справки и резервации на места, тел. 2-54-48.

ХИЖА АЛАДЖА

Намира се в парка, разположен над курорта Златни пясъци, близо до Аладжа манастир сред хубава широколистна гора, на 125 м н.в.

Изходно място — Варна. Отива се с автобусите за Златни пясъци, минаващи през Аладжа манастир (спирката е на 5 мин от хижата). От курорта Златните пясъци отстои на около 40 мин пеша и от курорта Дружба на 1,30 ч.

Построена е от варненските туристи през 1927 г. Сградата е масивна, двуетажна с тераса. До нея преди няколко години бе изградена нова дървена постройка. Общият ѝ капацитет е 104 места в стаи с по 4 и повече легла, двуетажен тип. Тя е електрифицирана и водоснабдена. Има туристическа кухня и малка столова, навес с лятна кухня, съоръжена с електрически котлони, има столова, бюфет за хранителни стоки и безалкохолни напитки. На 5 мин, до автобусната спирка, има голям ресторант в битов стил и павилиони.

Околността ѝ е огромен лесопарк с буйна растителност и най-разнообразни дървесни видове, храсти, диворастящи плодове и гъби.

По-интересните забележителности са: уникалният Аладжа манастир — скален манастир от VI в. след н. е. на 10–15 мин; катакомбите до манастира; курортът Златни пясъци на 30–40 мин; хижа Простор на 20–30 мин, както и много исторически, археологични, културни паметници и музеи в гр. Варна. В нова оригинална сграда до манастира наскоро бе създадена интересна музейна историческа и археологична експозиция.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС — Варна, ул. Никола Й. Вапцаров 46, телефон 2-50-37. Хижата има телефонна връзка —

телефон 6-57-90.

ХИЖА ПРОСТОР

Намира се на обширна поляна в местността Кариерите, на 20 мин от Аладжа манастир и на около 190 м н.в. Местността е известна и като Янчова поляна.

Изходно място — Варна и Златни пясъци с автобусите, които спират на пет минути от хижата.

Тя е комплекс от три едноетажни сгради, строени през 1964–1965 г. за работническо общежитие. Като хижа е приспособена и обзаведена през 1969 г. Общият ѝ капацитет е 90 места в стаи е по 4, 9 и повече легла. Разполага със столова с 40 места, лятна столова със 100 места, туристическа кухня, умивални и баня. Хижата е електрифицирана и водоснабдена. Има телевизор. Поддържа се бюфет за хранителни стоки. На поляната е създадена спортна площадка с футболно игрище към нея. От края на поляната се откриват прекрасни гледки към крайбрежието от Златни пясъци до Варна и Галата.

Съседните обекти и забележителност са: Аладжа манастир — 20 мин по очертана пътека; х. Аладжа — 30 мин; Златните пясъци — около 1 ч, и многобройните исторически и културни забележителности във Варна.

Хижата се стопанисва от тур. д-во „Галата“ — гр. Варна, ул. Плевен 2, телефони 3-00-56 и 2-60-39.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ АЛЕН МАК КРАЙ ВАРНА

Разположена е на мястото на база на пътни строежи, край новия път за Златни пясъци, от дясната страна след курорта Дружба, на 11-ия километър от Варна.

Изходно място — Варна — с автобусите за Златни пясъци.

Изградена е през 1975 г. Състои се от дървена постройка, обзаведена със 70 легла и още 150 легла, които се помещават в палатки. Предоставя на туристите места за опъване на собствени

палатки, места за паркиране на леки коли и автобуси, умивални, санитарни възли и др. Предстои строителство на удобни бунгала.

Съседните обекти и забележителности са: Аладжа манастир, курортът Златни пясъци, курортът Дружба, хижите Простор и Аладжа. До тези обекти има автобусна връзка. Плажът е отдалечен на около 25 мин по посока на спирка Писател.

Спалня Ален мак се стопанисва от тур. д-во „Галата“, ул. Плевен 2, телефон 3-00-56. Приемат се резервации за места както от индивидуални туристи, така и от групи.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ ТРАКАТА КРАЙ ВАРНА

Намира се на около 6 км от центъра на Варна до автобусна спирка Траката в едноименната местност на 60 м н.в.

Изходно място — Варна (с автобусите 8 и 9 които спират до нея).

Построена е и е обзаведена за спалня от туристическо дружество „Родни балкани“ през 1970 г. Състои се от двуетажна и едноетажна постройка с капацитет 70 легла в общи спални помещения. Електрифицирана е и е водоснабдена. Има лятна столова. В съседство има магазин за хранителни стоки и за плодове и зеленчуци и добре уреден ресторант.

Наоколо са разположени почивни станции, вили, овощни градини. Плажът отстои на 5–10 мин. Пеша и е превозни средства излети могат да се предприемат към курорта Дружба, Златните пясъци, Аладжа манастир и др.

Стопанисва се от тур, д-во „Родни балкани“, Варна, ул. Карл Либкнехт 12, тел. 2-50-17.

ХИЖА ВЕТЕРАН

Намира се е местността Фичоза сред акациева горичка на 50–60 м от брега на морето, на 10 м н.в.

Изходно място — Варна (е автобусите за Галата и оттам около 1 ч пеша през Фичоза и около 45 мин по пътеката покрай брега). Има черен път до хижата.

Строена е през 1970 г. от туристи ветерани и от ОС на БТС — Варна. Тя е едноетажна постройка с подпокривни помещения и стръмен покрив с капацитет 35 легла в общи помещения, столова с 15–20 места, хубава тераса. Водоснабдена е външно. Към нея има изградени пет нови дървени бунгала с по 3 легла, общо 15 легла. Поддържа се добре уреден бюфет.

Местността е великолепно съчетание на гора, поляни и чудесен плаж. Интерес за туристите представлява паметникът източно от кв. Аспарухово с барелеф на голяма лодка. Пеша около 1,30 ч. Оттук през 1920 г. Г. Димитров, В. Коларов, Хр Кабакчиев и д-р Максимов потеглили с обикновена рибарска лодка към СССР. Има автобус от Галата; съседна хижа е Черноморец — 1 ч пеша по маркирана пътека; на още 1 ч покрай брега се достига историческото Лашадере, където паметник напомня за слизането тук на В. Коларов, Б. Българанов и В. Каравасилев през 1923 г. Край нос Галата, близо до фара, има интересно заведение, от което се открива неповторима панорама към Варненския залив.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС — Варна, ул. Н. Й. Вапцаров 46, телефон 2-50-37.

ХИЖА ЧЕРНОМОРЕЦ

Намира се на 6 км южно от Галата. Разположена е на терасовидна площадка над морето сред широколистна гора на 30 м н.в.

Изходно място — Варна (с автобусите до Галата и оттам 1 ч пеша по маркирана пътека покрай морския бряг или по асфалтирания път до хижата). Може да се тръгне от местността Боровец край шосето за Бургас и оттам до хижата — 1 ч пеша.

Строена е през 1964–1967 г. от туристическо дружество „Родни балкани“ — Варна. Тя е масивна, съвременна триетажна хижа с капацитет 120 места в стаи с по 3, 5 и повече легла. Разполага с голяма кухня и столове със 100 места, отделно туристическа кухня, занималия с телевизор, вътрешни санитарни възли и бани е душове. Поддържа се добре уреден бюфет.

Съседна хижа по посока на Галата е Ветеран — 1 ч по маркирана пътека. На 1 ч югозападно е историческото Пашадере, където през

1923 г. са слезли тук от СССР партийните функционери В. Коларов, Б. Българанов и В. Каравасилев. Паметникът напомня за това събитие. Има маркировка.

Хижата се стопанисва от ОС на БТС — Варна, ул. Н. Й. Вапцаров 46, телефон 2-50-37.

ХИЖА СТРАНДЖА

Намира се в парка Отманли — Бургаски окръг, в полите на Странджа планина сред поляни и млади горички, на 23 м н.в.

Изходно място — Бургас (16 им е автобусите, тръгващи от пл. Баба Ганка — през 30 мин).

Построена е от бургаските туристи през 1938 г. Старата хижа бе включена в новата голяма съвременна триетажна сграда, строена през 1968–1970 г. от ОС на БТС — Бургас.

Има капацитет 110 места в стаи с по 2, 5, 6, 8, 9 и повече легла, туристическа кухня, удобна столова със 100 места, занималия с два телевизора, методичен кабинет по ориентиране, туризъм и пещерно дело, вътрешни санитарни възли и бани с душове. В хижата има бюфет и се готви. В района ѝ работят два ресторанта и павилиони и има няколко почивни дома и ведомствени хижи. Оформя се като великолепна зона за отдих.

Съседните обекти и забележителности са: наблизо удобен къмпинг; плажът на морето — 20–25 мин; вр. Исперец — 40 мин; историческият остров Болшевик с музея — 20 мин с катер на хижата, и много исторически и културни забележителности в окръжния център Бургас.

Стопанисва се от ОС на БТС — Бургас, ул. Аспарух 16, телефони: 4-55-01 и 4-27-58.

**ПРАВИЛНИК ЗА ВЪТРЕШНИЯ РЕД В
ТУРИСТИЧЕСКИТЕ ХИЖИ, ЗАСЛОНИ,
ДОМОВЕ И СПАЛНИ**

I. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Туристическите хижи, заслони, домове и спални са обществена собственост.

2. Туристическа хижа е всяка сграда извън населените места или част от сграда, която се стопанисва и управлява:

а) от Българския туристически съюз;

б) от ЦС на ВПС или друга организация и ведомство, ако е предназначена при построяването ѝ или е приспособена по-късно за краткотрайна почивка на трудещите се. Не се смятат за туристически хижи метеорологичните наблюдателници и станции, сградите на горските и ловните стопанства, на силовите станции, на ТКЗС и ДЗС, на мините и други промишлени предприятия в планините, постройките за охрана на вододайните зони и пътните кантони.

3. Туристически заслони са постройките във високите части на планините, стопанисвани от Българския туристически съюз, които дават подслон на туристи и алпинисти и се използват на принципа на самообслужването.

4. Туристически домове и спални са сградите на Българския туристически съюз и на други организации или стопанисвани от тях, предназначени за подслон на туристи и алпинисти в населените места, изходни пунктове към туристически обекти, исторически и природни забележителности.

5. Туристическите хижи са отворени целогодишно през всяко време на денонощието. В туристическите домове и спални настаняването за нощуване става от 14 до 23 ч., а през останалото време на деня работи само регистрацията. В тях може да получи подслон всеки гражданин, след като представи редовен личен паспорт. Военнослужещите представят съответно документ, удостоверяващ тяхната самоличност.

8. В туристическите хижи, домове и спални се водят задължително следните книги:

а) за посетителите;

б) ревизионна;

- в) касова книга;
- г) за препоръки, похвали и оплаквания;
- д) инвентарна;
- е) за дадена медицинска помощ и изразходваните медикаменти и превързочни материали;
- ж) за санитарното състояние на обекта.

9. Посетителите са длъжни:

- а) да спазват този правилник и разпорежданията на длъжностните лица;
- б) да заемат точно определените им места за нощуване;
- в) да спазват изискванията за личната и обществената хигиена;
- г) да съдействуват на домакина, на дежурния, както и на ПКСС при спасителни акции;
- д) да бдят и предотвратяват всякаква опасност от пожари в горите и хижите, както и да взимат активно участие в потушаването им;
- е) да съдействуват на горските власти и другите държавни органи за опазване на родната природа, пещерите и историческите забележителности;
- ж) при ползване на заслони преди напускането на заслона и неговия инвентар същите да ги почистят и подредят, да приготвят дърва за печката и като заключат вратата, да оставят ключа на указаното място.

10. Посетителите записват своите впечатления и препоръки в книгата за похвали и оплаквания, без да влизат в саморазправа с длъжностните лица в хижата. Дежурният и домакинят са длъжни веднага да уведомят организацията, която стопанисва хижата, за всяко оплакване, а организацията трябва да вземе решение по него и в определения в Указа за жалбите срок да го съобщи на оплакващия се.

12. В предпразнични и празнични дни, а при нужда и през седмицата ОС на БТС и туристическите дружества осигуряват дежурни в хижите, които:

- а) съдействуват за настаняване на посетителите и за поддържането на реда в хижата и района ѝ;
- б) следят за спазването на правилника за вътрешния ред от страна на посетителите и съобщават за оплакванията, похвалите и препоръките в организацията, която стопанисва хижата;

в) контролират как персоналът на хижата изпълнява задълженията си, без да се вмесват в служебните му права.

13. На посетителите се определят места за нощуване по реда на пристигането им в хижата, дома или спалнята. В предпразнични дни спалните помещения в хижите се отварят два часа преди определеното за лягане време. За майки с деца, бременни жени, активни борци против фашизма и капитализма, лица с напреднала възраст се запазват 10 на сто от местата до един час преди времето за сън, след което тези места се разпределят на общо основание. Когато броят на посетителите надвишава възможностите за настаняване, опазва се следният ред: най-напред се настаняват майките с малки деца, бременните, децата до 14-годишна възраст, болните и възрастните туристи, активните борци против фашизма и капитализма и героите на социалистическия труд.

14. При предварително запазване на места, включително и за организирани прояви, не се разрешава запълването на повече от 70% от капацитета в хижата, дома, спалнята. ЦС на БТС може да изменя този процент при особени случаи, конкретно за всеки обект.

16. Посетителите ползват помещенията и инвентара на туристическите хижи, домове и спални срещу заплащане. Всеки редовно отчетен член на Българския туристически съюз, децата до 14-годишна възраст, срочнослужещите в Народната армия и Строителните войски и организираните групи от ученици и студенти заплащат в хижите и заслоните.

III кат. II кат. I кат.

на легло 0,50 лв. 0,60 лв. 0,70 лв.

на нари 0,30 лв. 0,40 лв. 0,50 лв.

В туристическите домове и спални

на легло 0,60 лв. 0,70 лв. 0,80 лв.

на нари 0,40 лв. 0,50 лв. 0,50 лв.

Всички останали посетители заплащат в хижите и заслоните

на легло 1,00 лв. 1,20 лв. 1,40 лв.
на нари 0,60 лв. 0,80 лв. 0,80 лв.

В туристическите домове и спални
на легло 1,20 лв. 1,40 лв. 1,60 лв.
на нари 0,80 лв. 1,00 лв. 1,00 лв.

Таксите включват ползването на одеяло, долен и горен чаршаф и калъфка.

За някои туристически домове и хижи, които по архитектурно изграждане, обзавеждане и обслужване стоят над изискванията за I категория, ЦС на БТС съгласувано с Министерството на финансите може да определи по-високи цени.

За деца под 7 години, които спят на едно легло с родителите си, не се заплащат такси; когато опят на нар, те се таксуват като децата до 14 години.

Когато двама души нощуват на едно легло, заплащат такса и половина.

Когато в хижите и домовете се ползват стаи е едно и 2 легла, включително се заплаща допълнителна такса от 0,20 лева, а за стаи с 3 и 4 легла — по 0,10 лева на легло. Тази такса се отнася до всички посетители, независимо дали са организирани в БТС или не.

Незарегистриралите се до 12 часа се смятат за освободили местата си.

Категоризацията на туристическите хижи, домове и спални по отношение на таксите се определя от ЦС на БТС и Секретариата на ЦС на БПС.

Посетители, ненощуващи в хижите, могат да използват легла и нари за почивка през деня. Те заплащат половината от определените такси за нощуване и ползват местата си до 17 часа в същия ден.

За ползване на електрическа ютия и котлон се заплаща 0,20 лева.

За отопление се заплаща 0,20 лева на човек.

За ползване на баня се заплаща 0,30 лева.

За ползване на салони в туристическите имоти за семинари и други мероприятия се заплащат отделни такси, определени от

Стопанисващите организации.

Таксите за съхраняване на ски и раници в ски-гардеробите са: 0,10 лева за чифт ски или раница за еднократно внасяне и 0,20 лева за оставяне за едно денонощие.

17. За всяка нощувка, отопление и всички други услуги се издават квитанции или фактури от заверен и подпечатан от БТС кочан. Квитанциите следва да имат датен печат и трябва да се пазят от посетителите през целия им престой в хижата.

18. Никой не може да заеме място за нощуване и почивка, преди да е предал документите си за самоличност и преди да му е посочено определеното място.

19. Определените такси са единни за цялата страна и се отнасят до всички туристически хижи, заслони, домове и спални; стопанисвани от БТС, ЦС на БПС и други организации и ведомства.

20. Не плащат такси:

а) герои на НРБ, герои на социалистическия труд, заслужи ли деятели на БТС, заслужили майстори и майсторки на спорта по туризъм, ориентиране и алпинизъм в размер на 3 поредни нощувки в дадена хижа или дом;

б) отличници на БТС, заслужил хижар и заслужил природозащитник: — по една нощувка;

в) дежурните по хижа, длъжностните лица от ПКСС и лицата, натоварени да ревизират хижата. За това те представят служебни писма, издадени от ПКСС, дружествата и организациите, които стопанисват хижата или дома.

А. В СПАЛНИТЕ

21. Часовете за сън са следните: зиме — от 1. X. до 30. IV.: от 22 до 7 часа лете — от 1. V. до 30. IX.; от 23 до 6 часа.

22. През определеното време за сън в хижата и в района ѝ се осигурява пълна тишина. Забранява се вдигането на шум и в часовете за следобедна почивка от 14 до 16 часа.

23. В спалните помещения не може да се внася храна, да се готви и яде, да се пуши, да се вдига шум, да се внасят, монтират и мажат ски.

24. След времето за сън спалните помещения трябва да бъдат освободени най-късно до 9 часа, за да се проветрят и почистят. Спалните помещения в туристическите домове и спалните от 9 до 14 часа са затворени за почистване и подреждане. Пристигащите по това време туристи могат да се регистрират и да си оставят багажа на съхранение в гардероба.

Б. В СТОЛОВАТА (САЛОНА) И БЮФЕТИТЕ

25. Всеки посетител е длъжен, след като се нахрани, да почисти и подреди масата, като изхвърли на определените за целта места отпадъците от храна. Раниците и ските се поставят на определените за тях места.

В. В ТУРИСТИЧЕСКАТА КУХНЯ

26. Всеки нощуващ има право да използва безплатно съдовете на туристическата кухня, които трябва да върне измити и почистени.

Г. В РАЙОНА

27. Използуването на съоръженията и инвентара в района на хижата трябва да бъде грижливо. Отпадъците да се събират и да се хвърлят в определените за целта кошчета и ями.

28. Забранява се замърсяването на водите във вододайните зони и водите за пиене.

29. Забранява се късането на цветя и чупенето на клони. Паленето на огън и построяването на биваци се разрешава само в определените за целта места.

30. За нарушителите на този правилник се налагат следните наказания:

а) забележка;

б) представяне имената на нарушителите в съответните окръжни съвети на БТС, туристическите дружества, клубовете или секциите за наказание съгласно Устава на БТС;

в) отстраняване или недопускане в хижата — при употреба на алкохол, неподчинение и повтаряне на нарушението. Наказанията по буква „в“ се налагат само ако не се поставят в опасност животът и здравето на наказания. Те се налагат от управителя (домакина), съгласувано с дежурните по хижа и ПКСС, когато има такива.

31. При хулиганство или друго престъпление длъжностните лица при хижата предават виновника или съобщават името му на съответните власти за наказание.

32. Ревизии по прилагането на настоящия правилник могат да извършват:

а) членовете на ЦС на БТС, членовете на Централната ревизионна комисия и упълномощените от бюрото на ЦС на БТС лица — във всички хижи, домове, заслони, независимо от кого се стопанисват;

б) членовете на окръжните ревизионни комисии и упълномощените от бюрата лица — във всички хижи на територията на окръга им.

в) членовете на дружествените съвети, ревизионните комисии и упълномощените от бюрата лица — във всички хижи и домове, стопанисвани от тези дружества или от туристическите секции.

33. Ревизии в хижите, стопанисвани от Българските професионални съюзи или от други организации и ведомства, могат да се извършват и от натоварени от ръководствата лица.

34. Ревизии в хижите, които се намират на територията на лесопарковете, могат да извършват и органите на управленията им в рамките на разпорежданията на правилниците за устройството на тези лесопаркове.

35. Ревизии на хижите в цялата страна за състоянието на планинските спасителни съоръжения и хижни аптеки могат да се извършват от органите на Планинската контролно-спасителна служба при БЧК.

36. Продажбата и употребата на спиртни напитки в помещенията на хижите, домовете и спалните са забранени.

Тютюнопушенето в туристическите хижи, домове и спални извън определените за целта места е забранено.

По време на хранене не се разрешава използването на местата в столовата за забавни игри.

В туристическите хижи, домове и спални не се разрешава ползването на лични магнетофони и транзистори. По изключение в отделни случаи това може да става с предварително разрешение на управителя (домакина).

Забранява се играта на карти в спалните помещения.

37. Лицата, които нанасят повреда на хижите, домовете и заслоните или на техния инвентар, заплащат веднага стойността на повредата.

38. Този правилник е изработен въз основа на 2134-то разпореждане на Министерския съвет от 10. XII. 1960 г. Той е задължителен за Българския туристически съюз, Българските професионални съюзи, предприятията, учрежденията и другите организации и ведомства, които стопанисват хижи, заслони, туристически домове и спални.

Правилникът влиза в сила от 1. IV. 1972 година.

Централен съвет на БТС, Министерство на финансите

Централен съвет на БПС

МИНИСТЕРСКО РАЗПОРЕЖДАНЕ № 446

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Разпореждане № 446

на МС от 11. XII. 1968 г. за използване на ведомствените хижи в НРБ за целите на туризма

ДО

МИНИСТЕРСТВОТА, КОМИТЕТИТЕ, ВЕДОМС ГВАТА

ОРГАНИЗАЦИИТЕ, ОКРЪЖНИТЕ НАРОДНИ СЪВЕТИ

Министерският съвет разпорежда:

1. Всички ведомства, учреждения, предприятия, кооперации и други организации, които стопанисват хижи, да осигуряват не по-малко от 30% от легловия им фонд за подслон и краткотраен отдых на всички туристи, а при незаетост на останалите легла от ведомствени туристи — без ограничение.

2. Контролът по спазването и прилагането на Правилника за вътрешния ред в туристическите хижи, заслони, домове и спални, издаден съгласно с 2134-то разпореждане на МС от 1960 г. се предоставя на БТС, ЦС на БТС и МФ.

За председател на МС: (п) Ж. Живков

Главен секретар на МС: (п) Н. Манолов

Вярно н-к отдел обща канцелария: (п) Ст. Цонев

Вярно ЦС на БТС, зав. сектор Адм. и кадрова отчетност: (п)

Вучева

ЦЕНТРАЛНА ИНФОРМАЦИОННА И РЕЗЕРВАЦИОННА СЛУЖБА В СИСТЕМАТА НА БЪЛГАРСКИ ТУРИСТИЧЕСКИ СЪЮЗ

Въз връзка с решенията на VI пленум на ЦС на БТС от 14. XI. 1975 г. относно използваемостта на легловата база, към бюро „Пирин“ е създадена централна информационна и резервационна служба (ЦИРС), която дава всякакъв вид туристическа информация и прави резервации за част от леглата в определени хижи. Службата се намира на бул. Александър Стамболийски № 30, отговаря на телефон 88-10-79. Заявки могат да се дават, освен лично, по телефона, чрез телеграми, писма и други възможни начини.

По подобие на ЦИРС ОС на БТС гр. Пловдив е създаден също информационна и резервационна служба за туристическите обекти в Пловдивски окръг. При поискване осигурява транспорт и екскурзоводи-водачи. Намира се на ул. Георги Заимов № 3, тел. 2-39-58, от София авт. 032.

Обекти, включени в ЦИРС по окръзи:

I. Благоевградски окръг: т. д. Банско, х. Бъндерица, х. Трещеник, х. Македония, х. Семково, х. Пирин, х. Беговица, т. с. гр. Разлог, т. с. гр. Сандански, т. с. гр. Мелник.

II. Бургаски окръг: х. Странджа.

III. Варненски окръг: х. Черноморец.

IV. Великотърновски окръг: х. Чумерна, х. Грамадлива, т. д. Трапезица, х. Предела.

V. Видински окръг: х. Божурица, т. д. Белоградчик.

VI. Врачански окръг: х. Есперанто, х. Пършевица, х. Китката.

VII. Кърджалийски окръг: х. Белите брези.

VIII. Кюстендилски окръг: х. Иглика, х. Скакавица, х. Ловна, х. Трите буки.

IX. Ловешки окръг: х. Момина поляна, х. Коман, х. Хайдушка песен, х. Бенковски, х. Дерменка, х. Амбарица, т. д. гр. Троян, т. д. гр. Тетевен.

X. Михайловградски окръг: х. Ком (новата).

XI. Пазарджишки окръг: х. Юндола, х. Еледжик, х. Снежанка.

XII. Пернишки окръг: х. Люлин.

XIII. Плевенски окръг: х. Среброструй, х. Плевен, т. д. Цв. Спасов.

XIV. Пловдивски окръг: х. Върховръх, х. Родопски партизани, х. Равданца, х. Комсомолска, х. Здравец, х. Марциганица, х. Васил Коларов, х. Фенера, х. Средногорец, х. Бунтовна, т. с. гр. Калофер, т. с. Тракия — гр. Пловдив, т. с. Асеновград, т. с. гр. Копривщица.

XV. Русенски окръг: х. Приета.

XVI. Смолянски окръг: х. Пашалийца, х. Изгрев, х. Студенец, х. Ледницата, х. Смолянски езера.

XVII. Софийски окръг: х. Ястребец, х. Заврачица, х. Мечит, х. Белмекен, х. 7-те езера, х. Паскал, х. Боровец, х. Свищиплаз, х. Мургана.

XIX. София-град: х. Алеко, х. Еделвайс, х. Кумата, х. Планинец, х. Тинтява, х. Мургаш, х. Чавдар.

XX. Старозагорски окръг: х. Каваклийка, т. д. Стара Загора.

XXI. Хасковски окръг: т. д. Кенана.

РАДИОТЕЛЕФОННА ВРЪЗКА С ХИЖИТЕ

С оглед да се осигури бързина и сигурност на информацията, която се получава и съответно предава на туристическите хижи, домове, заслони и др., ЦС на БТС създаде широка радиотелефонна мрежа, която обхваща голяма част от хижите. В тази мрежа са включени и повечето хижи, стопанисвани от ЦС на БПС, и бази на Планинската контролно-спасителна служба.

Информацията, която се предава ежедневно, се отнася до състоянието на времето, движението на групи при трудни условия, заетостта на материалната база, резервация ма легла, чрез радиотелефонната мрежа се осигурява връзка при спасителни акции, бедствия и др.

Ползването на радиотелефоните за обикновени разговори не е разрешено. Връзката се установява посредством върховете Ботев, Мусала и Черни връх и районните центрове, разположени в изходните пунктове към планините. Понастоящем има монтирани радиотелефони в следните обекти:

Стара планина

Връх Ботев, гр. Берковица, хижите: Ком, Петрохан, Люляка, Малина, Пробойница, Леденика, Пършевица, алпийски дом Враца, Мургащ, Звездец, Чавдар, Мургава, Свищиплаз, гр. Пирдоп, хижите: Паскал, Момина поляна, Бенковски, Вежен, Васильов, Хайдушка песен, Козя стена. Коман, Дерменкая, Добрила, Амбарица, Балкански рози, Васил Левски, Комсомол, Плевен, т. с. Калофер, хижите: Рай, Тъжа, Мазалат, Партизанска, Бузлуджа, Проход на републиката, Грамадлиева, Чумерна, Спас Георгиев (Карандила), Лисец.

Средна гора

Хижите: Йордан Кискинов, Еледжик, Богдан, Бунтовна, Фенера, Каваклийка.

Люлин

Хижа Люлин.

Витоша

Черни връх, хижите: Еделвайс, Кумата, Планинарска песен, Планинец, Момина скала, Тинтява, Камен дел, Ведомствена туристическа хижа на Деспред София, х. Алеко.

Осогово

Хижите Иглика, Осогово, Трите буки.

Рила

Хижите: Скакавица, Ловна, 7-те езера, Иван Вазов. Мальовица, Мечит, тур. комплекс „Боровец“, хижите: Ястребец, Мусала, Заврачица, Белмекен, Македония, Семково, Трещеник, Борис Хаджисотиров, Рибни езера.

Пирин

Гр. Сандански, хижите: Беговица, Пирин, Папазчаир, Гоце Делчев, Безбог, Демяница, Вихрен, Бъндерица, Яворов, т. с. гр. Банско.

Родопи

Гр. Смолян, хижите: Юндола, Добра вода, Техеран, Антонивановци, Родопски партизани, Върховръх, Модър, Равнища, Здравец, Комсомолска, Летовище Бяла черква, Руен, Чудните мостове, Изгрев, Ледницата, Перелик, Смолянски езера, Студенец, Пашалийца, Момчил юнак, т. с. с, Славейно, хижите: Преспа, Свобода, Безово, Марциганица, хижа дом-паметник Васил Коларов.

ТУРИСТИЧЕСКА МАРКИРОВКА В ПЛАНИНИТЕ

Огромно е значението на маркировката за сигурността и безопасността на туристите в планините.

Системното поставяне на трайни планински маркировъчни знаци у нас на организирани начала от БТС води началото си от 1961 г. За един период от 16 години бяха маркирани хиляди километри туристически пътеки. Маркирането на туристическите пътеки в кашата страна е подчинено на единна система, която е регламентирана със специален правилник Главен ръководител и изпълнител на това маркиране е Българският туристически съюз. За целта е изграден организационен механизъм, включващ републиканската комисия по маркировката, окръжните комисии и комисиите към по-големите туристически дружества в планинските и оживените туристически центрове. Към ЦС на БТС има създаден специален сектор Маркировка, който ръководи оперативната дейност по маркирането на пътеките. Съгласно правилника ЦС на БТС, респективно сектор Маркировка, организира маркирането на главните билни и някои национални туристически маршрути, а ОС на БТС и дружествата чрез своите комисии организират маркирането на (всички местни маршрути към интересни забележителности, природни и исторически места, свързани с антифашистката борба, пътеките от изходните пунктове към хижите и между хижите и оформянето на маркировката в изходните места.

Туристическата маркировка се извършва по така наречения начин на цветното лентово маркиране, приет във всички развити туристически страни. Той се състои в поставянето на хоризонтални линии (ленти) с боя или друг материал по дървета, камъни и скали или върху специални табели и стрелки. Основният цвят (червен, син, кафяв, зелен и др.) е водещият. Другите две линии, например от бял цвят, служат за насочване вниманието на туриста към основния. В (изходните пунктове и в хижите на специални табла или картосхеми са указани и изобразени основните цветове, с които са маркирани

туристическите пътеки, водещи към отделните обекти. В маркировката се употребяват и много символични знаци, като чешма, бивак, връх, лобно място на загинал герой, кът за отдих и др.

Лентова маркировка с боя обикновено се поставя в горските райони, по скали и камъни, там, където се налага да се предпази ландшафтът от загрозяване и пътят от своя страна е ясно очертан. Всички по-главни билни маршрути (целият билен път от Ком до Емине) и там, където пътеките минават през широки, разлати местности, се маркират с трайни тръбни знаци, високи над 2 метра, за да не бъдат затрупвани зиме под снега. Обикновено това са и зимните пътища, които минават през безопасни места. Лавиноопасните места също се означават. Туристите трябва внимателно да следят маркировката и в лошо време — снеговалежи, мъгла, да не се отклоняват от нея.

В последните две години се появи една новост в маркирането — азимутната маркировка. Тя се състои от допълнителни малки табелки, съдържащи номера на стълба, както и азимутите и разстоянията до двата съседни стълба. Това е много необходимо и осигурява по-голяма безопасност по движение в мъгла. И обикновеният турист може да се научи да определя азимут, който, най-просто дефиниран, е ъгълът, сключен между магнитния север и желаната посока. В нашия случай се застава на маркировъчния стълб, поставя се посоченият на табелката азимут, нагласява се стрелката и се върви към следващия стълб.

Друга новост за туристите са обезопасителните съоръжения, поставени на опасни за преминаване места, главно парапети и стълби, каквито има на Кончето в Пирин, на северния ръб на Мусала, на Сивричал и на Ситняковската пътека в Рила, на Райската пътека и на Млечния чал в Стара планина и др.

Безспорно една голяма грижа за БТС представлява опазването на маркировката — това безценно богатство, от злосторници и неблагодарумия туристи. Затова дълг е на всеки, който броди по планинските пътеки, да проявява високо съзнание и гражданска отговорност за нейното опазване и освежаване.

ТУРИСТИЧЕСКИ ХИЖИ, ДОМОВЕ И СПАЛНИ В СТРОЕЖ

N по ред. Наименование на обекта. Окръг. Местонахождение.
Капацитет. Срок за завършване.

1. Хижа Яворов (нова). Благоевград. Пирин. 120. 1978
2. Хижа Издремец. Врачански. Ст. Планина. 40. 1978
3. Хижа Видима. Ловешки. Ст. Планина. 50. 1977
4. Хижа Милеви скали. Пазарджишки. Родопи. 100. 1978
5. Хижа Пилашево. Пловдивски. Родопи. 60. 1977
6. Турист. спалня в с. Баня. Пловдивски. 40. 1977
7. Хижа Воден камък. Пловдивски. Ср. Гора. 80. 1978
8. турист. дом в Етрополе. Софийски. Стара планина. 50. 1977
9. Хижа Планински извори. Софийски. Стара планина. 100. 1978
10. Хижа Триград. Смолянски. Родопи. 80. 1977

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.